

STORTINGET

Dokument 15:10

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1351–1500
22.02.–08.03.2024**

Innhold

1351. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. sosial mobilitet, besvart av barne- og familieminister	11
1352. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. reduksjon av energibruken i bygg, besvart av kommunal- og distriktsminister	12
1353. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. boliglånforskriften i distrikts-Norge, besvart av finansminister.....	13
1354. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. moderne skyløysingar innanfor it, besvart av kommunal- og distriktsminister	13
1355. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ekstraordinære strømstøtten knyttet til bostøtten, besvart av kommunal- og distriktsminister	14
1356. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømregning i NO1, NO2 og NO5, besvart av energiminister	15
1357. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nedbygging og utfylling i Hotranbukta, besvart av kommunal- og distriktsminister	16
1358. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. systemet der det tillates en direkte koblingen mellom utbygger og utreder, besvart av klima- og miljøminister	17
1359. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. at utenlandske aksjonærer har betalt for lite skatt, besvart av finansminister.....	18
1360. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. innføring av lungekreftscreening, besvart av helse- og omsorgsminister.....	18
1361. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. algebasert for til laks, besvart av klima- og miljøminister	19
1362. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. nasjonalt fraværregister i grunnskolen, besvart av kunnskapsminister.....	20
1363. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. barn som kommer til landet gjennom familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister	21
1364. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. støtten til UNRWA, besvart av utenriksminister.....	22
1365. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. ny fossilfri kraftproduksjon, besvart av energiminister	23
1366. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. oversikt over ammunisjon og våpen som Norge har eksportert til andre land siden februar 2022, besvart av forsvarsminister	23
1367. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. flaskehalsinntekter til kutt i nettleien , besvart av energiminister	24
1368. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. nye nullutslippskjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	25
1369. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. DFØ, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	26
1370. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. treårsregelen for skatteplikt til Norge, besvart av finansminister.....	27
1371. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Europaveiene, besvart av samferdselsminister.....	28
1372. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. dagkirurgien i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	29
1373. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. skolefritidsordning, besvart av kunnskapsminister	30
1374. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hjertelegene på Ullevål sykehus nektes innsyn i ventelister, besvart av helse- og omsorgsminister	31
1375. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. bompengefinansiering, besvart av samferdselsminister.....	32
1376. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. E18 Retvet-Vinterbro, besvart av samferdselsminister.....	32
1377. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. offentlige ID-kontroll, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	33
1378. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. nødvendige storbilkontroller ved kontrollstasjonen på Svinesund, besvart av samferdselsminister.....	34
1379. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. organisasjoner som søker på tilskudd forvaltet av Helsedirektoratet, besvart av helse- og omsorgsminister	35
1380. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. borettslagsloven, besvart av kommunal- og distriktsminister	36
1381. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. sykkelrittet Styrkeprøven, besvart av samferdselsminister.....	37

1382. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. ubåtvraket U-864 og kvikksølvforureininga, besvart av forsvarsminister	37
1383. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. økning av vold og kriminalitet blant unge, besvart av justis- og beredskapsminister	38
1384. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. utviklingen i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
1385. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. simulering, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	39
1386. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. statlige vei/jernbaneprosjekt, besvart av samferdselsminister ...	40
1387. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. flyteknikermangelen i Luftforsvaret, besvart av forsvarsminister	41
1388. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. full operativ evne på F-35 innen 2025, besvart av forsvarsminister	43
1389. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. bedre samspill mellom Forsvarets behov og det lokale engasjementet i Gamlebyen i Fredrikstad, venneforeninger, små næringsdrivende og kommunen, besvart av forsvarsminister	44
1390. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. lokal motstand og lokalsamfunn for å bygge ut mer landbasert vindkraft i Norge, besvart av energiminister	45
1391. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. opprettelsen av polititjenestested i Engerdal, besvart av justis- og beredskapsminister	46
1392. Fra stortingsrepresentant Ane Breivik, vedr. økning i egenmeldt sykefravær, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	46
1393. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. bemanningen ved nytt polititjenestested i Salangen, besvart av justis- og beredskapsminister	47
1394. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. byveksttaler etter 2029, besvart av samferdselsminister	48
1395. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havbruk til havs, besvart av fiskeri- og havminister.....	49
1396. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. bundne statlige midler til Nye Veier (ekskludert bompenger) per prosjekt, besvart av samferdselsminister	50
1397. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. tilfeller med dagens lovverk hvor en utlending ikke har blitt utvist selv om utlendingen har oppgitt i søknadsprosessen at formålet med ekteskapet er for å oppnå oppholdstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister.....	52
1398. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. forenkling av tilskuddsordningene for frivilligheten, besvart av kultur- og likestillingsminister	52
1399. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Ofotbanen, besvart av samferdselsminister	53
1400. Fra stortingsrepresentant Aram Karim, vedr. kjønnsforskjellene i skolen, besvart av kunnskapsminister	55
1401. Fra stortingsrepresentant Aram Karim, vedr. samtykkelov, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
1402. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. luftleveranser av nødhjelp til Gaza, besvart av utenriksminister	56
1403. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. EUs Net Zero Industry Act, besvart av energiminister.....	57
1404. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. markedsregulator på kjøtt og egg, besvart av landbruks- og matminister	58
1405. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. bedre samarbeid mellom optikere og skole, helsestasjoner, fastlege og annet helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister	59
1406. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. Strategi for kultur og reiseliv, besvart av næringsminister.....	60
1407. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. at varer produsert på okkupert palestinsk område skal merkast, besvart av utenriksminister	61
1408. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. å legge til rette for rask implementering av Net Zero Industry Act i norsk lov, besvart av energiminister.....	62
1409. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. å flytte statsforvalterembetet fra Tønsberg til Skien, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	63
1410. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. å innføre tydelige tidsfrister for saksbehandlingstid for fornybar kraft også i Norge, besvart av energiminister	65

1411. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. utbyggingsprosjekt på Gullhaug, besvart av kommunal- og distriktsminister	66
1412. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. NBIMs investeringer i selskaper som er tilknyttet atomvåpenindustrien, besvart av finansminister	66
1413. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. nullskatteyttere, besvart av finansminister	67
1414. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	68
1415. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. nyopprettede polititjenestedene, besvart av justis- og beredskapsminister	69
1416. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. bekymringene til frivilligheten, besvart av kultur- og likestillingsminister	70
1417. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. dialog med EU med sikte på å bli enige om EØS-relevans for Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), besvart av finansminister	71
1418. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. passeringstak på bomstasjonen på E6 Hofstad i Melhus kommune, besvart av samferdselsminister	72
1419. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Islam Net, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	73
1420. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. flyteknikere til F-16, F-35, besvart av forsvarsminister	73
1421. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. norsk tilstedeværelse på Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister	74
1422. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. eiendomsskatten, besvart av finansminister	75
1423. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. pasientsikkerheten i Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	77
1424. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. oppholdstillatelse, besvart av justis- og beredskapsminister	78
1425. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. etableringen av nytt polititjenestested i Meråker, besvart av justis- og beredskapsminister	79
1426. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. igangsettingstillatelser til nye boliger, besvart av kommunal- og distriktsminister	80
1427. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. naturmangfaldlova, besvart av kommunal- og distriktsminister	81
1428. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot og utskipingshamn, besvart av kommunal- og distriktsminister	82
1429. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. steinbrot med utskipingshamn i Bremanger, besvart av kommunal- og distriktsminister	83
1430. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. steinbrot og utskipingshamn ved Bårdvikneset i Bremanger, besvart av kommunal- og distriktsminister	84
1431. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. tariffoppgjøret, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	84
1432. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. arbeidslivskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	85
1433. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. bekjempe ulovlig bygging, stengsler og hindring av fri ferdsel i strandsonen, besvart av kommunal- og distriktsminister	86
1434. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Moskenes kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	87
1435. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. energiøkonomisering og det grønne skiftet, besvart av energiminister	87
1436. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. distribusjonsvirksomheten i Ringnes, besvart av næringsminister	88
1437. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. foreldelse, besvart av justis- og beredskapsminister	90
1438. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. EUs fjerde energimarkedspakke, besvart av energiminister	90
1439. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. lønnsveksten i 2023 i hhv. Forsvaret, politiet og i hver av de fem øvrige statlige virksomhetene med høyest lønnsvekst, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	91
1440. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister	93

1441. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. offentlig finansiering til energiprojekter i utlandet, besvart av utviklingsminister	93
1442. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. mulighet til permisjon fra styreverv for foreldre i foreldrepermisjon, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	94
1443. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. helikopterregelverk, besvart av samferdselsminister	95
1444. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. dobbel autorisering av lokale PST-ledere, besvart av justis- og beredskapsminister	97
1445. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tilgjengelighet for norsk musikkarv, besvart av kultur- og likestillingsminister	98
1446. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. bonuser til ledere i Statkraft, besvart av næringsminister	98
1447. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. finansieringen av flerbrukshaller for egenorganisert idrett, besvart av kultur- og likestillingsminister	100
1448. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. EUs avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister	101
1449. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. UNN sin praksis ved henvisninger til postoperativ rehabilitering, besvart av helse- og omsorgsminister	102
1450. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. skandaleprosjektet Møreaksen, besvart av samferdselsminister	103
1451. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. detaljert planleggingsstatus for ny Rv 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, besvart av samferdselsminister	104
1452. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. økonomistyring i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	105
1453. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. bevilgningsreglementet, besvart av justis- og beredskapsminister	105
1454. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. rom-registeret som Øst politidistrikt har opprettet, besvart av justis- og beredskapsminister	106
1455. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. Enovas støtte til en del teknologiske løsninger, besvart av klima- og miljøminister	107
1456. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. mva.-fritak for husholdninger for investeringer i energisparetiltak, besvart av finansminister	107
1457. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. at snøkrabbe under minstemål blir gjenutsatt straks, besvart av fiskeri- og havminister	108
1458. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. en oversikt over hvilke havvindprosjekt med hybridkabler som har blitt bygget ut, besvart av energiminister	109
1459. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. utenlandske spillskaper, besvart av kultur- og likestillingsminister	110
1460. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. en god og forutsigbar finansiering for ideelle avtaleparter i helsesektoren, besvart av helse- og omsorgsminister	111
1461. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. kunnskapsgrunnlag, besvart av helse- og omsorgsminister	112
1462. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. langtidseffekter av pandemien, besvart av helse- og omsorgsminister	113
1463. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. utslippene av nitrogen i indre Oslofjord fra Chemring Nobel, besvart av klima- og miljøminister	114
1464. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. det nye nasjonale kompetansesenteret for dataspelkultur, besvart av kultur- og likestillingsminister	115
1465. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. helseinformasjon fra sykehus når det er mistanke om vold i nære relasjoner, besvart av helse- og omsorgsminister	116
1466. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Fosen-saken, besvart av energiminister	117
1467. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Norges Bank Investment Management, besvart av finansminister	118
1468. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. registrering/godkjenning som bemanningsforetak for å kunne drive med utleie av arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	120

1469. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Lotteritilsynets vedtak mot selskapet Schpell, besvart av kultur- og likestillingsminister	121
1470. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. anmodningsvedtak 35 og 36, besvart av samferdselsminister.....	122
1471. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	122
1472. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. eksisterende infrastruktur, besvart av energiminister.....	123
1473. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. hurtig konsesjonsbehandling av den grønne industriutviklingen på Støleheia i Vennesla, besvart av energiminister	123
1474. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. DFØs arbeid, besvart av næringsminister.....	124
1475. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. innblanding av bærekraftig drivstoff (SAF) i EUs Unions-database for bærekraftig drivstoff, besvart av energiminister	125
1476. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. sprengstoffprodusenten Chemring Nobel, besvart av klima- og miljøminister	126
1477. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. kulturbygg, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	127
1478. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. disponert av helseforetaket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	127
1479. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. politiårverk, besvart av justis- og beredskapsminister...	128
1480. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. medisinsk behandling, besvart av helse- og omsorgsminister...	129
1481. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kjøp av tjenester fra ideelle og private aktører er tjenester innen somatiske kvinnehelselidelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
1482. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. Statens pensjonsfond utland (SPU), besvart av finansminister.....	131
1483. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. bompengar, besvart av samferdselsminister.....	132
1484. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. tollfritaket i VOEC, besvart av finansminister.....	133
1485. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. stabile ferjetilbud i Tysnes og Austevoll, besvart av fiskeri- og havminister.....	135
1486. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. tilfluktsrom, besvart av justis- og beredskapsminister.....	136
1487. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. leieprisene om sekundærboliger, besvart av finansminister.....	137
1488. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Luftforsvarets skulesenter på Værnes, besvart av forsvarsminister	137
1489. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. oppdatert anslag på skatteutgiften ved finansielle tjenester, besvart av finansminister.....	138
1490. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kiropraktorer, besvart av helse- og omsorgsminister	139
1491. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. International Council of Museums, besvart av utenriksminister	140
1492. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fjerningen av fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
1493. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. beredskapen for befolkningen pr. dags dato på Jeløy i Moss, besvart av justis- og beredskapsminister	142
1494. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. nitrogenutslippet i Oslofjorden fra Chemring Nobel på Hurum i Akershus, besvart av klima- og miljøminister.....	143
1495. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. kostnader knyttet til kontrakten rundt Epic og Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	144
1496. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Navs fagsystem kalt WebSak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	145
1497. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Ukraina-krigen, besvart av utenriksminister.....	146
1498. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. retningslinjer vedtatt for behandling av konvertittsaker, besvart av justis- og beredskapsminister	147
1499. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. 4. energimarkedspakke, besvart av energiminister	148
1500. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. busstilbud, besvart av kommunal- og distriktsminister	149

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1351–1500) for sesjonen 2023–2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1477, 1491
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1393, 1415, 1471, 1479
Astrup, Nikolai (H)	1403, 1417, 1463
Bastholm, Une (MDG)	1357, 1411, 1476
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1482
Bergstø, Kirsti (SV)	1372
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1428, 1430, 1435, 1468
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1425, 1474
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1379, 1385
Breivik, Ane (V)	1390, 1392
Elvenes, Hårek (H)	1387, 1388
Elvestuen, Ola (V)	1358, 1427, 1429, 1455
Eskeland, Liv Kari (H)	1368, 1470
Fagerås, Mona (SV)	1375, 1394
Fiskaa, Ingrid (SV)	1407, 1483, 1488
Foss, Ingunn (H)	1452, 1453
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1436
Gulati, Himanshu (FrP)	1469
Hagerup, Margret (H)	1362
Haltbrekken, Lars (SV)	1361, 1443, 1472
Hansson, Rasmus (MDG)	1366, 1500
Helleland, Linda Hofstad (H)	1406, 1408
Hjemdal, Silje (FrP)	1414, 1416, 1459, 1481
Hoksrud, Bård (FrP)	1360, 1374, 1480, 1490
Hussein, Marian (SV)	1495
Johnsen, Tor André (FrP)	1391, 1486
Jønnes, Kari-Anne (H)	1383, 1384
Jørgensen, Geir (R)	1446
Karim, Aram (SV)	1400, 1401
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1359, 1370, 1412, 1441, 1489
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1423, 1424
Kristjánsson, Mímir (R)	1431, 1432
Larsen, Erlend (H)	1409, 1475
Lie, Kathy (SV)	1398
Limi, Hans Andreas (FrP)	1413, 1437
Linnestad, Anne Kristine (H)	1369, 1376, 1448
Listhaug, Sylvi (FrP)	1440
Lund, Tobias Drevland (R)	1355, 1433, 1434
Lunde, Heidi Nordby (H)	1439
Lønseth, Mari Holm (H)	1363, 1418
Marhaug, Sofie (R)	1352, 1367, 1438, 1466
Martinussen, Marie Sneve (R)	1494
Melby, Guri (V)	1405, 1442

Molberg, Anna (H)	1456, 1460
Moxnes, Bjørnar (R)	1467, 1497
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1356, 1420, 1421, 1499
Njåstad, Helge André (FrP)	1353, 1354, 1422, 1426, 1485, 1487
Nyholt, Hege Bae (R)	1364
Ojala, Irene (PF)	1449, 1478
Pettersen, Tage (H)	1378, 1445
Raja, Abid (V)	1351
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1365, 1380, 1473, 1484
Rotevatn, Sveinung (V)	1454, 1464
Sanner, Jan Tore (H)	1373
Schou, Ingjerd Schie (H)	1389
Steffensen, Roy (FrP)	1386
Stokkebø, Aleksander (H)	1377
Sve, Frank Edvard (FrP)	1450, 1451
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1395, 1399
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1402, 1410, 1444, 1447
Trellevik, Ove (H)	1382, 1457
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1465
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1458
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1371, 1498
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1381, 1396
Westgaard-Halle, Lene (H)	1404
Wiborg, Erlend (FrP)	1397, 1419, 1492, 1493
Wold, Morten (FrP)	1461, 1462
Øvstegård, Freddy André (SV)	1496

STORTINGET

Dokument 15:10

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1351

Innlevert 25. februar 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 5. mars 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Er statsråden eng i at det, for å få tilstrekkelig ressurser og oppmerksomhet om de viktige 1001 første dagene er nødvendig å legge frem en egen stortingsmelding framfor å innlemme temaet som en del av en mer generell stortingsmelding om sosial mobilitet?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med regjeringens arbeid med en stortingsmelding som omhandler sosial utjevning og mobilitet er det invitert til et innspillmøte i regi av barne- og familiedepartementet. Temaet er Barnes 1001 første dager. Tiden fra unnfangelse til barnet fyller to år er av stor betydning for barnets utvikling. Forskning viser at foreldre som opplever trygghet og omsorg, blir rustet til å gi trygghet og omsorg videre. Når gravide og foreldre med små barn strever, viser forskning at norsk helsepersonell fortsatt mangler rutiner for å fange de opp. Det var først i 2021 at psykisk helse ble innlemmet i Helsedirektoratets fødselsveileder, og en fastlege vil i dag etter å ha gjennomført sin utdanning, kun ha hatt én time undervisning om foreldres psykiske helse. Man trenger å tenke nytt om sammensetningen av hjelpesystemene. Det holder ikke at bare helsetjenester, Nav, barnevern eller familievern ser problemstillingen alene. For å få det overordnede blikket på problemstillingen kreves det etter spørsmålsstillers syn en tverrsektoriell satsing. Fordi dersom begrep som tidlig innsats og forebygging skal være meningsbærende, må forebyggingen starte og styrkes i den perioden av livet man vet er helt avgjørende for barna og familiene:

De 1001 første dagene. En rekke andre land har styrket sin satsing. Skal man lykkes med dette arbeidet er det viktig at temaet får tilstrekkelig oppmerksomhet og ressurser. Derfor fremmet Venstre i forrige stortings sesjon et forslag om at det legges fram en egen stortingsmelding om de 1001 første dagene.

Svar:

Dei 1001 fyrste dagane spelar ei stor rolle i barn si utvikling og legg eit viktig grunnlag for moglegheitene seinare i livet. Eg er heilt einig i stortingsrepresentanten si vurdering av at vi må tenke nytt om innrettinga og samansetninga av hjelpesystema og at det er naudsynt med tidleg hjelp til familiar og ei satsing på tvers av sektorane. Eg kan forstå representanten sitt ønskje om ei eiga stortingsmelding berre om dette tema. Men eg meiner at det kan vere naturleg at denne satsinga blir sett i samanheng med arbeidet for sosial utjamning og eg er sikker på at dei 1001 første dagane vil bli sterkt synleggjort i denne meldinga.

Stortingsmeldinga om sosial utjamning og mobilitet skal dekke ulike arenaer i barn si oppvekst, tenestetilbod for barn og unge og økonomiske overføringar til barnefamiliar. Den skal mellom anna fokusere på viktige overgangar for barn og unge. Meldinga skal omhandle dei viktige fyrste leveåra til barnet (dei fyrste 1001 dagane). Meldinga vil i tillegg omhandle overgangar frå barn til ungdoms- og vaksenliv, utdanning og arbeidsliv.

Arbeidet med denne meldinga er eit samarbeid på tvers av fem departement. Regjeringa har gjort dette grepet nettopp for at vi skal kunne sjå utfordringane på

ters av sektorgrenser og som ein del av ei heilheit i barn og barnefamiliar sine liv.

Departementa vil arrangere 4 ulike innspelmøter om meldinga. Innspelsmøtet i Trondheim 13. februar 2024 omhandla barnets fyrste 1000 dagar. Der deltok både helseministeren og eg, samt politisk leiing frå Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Vi fekk mange nyttige innspel frå sentrale aktørar på feltet.

For at barn skal få ein best mogleg start på livet er det viktig at foreldra blir godt varetekne. Det handlar om god oppfølging i svangerskap, fødsel og barseltid, men det handlar òg om støtte til foreldre og familiar etter barseltida. Det er viktig både for den enkelte, for familien, og ikkje minst for barnet at foreldra får god oppfølging og hjelp.

Dei som treng det skal få naudsynt helsehjelp, men lågterskel foreldrestøtte er òg viktig. Foreldrestøtte varierer i form og innhald, frå støtte frå eigen familie og uformelle nettverk til råd, rettleiing og kunnskapsbaserte program i offentleg, frivillig og privat regi. Her er Home-start eit godt døme Foreldrestøtte vert tilbydd både til foreldre flest og til foreldre som av ulike årsaker har særlege utfordringar. Regjeringa sitt heilskaplege arbeid med foreldrestøtte vil vere ein del av nettopp stortingsmeldinga om sosial utjamning og mobilitet.

Elles viser eg til svar frå Helse- og omsorgsministeren 15. november 2022 på «Dokument 8:18 S (2022-2023) om satsing på forebygging av negative konsekvenser som følge av foreldres uhelse de første 1001 dagene av barns liv».

SPØRSMÅL NR. 1352

Innlevert 25. februar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 5. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Har statsråden dokumentasjon på hvor mye energibruken i bygg er redusert som et resultat av de endringer som ble gjennomført i byggeteknisk forskrift (TEK) i 2007?

BEGRUNNELSE:

Energikravene i TEK 97 ble endret i forskrift 26. januar 2007 nr. 96. med strengere krav til energieffektivitet og energiforsyning.

Spørsmålet gjelder alle bygg i perioden 2007 til utgangen av 2023 som er bygget etter nye forskriftskrav.

Hva er samlet årlig redusert energibruk i bygg som et resultat av de strengere krav som ble innført i 2007. Venligst spesifiser forutsetninger som ligger til grunn for disse beregningene.

Jeg er kjent med at det også ble gjennomført endringer i energireglene i byggeteknisk forskrift i 2010 og 2015. Hvis statsråden har dokumentasjon på hvordan disse endringene har påvirket energibruken i bygg, må departementet gjerne også inkludere dette i svaret.

Svar:

Eg må fyrst få understreke at krava i byggeteknisk forskrift gir rammer for bygningane sitt berekna energibehov, ikkje kor mykje energi bustad- og byggeigarar brukar.

Kor mykje energi som faktisk blir brukt i det enkelte bygg eller totalt i bygningsmassen, avheng av ei rekkje faktorar inkludert personlege preferansar og val. Det er dessutan utfordrande å skilje mellom utvikling i energibruk som skuldast regelverk og utvikling som skuldast andre forhold, som til dømes redusert energibruk som følgje av auka kostnader, nedgang i økonomisk aktivitet eller effektar av teknologisk utvikling. Over korte tidsspenn utgjør dessutan nybygga ein liten del av den totale bygningssmassen og den totale energibruken. Det som er sikkert er at bygga oppførte med energikrava frå 2007 og seinare, er meir energieffektive enn bygg oppført etter tidlegare krav. Krava til energieffektivitet i byggeteknisk forskrift er retta mot å redusere varmetapet gjennom tak, vegger og vindauge, og set krav til effektive ventilasjonssystem. Krava blei stramma inn med ca. 25 prosent i 2007, og ytterlegare ca. 20-25 prosent frå 2016. Dette har resultert i energieffektive nybygg, som gir ei god ramme for å redusere den totale bruken då behovet for energi til oppvarming er vesentleg lågare.

SPØRSMÅL NR. 1353**Innlevert 25. februar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 4. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Vil statsråden lette på boliglånsforskriften i distrikts-Norge?

GRUNNGJEVING:

Då kommunal- og forvaltningskomiteen var på komiterteise i fjellregionen i februar var bygdevekst eit av fleire tema. Boliglånsforskriften var ein av utfordringane som var trekt fram som ein grunn til at ikkje det vart bygd nok bustader. Det var nevnt at ein ide kunne kanskje vera at egenkapitalkravet i dei minst sentrale kommunane kunne senkast slik at ein fekk fart på bustadbyggingen her i tråd med målet i distriktsmeldingen.

Svar:

Høy gjeld gjør at mange norske husholdninger er sårbare for fall i inntektene og fall i boligprisene. Den høye gjelden er en sårbarhet i det norske finansielle systemet. Utlånsforskriften skal forebygge finansiell sårbarhet i husholdninger og banker gjennom krav til bankenes utlånspraksis. Kravet til belåningsgrad (egenkapital) skal bidra til

husholdningenes motstandsdyktighet ved et eventuelt boligprisfall.

Gjennom de såkalte fleksibilitetskvotene kan bankene innvilge lån som ikke oppfyller alle kravene i forskriften, herunder kravet til belåningsgrad. Utenfor Oslo er fleksibilitetskvoten for boliglån 10 prosent av bankens utlån med pant i bolig hvert kvartal. I Oslo er fleksibilitetskvoten 8 prosent. Bankenes rapportering til Finanstilsynet viser at bankene benytter om lag to tredjedeler av fleksibilitetskvotene hvert kvartal. Bankene har derfor betydelig rom til å innvilge flere lån som ikke oppfyller kravene i forskriften, herunder til bygging av nye boliger i distriktene.

Finanstilsynet skal innen 23. august 2024 gi råd til Finansdepartementet om innrettingen av utlånsforskriften etter 31. desember 2024. Finanstilsynet skal i den forbindelse blant annet redegjøre for hvordan den regionale differensieringen har fungert, og hvordan større og mindre banker har tilpasset seg reglene. Finanstilsynets vurderinger vil bli sendt på høring. Finansdepartementet vil vurdere behovet for endringer i forskriften i lys av Finanstilsynets vurderinger og innspillene som kommer i høringen.

SPØRSMÅL NR. 1354**Innlevert 25. februar 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 4. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at kommunar som investerer i moderne skyløysingar innanfor it kan føre dette som investering og ikkje drift?

GRUNNGJEVING:

Då kommunal- og forvaltningskomiteen besøkte Røros kommune i februar tok kommunen opp at IT investeringar blir bokført på ulikt vis. Investerer man i løysingar i ei sky må denne føres som drift og investerer man i løysingar med fysisk hardware i kommunen kan dette førast som

investering. Kommunen etterlyste at forskriften for føring i rekneskapet blir oppdatert slik at moderne investeringar og kan førast som investering og ikkje drift.

Svar:

Budsjett- og rekneskapsforskrifta for kommunane (forskrift 7.6.2019 nr. 714) § 2-2 fastset at utgifter til investeringer i anleggsmidler skal førast i investeringsbudsjettet og -rekneskapen. Om utgifta ikkje er ei slik investering i anleggsmiddel, skal utgifta førast i driftsbudsjettet og -rekneskapen.

Anleggsmiddel er eigedeler som er vesentlige og til varig eie, jf. forskrifta § 3-1. Om anskaffinga ikkje oppfyller begge desse to kriteria, er det heller ikkje å rekne som ei investering i anleggsmiddel.

Desse reglane er generelle og gjeld òg for programvare og skyløysingar. Ei anskaffing er berre ei investering for ei kommune dersom anskaffinga er vesentleg og kommunen er eigar. Som for alle anskaffingar, må kommunen òg for programvare og skyløysingar gjere ei konkret vurde-

ring av om anskaffinga oppfyller desse kriteria for å kunne utgiftsføre ho i investeringsbudsjettet og -rekneskapen og føre ho opp i balansen. For programvare og skyløysingar er det typisk eit spørsmål om kommunen oppfyller eigarkravet. Sjølv om kommunen ikkje har eigarrettane, vil eigarkravet likevel kunne være oppfylt dersom kommunen kan reknast som reell eigar. Dette må som nemnt kvile på ei konkret vurdering i kvar einskild sak, innanfor god kommunal rekneskapsskikk.

SPØRSMÅL NR. 1355

Innlevert 25. februar 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 4. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Den ekstraordinære strømsøtten knyttet til bostøtten skal fjernes fra april 2024.

Hvor mange kommer som følge av dette til å miste bostøtten?

BEGRUNNELSE:

Som følge av statsbudsjettet og det påfølgende budsjettforliket for 2024, så kommer den ekstraordinære strømsøtten knyttet til bostøtten til å fjernes fra april 2024. Pensjonistforbundet skriver på sine nettsider 8. februar:

"Midt i en alvorlig dyrtidsperiode har regjeringen videre bestemt at den ekstraordinære strømsøtten knyttet til bostøtten skal fjernes fra april 2024. Finansieringen av bostøtten kuttes fra 4,7 milliarder til 3,9 milliarder. Dette vil få store negative konsekvenser ved at enda færre får støtte, og det blir lavere ytelser til de som er vanskeligstilte".

Mitt spørsmål til statsråden er hvor mange som kommer til å rammes av regjeringens endringer i bostøtten fra og med april.

Svar:

Ekstraordinær strømsøtte til bustøttemottakarar har blitt utbetalt fleire gonger i perioden 2011 til 2024, og særleg gjennom dei seinaste åra med svært høge strømprisar. Desse ekstra utbetalingane har ikkje påverka reglane for berekning av bustøtte, men dei har gått til husstandar som har fått innvilga bustøtte den aktuelle månaden.

Frå og med desember 2021 blei eigendelen i bustøtten mellomsett ned, slik at fleire kunne få bustøtte og

dermed også få ekstra strømsøtte. Tiltaket blei i første omgang vedtatt for tre månadar. Det har seinare blitt forlenga i fleire omgangar. Strømprisane er ikkje lenger så høge som dei var, og den generelle strømsøtnadsordninga for hushald er god. Da er det på tide å kome attende til ein normalsituasjon, og bustøtten blir berekna ut frå ordinært regelverk frå og med støtten for april 2024, som blir utbetalt i mai. Dette fører til at om lag 25 000 husstandar som fekk bustøtte for mars med utbetaling i april, vil få avslag på søknaden for april og dermed inga utbetaling i mai. I snitt har desse fått ei månadleg utbetaling på om lag 800 kroner. I tillegg vil om lag 43 000 husstandar framleis få bustøtte, men få redusert utbetalinga med i snitt om lag 700 kroner per måned. Når vi er tilbake på det ordinære regelverket, ventar departementet at i snitt om lag 90 000 husstandar vil få bustøtte kvar måned.

SPØRSMÅL NR. 1356

Innlevert 26. februar 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 29. februar 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare hva en ny alminnelig strømregning nå blir for en vanlig familie med 2 voksne og 2 barn hvis de er bosatt i NO1, NO2 og NO5 med et gjennomsnittlig strømforbruk og forbruksmønster i normal enebolig, i rekkebolig, eller i leilighet med normert døgnforbruk, og tilhørende strømstøtte, målt mot tilsvarende strømprofiler med gjennomsnittlig strømpris fra 2010-2020, svaret bes oppgis spesifisert per boenhet?

BEGRUNNELSE:

Strømprisene er fremdeles vesentlig høyere enn historisk normalpriser på rundt 33 øre KWt. Selv med strømstøtte merker folk flest de økte strømregningene godt. Hvor godt det merkes er det jeg ønsker å vite. Basert på gjennomsnittlig strømforbruk på 20 000 KWt på enebolig, hva blir kostnaden for kraft ila. 1 år nå, kontra historiske normalpriser. Bruk enten framtidspregninger, eller historiske tall for å beregne dagens kostnader for årlig strømforbruk.

Svar:

Tabellene under viser gjennomsnittlig årlig strømregning for en husholdning med ulikt årlig forbruk. Representanten spør om tall for husholdninger med to voksne og to barn, som i tillegg fordeles mellom enebolig, rekkehus og leilighet. Med datamaterialet som er tilgjengelig har vi ikke mulighet til å hensynta antall medlemmer i en husholdning eller type bolig. Det er derfor gjort en forenkling hvor det skilles mellom et årlig forbruk på 16 000 kWh og 20 000 kWh. Disse to kategoriene kan illustrere et gjennomsnittlig forbruk for henholdsvis leiligheter og eneboliger. Årlig forbruk er deretter delt mellom måneder med en standard forbruksprofil.

I beregningene er det lagt til grunn faktiske månedlige gjennomsnittlige kraftpriser i 2023 og månedlig gjennomsnittlig kraftpris i perioden 2010-2020 i NO1, NO2 og NO5. I beregningen for 2023 er det lagt til grunn månedsbasert strømstønad hele året, hvor husholdninger får kompensert en prosentandel når kraftprisen overstiger 70 øre/kWh. Kompensasjonsandelen er satt til 90 prosent for januar-mars, samt juni-desember, og 80 prosent for april-mai. Det er ikke lagt til grunn strømstønad i perioden 2010-2020.

Tabell 1

NO1	16000 kWh	20000 kWh
2023	22 092	27 615
Snitt 2010-2020	15 639	19 549

Tabell 2

NO2	16000 kWh	20000 kWh
2023	23 701	29 626
Snitt 2010-2020	15 512	19 390

Tabell 3

NO5	16000 kWh	20000 kWh
2023	22 100	27 625
Snitt 2010-2020	15 478	19 347

Det presiseres at det er stor usikkerhet knyttet til beregningene, og de er kun egnet til å danne et bilde av

hvordan forbruk og kraftpris vil påvirke årlig strømregning.

SPØRSMÅL NR. 1357**Innlevert 26. februar 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 5. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Vil statsråden ta ansvar for viktige nasjonale og internasjonale naturverdier og si nei til nedbygging og utfylling i Hotranbukta?

BEGRUNNELSE:

Hotran er en del av Trondheimsfjorden våtmarkssystem IBA, anerkjent etter faglige kriterier som blant de viktigste naturområdene i verden ifølge Birdlife Norge. Områdets internasjonale verdi er godt kjent og dokumentert gjennom mange år. De siste årene har aktørene lagt frem nye planer for den resterende delen av brakkvannsdeltaet, selv om store deler av bukta allerede er fylt igjen. Utfylling vil redusere naturkvalitetene ved lokaliteten ytterligere. Fuglene får betydelig mindre areal til næringsøk. Matfatet for vadere blir utilgjengelig ved flo sjø, og arealet blir for lite til å gi plass til alle fuglene som er avhengige av området. Det finnes heller ikke alternative brakkvannsområder i nærheten som erstatter denne lokaliteten hvis den ødelegges.

Norge har store forpliktelser til å ta vare på slik natur blant annet gjennom Vannfuglavtalen under Bonn-konvensjonen. Dette området har på tross av sin beskjedne størrelse stor betydning for trekkende arter. Levanger kommune og Norske Skog ser ikke det som sin rolle å vektlegge slike hensyn. Ifølge Birdlife Norge er totalt 180 ulike fuglearter registrert i Hotranbukta. Området er en av de viktigste rasteplassene for gjess i Norge. Det største antallet kortnebbgås som ble registrert samtidig i 2020 var 7 000 individer, nær 10 % av Svalbardbestanden. En betydelig større del av bestanden er innom området på vår og høsttrekket. Hotran er også en fast rasteplass for flere måkearter og den viktigste lokaliteten i fjorden for rastende sildemåker under vårtrekket.

Området er spesielt viktig for mange vadere. Størst antall finnes av rødstilk, gluttsnipe, småspove og myrsnipe. Det er arter som hekker i fjellområdene våre og som er avhengige av næringsrike rasteplasser før hekkesongen på fjellet. En videre oppfylling av Hotranbukta vil bidra til å redusere fuglelivet og naturopplevelsene ved Vulusjøen, på Forramyrene, Skjækerfjella og større fjellområder både på norsk og svensk side.

Svar:

Spørsmålet om utfylling i Hotranbukta er knytt til reguleringsplan for Norske Skog Skogn på Fiborgtangen i

Levanger kommune. Reguleringsplanen er sendt til Kommunal- og distriktsdepartementet for endelig avgjørelse på grunn av uløyste motsegner fra Statsforvaltaren i Trøndelag og Norges vassdrags- og energidirektorat.

Levanger kommune har vedtekt reguleringsplanen som ei endring av ein gjeldande reguleringsplan frå 2000. Den nye planen bygger på eit oppdatert kunnskapsgrunnlag med konsekvensutgreiing. Planen inneberer meir utfylling i Hotranbukta enn det som er fylt ut i dag. Planen legg til rette for utvikling av industriområdet, mellom anna for etablering av Fiskå Mølle. Kommunen har lagt vekt på at området er godt egna for samlokalisering av industribedrifter. Det mogleggjer bruk av overskotsvarme frå eksisterande papirfabrikk, og infrastruktur som hamn, veg og jernbane.

Norges vassdrags- og energidirektorat har fremma motsegn av omsyn til naturverdiane i elvedeltaet og krev konsesjonsbehandling etter vassressurslova. Motsegna frå statsforvaltaren er begrunna i omsynet til naturmangfald i strandsona og elvedelta, herunder området sin verdi for fugl og sjøaure.

Sidan saka er til handsaming i departementet, vil eg ikkje kommentera ho nærare no.

SPØRSMÅL NR. 1358**Innlevert 22. februar 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 1. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvorfor har vi ikke gått bort fra systemet der det tillates en direkte kobling mellom utbygger og utreder, og hva kommer statsråden til å gjøre for å forhindre at lignende saker oppstår i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

NRK har satt de store utfordringene ved norsk naturforvaltning på dagsordenen. Ved hjelp av satellittbilder og kunstig intelligens avdekket de 44 000 naturinngrep de siste fem årene.

Grenlandsporten var det aller største private inngrepet den kunstige intelligensen oppdaget. Nå har det kommet frem at konsulenten som har vært prosjektleder for konsekvensutredningene i etterkant ble medeier hos utbyggeren. Det finnes ikke noe regelverk som forhindret denne konsulenten fra å kjøpe seg inn i utbyggingsprosjektet med en betydelig eierandel, etter at hen konkluderte med at utbyggingen ville være «Middels negativt for naturverdiene». Et slikt system er rigget for naturtap, og resulterer i lav tillitt til konsekvensutredningene. Vi vet heller ikke hvor mange tilsvarende tilfeller av korrupsjon som finnes.

Landets fremste eksperter på miljørett har ved mange anledninger påpekt at båndet mellom utreder og utbygger bør brytes, blant annet i rapporten "Bærekraftig arealbruk innenfor rammen av lokalt selvstyre." (skrevet av NINA, Holth & Winge og NIBR OsloMet for KS i 2022).

For å nå mål 22 i Naturavtalen er det

«avgjørende for tillitsbaserte prosesser at man unngår at det sås tvil om kvaliteten og den faglige uavhengigheten i utredninger, biologiske kartlegginger og økologiske vurderinger.»

Svar:

Forskrift om konsekvensutredninger har som formål «å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres», se forskriften § 1. Systemet for konsekvensutredninger skal sikre at beslutningstakerne har et godt beslutningsgrunnlag når planer og tiltak blir vedtatt. Konsekvensutredningene skal vise konsekvenser som fremtidig arealbruk vil gi for miljø og samfunn, og konsekvensutredningsprosessen legger opp til en åpen prosess med høring og offentlig ettersyn der berørte aktører blir hørt.

Forskrift om konsekvensutredninger har regler som skal sikre at konsekvensutredninger blir objektive og så gode som mulig, herunder regler som skal ivareta utredningenes uavhengighet. For eksempel stiller forskriften krav til forslagsstiller (utbygger) og ansvarlig myndighet. Forslagsstiller er, i tråd med systemet for konsekvensutredninger som er utviklet internasjonalt gjennom de siste tiårene, ansvarlig for å gjennomføre utredningen. Dette omfatter ansvar for at opplysningene som gis til myndighetene er riktige og etterprøvbare, og oppfyller kravene i forskriften. Ansvarlig myndighet har ansvar for å påse at utredningsprosessen og konsekvensutredningen følger reglene i forskrift om konsekvensutredninger. Forskriften stiller også en rekke krav til selve utredningen og til personene som utfører utredningene, herunder stilles krav til at utredninger og feltundersøkelser skal følge anerkjent metodikk og utføres av personer med relevant faglig kompetanse. Videre legger forskriften opp til en åpen prosess med bred deltakelse fra berørte aktører, ved at planforslag og søknader med konsekvensutredninger og forslag til planprogram og melding med forslag til utredningsprogram sendes på høring. Berørte aktører får dermed anledning til å delta i utformingen av konsekvensutredningen, og til å kritisere utredningen.

At det kan være uheldige bånd mellom utbygger og utreder er en kjent problemstilling, og spørsmål om dette dukker opp av og til. Det er uheldig dersom det er bånd mellom utreder og utbygger, som kan påvirke innholdet i konsekvensutredningen og dermed beslutningsgrunnlaget til ansvarlig myndighet, samt tilliten til konsekvensutredningene og de beslutninger som tas. Selv om forskrift om konsekvensutredninger har regler som skal sikre at konsekvensutredninger blir så objektive og gode som mulig, inkludert regler som skal ivareta utredningenes uavhengighet, er jeg enig i at det er grunn til å se nærmere på problemstillingen knyttet til bånd mellom utbygger og utreder.

Forskrift om konsekvensutredninger skal revideres, og Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet er i gang med revisjonsarbeidet. Jeg kan opplyse om at problemstillingen knyttet til bånd mellom utbygger og utreder er et tema i dette arbeidet. Hvordan vi best mulig kan sikre gode og objektive konsekvensutredninger, herunder hvordan vi best kan sikre at utredningene ikke påvirkes av forslagsstiller i vurderingene av konsekvenser for miljø, utredes nå nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1359**Innlevert 22. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 4. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

I 2021 avdekket Riksrevisjonen at utenlandske aksjonærer har betalt for lite skatt (kildeskatt). Skatteetaten skulle jobbe med en forbedring av regelverket for å forhindre dette.

Hva er status på dette arbeidet?

BEGRUNNELSE:

<https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/rapporter/NO-2022-2023/kildeskattutbytteutenlandskeaksjonarer.pdf>

Svar:

Riksrevisjonens rapport for 2021 om kildeskatt på utbytte til utenlandske aksjonærer konkluderte med at Skatteetatens samlede virkemiddelbruk og internkontroll ikke i tilstrekkelig grad sikret at utenlandske selskapsaksjonærer ble trukket korrekt kildeskatt.

Skatteetaten har opplyst at de fortsatt arbeider med et regelverksforslag med sikte på å skjerpe ansvaret for forvalter. Skatteetaten har videre opplyst at de, i tråd med Riksrevisjonens anbefaling, har økt kontrollen overfor forvaltere for å sørge for etterlevelse av dokumentasjonskravene for å anvende redusert kildeskattetrekk. I tillegg er det lagt ut veiledning og forbedret informasjon på skattetaten.no.

SPØRSMÅL NR. 1360**Innlevert 26. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 1. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

EU-kommisjonen anbefaler å innføre lungekreftscreening for nåværende og tidligere røykere som har sluttet å røyke, og Helsedirektoratets pakkeforløp for lungekreft støtter at screening er et godt og viktig verktøy.

Daværende helseminister Bent Høie lovet allerede i 2019 at Helsedirektoratet skulle sette i gang utredning av innføring av lungekreftscreening, når kan vi forvente at utredning faktisk kommer i gang?

BEGRUNNELSE:

Lungekreft er den sykdommen som tar flest liv og leveår i Norge. Hvert år får om lag 3 500 personer sykdommen. Av disse dør opp mot 2 300 personer. I tillegg har antall innbyggere i Norge med lungekreftdiagnose tredoblet seg i løpet av de siste 20 årene. Bare 27 % av mennene og 34 % av kvinnene vil være i live fem år etter diagnosen. Der- som lungekreft oppdages i første stadium, øker antallet pasienter som overlever til 64 % for menn og 73 % for kvinner

De som røyker, eller har vært utsatt for passiv røyking, asbest eller radon er særlig utsatt for lungekreft. Selv om antall røykere har gått ned de siste tiårene, ventes en topp i antall nye tilfeller av lungekreft i 2035. Dette skyldes et etterslep fra personer som røykte tidligere, og som vil få lungekreft i årene fremover.

Noe av grunnen til at lungekreft har så høy dødelighet, er at den oppdages sent, fordi sykdommen gir diffuse symptomer. Sykdommen gir ikke smerter eller kuler som varsler om at noe er galt. Mange rekker derfor å få alvorlig sykdom med spredning før den oppdages. Blant pasientene er det store sosiale forskjeller, der de med lavest inntekt og utdanningsnivå får og dør oftere enn andre av lungekreft.

Innenfor medisinen har man i løpet av det siste tiåret sett framgang innenfor både kirurgi, strålebehandling og systemiske behandlinger, hvor det har kommet kjemoterapi som tar utgangspunkt i svulstens genetik. For ikke-småcellet lungekreft har det også kommet en rekke immunterapier med god effekt på overlevelse. Denne utviklingen gjør det mulig å effektivt behandle

lungekreft og redde liv. Tidlig behandling medfører mindre behandling, kortere sykehusopphold og lar pasienter gå tilbake til et meningsfullt liv i samfunnet og til arbeid, med færre ettervirkninger av behandlingen. Fremskritt innenfor diagnostikk og medisinsk behandling gir håp om økt overlevelse for stadig flere.

Da regjeringens forrige kreftstrategi ble lansert i 2018, ble lungekreftscreening drøftet, og vurderingen den gang, var at det var behov for mer kunnskap. I 2022 startet en pilot for lungekreftscreening (TIDL).

Svar:

Helsedirektoratet opplyser at de er i gang med utredning av forslag om lungekreftscreening i Norge og de vil etablere en egen arbeidsgruppe som skal bistå i utredningen framover.

En fullstendig vurdering av forslag til nye nasjonale screeningprogrammer innen kreftområdet krever omfattende dokumentasjon og vurderinger. Det må utarbeides

et kunnskapsgrunnlag der en oppsummerer forskning og effekt basert på norske data. Dette gjør Folkehelseinstituttet. Videre må det foretas en utredning av etiske, juridiske, logistiske, organisatoriske og faglige implikasjoner og konsekvenser ved innføring av et nasjonalt screeningtilbud.

Forslag til nye screeningprogram må også drøftes og belyses ut fra prioriteringskriteriene. Det betyr at det må utarbeides en helseøkonomisk analyse og en vurdering av budsjettmessige og administrative konsekvenser av å innføre screeningsprogrammet i Norge. En slik omfattende prosess tilsier at det kan gå noe tid før Helsedirektoratet kan oversende en anbefaling om lungekreftscreening til departementet. Når Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Helsedirektoratets anbefaling om et nytt screeningprogram, vil den endelige beslutningen tas i den ordinære budsjettprosessen gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1361

Innlevert 26. februar 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 4. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Finnfjord har siden 2015 samarbeidet med UIT om å dyrke alger i den CO₂-rike avgassen i ferrosilisiumprosessen. Algene er et verdifullt råstoff til f.eks. laksefôr. Så langt i prosjektet har de demonstrert oppsiktsvekkende resultater når det gjelder helseeffekt på laks som har fått algebasert fôr. Et fullt oppskalert prosjekt vil redusere Finnfjords årlige CO₂-utslipp med ca. 150 000 tonn. Så langt har det vært vanskelig å få støtte fra Enova.

Vil regjeringen se på muligheter for å gi prosjektet økonomisk støtte?

Svar:

Regjeringen har et stort virkemiddelapparat bestående av mange forskjellige virkemiddelaktører med ulike formål. Enova og Klima- og energifondets formål er å bidra til å nå Norges klimaforpliktelser og bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, gjennom fireårige styringsavtaler. Innenfor avtalens rammer er Enova gitt bety-

delig faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene utnyttes mest mulig effektivt og bidrar best mulig til klimakutt og omstilling. Sammen med SV har vi styrket punktutslippssystemet til Enova med 1,5 mrd. kroner, noe som gjør det mulig for Enova å forsterke innsatsen mot punktutslippene. Enova har nær og god dialog med industriaktørene om potensielle prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 1362**Innlevert 26. februar 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 4. mars 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Når kan vi forvente at kunnskapsministeren får på plass et nasjonalt fraværsregister i grunnskolen, etter klare anbefalinger fra blant andre Fafo?

BEGRUNNELSE:

Problemet med skolevegring er nå så alvorlig at det haster med å få på plass et nasjonalt fraværsregister, krevde Aps Elise Waagen i Dagsavisen 26. oktober 2023. Videre i saken: Til våren kommer også etter planen regjeringens ungdomsskolemelding. Waagen forventer at det der kommer et krafttak mot mobbing. Hun ser også fram til at den nye opplæringsloven som innføres neste høst. Den kommer til å stille strengere krav til oppfølging av skolevegring.

– Men dette ligger langt fram i tid. Det er ingen grunn til å vente med et nasjonalt fraværsregister, mener Aps utdanningspolitiske talsperson.

Der er Høyre helt enige med Elise Waagen. Høyre tok 11. april 2022 i NRK til orde for å innføre et nasjonalt fraværsregister, og har foreslått dette i Stortinget. Tidligere kunnskapsminister, Tonje Brenna, gav i 2022 et oppdrag til Utdanningsdirektoratet (Udir), der hun ba dem utrede flere spørsmål knyttet til fravær i skolen. I Fafos rapport, «Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen», levert Utdanningsdirektoratet 27. april 2023 slås det fast at forskningen på fravær preges av mangelfull statistikk og at det bør innføres en nasjonal oversikt over fravær på alle trinn. Dessverre går tiden, uten at noe skjer.

26. februar kom det frem på NRK at kunnskapsministeren enda ikke har falt ned på en løsning. Det er sterkt bekymringsfullt.

Svar:

Det er viktig at elever er til stede på skolen, både for å lære og for å ta del i det sosiale felleskapet de møter der. Da blir de bedre rustet til å delta i samfunnet og til videre utdanning og arbeidsliv.

Regjeringen ser alvorlig på signalene om at skolefraværet øker. De nasjonale fraværstallene vi har viser en negativ utvikling, og i undersøkelsen Spørsmål til Skole-Norge rapporterer både kommuner og skoleledere om den samme bekymringsfulle utviklingen. Derfor ga vi i 2022 Utdanningsdirektoratet (Udir) i oppdrag å utrede flere forhold knyttet til skolefravær. I oppdraget ba vi også direktoratet utrede hvordan vi kan få bedre informasjon

om fraværet på alle trinn i skolen, inkludert om det bør innføres en form for nasjonalt fraværsregister.

Udir leverte sine anbefalinger til Kunnskapsdepartementet i oktober 2023, der de primært anbefaler et fraværsregister som en del av et nytt nasjonalt individdataregister for grunnskolen. Sekundært anbefaler direktoratet at det hentes inn aggregerte fraværsdata for å gi en nasjonal oversikt over fraværet på alle trinn i skolen.

Jeg mener vi må ha bedre informasjon om fraværet på alle trinn i skolen. Dette vil gi oss bedre oversikt over utviklingen, og kan hjelpe oss å utvikle bedre tiltak for å nå de elevene som er mye borte fra skolen. Samtidig må vi ta oss tid til å gjøre nødvendige avveininger. Løsningen Udir anbefaler berører noen prinsipielle spørsmål, om blant annet personvern. Den vil også kreve at Stortinget vedtar en ny lovhjemmel. Innrettingen på et slikt register må derfor vurderes nøye før regjeringen lander på hvilken løsning vi går videre med.

Jeg vil understreke at et nasjonalt fraværsregister i seg selv ikke løser fraværsutfordringene i skolen. De aller fleste skoler og kommuner har god lokal oversikt over elevenes fravær, og har systemer som skal fange opp utviklingen over tid. Oppfølgingen av elevene må skje lokalt, uansett årsakene til fraværet. Skolene skal hele tiden jobbe med å forebygge og følge opp skolefravær, og plikten til å følge opp skolefravær er lovfestet og tydeliggjort i den nye opplæringsloven som trer i kraft høsten 2024. Vi vurderer nå også flere andre tiltak som kan bidra til å støtte skolene i dette arbeidet, og skolefravær skal blant annet være et tema i den kommende stortingsmeldingen om 5.-10. trinn som skal fremmes for Stortinget i 2024.

SPØRSMÅL NR. 1363**Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 4. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har regjeringen vurdert om det bør innføres en varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om barn som kommer til landet gjennom familiegjenforening, og når kan en slik varslingsordning eventuelt innføres?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på spørsmål Dokument nr. 15:255 (2022-2023) fra representanten Tage Pettersen. Spørsmålet omhandler tiltak for å unngå at barn som kommer til Norge gjennom familiegjenforening faller utenfor mulig hjelpeapparat. Statsråden svarer at regjeringen er i gang med å undersøke aktuelle tiltak her, nærmere bestemt om det bør innføres en form for varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om disse sakene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 15. februar d.å. på spørsmål nr. 1215 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal. Spørsmålet fra representanten Holm Lønseth er overlappende, og jeg gir derfor i all hovedsak et likegyldende svar i det følgende.

Som nevnt i mitt svar av 7. november 2022 på spørsmål nr. 255 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Pettersen, satte regjeringen i gang en vurdering av om det bør innføres en form for varslingsordning fra utlendingsmyndighetene til kommunene om disse sakene. Det er flere forhold som må vurderes i den forbindelse, bl.a. hvem som skal omfattes av en slik varslingsordning og hvilket ansvar for oppfølging mottakerne av varslene skal ha. Disse spørsmålene er avklart i regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028), som ble fremlagt 20. desember 2023 (Prop. 36 S (2023–2024)). Som det fremgår av opptrappingsplanen, vil regjeringen vurdere å etablere en varslingsordning for alle familieinnvandrere, og ikke bare for barn. Tiltaket fremgår av punkt 4.3.5 Oppfølging av personer på familieinnvandring og lyder som følger:

«Det er ønskelig at sårbare familieinnvandrere fanges opp så tidlig som mulig etter ankomst til Norge. Regjeringen vil derfor vurdere en ordning hvor kommunene varsles av utlendingsmyndighetene om familieinnvandrere som skal bosette seg i kommunen, slik at kommunene har mulighet til å aktivt oppsøke nyankomne familieinnvandrere for å undersøke om

det er risiko for omsorgssvikt eller mishandling i hjemmet, så eventuelle tiltak kan settes inn så raskt som mulig.»

I forbindelse med utredningen av hvordan en varslingsordning kan organiseres, vil departementet også se nærmere på om man kan bruke allerede etablerte kanaler til å oppnå det samme formålet. Den aktuelle kanalen i dette tilfellet vil være Folkeregisteret. Hvorvidt det er mulig eller hensiktsmessig å varsle kommunene gjennom Folkeregisterets systemer, er p.t. ikke avklart, men vil bli vurdert. På det nåværende tidspunkt er det for tidlig å si når en varslingsordning ev. kan innføres.

For øvrig viser jeg til det jeg har skrevet i det ovennevnte svarbrevet av 7. november 2022, hvor jeg bl.a. redegjør for at omfanget av barn som går «under radaren» etter ankomst i Norge, trolig er svært lite, og at det uansett ikke var tilfelle i de to tilsynssakene i Bergen i 2022. Jeg gjentar for ordens skyld også at utlendingsmyndighetene uansett i dag har en meldeplikt overfor barneverntjenesten iht. barnevernloven, bl.a. når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet eller utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Denne meldeplikten er også nedfelt i utlendingsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 1364**Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 5. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Deler ministeren representantens bekymring for kutt i støtten til UNRWA, og hva vil ministeren gjøre for at giverlandene sørger for at UNRWA fortsatt kan sikre skolegang til palestinske barn og tjenester til det palestinske sivilsamfunnet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Jørgen Jensehaugen, seniorforsker ved Institutt for fredsforskning. (PRIO), på NRK nyheter 26.02.24, vil UNRWA være konkurs i løpet av få uker etter at en rekke giverland besluttet å frys støtten til FN-organisasjonen. Dette vil særlig ramme palestinere i Gaza som er helt avhengig av humanitær nødhjelp fra UNRWA, men også ramme hardt palestinere på Vestbredden og i flyktningleirer i naboland. Ifølge Jensehaugen er det de palestinske flyktningene i det økonomisk kriserammede Libanon som vil bli hardest rammet etter befolkningen i Gaza om UNRWA ikke lenger kan opprettholde sine tilbud. UNRWA er svært viktig for flyktninger i et krigsherjet Syria.

UNRWA sørger for utdanning, helsetjenester og et minimum av sosiale tjenester for millioner av palestinere og har gjort dette i generasjoner. Å kutte støtten til UNRWA er både å frata palestinere i en krig basal hjelp, men også en kollektiv straff av alle palestinere som på ulikt vis er avhengig av UNRWA i sitt liv. En generasjon palestinske barn står i far for å miste skolegang, utdanning og tilgang på helsetjenester.

Svar:

Jeg takker for representantens spørsmål og deler absolutt hennes bekymring for kutt i støtten til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA).

Norge er en stor bidragsyter til organisasjonen (7. største giverland i 2023). Vi har siden 2022 hatt en flerårig avtale der både program- og humanitær støtte inngår med et årlig bidrag til organisasjonen på 275 mill. kroner. Som følge av situasjonen i Gaza økte Norge i fjor støtten betydelig, slik at total norsk støtte til UNRWA kom på 470,5 millioner kroner i 2023. Vi sørget for å utbetale årets bidrag til organisasjonen tidlig i februar for å bidra til at organisasjonen skal kunne fortsette sitt livsnødvendige arbeid.

Jeg har hele tiden vært klar i å uttrykke støtte til UNRWA. Vi gjør også vårt for å mobilisere andre land til å gjenoppta og fortsette sin støtte til UNRWA. Både ut-

viklingsministeren og jeg har ved en rekke anledninger tett kontakt med andre giverland for å oppfordre dem til å reflektere over de bredere konsekvensene av å kutte finansieringen til UNRWA når situasjonen i Gaza er så desperat. UNRWA er selve ryggraden den internasjonale humanitære responsen. Norske myndigheter holder også tett kontakt med UNRWAs ledelse.

Anklagene mot 12 av UNRWAs ansatte i Gaza om at de skal ha deltatt i angrepet 7. oktober er svært alvorlige. Norge ønsker UNRWAs etterforskning velkommen og forventer full åpenhet fra organisasjonen. For mange giverland, inkludert Norge, er det viktig at UNRWA viser hvordan organisasjonen følger opp anklagene knyttet til at 12 ansatte skal ha deltatt i angrepet 7. oktober, og at FN-organet forbedrer sine interne rutiner. Jeg mener det er positivt at FN umiddelbart henviste saken til FNs internrevisjon (UN Office for Internal Oversight Services), som igangsatte en undersøkelse. FN sentralt har også initiert en bredere gransking av UNRWA av en ekstern og uavhengig gruppe ledet av den tidligere franske utenriksministeren Catherine Colonna. Det pågår parallelt en uavhengig gjennomgang av UNRWAs interne rutiner. UNRWA har allerede levert flere oppdateringer om hvordan de jobber med å forbedre sine rutiner.

Vi har fordømt angrepet 7. oktober på det sterkeste. De involverte i angrepet må holdes til ansvar. Samtidig er det bare en brøkdel av UNRWAs 13000 ansatte i Gaza som er anklaget. Jeg har formidlet overfor andre land at vi likevel må skille mellom hva individer er anklaget for å ha gjort, og hva UNRWA skal holdes ansvarlig for.

UNRWAs totalt 30 000 ansatte leverer livsnødvendige tjenester til omkring 5.9 millioner palestinske flyktninger i Palestina, i Jordan, Libanon og Syria. Jeg frykter at en frys i støtten derfor kan bidra til en ytterligere forverring av sikkerhetssituasjonen på Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem, samt ellers i regionen.

UNRWA er mye mer enn en humanitær organisasjon. UNRWA ble etablert av det internasjonale samfunn i FNs generalforsamling for å ivareta de palestinske flyktingenes grunnleggende behov inntil det er oppnådd en politisk løsning på konflikten. Å løpe fra denne forpliktelsen nå som Gaza nærmest er lagt i ruiner, er uaktuelt for Norge.

SPØRSMÅL NR. 1365**Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 6. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Økt elektrifisering krever også ny fossilfri kraftproduksjon i tiden som kommer. Likevel er det nesten ingen økning i norsk kraftproduksjon nå.

Har statsråden en overordnet plan for hvor den økte kraftproduksjonen skal komme fra?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NVEs og Statnetts framskrivinger, redegjort for i NOU 2023:3 Mer av alt – raskere, forventes det en økning i kraftbruken på 21–30 TWh mot 2030 og 36–45 TWh mot 2040. Andre prognoser antyder imidlertid vesentlig større vekst frem mot 2030, noe som knytter seg til ulike antakelser om ny grønn industrietablering.

Svar:

Norge har fortsatt et betydelig potensial for økt fornybar kraftproduksjon. Regjeringen har derfor iverksatt en rekke tiltak og forbedret en rekke rammevilkår for å sørge for at flere kraftprosjekter realiseres, både til lands og til havs. Vi har blant annet utlyst de første områdene for havvind,

styrket energimyndighetene, vi har klargjort viktige rammebetingelser, gitt kommunene mer innflytelse gjennom endringer i plan- og bygningsloven og sikret kommunene større del av verdiskapningen når natur brukes til kraftproduksjon.

Dette arbeidet fortsetter vi med fremover, men utbygging av ny produksjonskapasitet tar tid, og fordrer også at kraftprodusentene fremmer sine prosjekter. Gode demokratiske prosesser for å ivareta flere samfunnshensyn er viktig, og en bærebjelke for det norske konsesjons-systemet, som vi må sørge for å ivareta også fremover når knappheten på kraft blir større.

Kraftbalansen vil med stor sannsynlighet bli strammere fram mot 2030, i takt med at kraft tas i bruk til flere formål. NVE anslår i sin Langsiktige kraftmarkedsanalyse for 2023 at kraftbalansen vil nærme seg null mot 2030, før den igjen styrkes ut over 2030-tallet, blant annet som følge av innfasingen av havvind.

På kort sikt må vi derfor sørge for en best mulig utnyttelse av nett og produksjon, og mer effektiv bruk av den tilgjengelige kraften. Regjeringens handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi vil være et viktig bidrag til dette.

SPØRSMÅL NR. 1366**Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 5. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over ammunisjon og våpen som Norge har eksportert til andre land siden februar 2022 som kunne vært nyttige for Ukraina, og vil statsråden sørge for at våpen og ammunisjon som Ukraina trenger blir prioritert til Ukraina og ikke eksportert til andre land?

BEGRUNNELSE:

Ammunisjonsmangel skaper en stadig vanskeligere situasjon for Ukraina i forsvarskampen mot den russiske invasjonen. Ukrainske ledere understreker at svært mange

ukrainske soldater dør fordi de ikke har nok ammunisjon til å forsvare seg. Det haster svært mye å bidra med mer ammunisjon. Tsjekkia har annonsert at de kan skaffe store mengder ammunisjon til Ukraina raskt, dersom andre land hjelper med finansieringen. Det er bred politisk støtte til den pågående norske eksporten av ammunisjon og våpen, og til den sterke oppbyggingen av kapasiteten som nå skjer. I tillegg bør Norge bidra på ytterligere to måter: Å gjennomgå om våpen som nå eksporteres til andre land kan være nyttige for Ukraina og heller burde dirigeres dit. Og å annonsere straks at Norge vil bidra med nok midler fra Nansenprogrammet til det tsjekkiske ammunisjon-

sinitiativet til at store forsendelse til Ukraina kan komme i gang så fort som overhodet mulig. Dette er svært viktig for å redde mange ukrainske soldaters liv og bremse den farlige russiske framgangen.

Svar:

Utenriksdepartementet har ansvar for å føre kontroll med eksporten fra norsk forsvarsindustri. Utenriksdepartementet gir årlig ut en stortingsmelding om eksport av forsvarsmateriell fra Norge: Meld. St. 21 (2022-2023) gir en oversikt over alt av forsvarsmateriell, herunder ammunisjon og våpen, som har blitt eksportert fra Norge til andre land i 2022.

Medlemslandene i NATO, inkludert Sverige og Finland samt andre europeiske land, er de største mottakerne av forsvarsmateriell fra Norge. I 2022 gikk om lag 57 % av eksporten av A-materiell og 93 % av B-materiell til disse landene. Forsvarsdepartementet er kjent med at deler av leveransene fra norsk forsvarsindustri til disse lande-

ne er blitt videresendt til Ukraina. Det betyr at også norsk eksport av forsvarsmateriell til våre allierte utgjør en viktig del av den samlede våpen- og ammunisjonsstøtte til Ukraina.

Selv om forsvarsindustrien er en integrert del av vår sikkerhets- og forsvarspolitik, har norske myndigheter begrenset mulighet til å styre hvor de enkelte bedriftene selger sine produkter - så lenge eksporten av forsvarsmateriellet skjer i tråd med norsk eksportkontrollregelverk. Forsvarsindustriens kontrakter går ofte over mange år. Norsk forsvarsindustri er derfor helt avhengig av forutsigbare og langsiktige rammebetingelser, dersom den skal kunne fortsette å være konkurransedyktig i et internasjonalt marked.

Jeg kan forsikre om at regjeringen jobber kontinuerlig med ulike måter å støtte Ukraina med både våpen og ammunisjon, herunder å styrke produksjonskapasiteten av ammunisjon.

SPØRSMÅL NR. 1367

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 4. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sikre at flaskehalsinntekter går til å kutte i nettleien som de regionale nettselskapene krever inn i andre kvartal 2024, ettersom nettleien nå har økt for mange?

BEGRUNNELSE:

I oktober 2023 sendte Olje- og Energidepartementet forslag om å forlenge ordningen hvor flaskehalsinntekter kan brukes til å redusere de regionale nettselskaperes nettleie på høring. I et intervju med Stavanger Aftenblad i den anledning 10. oktober er statsråden sitert på at "Det har vært to år med en ekstraordinær situasjon, og da mener vi at flaskehalsinntektene kan brukes på de nettkundene som har høyest strømkostnader." og at ordningen skal forlenges "Fordi prisene er høye i enkelte områder. Da bruker vi flaskehalsinntektene for å kompensere for noe av dette. Det var riktig sist høst, og det er riktig nå."

Likevel ble det ikke utbetalt flaskehalsinntekter for å redusere nettleien i første kvartal. Det var NVE/RME og Statnett enige om. Også i 2023 ble mye holdt tilbake:

I første kvartal ble 2,3 mrd. utbetalt. Men mye mer var tilgjengelig ifølge Statnett, hele 3 mrd. 700 millioner ble altså holdt tilbake.

I andre kvartal ble 800 millioner gjort tilgjengelig av Statnett for ordningen. NVE/RME sa da nei til utbetalingene.

I tredje kvartal ble dette gjentatt med samme beløp.

I fjerde kvartal ble 158 millioner utbetalt, men 800 millioner mer var gjort tilgjengelig av Statnett. 642 millioner ble holdt tilbake av NVE/RME.

I sum ble 2,94 mrd. holdt tilbake av disse fire vedtakene i 2023.

Mange får nå økt nettleie. En rekke selskaper har økt nettleien med 15-20 % den siste tiden, og mange peker på Statens tariffer som en viktig årsak bak. Forbrukstariffen er skrudd opp til 270 kr/kW, som nesten er på nivå med 2021, da den var 300.

Samtidig vet vi altså at Statnett har tjent stort på flaskehalsinntekter de siste årene.

Svar:

Statnetts flaskehalsinntekter brukes som hovedregel til å dekke kostnader i transmisjonsnett i Norge, og bidrar på denne måten til at nettleien allerede er lavere enn den ellers ville vært.

Det er svært viktig for regjeringen å begrense nivået på nettleien i en tid med høye strømreregninger. Regjeringen fikk derfor høsten 2022 på plass en midlertidig forskrift for å sikre at høye flaskehalsinntekter i transmisjonsnett tilbakføres til nettkundene raskere enn om det gjøres gjennom reduksjoner i transmisjonsnettтарiffen. Den midlertidige ordningen ble forlenget før jul slik at den varer ut 2024.

Det følger av forskriften at Statnett skal rapportere summen av flaskehalsinntekter tilgjengelig for utbetaling gjennom ordningen, før inngangen av hvert kvartal til Reguleringsmyndigheten for energi (RME). RME fastsetter

hvert år en tillatt inntekt for Statnett. Har Statnett høyere inntekt fra tariffen og flaskehalsinntekter enn tillatt inntekt er dette en merinntekt og tilsvarende vil lavere inntekt enn tillatt inntekt være en mindreinntekt. Summen Statnett rapporterer til RME skal baseres på Statnetts forskriftsfestede plikt til å styre mer-/mindreinntekt mot null ved beregning av tariffene, og skal begrenses til Statnetts merinntekt.

Dersom det er mer penger igjen etter at Statnett har dekket sin tillatte inntekt, vil det være rom for utbetalinger gjennom ordningen.

Jeg vil avslutningsvis minne om at Statnett satte i høst et pristak på energiledet i transmisjonsnettтарiffen for 2024, og fastleddet er satt til et lavere nivå enn foregående år, hvilket også demper nettleiekostnadene for husholdninger og næringsliv.

SPØRSMÅL NR. 1368

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 5. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I NTP 2018-2029 ble det satt en rekke måltall for nye nullutslippskjøretøy.

Kan statsråden gi oss en oversikt over status for måloppnåelsen i disse målene: Innen 2030 skal varedistribusjonen i de største bysentrene være tilnærmet nullutslipp, nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025, nye bybusser skal være nullutslippskjøretøy eller bruke biogass i 2025, og innen 2030 skal nye tyngre varebiler være nullutslipp, samt 75 prosent av nye langdistansebusser og 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy?

BEGRUNNELSE:

Målene for nye nullutslippskjøretøy var som følger:

Nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025.

Nye bybusser skal være nullutslippskjøretøy eller bruke biogass i 2025.

Innen 2030 skal nye tyngre varebiler, 75 prosent av nye langdistansebusser og 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy.

Innen 2030 skal varedistribusjonen i de største bysentrene være tilnærmet nullutslipp.

Svar:

En rekke måltall for nye nullutslippskjøretøy ble varslet i NTP 2018-2029, og senere videreført i NTP 2022-2033. Forbedring av teknologisk modenhet i de ulike delene av transportsektoren, slik at nullutslippsløsninger blir konkurransedyktige med konvensjonelle løsninger, ligger til grunn for måltallene.

Status for andel nye nullutslippskjøretøy innen de ulike kjøretøyskategoriene ble blant annet rapportert i Prop. 1 S (2023-2024) Samferdselsdepartementet. Til orientering viser jeg også til at oppdatert status til enhver tid finnes på Statens vegvesens nettside: [Oppdatert status på nullutslippskjøretøy | Statens vegvesen](#).

Status for andel nye nullutslippskjøretøy i de ulike kategoriene ved utgangen av 2023 var følgende:

Kjøretøykategori	Andel 2023	NTP-mål
Måltall for 2025		
Nye personbiler	81,2%	100%
Nye lette varebiler	28,7%	100%
Nye bybusser	87,8%	100%
Måltall for 2030		
Nye tyngre varebiler	33,9%	100%
Nye langdistansebusser	25,8%	75%
Nye lastebiler	12,1%	50%

Andelene er regnet som andelene nye nullutslippskjøretøy av totalt antall nye kjøretøy. Det vil si at bruktimporterte førstegangsregistrerte kjøretøy ikke er tatt med. Nullutslippskjøretøy er enten helelektriske eller drives på hydrogen. For bybusser er også gass inkludert som drivstofftype. Statens vegvesen gjorde i 2022 manuelle tellinger over bruk av varebiler i Oslo, Bergen,

Stavanger og Trondheim. Godskjøretøy for varetransport, frakt av utstyr og returlogistikk i sentrum av byene ble telt. Varebiler omfatter kassebiler og små lastebiler med tillatt totalvekt opp til 3,5 tonn. Lastebiler omfatter tunge godskjøretøy med tillatt totalvekt på mer enn 3,5 tonn. Batterielektrisk, hydrogen og biogass er regnet som nullutslipp i tellingene.

Andel nullutslippsgodsbiler i de fire største byene:

	2022 (registrering)	2023 (beregning)
Varebiler		
Oslo	25	27
Stavanger	10	12
Bergen	17	19
Trondheim	19	20
Lastebiler		
Oslo	9	12
Stavanger	4	5
Bergen	3	5
Trondheim	7	7

SPØRSMÅL NR. 1369

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 5. mars 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at DFØ har startet arbeidet med tillegsutredningen regjeringen har etterspurt, og når er

det forventet at det vil kunne stilles krav til tilgjengeliggjøring av data der det er hensiktsmessig, ved inngåelse av offentlige kontrakter?

BEGRUNNELSE:

13. april 2023 vedtok et enstemmig Storting følgende:

«Stortinget ber regjeringen stille krav om at data gjøres tilgjengelig ved inngåelse av offentlige kontrakter, der det vurderes hensiktsmessig.»

Dokumentet som lå grunn for vedtaket, er representantforslag fra stortingsrepresentantene Linda Hofstad Helleland, Nikolai Astrup, Anne Kristine Linnestad og Heidi Nordby Lunde om datadreven industri, jf. Dokument 8:73 S (2022–2023) og Innst. 238 S (2022–2023).

I statsbudsjettet for 2024 skriver regjeringen følgende:

Statens standardavtaler (SSA) er dei kontraktane som er mest brukt når det offentlege inngår avtaler om kjøp av IT og konsulenttenester. Som eit ledd i oppfølginga av Meld. St. 22 (2020–2021) Data som ressurs – datadrevet økonomi og innovasjon, fekk Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) i 2022 i oppdrag å vurdere om det var bruk for endringar i SSA for å legge betre til rette for deling og gjenbruk av data. DFØ har utarbeidd ein rapport med forslag til tiltak, som mellom anna foreslår endringar i nokre av kontraktsmalane, kombinert med betre rettleiing i bruken av desse. Departementet har etterspurt ei tilleggsutgreiing til ovannemnde rapport frå DFØ. Arbeidet med tilleggsutgreiinga har forventa oppstart i tidleg 2024. Departementet vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte.

Svar:

I Meld. St. 22 (2020 – 2021) Data som ressurs. Datadrevet økonomi og innovasjon, behandlet av Stortinget i juni 2021, er det varslet tiltak som skal gjøre det enklere for

partene å regulere tilgangs- og bruksrettigheter til data ved inngåelse av kontrakter mellom offentlig og privat sektor.

Utvikling av bedre verktøy, slik som felles kontraktsmaler og veiledningsmateriell om hvordan regulere tilgangs- og bruksrettigheter til data i anskaffelser, vil kunne bidra til å heve kompetansen og øke bevisstheten hos offentlige virksomheter, og gi næringslivet større forutsigbarhet.

I supplerende oppdragsbrev nr. 2 for 2022 fikk Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) i oppdrag å utrede behovet for, og gi anbefalinger til, endringer i standardavtalene og avtalemalerne. Eventuelle endringer skal bidra til å gjøre det enklere å regulere tilgangs- og bruksrettigheter til data i anskaffelser, samt gi en oppfordring til partene om å tilrettelegge for deling av data der det er mulig. Oppdraget bestod også av en kartlegging av offentlige virksomheters behov for veiledning på området. Det gjelder veiledning om hvordan dagens eller anbefalte avtalemaler skal brukes og hvilke vurderinger som skal ligge til grunn for ulike valg av kontraktsbestemmelser.

Som det vises til begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentanten, har DFØ utarbeidet en rapport til departementet, hvor direktoratet gir anbefalinger til tiltak. Blant annet foreslår direktoratet endringer i noen av kontraktsmalene, kombinert med bedre veiledning i bruken av disse.

Problemstillingene knyttet til gjennomføring av de faktiske endringene det er behov for i kontraktsmalene er komplekse, og arbeidet tar lenger tid enn opprinnelig vurdert. Departementet mitt vil følge opp overfor DFØ i samarbeid med Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1370

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 4. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Treårsregelen for skatteplikt til Norge overstyres av de mer spesifikke bilaterale skatteavtalene Norge har med enkelte land.

Hvilke av Norges bilaterale skatteavtaler som omfatter formuesskatt, inneholder forskrifter som har ført til at noen kan anses som skattemessig utflyttet før tre

inntektsår, og kan det bes om en liste over hvilke land det gjelder, og ikke bare en henvisning til alle skatteavtalene Norge har?

BEGRUNNELSE:

Hovedregelen for skattlegging etter utflytting fra Norge er at personer som har vært bosatt i Norge i minst ti år,

først kan bli skattemessig utflyttet fra Norge etter utløpet av det tredje inntektsåret etter at vedkommende tok fast opphold i utlandet. Noen ganger misbrukes disse avtalene for å omgå Norges internrett og unngå skatt.

Svar:

Norge har skatteavtale som omfatter formuesskatt med følgende jurisdiksjoner:

Albania, Argentina, Aserbajdsjan, Benin, Bonaire, Bosnia Hercegovina, Canada, Chile, Estland, Filippinene, Frankrike, Gambia, Grønland, Hellas, India, Indonesia, Irland, Israel, Italia, Kasakhstan, Kenya, Kina, Kroatia, Latvia, Litauen, Luxembourg, Marokko, Mexico, Montenegro, Nepal, New Zealand, Russland, Saba, Slovakia, Spania, Sri Lanka, St. Eustatius, St. Maarten, Sveits, Tanzania, Tunisia, Ukraina, Ungarn, Venezuela, Zimbabwe og Østerrike.

Også den nordiske skatteavtalen mellom Norge, Sverige, Danmark og Færøyene, Island og Finland, omfat-

ter i utgangspunktet formuesskatt. Avtalen har imidlertid en bestemmelse som fastslår at avtalens bestemmelser om formuesskatt bare får anvendelse dersom begge stater iligger formuesskatt. Etersom ingen av de andre nordiske landene i dag har formuesskatter, innebærer det at avtalen i praksis ikke omfatter formuesskatt.

Som forklart i tidligere svarbrev, har bostedsstaten den primære beskatningsretten til formue når avtalen omfatter formuesskatt. Hvilken stat som skal anses som bostedsstat – og hvor raskt etter flytting fra en stat til en annen bostedsstaten skifter – beror på en nærmere vurdering av internrett og skatteavtale, se redegjørelse i svarbrev 1114. For å si noe om hvor raskt Norge kan miste beskatningsrett som bostedsstat i det enkelte tilfellet, må en derfor se på internretten i det andre landet. Det ligger utenfor rammen av hva som kan utredes i et svarbrev til Stortinget å gå nærmere inn på de internrettslige reglene i det enkelte land Norge har skatteavtale med.

SPØRSMÅL NR. 1371

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 6. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan planlegger statsråden å kompensere fylkene for slitastjen som forekommer på veiene de bruker til omkjøring ved stengte Riks- og Europaveier?

BEGRUNNELSE:

Europaveiene er viktige «blodårer» i og mellom distrikt i hele Norge. Når disse stenges, skjer omkjøringen på fylkesveier. Flere av disse fylkesveiene var nedklassert fra riksveier til fylkesveier i regionreformen i 2010, uten at de ble vedlikeholdt eller at fylkene fikk ekstra vedlikeholdsmidler til å følge opp vedlikeholdsetterlepet. Når disse veiene blir til omkjøringsveier for nasjonal transport, blir de utsatt for enda større slitastje. Flere av disse veiene krever nå store investeringer for å kunne ta dagens kjøretøy.

Tokagjelet i Hardanger er et av mange eksempel. Denne veien er omkjøring for E16 mellom Bergen og Voss. E16 er en svært rasutsatt vei, og relativt ofte stengt som følge av det. Omkjøringen gjennom Kvam og Tokagjelet er på en smal, nedslitt og rasutsatt fylkesvei. Vestland fylkeskommune har estimert at det vil være nødvendig med både bompenger, rassikringsmidler og fylkeskommunale

veimidler, men at dette alene ikke vil kunne dekke behovet på kort sikt. Planene for ny vei er regnet til mellom 1,9 – 3,1 milliarder kroner, med 25 % usikkerhet.

Svar:

Forvaltningsreformen som ble gjennomført fra 1. januar 2010 innebar en styrking av det regionale folkevalgte nivået ved at fylkene fikk tildelt en rekke nye oppgaver. I Innst. S. nr. 345 (2008–2009) står det blant annet følgende om overføring av ansvaret for øvrige riksveger og riksvegferjer:

«Samlet legges det opp til å øke fylkeskommunenes rammetilskudd med i overkant av 7,4 mrd. kroner i 2010 i forbindelse med forvaltningsreformen. Av dette er om lag 6,9 mrd. kroner knyttet til overføring av ansvaret for øvrige riksveger og riksvegferjer. I midlene til øvrige riksveger og riksvegferjer er regjeringens forslag om å styrke rammen til fylkesveger med 1 mrd. kroner (2010-kroner) utover dagens nivå inkludert».

Fylkesveiene er en viktig del av transportsystemet i Norge. Eierskapet og ansvaret for veinettet er delt mellom staten, fylkene og kommunene. Veinettet er en sammenhengende infrastruktur der hendelser og utfordringer på

én del av nettet forplanter seg videre til andre deler av vegnettet. De fleste reiser starter og slutter på en kommunal eller fylkeskommunal vei. Fylkesveiene er viktig for både person- og næringstransporten og har en viktig funksjon som omkjøringsveier for riksveinet.

Veglova (§§ 1 og 2) slår fast at offentlig vei er vei eller gate som er åpen for allmenn ferdsel og som blir holdt ved like av stat, fylkeskommune eller kommune. Offentlige veier er riksveier, fylkesveier og kommunale veier. I § 20 første ledd blir det slått fast at de ulike veieierne bærer utgiftene til planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av sine veinett. § 20 annet ledd sier at bestemmelsen i første ledd ikke er til hinder for at en i spesielle tilfeller kan bli enige om en nærmere fastsatt fordeling når det gjelder utgifter til planlegging, bygging og utbedring av vei.

Statens vegvesen ønsker i så stor grad som mulig å bruke annen riksvei som omkjøringsvei ved stenginger, og riksveiene er som oftest utgangspunktet for skilting og opplysning om rutevalg ved hendelser. Det er særlig viktig å sørge for at tungtrafikken bruker hensiktsmessige veier.

Noen steder er det ikke mulig å bruke annen riksvei som omkjøringsvei. Det vil da være den høyest klassifiserte alternative veien som skiltes som omkjøringsvei. Noen velger å kjøre andre veier enn det som er anbefalt og skiltet omkjøringsvei. Da kan det i noen tilfeller være aktuelt å benytte trafikkdirigenter for å sikre at særlig

tungtrafikken ikke bruker veier som ikke er beregnet for den type trafikk.

Prinsippet om at veieier har ansvaret for å ta vare på og utvikle sitt veinett gjelder uansett om veien brukes som omkjøringsvei for annen vei eller ikke. Det gjelder både om det er en fylkesvei vei som er omkjøringsvei for en riksvei vei, eller motsatt dersom riksveien brukes som omkjøringsvei for fylkesvei.

I noen tilfeller kan det være aktuelt at én veieier gjør tiltak på en annen veieiers veinett, jf. veglova § 20 annet ledd. Det kan for eksempel være for å sikre fremkommelighet i byggeperioder. Da kan det være aktuelt for eksempel Statens vegvesen å utbedre og forsterke eksisterende kommunal eller fylkeskommunal vei istedenfor å bygge ny midlertidig vei. Det gjør at vi kan få mer varig nytte for midlene, samtidig som vi kan redusere behovet for naturinngrep.

God fremkommelighet er viktig del av oppgavene til alle veimyndighetene i landet. For riksveiene gjør vi det ved å ta vare på det vi har, utbedre det vi kan og bygge nytt der vi må. Regjeringen vil komme tilbake til strategier for å ta vare på og utvikle infrastrukturen og veisystemet i den kommende stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2025-2036. Her vil også regjeringens satsing på fylkesvei omtales.

SPØRSMÅL NR. 1372

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 6. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I desember besluttet Finnmarkssykehuset gjennom et hastevedtak, uten å vente på hva som kom fra Helse Nord, at dagkirurgien i Alta skulle legges ned. Fra og med uke sju, nå i februar, er det slutt på ortopediske operasjoner i Alta.

Vil helseministeren ta grep for å sikre dagkirurgien i Alta?

BEGRUNNELSE:

Oppbyggingen av dagkirurgien i Alta er en satsing som over mange år har vist seg å være svært vellykket. I mangel av eget sykehus i Alta-regionen, gir dagkirurgien en enklere reisevei og svært effektiv dag-behandling for tyngdepunktet av pasientene i Vest-Finnmark. Tilstedeværelsen av operasjonsstuer med leger og personell betyr også mye i

beredskapssammenheng, med muligheten til å behandle pasienter når vei og værforhold avskjærer befolkningen fra sykehuset i Hammerfest.

Oppbyggingen av Klinikk Alta er en målrettet satsing fra Stortinget og Regjeringen, gjennom tilskudd på kroner 15 millioner til en ny operasjonsstue og økt årlig bevilgning på kroner 25 millioner til Klinikk Alta. Kutt av dagkirurgien er et klart brudd på de signaler som kommer fra sentrale hold på å øke satsingen og tilbudene ved Klinikk Alta.

Ved å styrke dagkirurgien, og bygge den ut til et dagkirurgisk senter for hele Helse Nord ligger det gode muligheter til å ta hjem pasienter fra UNN, til å øke antallet operasjoner i Alta, og til å styrke økonomien til Finnmarkssykehuset.

En oppbygging av dagkirurgien, og bedre utnyttelse av ledig kapasitet ved operasjonsstuene, vil også øke mulighetene for rekruttering av fagpersonell og opplæring av bla LIS-leger og annet helsepersonell. Vi er sikre på at Klinikk Alta vil være en nøkkel for å lykkes med å stabilisere og styrke bemanningen i Finnmarkssykehuset. Å legge ned dagkirurgien ved Klinikk Alta, kan få som konsekvens at dette blir en flukt av pasienter ut av fylket, noe som igjen vil svekke både økonomien til Finnmarkssykehuset.

Svar:

Finnmarkssykehuset HF vedtok ved behandling av budsjettet for 2024 å avvikle det dagkirurgiske tilbudet ved Klinikk Alta, og det ble lagt til grunn at det dagkirurgiske tilbudet i Finnmarkssykehuset HF skal legges til de to sykehusene i Hammerfest og Kirkenes. Det er opplyst at Finnmarkssykehuset HF har god nok operasjonskapasitet ved de to sykehusene og at tiltaket vil gi bedre bruk av helsepersonell og et lavere innleiebehov. Ved behandlingen av budsjettet la styret i Finnmarkssykehuset HF til grunn at det ble gjennomført risiko-vurdering av tiltaket. Styret i Helse Nord RHF behandlet og godkjente Finnmarkssykehuset HF sitt budsjett i sitt styremøte den 7. februar.

Som oppfølging av budsjettvedtaket behandlet Finnmarkssykehuset HF i styremøte 27. februar ROS-analyse av tiltaket. Analysen tok utgangspunkt i at dagkirurgi i Alta avvikles, slik styret i Finnmarkssykehuset HF besluttet ved budsjettbehandlingen. ROS-analysen belyste fem risikoområder: kvalitet i pasientbehandlingen; aktivite-

ten i helseforetakene; hensynet til ansatte; kompetanse/utdanning; og økonomi.

Dagkirurgisk virksomhet har vært gjennomført med ambulerende kirurger fra sykehuset i Hammerfest. I styresaken understreker administrerende direktør ved Finnmarkssykehuset HF at helseforetakets viktigste målsetting er å sikre robusthet i beredskapskritiske vaktlinjer ved de to akuttstusykehusene. Det opplyses at enhver ambulerende ut fra svært sårbare vaktlinjer som hver for seg kun har en håndfull spesialister, bidrar til å true denne beredskapsmessige robustheten og derved, i ytterste konsekvens, pasientsikkerheten i helseforetaket. I styresaken framkommer det at den samlede vurderingen er at risikoen ved å avvikle dagkirurgi i Alta er svært lav, og veiet mot helseforetakets øvrige oppgaver er det en riktig prioritering av ressursene å avvikle dagkirurgien i Alta. Styret i Finnmarkssykehuset HF sluttet seg til administrerende direktørs vurdering av risikobildet.

Sykehusene i nord er i en alvorlig situasjon med store rekrutteringsutfordringer og omfattende bruk av innleide vikarer og overtid. Sykehusene har også store økonomiske utfordringer. Budsjettvedtak i Finnmarkssykehuset HF ligger innenfor helseforetakenes fullmakter. Styrene i helseforetakene har et ansvar for å sikre en drift og utarbeide budsjetter innenfor de økonomiske rammene som Stortinget fastsetter. Det er viktig at Helse Nord RHF og Finnmarkssykehuset HF får kontroll på økonomien og at ressursene brukes best mulig. Kvalitet og faglighet må sikres og antall fristbrudd og ventetid må ned.

SPØRSMÅL NR. 1373

Innlevert 27. februar 2024 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 7. mars 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Stortinget har vedtatt at alle barn får tilbud om 12 timer gratis SFO på flere trinn i barneskolen. Noen kommuner finansierer skolefritidsordning i regi av f.eks. idretten i tillegg til sine egne tilbud.

Setter den nye opplæringsloven, forskrifter eller andre retningslinjer begrensninger i å kunne bruke de statlig finansierte gratistimene i SFO-tilbud i regi av f.eks. idrettsforeninger?

Svar:

Kommunene har relativt stor frihet i hvordan de organiserer SFO-tilbudet, og de kan også benytte private til å oppfylle plikten til å ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) så lenge kravene i opplæringsloven og rammeplanen for SFO oppfylles. Kommunen har plikt etter opplæringsloven til å ha et SFO-tilbud før og etter skoletid for elever på 1.-4. årstrinn, og for barn med behov for særskilt tilrettelegging på 1.-7. årstrinn. Det følger av forskrift til opplæringsloven at kommunen skal gi 12 timer gratis SFO til elever på 1.-2. trinn, og fra høsten 3. trinn, som har

plass i kommunens skolefritidsordning. Kommunen skal gi foreldrene tilbud om å fordele de 12 timene på alle dagene kommunen til vanlig har et tilbud om SFO, så langt det er praktisk mulig.

Å gi barn like muligheter for deltakelse i SFO, å inkludere barn og unge og å bekjempe fattigdom er viktige satsingsfelt for regjeringen. Regjeringen har innført 12 timer gratis SFO for elever på 1. og 2. trinn, og fra og med neste skoleår vil også elever på 3. trinn være omfattet. Ordningen innebærer at kommunen skal tilby 12 timer gratis SFO i uka for elever på 1.-3. trinn som har plass i SFO. Dette betyr at de som har deltids plass som er inntil 12 timer i uken får denne gratis, og at prisen for et heltidstilbud også er blitt rimeligere for alle.

Kommunene finansierer som regel SFO-tilbudet gjennom foreldrebetaling. Kommunene kompenseres over rammetilskuddet for å erstatte bortfall av foreldrebetaling når 12 timer SFO skal være gratis. Det er ikke et øremerket tilskudd til kommunene for å finansiere ordningen med gratis SFO. Dermed er det ingen føringer fra departementet på hvordan kommunen kan disponere disse midlene, som inngår i kommunens frie inntekter. I tillegg er det innført en tilskuddsordning for private sko-

ler for at disse også kan tilby 12 timer gratis SFO på 1.-2. trinn, og til 3. trinn fra 1. august i år.

Kommunen har anledning til å utforme et eget tilskudd til private idrettslag som driver fritidstilbud etter skoletid. Ofte vil tilskudd til idrettstilbud gå over kommunens kulturbudsjett. Det følger av rammeplanen at skolefritidsordningen skal legge til rette for at barn får delta i variert bevegelseslek og fysisk aktivitet. I rammeplanen står det også at SFO kan samarbeide med kulturskoler, lokale lag, foreninger og organisasjoner for å gjennomføre og organisere innholdet og aktivitetene. I planleggingen av innholdet skal SFO være bevisst på at aktiviteter også kan virke ekskluderende på enkeltbarn eller grupper, for eksempel på grunn av økonomi, behov for særskilt tilrettelegging og språklig eller kulturell bakgrunn. SFO skal vurdere hvordan det helhetlige tilbudet i SFO kan tilpasses for å være mest mulig inkluderende.

At alle første-, andre- og tredjeklassinger over hele landet nå får gratis deltids plass i SFO har gjort det til en arena som er tilgjengelig for alle. Deltakelsen har økt betraktelig. Kommunen har handlingsrom til å samarbeide med lokale idrettslag for å tilrettelegge for fysisk aktivitet i SFO-tiden hvis de ønsker det, gjennom å finne gode lokale tilbud og satsninger.

SPØRSMÅL NR. 1374

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 6. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at det er greit at hjertelegene på Ullevål sykehus nektes innsyn i ventelister for operasjoner, og er statsråden kjent med at dette er en praksis på flere sykehus?

BEGRUNNELSE:

En artikkel i Aftenposten fra 28. februar 2024 belyser et alvorlig problem hvor hjertelegene på Ullevål sykehus nektes innsyn i ventelister for operasjoner, noe som tvinger dem til å velge alternative behandlingsmetoder for pasienter som egentlig trenger hjertekirurgi. Dette peker på en kritisk mangel på tilgjengelig informasjon for nøkkemedisinsk personell, som direkte påvirker deres mulighet til å ta informerte beslutninger om pasientbehandling. Overlege Eigil Fossum ved Hjerte-, lunge- og karklinikken (HLK) på Ullevål har uttrykt frustrasjon over

mangelen på innsyn, noe som underbygger behovet for åpenhet og bedre kommunikasjon innad i helseforetaket.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF/Oslo universitetssykehus HF har svart på representanten Hoksruds spørsmål, og jeg gjengir derfor svaret i sin helhet:

«1. Det er en felles venteliste for alle hjertekirurgiske pasienter i Helse Sør-Øst (HSØ) etter at all hjertekirurgi ble samlet på Rikshospitalet. Det betyr at alle pasienter i HSØ har samme rettigheter og blir prioritert etter samme mal og felles kriterier som bygger på en nytte-/risikovurdering for hver enkelt pasient, dvs. alvorlighet av symptomer og prognosetap satt opp mot nytten og risikoen ved den enkelte behandling. Tidligere var det stor forskjell på ventelistene ved Ullevål og Rikshospitalet med vesentlig kortere ventetider for elektive pasienter på Ullevål. Noe av formålet med sammenslåingen av hjertekirurgien var nettopp å få til en samordning av ventelister for å unngå et ulikt

tilbud avhengig av bosted og henvisningsvei inn i OUS. Slike urimelige forskjeller har vært dokumentert over mange år i Norsk Hjerterkirurgiregister.

2. Øyeblikkelig hjelp og hast utgjør en stor andel av pasientene og disse pasientene settes ikke opp på en slik elektiv venteliste, men opereres så raskt som forsvarlighet og kapasitet tilsier.

3. Thoraxkirurgisk avdeling har en komplett og daglig oppdatert venteliste med informasjon om faglig prioritering og ventetid. Denne prioriteringen blir besluttet på de tverrfaglige og multidisiplinære hjertemøtene hvor hjertelegene deltar. Informasjon om ventetid er tilgjengelig på disse fellesmøtene. De samlede listene er et verktøy for avdelingens operasjonsplanlegging og inneholder omfattende sensitive personop-

plysninger. Tilgangen er derfor begrenset. Informasjon om behandlingsvalg og operasjonsdato for den enkelte pasient er tilgjengelig for behandlende lege i OUS elektroniske journal-system, DIPS Arena. Vi ser imidlertid at overordnet innsyn over ventetider til hjerteoperasjoner kan forbedres slik at dette blir tilgjengelig for henvisere uten at vi eksponerer sensitive opplysninger.

4. Thoraxkirurgisk og kardiologisk avdeling på Rikshospitalet har felles elektroniske hjertemøter med Akershus universitetssykehus HF og Sørlandet sykehus Arendal. Etter sammenslåing og flytting av hjertekirurgien til Rikshospitalet har man over tid jobbet med å etablere tilsvarende elektroniske møter mellom hjerteavdelingen på Ullevål og Rikshospitalet. Forhåpentligvis er dette på plass i løpet av kort tid.»

SPØRSMÅL NR. 1375

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 4. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mye bompengefinansiering vil fellesprosjektet Arna-Stanghelle kreve i kommende 12-årige NTP-periode om det prioriteres?

Svar:

Fellesprosjektet Arna-Stanghelle er estimert til å koste om lag 38,9 mrd. 2024-kr, inkl. mva. og bompenger. Det fore-

ligger lokalpolitiske vedtak om delvis bompengefinansiering. Basert på dette er bompengebidraget foreløpig vurdert til å utgjøre om lag 3,7 mrd. 2024-kr.

Den videre fremdriften for Fellesprosjektet Arna-Stanghelle vurderes i forbindelse med at NTP 2025-2036 legges frem våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1376

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 4. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ås kommunestyre sa 14. februar i år ja til delfinansiering av strekningen E18 Retvet-Vinterbro med bompenger.

Kan statsråden bekrefte at det med dette er klart for at prosjektet kan vurderes for prioritering i første seksårsperiode av neste NTP?

BEGRUNNELSE:

Så skjedde det igjen, 26.02.24 var det på nytt en møteulykke på E-18 ved Kråkstad. 3 biler var involvert, men heldigvis ingen dødsulykke denne gangen.

E18 Retvet-Vinterbro er den siste av i alt ni delstrekninger i prosjektet E18 Ørje-Vinterbro. Arbeidet med planlegging og grunnverv for E18 Retvet-Vinterbro ble i juli 2023 satt på pause etter at Ås kommunestyre sa nei til delfinansiering av strekningen E18 Retvet-Vinterbro med bompenger. Det nye kommunestyret satte saken på agendaen 14. februar i år og gjorde endelig positivt vedtak. Prosjektet bør dermed være klart for å kunne vurderes for prioritering i neste NTP.

Det er vesentlig for regionene, for kommunene, for næringslivet lokalt og i hele landet, og for alle reisende som benytter E18 mellom Oslo og Stockholm, at denne strekningen bygges ut så raskt som mulig. Ikke minst er det viktig å bedre trafikksikkerheten for alle som må benytte denne strekningen daglig for å kjøre barna på skole og fritidsaktiviteter og alle som har strekningen som «arbeidsplass». De fortjener alle en tryggere hverdag.

E18 Retvet-Vinterbro har 49 private av- og påkjøringer, 10 veier som kommer inn på E18 i samme plan,

21 bussholdeplasser i og utenfor veibanen, lommer og vektstasjon med direkte utkjøring samt mange jorder der bonden kjører direkte inn og ut på strekningen med store landbruksmaskiner. De viktigste målsettingene for utbyggingen er å redusere antall drepte og hard skadde, og få ned reisetiden for personer og gods mellom Indre Østfold og Oslo.

Svar:

Jeg er orientert om at Ås kommunestyre har sagt ja til delfinansiering av strekningen E18 Retvet-Vinterbro med bompenger. Det er positivt at det nå foreligger lokalpolitisk enighet om delvis finansiering av strekningen med bompenger.

Som kjent vil regjeringen legge frem en ny Nasjonal transportplan denne våren, og regjeringens prioriteringer vil fremgå av denne. Jeg vil trekke frem at trafikksikkerhet, som representanten Linnestad nevner i sin begrunnelse, er viktig for denne regjeringen. I tråd med Hurdalsplattformen vil regjeringen intensivere arbeidet for å nå visjonen om null drepte og hardt skadde i trafikken.

SPØRSMÅL NR. 1377

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 6. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I hvilken grad gjennomfører det offentlige ID-kontroll, ved fysisk fremmøte eller BANK-ID, ved utdeling av henholdsvis 1) d-nummer, 2) personnummer og 3) HMS-kort?

BEGRUNNELSE:

Når det gjelder D-nummer: På Skatteetatens nettsider står det at "Virksomheten som bestiller d-nummer til deg kan kreve at identiteten din kontrolleres. Da må du bestille time hos Skatteetaten for ID-kontroll." Med "kan kreve" tolker jeg at det er opp til virksomheten om den ansatte blir ID-sjekkert før man får d-nummer.

Når det gjelder HMS-kort: Slik jeg forstår det kreves det i dag ikke fysisk oppmøte for den som skal ha HMS-kortet. I selve søkeprosessen til HMS-kortet må det, meg opplyst, kun gis en fullmakt gjennom ID-porten av

en person som har en offisiell rolle i firmaet, typisk en leder i bedriften. Da brukes BankID eller liknende. Slik jeg har fått opplyst trenger ikke arbeideren som skal bruke HMS-kortet verifisere seg med BankID eller fysisk oppmøte. Jeg ønsker å få oppklart hvorvidt dette stemmer.

Svar:

Først vil jeg for ordens skyld vise til at ordningene med d-nummer og personnummer sorteres under finansministeren. Opplysninger om disse ordningene nedenfor er derfor innhentet fra Finansdepartementet.

Skatteetaten, som folkeregistermyndighet, tildeler d-nummer til personer som har en midlertidig eller kortvarig tilknytning til Norge. Tildeling skjer på bakgrunn av rekvisisjon, og det er kun offentlige myndigheter, offentlige virksomheter og finansforetak som kan rekvirere et d-nummer. Det er rekvirentene som avgjør om vedkom-

mende må møte personlig på skattekontoret for identitetskontroll, jf. folkeregisterforskriften § 2-2-5.

Skatteetaten er rekvirent der en person trenger d-nummer i forbindelse med søknad om skattekort. For utstedelse av skattekort stilles det krav om at det er foretatt en kvalifisert ID-kontroll ved personlig oppmøte på skattekontoret. Med en kvalifisert ID-kontroll menes bruk av tekniske og taktiske virkemidler for en trygg og sikker dokument- og personkontroll for å vurdere ektheten til det fremlagte dokumentet, om personen er den vedkommende utgir seg for å være og om personen er rettmessig eier av det fremlagte dokumentet. Noen grupper skatteyttere er unntatt oppmøteplikten for ID-kontroll. Dette gjelder blant annet personer som arbeider på norsk sokkel eller skip, og personer som er begrenset skattepliktige og bosatt i utlandet, og andre hvor det anses å være svært byrdefullt å møte personlig på skattekontor.

Fødselsnummer tildeles barn som fødes i Norge og ved registrering av innflytting til Norge. Personer som

kommer fra utlandet for å bosette seg eller for å oppholde seg i en norsk kommune i minst seks måneder, plikter å møte personlig på skattekontoret, legitimere seg og melde innflytting.

Alle som skal ha HMS-kort, må ha enten et norsk fødselsnummer eller et d-nummer i Folkeregisteret, med den identitetskontroll det innebærer. Det stilles ikke krav om at arbeidstaker som skal ha HMS-kort må legitimere seg med BankID eller ved fysisk oppmøte for at kortet skal kunne utstedes. Arbeidsgiver er pålagt å gjennomføre nødvendig identitetskontroll før bestilling av kort. Kortutsteder skal på vegne av Arbeidstilsynet også kontrollere arbeidstakerens identitet. Kontrollen gjennomføres ved at kortutsteder kontrollerer at det er samsvar mellom innsendt legitimasjonsdokument og innsendt portrettbilde av arbeidstakeren som skal ha kortet. Arbeidstilsynet stiller de samme kravene som utlendingsmyndighetene til godkjent legitimasjon, og det stilles også en rekke krav til portrettbildet.

SPØRSMÅL NR. 1378

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 5. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at SVV har tilstrekkelig med arealer ved kontrollstasjonen på Svinesund til å gjennomføre nødvendige storbilkontroller, og er arealene store nok til å dekke akutte og særskilte kontrollbehov ved grenseovergangen?

BEGRUNNELSE:

Vi har gjennom hele vinteren lest nyhetssaker om utenlandske tungtransporter som har kommet inn i landet, men som ikke er skikket til å ferdes på våre veier og vårt føre. De fleste miljøer er tydelige på at det burde vært ressurser til å kontrollere langt flere av de som kommer over våre grenseoverganger. Eller som vi kunne lese i Dagsavisen i november i fjor: Vegvesenets inspektører på Svinesund klarer kun å sjekke en brøkdel av kjøretøyene som ankommer landet. Noe annet er ikke mulig med dagens ressurser.

I løpet av fjoråret passerte i snitt 1 676 kjøretøy i døgnet grensepasseringen ved Svinesund, ifølge tall fra Statens vegvesen som er gjengitt av Faktisk.

En av de knappe ressursene er oppstillingsplass for tunge kjøretøy. Derfor at SVV inngått leieavtale om 10 nye mål i tilknytning til kontrollstasjonen på Svinesund.

Under pandemien ble et område ved tollstasjonen på Svinesund, på totalt 38 mål, brukt som testsenter. Grunneier inngikk leieavtale med helsedirektoratet og kommunen sto for driften. Det var bred enighet om at det er nyttig å ha et slikt areal i beredskapsøyemed.

Samtidig kan vi lese at DSB i samråd med andre relevante etater, vurderer at arealene SVV nå skal leie (ca. ¼ av hva man benyttet under pandemien) ved Svinesund kontrollområde også vil dekke behovet for beredskapsarealer til eventuell annen aktivitet i dette området.

Det finnes ingen andre arealer som dekker begge grenseovergangene fra Sverige uten avkjøringsmuligheter mellom de to grensebroene. Totalberedskapskommisjonen har lagt til grunn at beredskapsarbeidet i Norge krever et taksskifte. Regjeringen peker på en rekke tiltak som skal bidra til å styrke beredskapen. Dette inkluderer infrastruktur og arealer som kan benyttes ved ulike hendelser. Her kan det se ut til at man på den ene siden sikrer seg minimale tilgjengelige arealer, samtidig som man sier de samme arealene skal benyttes til ulik aktivitet.

Svar:

Kontroll av tunge kjøretøy som passerer grensen ved Svinesund er avhengig av både arealer og mannskap. I statsbudsjettet for 2023 ble det satt av 40 millioner kroner til å ansette 35 personer for å jobbe med kontroll og tilsyn i Statens vegvesen. Statens vegvesen har over flere år jobbet for en utvidelse av arealene på Svinesund for å kunne kontrollere flere kjøretøy.

Utfordringen har vært at kontrollplassen har hatt for liten kapasitet til å hensette kjøretøy når det gis et bruksforbud etter gjennomført kontroll. Dette har vært

spesielt utfordrende på vinterstid med utfordrende føreforhold. Statens Vegvesen opplyser om at tilleggsarealet som det nå er inngått leieavtale for i stor grad løser dette problemet.

Når man i tillegg legger om kjøremønsteret på dagens kontrollstasjon og utvider kontrollhallen vil man kunne gjennomføre kontroller raskere og mer effektivt.

Det er også viktig å minne om at det totalt sett er små forskjeller i mengden feil og mangler på norske og utenlandske vogntog som Statens vegvesen kontrollerer.

SPØRSMÅL NR. 1379

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 6. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at organisasjonene skal drive den forventede aktiviteten uten innvilget bevilgning, og vil statsråden ta grep for å sikre en mer forutsigbar virkelighet for ideelle og frivillige organisasjoner?

BEGRUNNELSE:

Organisasjoner som søker på tilskudd forvaltet av Helse- og omsorgsdepartementet har som utgangspunkt for søknaden at de skal drive aktivitet hele året, fra januar til desember. Særlig små organisasjoner har begrenset likviditet, og ønsker seg mer forutsigbarhet fra både direktorat og departement. Flere har fått beskjed om at de vil få svar på søknaden først i april.

Svar:

Regjeringen har som mål at alle tilskuddsordninger skal utbetales så raskt som mulig. Helse- og omsorgsdepartementet har hatt fokus på dette. Søkbare tilskuddsordninger krever en tydelig søknadsfrist, og det er formålstjenlig at den settes så tidlig som mulig. Det har også vært ønsket fra organisasjonene selv. De siste to årene har flere tilskuddsordninger fått fremskyndet søknadsfristen til 1. desember. I 2024 forholder nesten alle frivillige organisasjoner som skal søke i konkurranse med andre seg til denne fristen. Dette betyr at søknadsbehandling kan starte opp allerede før årsskiftet med utbetaling etter

hvert som saksbehandlingen ferdigstilles og tildelingsbrevet er sendt til Helsedirektoratet. For at organisasjonene skal få avklart årets driftstilskudd så tidlig som mulig, er det ordningene med driftstilskudd som ferdigstilles først.

Selv om søknadsfristen er fremskyndet kan det skje endringer i tilskuddsordningene med frist allerede 1. desember, som følge av Stortingets behandling og vedtak om statsbudsjettet. Dette må hensyntas i søknadsbehandling, samtidig som mye kan forberedes og jobbes med for å sørge for god fremdrift. Kapasiteten hos Helse- og omsorgsdepartementet gjør at ikke alle tilskuddsordninger kan behandles samtidig – og noen tilskuddsordninger må derfor lyses ut med senere søknadsfrist. Utbetalingene og vedtakene om tildelinger gjøres så raskt som mulig. Det er i alles interesse.

Betydelige tilskuddsmidler blir hvert år tildelt et stort antall frivillige organisasjoner. I 2023 ble nærmere 1,8 milliarder kroner tildelt 361 organisasjoner over 83 tilskuddsordninger. Av disse var 32 åpne ordninger der aktørene måtte søke om midler i konkurranse med andre. I statsbudsjettet for 2023 ble det gjort omfattende endringer. Allikevel klarte Helse- og omsorgsdepartementet å fremskynde utbetalingene i forhold til tidligere år. Det vises til at Helse- og omsorgsdepartementet mottok om lag 1250 søknader i 2023 på de søkbare tilskuddsordningene rettet mot organisasjoner og frivillige på Helse- og omsorgsdepartementets budsjettkapitler. Innen utgangen av mars 2023 hadde Helse- og omsorgsdepartementet foretatt nesten 1200 vedtak, mot 183 på samme tid i 2022.

Søknadsbehandlingen må gjøres på en forsvarlig måte med tilgjengelige ressurser. Helsedirektoratet har en saksbehandlingstid på maks fire måneder, men klargjør vedtak og informerer etter hvert som de enkelte ordningene er ferdigbehandlet. For 2024 er Helsedirektoratet godt i rute med saksbehandlingen. Bare noen få ordninger gjenstår før saksbehandling av de store tilskuddsordningene for frivillig sektor er ferdigstilt. Samtidig er flere regelverk for ulike tilskuddsordninger blitt endret, slik at det er mulighet for å gi flerårige tilskudd. En rekke aktører som kan vise til høy måloppnåelse over tid og som har levert gode søknader, har i år fått innvilget flerårige tilskudd med forbehold om endringer i statsbudsjettet.

Helse- og omsorgsdepartementet har sammen med Helsedirektoratet fortsatt fokus på tidlig utlysning og rask søknadsbehandling for våre tilskuddsordninger. Departementet har gitt direktoratet i oppdrag å gjennomgå tilskuddsordningene som ble gjenstand for større endringer i forbindelse med statsbudsjettet for 2023. Direktoratet skal vurderer behov for tilpasninger og endringer i regelverk slik at tilskuddene i større grad støtter opp under formålet med bevilgningene. Som en oppfølging av oppdraget har direktoratet invitert organisasjonene til et innspillmøte. Det vil også bli mulighet for skriftlige innspill til direktoratets arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1380

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 6. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Vil regjeringen foreslå endringer i borettslagsloven slik at Stortinget i løpet av 2024 har mulighet til å behandle forslag som åpner for at flere kan få tilgang til ulike boligkjøpsmodeller?

BEGRUNNELSE:

Flere boligbyggelag ser på ulike ordninger som kan senke terskelen for de som nå har store utfordringer med å komme seg inn på boligmarkedet.

Departementet har sendt forslag på høring som blant annet går ut på at boligbyggelag kan selge inntil 50 % av boenhetene som deleiesalg. I dag er grensen 20%.

Dette er en modell der forbruker senere kan kjøpe seg opp til 100 % eierskap, men der inngangsbilletten gjør boligmarkedet tilgjengelig for flere.

Daværende kommunalminister uttalte til Dagsavisen at lovverket er «utdatert». Gitt situasjonen på boligmarkedet der mange nå er utelukket fra å kjøpe seg inn, også om man har god økonomi, så haster det med å få vedtatt endringer i et «utdatert» lovverk. Dette er lovenringer som ikke koster noe, men som vil bety noe fra første dag for mange som drømmer om egen bolig.

Derfor er det også viktig at lovarbeidet prioriteres for å sikre at det svarer til tidens krav.

Svar:

Forslag til endringer i burettslagslova og eigarseksjonslova for å leggje betre til rette for bustadkjøpsmodellar har vore på høyring. Eg har fått mange gode innspel frå ulike aktørar, medrekna utbyggjarar og forbrukarorganisasjonar. Det er viktig at innspela som har komme inn blir grundig greidde ut og vurderte. Mitt departement jobbar no med å gå gjennom innspela. Arbeidet er høgt prioritert, men det er enno for tidleg å seie når ein lovproposisjon vil vere klar for oversendelse til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1381**Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 7. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil ministeren bidra til at sykkelrittet Styrkeprøven kan gjennomføres på like linje med tidligere år?

BEGRUNNELSE:

Styrkeprøven er Norges mest kjente og prestisjefylte sykkelritt for amatører, og det 540 kilometer lange rittet mellom Trondheim og Oslo er en stor utfordring for mange. Rittet ble første gang arrangert i 1967. I år har det vært utfordringer mellom arrangørene, vegmyndighetene og NCF. For å sikre at rittet kan arrangeres er det viktig med god dialog og rimelige krav fra myndighetene. Det er ikke mange måneder til rittet skal arrangeres og det vil bety mye for mange å få avklart at rittet kan gjennomføres på lik linje med tidligere år.

Svar:

Gjennomføring av sykkelritt er regulert av forskrift om sykkelritt på veg. Forskriftens formål er å gi god trafikk-sikkerhet både for syklende som deltar i sykkelritt og god trafikk-sikkerhet og nødvendig framkommelighet for andre trafikanter mens sykkelrittet pågår.

Etter forskriften forutsetter gjennomføring av sykkelritt på veg tillatelse fra Statens vegvesen. Forskriften har nærmere krav, blant annet til søknadens innhold og saksbehandlingen.

Statens vegvesen vil som en del av saksforberedelsen innhente uttalelse fra politiet og veieierne før det fattes vedtak. Politiet treffer beslutning om stasjonære og mobile vakter, herunder antall og plassering. Politiet beslutter også eventuell bruk av polititjenestemenn.

Statens vegvesen opplyser at årets søknad for Styrkeprøven Trondheim-Oslo er under behandling. De er i dialog både med politiet og arrangøren og opplyser at et vedtak ventes å foreligge før påske. Vedtaket kan på vanlig måte påklages til Vegdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1382**Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 6. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Har FD og Forsvaret nytta seg av fagkompetansen i FMA og Sjøforsvaret i arbeidet med høyringssvaret, kva var i så fall dei faglege tilrådingane, og, ev. dersom desse fagmiljøa ikkje er nytta, kvifor blei dei ikkje nytta?

GRUNNGJEVING:

Ekspertutvalet som fekk i oppdrag å vurdere og tilrå vidare tiltak for ubåtvraket U-864 og kvikksølvforureininga, la tysdag 20. september 2022 fram rapporten sin. I skriftleg svar frå regjeringa i sak om oppfølginga, jfr. Dokument nr. 15:76 (2023-2024), skriv regjeringa; sitat:

«rapporten frå ekspertutvalet og høyringssvara er til vurdering i Nærings- og fiskeridepartementet. Det er krevjande og kompl-ekse vurderingar regjeringa no er i gong med, og dette arbeidet vil ta noko tid. Vi meiner det er viktig at vi bruker den tida som er naudsynt for å sikre at vi treff den rette avgjerda.»

FD og Forsvaret står på høyringslista, men det framkjem ikkje i Høyringssvaret frå forsvaret om etaten FMA har gitt uttale. FMA har den faktiske fagekspertisen på ammunisjonstryggleik og demolering. Det framkjem heller ikkje om Sjøforsvaret, der miljøet i Minedykkarkommandoen og på Dykke- og froskemannsskulen i Sjøforsvaret (Marinen) har utførande ekspertise og fagkompetanse som hadde vore nyttig for høyringa, har gjeve innspel til høyringa.

Svar:

Verken Forsvarsdepartementet eller Forsvaret har hatt merknader eller gitt innspel til høringa om rapport frå ekspertutvalet som har vurdert vidare handtering av ubåtvraket U-864.

Fagekspertise frå FFI deltok i ekspertutvalet som har utarbeidd rapporten om handtering av ubåtvraket

U-864. FFI har i mange år arbeidd med utfordringane med krigsetterlatenskaper. Arbeidet har mellom anna omfatta analysar av tilstand og risiko med ammunisjon frå 2. verdskrig som er dumpa eller ligg i skipsvrak. Eg meiner derfor at forsvarssektoren har hatt sin beste kompetanse på dette fagfeltet med i ekspertutvalet.

SPØRSMÅL NR. 1383

Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Det er stor økning av vold og kriminalitet blant unge, samtidig gjør regjeringens prioriteringer at politiet nå må kutte i forebyggende arbeid.

Går nye tjenestesteder på bekostning av forebygging?

Svar:

Et tilstedeværende politi er viktig for å forebygge kriminalitet, spesielt blant barn og unge. Regjeringens handlingsplan Trygghet i hverdagen, som ble lagt fram i oktober i fjor, peker ut en tydelig retning for et politi som er til stede for – og i – lokalsamfunn i hele landet, og som kan bidra til å skape trygghet og forebygge kriminalitet der folk bor. Opprettelsen av nye tjenestesteder er ett av flere tiltak i planen som skal bidra til dette.

Politidistriktene er tilført midler til etablering og bemanning av de nye tjenestestedene. Dette er midler politidistriktene ikke ville ha fått dersom det ikke skulle etableres nye tjenestesteder. Den største kostnaden ved de nye tjenestestedene er dessuten lønnen til politifolkene som skal jobbe der, ikke husleie. Av den totale styrkingen av politi og påtalemyndigheten på 500 millioner kroner går 35,5 millioner kroner til nye tjenestesteder i 2024.

Økningen i anmeldt kriminalitet blant barn og unge, særlig økningen i gruppen under 15 år i storbyene, gir grunn til skjerpet innsats. Den største økningen består av mindre alvorlige forhold, men det er også flere utviklingstrekk som peker på utfordringer samfunnet må ta på alvor, blant annet økt voldsbruk blant de yngste. Derfor fremmet regjeringen et viktig nytt lovforslag som skal gi bedre og raskere straffereaksjon for ungdom, jf. Prop. 139 L (2022-2023). Stortinget sluttet seg til disse endringene.

Regjeringen har i 2024 bevilget 15 millioner kroner til en målrettet innsats mot kriminelle gjenger i Oslo. I tillegg åpnes et nytt tjenestested på Mortensrud i disse dager. Det er også åpnet en politipost på Tøyen og kommet nabolagspoliti på Grønland. For å hindre rekruttering av unge til kriminelle miljøer må politiet være tilstede og jobbe forebyggende der ungdom ferdes.

Noe av det viktigste vi gjør for å hindre at barn og unge rekrutteres til kriminalitet er å forebygge utenfor-skap og sosiale problemer. Her er det også andre enn justissektoren som må bidra. Vi er avhengig av et godt samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer og med frivillig sektor.

Mange barn og unge som begår lovbrudd har utfordringer som krever innsats fra et samordnet hjelpeapparat. Likevel viser evaluering av straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging at de ikke alltid får den hjelpen de trenger. For å gjøre noe med dette har Sekretariatet for konfliktrådene, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet på oppdrag fra departementene utredet hindringer for at ungdommene får slik hjelp og kommet med konkrete forslag til forbedringer. Denne rapporten følges nå opp i samarbeid mellom departementene.

For å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap, har regjeringen varslet at vi vil foreslå en budsjettøkning på 635 mill. kroner til politiet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2024. Midlene skal dekke de ekstraordinære utgiftene til pensjon, sikker og stabil IT-drift og til å minimum opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

SPØRSMÅL NR. 1384**Innlevert 28. februar 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I en artikkel i GD 27.2.24 fremkommer det at politiet i Innlandet ikke rykket ut på 3061 oppdrag i 2023. Ledelsen lar flere titalls politistillinger stå ubesatt i mangelen på penger til drift.

Hva tenker statsråden om utviklingen i politiet?

Svar:

Innlandet politidistrikt registrerte i overkant av 57 000 oppdrag i Politioperativt system (PO) i 2023. Av disse ble over 26 600 fulgt opp med ressurser og omtrent 3 000 avsluttet med koden «ikke kapasitet». Når politiet bruker koden «ikke kapasitet», så betyr det at politiet har vurdert at hendelsen skal følges opp, men ikke har hatt kapasitet til å følge opp oppdraget med politiresurser. Politidirektoratet har sett nærmere på hvilken type hendelser som ikke blir fulgt opp med politiresurser, og fremhever at det er hendelser som ikke er blant de mest alvorlige. Hendelsene det gjelder er som regel mindre ordensforstyrrelser, som meldinger om støy, forstyrrelse av natteroen, trafikkmeldinger, misbruk av 112, melding om beruset person med mer.

Når det gjelder utviklingen viser tall fra Innlandet politidistrikt i 2022 at distriktet registrerte litt færre oppdrag totalt sett, i overkant av 53 000 oppdrag, men

omtrent den samme mengde oppdrag ble fulgt opp, altså i overkant av 26 000. Det betyr at det ble satt ressurs på omtrent samme mengde oppdrag i 2022 og 2023 i politidistriktet.

Politiet må prioritere de oppdragene som er vurdert å haste mest. Politidistriktene tilstreber å respondere på alle oppdrag, men må hele tiden gjøre avveininger og vurderinger opp mot hva som skjer i distriktet basert på tilgjengelige ressurser. Politiet er ofte i arbeidet med f.eks. forebyggende politiarbeid når hendelser oppstår. Da må politiet prioritere hvor ressursene skal benyttes. I 2023 rykket politiet nasjonalt, og i Innlandet pd, ut på tilnærmet 100 % av oppdragene som er registrert med alarm eller prioritet 1. Dette er hasteoppdrag med krav til responstid.

Når det kommer til budsjettsituasjonen opplevde politiet i 2023 i likhet med andre en uvanlig høy kostnadsvekst, noe som har vært utfordrende.

Det har derfor vært viktig for regjeringen å prioritere politiet i samtlige budsjetttrunder siden vi tiltrådte høsten 2021. Vi har også varslet at vi i revidert nasjonalbudsjett for 2024 vil foreslå å en budsjettøkning til politiet på 635 mill. Dette for blant annet å opprettholde bemanningsnivået i politiet. Dette er et viktig grep for å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap.

SPØRSMÅL NR. 1385**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 6. mars 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at simulering kan tas i bruk i større grad, og vil statsråden forsøke å påvirke EU slik at simulering kan være anerkjent som praksis?

BEGRUNNELSE:

Ifølge EU skal sykepleierutdanningen vare i minst tre år, og bestå av minst 4 600 timer med teori og praksis. Minst

halvparten skal være praksis, og teoridelen skal være minst en tredjedel. Mange steder er det stadig mer aktuelt å bruke simulering som en del av den praktiske opplæringen, men EU-direktivet gir en veldig spesifikk beskrivelse av hva som menes med praksis. Det er at studenten er i direkte kontakt med friske ellers syke enkeltpersoner og grupper, og samtidig er en del av et lag for å lære å organisere og å yte sykepleie. Når denne definisjonen ligger til grunn kan ikke simulering erstatte praksis, mener Univer-

sitets- og høyskolerådet. Simulering kan være aktuelt istedenfor praksis både for å forberede studentene til praksis, men også for å trene på ulike situasjoner det ikke er gitt at en student møter i praksis. Flere steder er det også utfordringer knyttet til å skaffe gode praksisplasser til studentene, og her kan simulering avhjelpe situasjonen.

Svar:

Eg er samd med spørsmålsstiller i fordelane med å bruke simulering i sjukepleiarutdanninga. Forsking har vist at simulering betyr mykje for læringsutbyttet. Forsking har òg vist at det er gevinstar knytt til pasienttryggleik, særleg knytt til handtering av tilfelle som akutthjelp, behandling av barn, og tilstandar knytt til svikt av hjarte-lungefunksjon. Regjeringa arbeider derfor for at simulering kan bli ein større del av sjukepleiarutdanninga.

Meir bruk av simulering krev ei endring av EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv. Noreg har sidan 2022 løfta spørsmålet om bruk av simulering i sjukepleiarutdanninga i ulike forum i EU og EØS, og på bilateralt nivå med enkeltland. Kravet til klinisk utdanning i sjukepleiarutdanninga

har vore nemnd i fleire møte i koordinatorgruppa til yrkeskvalifikasjonsdirektivet. Noreg deltek på desse møta, og har teke opp problemstillinga om simulering. Regjeringa har også nytta høve i møte med europeiske ministerkollegaer til å løfte problemstillinga om simulering, og uttrykt standpunktet til regjeringa. Regjeringa er oppteken av å halde fram arbeidet for å kunne auke bruken av simulering som ein del av den kliniske undervisninga. Ei endring av yrkeskvalifikasjonsdirektivet krev at mange land i EU er samde om at dette er rette vegen å gå.

Årsaka til at det er naudsynt med ei endring av yrkeskvalifikasjonsdirektivet, er at simulering ikkje kan reknast som ein del av den kliniske undervisninga og at direktivet stiller krav til omfanget av denne. Klinisk undervisning skal skje i direkte kontakt med friske eller sjuke personar. Eventuell bruk av simulering må vere utanfor dei 2 300 timane som blir rekna med i den kliniske delen av utdanninga. Simulering kan brukast innanfor rammene til direktivet, men ikkje som erstatning for den kliniske undervisninga.

SPØRSMÅL NR. 1386

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 11. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden fremskaffe oversikt over hvilke statlige vei/jernbaneprosjekt, for eksempel de siste 2 årene, hvor selskaper som blir prekvalifisert likevel ikke inviteres til å gi tilbud i konkurransen, og hva som er begrunnelsen for slik praksis?

BEGRUNNELSE:

Jeg har i møte med flere entreprenører opplevd en viss frustrasjon over at offentlige etater ikke benytter seg bedre av markedet for å få bedre kvalitet og/eller lavere pris ved bygging/vedlikehold av infrastruktur.

Flere selskap nevner konkret at de i kontrakter rundt bygging av vei og jernbane opplever at de blir pre-kvalifisert for konkurransen, men hvor Statens Vegvesen eller BaneNor likevel velger å ikke invitere alle pre-kvalifiserte selskap videre. Dette gjelder både i nasjonale og fylkeskommunale prosjekt. Dette skjer til tross for

at anbudenes makstall for antall tilbydere ikke har vært fylt opp.

Svar:

For regjeringen er det avgjørende at det er god konkurranse i de anskaffelsene som virksomhetene gjennomfører. Regjeringen er opptatt av at anskaffelsesprosessen legger tilstrekkelig til rette for at det kan oppnås rett pris og rett kvalitet i anskaffelsene våre. En forutsetning for dette vil være et velfungerende entreprenørmarked, der flere entreprenører ønsker å delta i konkurransene som virksomhetene gjennomfører. Dette er et viktig bidrag til målet i Nasjonal transportplan om Mer for pengene.

Statens vegvesen opplyser om at etatens praksis for de største byggekontraktene innebærer at konkurransene gjennomføres med forhandling. Selv om verdien av en slik anskaffelsesprosess er stor, er anskaffelsesmetoden relativt ressurskrevende. Av den grunn har det derfor vært viktig for Statens vegvesen å finne en riktig balanse mel-

lom hensynet til bransjens ressursbruk i anskaffelsene, og ønsket om å sikre god konkurranse i de enkelte anskaffelsene. Normalt inviterer Statens vegvesen mellom 3 og 5 leverandører til å levere tilbud i de enkelte konkurransene, avhengig av konkurransenes særpreg.

Dersom det er flere kvalifiserte tilbydere enn det maksimale antallet som er definert, velges det ut hvilke tilbydere som skal inviteres til å gi tilbud basert på utvelgelseskriterier fastsatt i konkurransegrunnlaget. Statens vegvesen opplyser om at konkurranseformen er utarbeidet og innført i nær dialog med bransjen.

Statens vegvesen har i enkelte konkurranser valgt å ikke ta med samtlige kvalifiserte tilbydere inn i forhandlingsfasen, til tross for at antallet tilbydere har vært lavere enn det maksimale antallet tilbydere angitt i konkurransegrunnlaget. Etaten forklarer at det i slike tilfeller i hovedsak har vært stor avstand opp til de høyest rangerte tilbyderne, og at etatens vurdering var at det ville være vanskelig for disse tilbyderne å vinne frem i konkurransens forhandlingsfase.

Bane NOR opplyser at de følger anskaffelsesregelverket for hvordan anskaffelser gjennomføres. Å gjennomføre konkurranser med et stort antall tilbydere er både tid- og ressurskrevende for oppdragsgiver. Tilsvarende er det ressurskrevende for leverandør å inngi et tilbud. I tillegg vil det som regel være mindre attraktivt for leverandøren å gi tilbud i en konkurranse med mange tilbydere da dette gir lavere sannsynlighet for å vinne konkurransen.

Bane NOR opplyser at når foretaket velger å gjennomføre konkurranser med prekvalifisering, så er det nettopp for å begrense antall tilbydere. Anskaffelsesregelverket har regler for hvordan dette skal håndteres, og Bane NOR følger disse. I invitasjonen til prekvalifisering oppgir Bane NOR hvor mange tilbydere som inviteres til å gi tilbud. Videre opplyses det på hvilket grunnlag vi som oppdragsgiver vil velge de best kvalifiserte som tas med videre i konkurransen. Bane NOR tar normalt med 3-5 av de kvalifiserte tilbyderne videre, slik anskaffelsesregelverket anbefaler, noe som også sikrer at det oppnås reell konkurranse.

SPØRSMÅL NR. 1387

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 6. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for omfanget av flyteknikermangelen i Luftforsvaret, samt hvilke konkrete tiltak regjeringen gjennomfører, og hvilken effekt disse har hatt, for å sikre Luftforsvaret forsvarlig tilgang på flyteknikere?

BEGRUNNELSE:

Mangel på flyteknikere og instruktører i Luftforsvaret har over lengre tid vært en utfordring. Personellsituasjonen har utløst stor bekymring blant Forsvarets egne ansatte, og flere er bekymret for at flysystemer i verste fall kan bli stående på bakken. Personellmangelen på særlig F-35 pekte også Riksrevisjonen på i sin rapport fra desember 2023.

Til Forsvarets Forum 14. februar 2024 uttaler sjef for skvadronen som vedlikeholder F-35, Morten Nikolay Hellerud, at belastningen på personellet deres i dag er bekymringsfull. Han forteller at de allerede har mistet folk fordi de er slitne, lei eller vil gjøre noe annet. For å holde tritt har Luftforsvaret leid inn flymekanikere fra Lockheed

Martin, ifølge sjefen for Ørland flystasjon og 132 Luftving. Men dette er dyrt og ingen varig løsning, mener han.

Siden 2016 har Luftforsvaret fått flere nye luftfartøy i tillegg til F-35, som P-8 Poseidon og AW101. I 2024 mottar Forsvaret etter planen de siste nye F-35-flyene. Behovet for flyteknikere vil ikke bli mindre.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 (Prop. 1 S (2023-2024)) skriver Forsvarsdepartementet på side 42:

"(...) Erfaringene med driftssettingen av F-35 så langt har gitt ny innsikt i hvilke personell- og materiellressurser som kreves for å kunne oppnå effektiv drift og ønsket operativ evne så tidlig som forutsatt. På bakgrunn av dette er det iverksatt flere tiltak for å styrke den nasjonale driftsorganisasjonen og øke tilgangen på teknisk understøttelse. Dette inkluderer et styrket samarbeid med strategiske samarbeidspartnere."

Det foreligger ikke oppdaterte tall på omfanget av flyteknikermangelen i Luftforsvaret. Det foreligger heller ikke tall for situasjonen på de ulike flysystemene. Derfor er det er ønskelig at det legges frem oppdatert tallgrunnlag og situasjonsbeskrivelse for Stortinget. Det ønskes også

en beskrivelse av hvilke tiltak regjeringen gjennomfører, samt hvilken effekt disse har hatt.

Svar:

Mangelen på flyteknikere i Forsvaret har vært en utfordring over lengre tid. Både forsvarssjefen, sjef Luftforsvaret og jeg har i ulike fora redegjort for dette tidligere. Her er det tidligere ikke iverksatt tilstrekkelige tiltak. Det krever både tid og ressurser for å bedre situasjonen, og derfor har Sp/Ap-regjeringen tatt grep for å få på plass både kortsiktige og langsiktige løsninger.

Mangelen på flyteknikere er ulikt fordelt på avdelingene og flysystemene til Forsvaret. Andelen flyteknikerstillinger som ikke er fylt med personell varierer fra noen få prosent til opp mot 25-30 prosent. For eksempel er flyteknikermangelen relativt liten ved redningshelikoptertjenesten, mens den er noe større på F-35-systemet.

Både regjeringen og Forsvaret har tatt grep for å bedre tilgangen på flyteknisk kompetanse. Noen av tiltakene er kortsiktige for å avhjelpe den umiddelbare situasjonen, mens andre er mer langsiktige og varige. Utdanningskapasiteten for flyteknikere i Norge har vært en begrensning. Regjeringen har derfor, i tett samarbeid med Trøndelag fylkeskommune, etablert en ny flyfaglinje ved Fosen videregående skole. Denne startet opp utdanningen høsten 2023, med høye søkertall, og har et nært samarbeid med Luftforsvaret. Videre har regjeringen bevilget midler til å etablere en flyingeniørutdanning ved NTNU. Denne starter opp i høst og vil bidra med kompetanse til både sivil og militær sektor. Luftforsvaret har også inngått avtaler om grunnutdanning av militære flyteknikere ved både Bardufoss og Fosen videregående skole. Regjeringen gjennomfører Stortingets vedtak om å flytte Luftforsvarets skolesenter fra Kjevik til Værnes ved å legge fram et helhetlig prosjekt knyttet til behov for nye bygg på Værnes i investeringsproposisjonen våren 2024.

En kraftsamling av Luftforsvarets operative virksomhet, fagrettet utdanning og krigsskoleutdanning i Trøndelag vil gi muligheter for et livslangt karriereløp i samme region. Gode boforhold er viktig for å rekruttere og beholde personell. Regjeringen har i budsjettet for 2024 satt av midler utover gjeldende langtidsplan til vedlikehold av kaserner og kvarter samt bygging av nye boliger for å tilrettelegge for personellopptrappingen, herunder særlig for å dekke behov på Ørland og Evenes. Regjeringen legger videre til rette for å styrke bemanningen med om lag 200 årsverk i 2024, og samtidig styrke utdanningskapasiteten ved Forsvarets høyskole. Det vil ta tid før man ser den fulle effekten av disse langsiktige grepene, spesielt når vi vet at det tar mellom fire og fem år å utdanne en flytekniker.

Fordi mangel på flyteknikere er en utfordring her og nå må vi også iverksette grep som virker på kort sikt. I 2023 iverksatte Forsvaret flere tiltak rettet mot å beholde

personellet og kompetansen som allerede er tilsatt i organisasjonen. Dette omfatter blant annet justering av lønn for personell innenfor prioriterte kategorier, stipendordninger for videre- og etterutdanning samt å i større grad legge til rette for fleksibelt arbeidssted der det er mulig. Regjeringen har bevilget ytterligere 50 millioner kroner til å styrke dette arbeidet i 2024. Forsvaret arbeider samtidig aktivt med å re-rekruttere personell som tidligere har jobbet som flyteknikere i Forsvaret. Regjeringen har bevilget midler for å umiddelbart styrke vedlikeholdskapasiteten på F-35 gjennom å leie inn teknisk personell direkte fra Lockheed Martin og Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS), med støttepersonell fra Northrop Grumman. Det legges nå til rette for at understøttelsen fortsetter frem til 2026. Det er videre bevilget midler til Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) for å øke bemanningen og styrke understøttelsen av spesielt F-35 systemet.

De fleste av Luftforsvarets flysystemer har noe sivil understøttelse. Noe vedlikehold gjøres i utlandet, men ved å øke vedlikeholdskapasiteten nasjonalt øker vi også beredskapen. Derfor etableres det nå et nasjonalt medium skrogdepot for F-35 på Rygge. Dette skal eies og drives av Kongsberg Aviation Maintenance Systems (KAMS) og vil bidra til styrket nasjonal kompetanse og økt operativ tilgjengelighet på den norske F-35-flåten.

Luftforsvaret er inne i en krevende periode hvor nye systemer fases inn, personell går av med pensjon og det er lange ledetider på utdanning samtidig som det er mangel på flyteknikere i samfunnet generelt. For Sp/Ap-regjeringen er det en høyt prioritert oppgave å legge til rette for at Forsvaret har tilstrekkelig personell med rett kompetanse på rett plass til rett tid.

SPØRSMÅL NR. 1388**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 8. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden forsikre Stortinget om at Forsvaret vil oppnå full operativ evne på F-35 innen 2025?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bestemt at F-35 skal ha full operativ evne innen 2025. Dette er også rapportert til våre allierte i NATO. I den ugraderte versjonen av Riksrevisjonens rapport Dokument 3:9 (2023-2024) om Innfasing av Norges nye kampfly F-35 kommer det frem at forutsetningene for at kampflyvåpenet skal nå Stortingets ambisjoner i 2025 fullt ut, ikke er til stede. Dette får betydning for Forsvarets samlede oppgaveløsning.

Riksrevisjonen mener Forsvarsdepartementet har ikke i tilstrekkelig grad fulgt opp funn og anbefalinger i Riksrevisjonens undersøkelse fra 2019 som Stortinget i sin lukkede behandling ga sin tilslutning til.

Riksrevisjonen peker på en rekke utfordringer, deriblant at vedvarende mangel på personell og kompetanse gjør at Luftforsvaret ikke fullt ut evner å oppnå kravene til full operativ kapasitet for F-35 i 2025.

Riksrevisjonen presiserer at Norge har et moderne kampflyvåpen med betydelig kapasitet, og erkjenner at det er satt i verk en del tiltak for å imøtekomme anbefalingene fra den forrige undersøkelsen. Riksrevisjonen mener likevel at tiltakene ikke vil være tilstrekkelige og har ikke vært iverksatt tidnok for å nå Stortingets ambisjon for kampflyvåpenet i 2025.

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 (Prop. 1 S (2023-2024)) bruker Forsvarsdepartementet vage ord for å beskrive status på full operativ evne på side 42:

"Luftforsvaret fortsetter den omfattende implementeringen av nytt materiell med tilhørende moderniserings- og omstillingssprosesser. F-35 ivaretar NATO-beredskap fra Evenes, og arbeidet mot å nå full operativ kapasitet fortsetter. (...)"

I samme proposisjon bruker departementet spissere formuleringer og forsikringer om andre kapabiliteter, eksempelvis SOTG. Departementet skriver at:

"Arbeidet med å etablere en ny maritim Special Operations Task Group (SOTG) med full operativ evne innen utgangen av 2026 går i henhold til planen."

Konklusjonen fra Riksrevisjonen, samt vag språkbruk i tidligere informasjon gitt til Stortinget, gir grunn til å stille spørsmål ved om regjeringen kan forsikre Stortinget

om at Forsvaret vil oppnå full operativ evne på F-35 innen 2025.

Svar:

Gjennom behandlingen av St. prp. nr. 36 (2008-2009) sluttet Stortinget seg til ambisjonsnivået for nye kampfly til Forsvaret. I proposisjonen ble det beskrevet at nye kampfly skulle ha multirollekapasitet og evne til å gjennomføre de definerte oppdragene kontraluft, anti-overflate, strategiske operasjoner og luftstøtte. Basert på dette ble det i Prop. 73 S (2011-2012) utledet et ambisjonsnivå for hvor mye og over hvor lang tid kampflyvåpenet skulle kunne yte operative leveranser. Kampflyvåpenet skulle kunne gjennomføre de fire samtidige aktivitetene NATO Quick Reaction Alert (QRA), Høy luftmilitær beredskap (HLB), kontinuerlig luftpatrulje (CAP) samt stille en skvadron i henhold til NATOs styrkemål til disposisjon. I gjennomføringsoppdraget til Forsvaret i 2013 ble det stilt krav om full operativ evne (FOC) i 2025.

Gjennom innfasingsperioden har risikoen for å ikke fullt ut oppnå forventet operativ evne i 2025 økt. Forsinkelser i testingen av ny teknisk konfigurasjon på flyene har medført forsinkelser på leveranse av de siste tolv norske flyene, som nå er anslått å ankomme Norge i 2025. Dette har også forsinket integrasjonen av Joint Strike Missile (JSM), som er det norske hovedvåpenet for anti-overflateoperasjoner. Forsinkelsene i programmet hindrer foreløpig ikke Forsvaret fra å ha tilgang på både tilstrekkelig antall fly eller evnen til å benytte JSM fra flyene, men ytterligere forsinkelser vil kunne utsette ferdigstilling av anskaffelsesprosjektet og dermed utsette kampflyvåpenets evne til å fylle alle roller fullt ut i 2025.

Den viktigste årsaken til at risikoen har økt, er imidlertid underdekningen på teknisk personell og støt-tepersonell i kampflyvåpenet. Underdekningen har ført til at flytimeproduksjonen har vært lavere enn det som er nødvendig for å produsere nok stridsklare flygere, slik Riksrevisjonen også beskriver i sin rapport. Regjeringen tar Riksrevisjonens vurdering på stort alvor. Slik representanten Elvenes også selv påpeker mener Riksrevisjonen at ikke tiltak har blitt iverksatt tidlig nok, det er jeg enig i. Jeg mener at Solberg-regjeringen ikke iverksatte tilstrekkelige tiltak. Det er et langsiktig arbeid å bygge opp den nødvendige kompetansen som skal til for å løse kampflyvåpenets spesialiserte oppgaver, og Sp/Ap-regjeringen har iverksatt en rekke tiltak for å bedre situasjonen både på kort og lang sikt.

Regjeringen har gjort flere grep for å øke rekrutteringen til flyteknikerfaget, herunder opprettelsen av en femte flyfaglinje, ved Fosen videregående skole, og avtaler om grunnutdanning av militære flyteknikere for Luftforsvaret ved Bardufoss og Fosen videregående skole. Regjeringen gjennomfører også Stortingets vedtak om å flytte Luftforsvarets skolesenter fra Kjevik til Værnes ved å legge fram et helhetlig prosjekt knyttet til behov for nye bygg på Værnes i investeringsproposisjonen våren 2024. En kraftsamling av Luftforsvarets operative virksomhet, fagrettet utdanning og krigsskoleutdanning i Trøndelag vil bedre mulighetene for å beholde kompetanse gjennom et livslangt karriereløp i samme region.

Regjeringen har også iverksatt en rekke tiltak for å bedre rekruttering og øke sannsynligheten for å beholde teknisk personell. For å bidra til å gjøre Ørlandet til et attraktivt bosted er det iverksatt fornyelse og bygging av personellrelatert bygningsmasse på Ørland og Evenes utover rammene i langtidsplanen.

Det er videre bevilget midler til FLO for å øke bemanningen og styrke understøttelsen av spesielt F-35

systemet, og det etableres et nasjonalt medium skrogdepot for F-35. I tillegg har vi forsterket Forsvarets egen vedlikeholdsorganisasjon med å leie inn personell direkte fra Lockheed Martin og Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS), med støttepersonell fra Northrop Grumman. Begge tiltak er viktige for å bedre den operative tilgjengeligheten på flyene.

I sum vil Norge i 2025 ha et kampflyvåpen med en betydelig operativ evne som vil fortsette å utvikle seg også i tiden framover. Med forutsetning om rettidig integrasjon av JSM vil kampflyvåpenet i 2025 være i stand til å gjennomføre oppdrag innen kontraluft, anti-overflate, strategiske operasjoner og luftstøtte jfr. også i St. prp. nr. 36 (2008-2009). I lys av de store endringene i den sikkerhetspolitiske situasjonen siden kriteriene for full operativ evne ble fastsatt er det et behov for å revurdere hvordan kampflyvåpenet skal utvikle seg videre. En slik vurdering vil blant annet ta utgangspunkt i den nye langtidsplanens helhetlige ambisjon for Forsvaret og utviklingen i Norden.

SPØRSMÅL NR. 1389

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou

Besvart 5. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden se noen mulighet for et bedre samspill mellom Forsvarets behov og det lokale engasjementet i Gamlebyen i Fredrikstad, venneforeninger, små næringsdrivende og kommunen?

BEGRUNNELSE:

Distriktskontoret til NRK i Gamlebyen i Fredrikstad ble lagt ned høsten 2022. En bygning på 3500 kvm med lang historie, vegg i vegg med byens Rådhus, står dermed tom. Heimevernet forespurte Forsvarsbygg i mai 2023 om mulighet for å leie noen av de tomme bygningene Forsvarsbygg har i Gamlebyen. Den gamle sykestua hadde for eksempel stått tom i 5 år og svarer godt til HV sitt behov. Lokalmiljøet og politikere var begeistret. Forsvarsbygg uttalte imidlertid 16. juni samme år at alle de militære bygningene i Gamlebyen skulle selges, uten noen forutgående konstruktiv dialog med de lokale aktørene.

Svar:

Det er riktig som representanten opplyser at Forsvarsbygg har behandlet en henvendelse fra Heimevernet om et konkret behov i Gamlebyen i Fredrikstad, inkludert sykestua. Forsvarsbygg har opplyst at behovet til Heimevernet, og tiltenkt bruk, ikke er forenlig med verne- og reguleringsbestemmelser. Heimevernets bruk av sykestua ville også tilsidesette og redusere muligheten for byggets tilgjengelighet for allmennheten. Forsvarsbygg har heller ikke funnet andre egnede lokasjoner ved Fredrikstad Festning. Heimevernet ble av disse årsakene henvist til å se på andre alternativer.

Forsvarsbygg har opplyst at det ikke foreligger planer om salg av alle bygningene i Gamlebyen i Fredrikstad, herunder ingen konkrete planer om salg av sykestua. NRKs gamle distriktskontor var ikke eid eller utleid av forsvarssektoren.

Det lokale engasjementet for våre kulturminner ved Fredriksten Festning har stor verdi både for forsvarssektoren, distriktet og samfunnet for øvrig. Forsvars-

bygg har understreket overfor Forsvarsdepartementet at de legger stor vekt på konstruktiv dialog med kommunen, slik at kommunen er godt kjent med sektorens planer for byggene i Gamlebyen.

Forsvarsbygg skal i sin forvaltning av kulturhistoriske eiendommer ivareta ulike hensyn utover de som angår sektorens eget arealbehov. Ansvaret innebærer å ivareta de nasjonale festningsverkene slik at den kul-

turhistoriske kvaliteten og festningenes betydning som nasjonale symboler for forsvaret av Norge blir sikret og synliggjort. Festningene skal samtidig foredles slik at de blir attraktive arenaer for næringsvirksomhet og gode formidlere av kultur og opplevelser for allmennheten. Samspillet med lokale aktører er helt avgjørende i den forbindelse og jeg er opptatt av at Forsvarsbygg legger best mulig til rette for det.

SPØRSMÅL NR. 1390

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Ane Breivik

Besvart 6. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

WindEurope peker i sin årsrapport for 2023 på at sterk lokal motstand og lokalsamfunn sin mulighet til å blokkere prosjekter er til hinder for å bygge ut mer landbasert vindkraft i Norge.

Deler statsråden bekymringen?

reelle vurderinger av mulighetene for vindkraft i sine områder.

BEGRUNNELSE:

I årsrapporten "Wind energy in Europe: 2023 Statistics and the outlook for 2024-2030" skriver WindEurope følgende:

"In Norway, strong local opposition and laws allowing local communities to block projects have led to a bleak outlook for onshore wind".

Svar:

Økt fornybar kraftutbygging er en av mine viktigste prioriteringer, og hvordan vi kan legge til rette for dette har stor oppmerksomhet i mitt departement. Vindkraft er den fornybare kraftkilden med lavest gjennomsnittlig utbyggingskostnad nå, og regjeringen ønsker mer vindkraftutbygging der det ligger til rette for det.

Regjeringen vil videreutvikle vindkraften i Norge på lag med kommunene, og mener lokal oppslutning er en forutsetning for å få realisert flere prosjekter på sikt. Vi har derfor gjort flere grep for å styrke kommunenes medvirkning i prosessene og for at kommunene skal sitte igjen med en større del av verdiskapningen ved vindkraftutbygginger. Jeg håper og tror at dette gjør at flere kommuner framover vil finne vindkraftutbygging interessant. Mitt inntrykk er også at flere kommuner nå ønsker å gjøre

SPØRSMÅL NR. 1391**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 5. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden fremdeles at opprettelsen av polititjenestested i Engerdal ikke medfører behov for å redusere bemanningen ved andre polititjenestesteder i Innlandet politidistrikt, og er det at tjenestestedet i dag bemannes med mannskap fra tjenestestedet på Trysil utelukkende en konsekvens av politimesterens prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine tidligere skriftlige spørsmål i nr. 1353 (2022-2023), nr. 1472 (2022-2023), nr. 1542 (2022-2023) og nr. 1788 (2022-2023). Det vises videre til statsrådens besvarelse av disse spørsmålene. Tematikken for spørsmålene er regjeringens beslutning om opprettelse av nytt polititjenestested i Engerdal, og i hvilken utstrekning dette ville medføre redusert bemanning ved de eksisterende tjenestestedene i Innlandet politidistrikt. Det vises særlig til følgende setninger fra statsrådets besvarelse av spørsmål nr. 1788:

«Innlandet politidistrikt er tilført ekstra midler til å finansiere et nytt tjenestested i Engerdal. Opprettelsen av det nye tjenestestedet i Engerdal må altså ikke medføre behov for nedbemanning av andre tjenestesteder i distriktet.»

Det nyetablerte polititjenestestedet i Engerdal er nå bemannet med mannskaper fra tjenestestedet på Trysil. Politiet står nå i en svært krevende ressursituasjon, og bemanningen i politiet bygges systematisk ned som en konsekvens av regjeringens manglende prioritering av politiet i sine budsjetter. Innlandet politidistrikt hadde 37,9

færre politiårsverk den 31.12.23 enn hva distriktet hadde den 31.12.22. Spørsmålsstiller kan vanskelig se hvordan et politidistrikt som opplever en så kraftig reduksjon i politiårsverk, skal kunne bemanne et nyopprettet polititjenestested uten at det vil medføre en reduksjon i bemanningen ved eksisterende polititjenestesteder. Det bes derfor om en tilbakemelding på om statsråden fremdeles mener at opprettelsen av polititjenestested i Engerdal ikke medfører behov for å redusere bemanningen ved andre polititjenestesteder i Innlandet politidistrikt, og om det at tjenestestedet i dag bemannes med mannskap fra tjenestestedet på Trysil da utelukkende er en konsekvens av politimesterens prioriteringer.

Svar:

Innlandet politidistrikt er tilført midler til etablering og bemanning av det nye tjenestestedet i Engerdal. Dette er midler politidistriktene ikke ville ha fått dersom det ikke skulle etableres et nytt tjenestested. Etableringen av tjenestestedet i Engerdal er ikke årsak til eventuell reduksjon i bemanning andre steder politidistriktet.

For å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap, tar regjeringen sikte på å fremme et forslag om å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Dette for bl.a. å minimum opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

SPØRSMÅL NR. 1392**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Ane Breivik****Besvart 6. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Egenmeldt sykefravær har økt med en fjerdedel i 2023.

Hvordan vurderer statsråden dette i arbeidet opp mot en fornyet IA-avtale?

BEGRUNNELSE:

Det samlede sykefraværet lå på 7 prosent i fjerde kvartal 2023. Dette er en økning på nesten 4 prosent fra forrige kvartal, og det høyeste siden pandemien i 2022. Øknin-

gen i det samlede sykefraværet drives mest av økningen i egenmeldt sykefravær, hvilket økte med 13 prosent i fjerde kvartal 2023. Totalt har egenmeldt sykefravær økt med en fjerdedel i 2023. Dagens IA-avtale gjelder ut 2024.

Svar:

Sykefraværnivået er nå markant høyere enn før pandemien. Dette kan ha sammenheng med flere faktorer. Noe av økningen kan ha sammenheng med konsekvenser av korona-pandemien. Sykefraværet øker innen alle næringer og i alle fylker, og økningen er størst blant personer med diagnosen psykiske lidelser. Fra 2010 til 2020 lå det samlede sesongkorrigerte sykefraværet nokså stabilt rundt 6 prosent. Men siden 2020 har det sesongkorrigerte sykefravær økt, og endte i 4. kvartal 2023 på 7 prosent.

Sykefraværstatistikken til SSB viser at det legemeldte sykefraværet økte med 1,8 prosent fra 3. kvartal til 4. kvartal 2023, mens det egenmeldte sykefravær økte med 12,5 prosent i samme periode. I løpet av 2023 (fra 1. kvartal til 4. kvartal) økte det legemeldte sykefraværet med 4,2 prosent, mens det egenmeldte sykefraværet økte med 24 prosent. På tross av at det egenmeldte sykefraværet økte gjennom 2023, er det i gjennomsnitt lavere enn i 2022. Årsgjennomsnittet for det egenmeldte sykefraværet har gått ned med 15,4 prosent fra 2022 til 2023, mens snittet for det legemeldte fraværet har økt med 3,7 prosent. Både det legemeldte og det egenmeldte fraværet er høyere enn før pandemien.

Utviklingen i det egenmeldt sykefraværet må tolkes med varsomhet, fordi tallene er basert på en utvalgundersøkelse gjennomført av SSB, som er beheftet med usikkerhet. Man bør også være forsiktig med å tolke utviklingstrekk basert på resultatene fra et kvartal til det neste. Jeg vil følge utviklingen nøye fremover.

Sykefraværutviklingen er uansett bekymringsfull, og det er mer enn noen gang behov for en innsats for å få ned fraværet. Det er fortsatt slik at det legemeldte sykefraværet står for flest tapte dagsverk. Ifølge de nyeste tallene fra Arbeids- og velferdsdirektoratet (påbegynte tilfeller i fjerde kvartal 2022), er det særlig registrert en økning i legemeldte sykefraværstilfeller med en varighet på over et halvt år, sammenlignet med året før.

Gjeldende IA-avtale legger til grunn at det viktigste arbeid skjer gjennom en felles innsats på arbeidsplassene, både når det gjelder kortere og lengre fravær. Vi kan ikke hindre at folk blir syke, men mange kan jobbe gjennom bl.a. god oppfølging og tilrettelegging på arbeidsplassene.

Regjeringen har startet drøftingene med arbeidslivets parter om en ev. ny IA-avtale fra 1. januar 2025. Sykefravær og sykefraværsoppfølging er en viktig del av disse drøftingene.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har også iverksatt en kartlegging av bruken av egenmelding. Kartleggingen skal bl.a. undersøke om bruk av egenmelding har sammenheng med samlet sykefravær.

SPØRSMÅL NR. 1393

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 5. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden fremdeles at etableringen av nytt polititjenestested i Salangen ikke har svekket bemanningen ved øvrige tjenestesteder i Troms politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine spørsmål til statsråden i Stortingets ordinære spørretime den 22.02.23 og til mitt skriftlige spørsmål av 23.08.23 i dokument nr. 15:2972 (2022-2023), samt til statsrådens besvarelse av spørsmålene. Det ble i spørretimen bedt om en garanti for at opprettelsen av polititjenestested i Salangen ikke vil medføre redusert bemanning

ved noen av de eksisterende polititjenestestedene i Troms politidistrikt, og statsrådens svar var at hun la til grunn at regjeringens intensjon ble fulgt og at etableringen av tjenestested i Salangen skulle være en styrking av lokalpolitiet som ikke skal gå ut over andre deler av politidistriktene. I det skriftlige spørsmålet vel seks måneder senere, ble det etterspurt om statsråden fremdeles la dette til grunn. Det ble i begrunnelsen for spørsmålet vist til at Troms politidistrikt hadde en reduksjon i både politiårsverk og politidekning pr. 1000 innbyggere, fra juni 2022 til juni 2023. Til dette svarte statsråden ja, under henvisning til at det i statsbudsjettet for 2023 var satt av 75 millioner kroner

som blant annet skulle dekke opprettelse og drift av de nye polititjenestestedene som ble etablert i 2023.

Det vises videre til den systematiske nedbyggingen av politiets kapasiteter som nå foregår, som en konsekvens av den prekære ressursituasjonen etaten opplever som følge av regjeringens manglende prioritering av politiet i sine statsbudsjetter. Dette har medført at regjeringen måtte tilføre etaten 734 millioner ved nysalderingen av budsjettet på slutten av 2023, og det er allerede varslet en økning av politibudsjettet på 635 millioner i årets reviderte nasjonalbudsjett. Disse ekstraordinære bevilgningene er langt fra tilstrekkelig for å avhjelpe den manglende prioriteringen av politiet i regjeringens ordinære budsjetter, og nedbyggingen av norsk politi fortsetter. Troms politidistrikt hadde 7,9 politiårsverk mindre den 31.12.23 enn distriktet hadde den 31.12.22. Det fremstår som en naturlig logisk slutning at et politidistrikt som må bemanne et nytt tjenestested i en periode hvor distriktet mister politiårsverk, vil få svekket bemanning ved ek-

sisterende tjenestesteder som en følge av at mannskaper må omdisponeres til det nye tjenestestedet.

Svar:

Troms politidistrikt er tilført midler til etablering og bemanning av det nye tjenestestedet i Salangen. Dette er midler politidistriktet ikke ville ha fått dersom det ikke skulle etableres et nytt tjenestested. Etableringen av tjenestestedet i Salangen er ikke årsaken til en evt. redusert bemanning i politidistriktet.

For å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap, tar regjeringen sikte på å fremme et forslag om å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024. På den bakgrunn har jeg bedt politiet planlegge for at det vil bli tildelt 635 mill. kroner til bl.a. å minimum opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

SPØRSMÅL NR. 1394

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 6. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I Statens Vegvesens innspill til NTP fra oktober i fjor, ligger det inne penger til å forlenge inngåtte byvekstavtaler etter 2029, og hva vil dette koste om det ikke ligger inne, ligger det inne midler til å forlenge tilskuddsordningen for mindre byområder i hele perioden, og hva vil dette koste om det ikke ligger inne?

BEGRUNNELSE:

I et tidligere svar om tilskudd til byområder i kommende NTP har ministeren påpekt at det ikke lenger er hensiktsmessig å ta utgangspunkt i transportetatens innspill «byområdene» fra mars i fjor. Neste anbefaling vedrørende byområder som ligger inne hos Statens Vegvesen er vesentlig mindre utdypende.

Svar:

I svar på tilleggsoppdrag til prioriteringsoppdraget som ble levert 3. oktober 2023, har transportvirksomhetene gjort vurderinger av hva som er mulig å prioritere av tiltak innenfor tre ulike rammenivåer, bl.a. innenfor byformål.

Dersom man ser bort fra de særskilte tilskuddene til store kollektivprosjekter, vil det koste 24,3 mrd. kr å forlenge dagens inngåtte byvekstavtaler i Oslo-området, Bergens-området, Trondheimsområdet, Nord-Jæren og Tromsø på samme nivå som dagens avtaler for årene frem til 2036. Transportvirksomhetene har funnet rom for å prioritere 22,5 mrd. kr innenfor rammenivå 3, og et noe lavere nivå i ramme 1 og 2.

For byområdene Nedre Glomma, Kristiansandsregionen, Buskerudbyen og Grenland vil det koste 9,2 mrd. kr å inngå byvekstavtaler for hele perioden 2025-2036. Transportvirksomhetene har vurdert at dette vil være mulig å få til for Nedre Glomma og Kristiansandsregionen innenfor ramme 2 og 3, mens det for ramme 1 er mulig med belønningsavtaler fram til 2029 og byvekstavtaler fra 2030. For byområdene Buskerudbyen og Grenland har transportvirksomhetene vurdert at det vil være mulig å videreføre belønningsavtalene frem til 2029 og å inngå byvekstavtaler fra 2030 innenfor ramme 3. I ramme 1 og 2 har transportvirksomhetene funnet rom for byvekstavtaler på et lavere nivå fra 2030.

For de fem byområdene utenfor ordningen med byvekstavtaler, Bodø, Ålesund, Haugesund, Arendal/

Grimstad og Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik), vil det koste 0,6 mrd. kr å videreføre tilskuddsnivået fra Nasjonal transportplan 2022-2033 i perioden 2025-2036. Transportvirksomhetene har vurdert at det vil

være rom for dette innenfor ramme 2 og 3, og fra 2030 i ramme 1.

Regjeringen vurderer mottatte innspill til Nasjonal transportplan, og vil komme tilbake til dette ved framleggelsen av meldingen.

SPØRSMÅL NR. 1395

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 8. mars 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å gi forutsigbarhet til de næringsaktørene som ønsker å realisere havbruk til havs, og når venter statsråden å kunne presentere en tydelig tidslinje for nødvendige avklaringer, som tidspunkt for gjennomføring av prekvalifisering og tildeling av havtillatelser?

BEGRUNNELSE:

Norge har en unik mulighet til å realisere flere tusen nye arbeidsplasser og enorme virkninger knyttet til havbruk til havs. Menon og Sintef konkluderer i deres «Verdikjedeanalyse av havbruk til havs» gjennomført på oppdrag fra Biomarint Forum at Norge har alle forutsetninger for å realisere en havbruksindustri til havs som kan sikre tusenvis av arbeidsplasser, flere milliarder i årlige ringvirkninger og bærekraftig vekst. I samme rapport trekkes det også frem at tydelige og forutsigbare rammebetingelser i tillegg til samtidige investeringer i en hel verdikjede er avgjørende for å kunne realisere havbruk til havs på en trygg, biosikker og lønnsom måte.

For å sikre at vi utnytter potensiale som ligger i de områdene på norsk sokkel som har de beste naturlige oppvekstvilkårene er det særlig viktig med et robust regulatorisk rammeverk tuftet på strenge biosikkerhetsprinsipper som sikrer god fiskehelse og -velferd, samt tydelige krav med hensyn til HMS for personell og ytre miljø for de som skal operere der ute. Dette arbeidet er godt i gang med flere viktige milepæler bak oss, og næringen er nå på vei inn i en realiseringsfase.

Næringsaktørene som over tid har arbeidet med realiseringen av havbruk til havs trenger nå tydelige, helhetlige og attraktive rammevilkår for videre satsning og gjennomføring av nødvendige verdikjedeinvesteringer. En industriell og bærekraftig satsing på havbruk til havs vil kreve milliardinvesteringer på tvers av en hel verdikjede. Og med en høy grad av samtidighet i investeringene for å

ivareta både det biologiske i normaldrift og ved hendelser som krever gode beredskapskapasiteter gjennom en hel verdikjede. For å få til en vellykket realisering av havbruk til havs over de neste årene er det derfor nå avgjørende med tydelighet og høy fremdrift rundt rammer for videre realiseringsprosess, prekvalifiseringskrav og tildeling av tillatelser - en kjerneoppgave for norske myndigheter.

Svar:

Regjeringen er godt i gang med å utvikle et eget konsesjonsregime for oppdrett til havs med strenge krav til bærekraft og sameksistens mellom ulike havnæringer. Vi er ennå ikke helt i mål, men som representanten Thorheim selv skriver, har regjeringen lagt flere viktige milepæler bak seg.

De overordnede rammene for havbruk til havs er på plass i laksetildelingsforskriftens kapittel 4. Her beskrives prosessen for tildeling av areal og tillatelser. Her er det også etablert en ny type tillatelse for havbruk til havs. Regjeringen har besluttet at områdene «Norskerenna sør», «Frøyabanken nord» og «Trænabanken» skal konsekvensvurderes for havbruk til havs. Det har blitt utarbeidet et solid og grundig utredningsprogram. Dette oppdraget er lagt ut på anbud med leveransefrist 15. oktober 2024. Parallelt med at områdene nå konsekvensvurderes jobber vi med å få på plass de nødvendige detaljene i regelverket, blant annet prekvalifiseringskrav, utlysning av utlysningssområder og tildeling av forhåndstilsagn samt HMS og teknisk regelverk. Med forbehold om at det ikke dukker opp noen store overraskelser i konsekvensvurderingene tar vi sikte på at den formelle prosessen med utlysning av områder og konkurranse om forhåndstilsagn vil kunne starte opp første kvartal 2025.

Det er et stort potensial i havbruk til havs. Vi må samtidig ha en forståelse for at de krevende forholdene havbruk til havs vil drives under, innebærer nye risiko-

faktorer sammenliknet med konvensjonell havbruksdrift. Det er derfor viktig at vi gjør dette skikkelig. Vi skal ivareta hensynet til de folkene som skal jobbe der ute, fiskens velferd og behov, ytre miljø og de materielle verdiene. For å få dette til er det viktig at vi samarbeider for å finne gode og realiserbare løsninger som bidrar til arbeidsplasser og verdiskaping til både oppdrettsnæringen og leverandørnæringene langs kysten.

Vi har hele veien hatt god dialog med næringen og organisasjonene. Næringen har vært tydelige om hva den trenger, utarbeidet konkrete forslag og kommet med viktige innspill til myndighetenes arbeid med regelverket. Dette har gitt forutsigbarhet til begge parter, og dette gode samarbeidsklimaet ønsker jeg å holde på.

SPØRSMÅL NR. 1396

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 11. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt over bundne statlige midler til Nye Veier (ekskludert bompenger) per prosjekt, fordelt på henholdsvis første og andre seksårsperiode i kommende NTP?

Svar:

Nye Veier planlegger og bygger ut veistreknings for å løse viktige utfordringer og sikre nyttige tiltak for samfunnet og brukerne av veiene. Gjennom helhetlig planlegging av lange sammenhengende strekninger legger selskapet til rette for både utbedring og nybygging. Selskapet har ansvar for drift og vedlikehold av veiene som de bygger ut. Som hovedregel blir selskapets utbyggingsportefølje vurdert og eventuelt justert i forbindelse med NTP-prosessene.

Når selskapet har en strekning i sin portefølje som er klar for utbygging, og finansiering er avklart, inngår Staten v/ Samferdselsdepartementet veiutbyggingsavtale med selskapet for strekningen. Avtalen regulerer statens bidrag til utbyggingene, normalt i kombinasjon med bompengefinansiering. Veiutbyggingsavtalene bygger på at Nye Veier har langsiktig og forutsigbar finansiering og konkretiserer Stortingets budsjettvedtak om flerårig finansiering med tilhørende bevilgningsfullmakt.

Tidspunkt for utbygging reguleres ikke i veiutbyggingsavtalene. Nye Veier gjennomfører utbygging ut fra gitte prioriteringskriterier og begrenset av selskapets tilgjengelige likviditet. Selskapet prioriterer utbyggingene innenfor de rammene som selskapet har, det vi si en planleggingshorisont på 20 år og innenfor budsjettvedtakene (romertallsvedtak) som gjør at selskapet kan forplikte seg

ut mot markedet for beløp tilsvarende årets bevilgning i tillegg til kommende fire års bevilgninger.

Status på de ulike strekningene med pågående veiutbyggingsavtaler i kommende NTP-periode fremgår av tabellen under.

Utbyggingen av E6 Kvæangsfjellet i Troms ferdigstilles i 2024. Milliardprosjektet er 100 prosent statlig finansiert. Delprosjektet Kvæangstunnelen åpnet i desember 2023, flere måneder før planen. E6 Kvæangsfjellet er eneste forbindelse mellom Finnmark og resten av landet og er svært sentral for fremkommelighet og forutsigbarhet for befolkningen. Til nå har veien hver vinter vært preget av stengninger som følge av uvær og der eneste omkjøringsmulighet er en 700 km lang strekning via Finland.

Høsten 2023 ble det inngått nye veiutbyggingsavtaler for utbedringer av henholdsvis rv.13 Djupevik-Kviturtunellen og for E136 Veblungsnes og Stuguflåten-Raudstøl. Disse finansieres kun med statlig bidrag, og utgjør i overkant av 1 mrd. kroner.

- For rv.13 gjelder tiltakene i hovedsak økt trafiksikkerhet gjennom rassikring og dermed redusert risiko for stengning.
- For E136 gjelder tiltakene økt trafiksikkerhet og bedre fremkommelighet, særlig for tungtrafikken vinterstid.

Nye Veier har nylig gått ut i markedet med tiltakene på rv. 13. Selskapet opplyser at det tar sikte på å signere kontrakt med valgt totalentreprenør etter sommeren 2024. Selskapet har som mål å snarlig gå ut i markedet med tiltakene på E136.

Selskapet har også nylig utlyst konkurranse om ny trafiksikker vei mellom Mandal og Blørstad (Lindenesnes) på E39 i Agder og mellom Ranheim og Sveberg på E6 i Trøndelag.

Strekningen på E39 er i dag preget av dårlig vei-standard som ikke er tilpasset dagens trafikkmengde, og det har vært flere alvorlige ulykker. Utbyggingen er del av veiutbyggingsavtalen Kristiansand vest-Lyngdal vest (Røyskår).

Strekningen på E6 er første delparsell på strekningen Ranheim-Værnes og vil gi mer effektiv og forutsigbar fremkommelighet. Utbyggingen er en del av veiutbyggingsavtalen Ranheim-Åsen.

Strekning	År inngått	Vederlag (MNOK) inkl. mva. (beløp angitt for år inngått)	Merknad:
E6 Ranheim-Åsen	2018	17 806 (2023)	Deler av strekningen er under utbygging. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 46,4 % av beløpet.
E6 Ulsberg -Melhus	2019	17 147 (2019)	En delstrekning åpnet for trafikk. En delstrekning starter utbygging i 2024. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 62,2 % av beløpet.
E6 Moelv-Øyer	2019	13 094 (2019)	Deler av strekningen er under utbygging. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 51,5 % av beløpet.
E18 Langangen -Dørdal	2016	8 822 (2023)	Strekningen er under utbygging. Forventet åpning i 2026. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 61 % av beløpet.
E18 Dørdal-Tvedestrand	2020	13 449 (2023)	Planarbeid pågår. Se beskrivelse under. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 65,6 % av beløpet.
E39 Kristiansand vest- Lyngdal vest (Røyskår)	2017	31 035 (2023)	To delstrekninger åpnet i hhv 2021/2022. En delstrekning forventes ferdig i 2025 og en i 2027. Delfinansieres med bompenger. Statens forpliktelse i veiutbyggingsavtalen utgjør 63,6 % av beløpet.
Rv. 13 Djupevik- Kviturtunellen	2023	494 (2023)	Del av utbedringsstrekning på rv. 13. Tiltaket i veiutbyggingsavtalen gjelder rassikring. 100 % statlig finansiering.
E136 Veblungsnes og Stuguflåten-Raudstøl	2023	518,7 (2023)	Del av utbedringsstrekning. Tiltakene i veiutbyggingsavtalen bidrar til bedre fremkommelighet. 100 % statlig finansiering

Tabellen viser alle gjeldende vegutbyggingsavtaler som gir statlige forpliktelser fremover. Tabellen viser året den enkelte veiutbyggingsavtale ble inngått. Flere veiutbyggingsavtaler har siden blitt reforhandlet som følge av eksempelvis endring i omfang og/eller kostnad for utbyggingene. Vederlag er oppgitt i nominelle kronebeløp fra året avtalen ble inngått eller året det ble avtalt endring i vederlaget. Statens andel av vederlaget er oppgitt i kolonne til høyre.

I gjeldende NTP er det lagt opp til at Nye Veier skal prioritere midler til utbedringstiltak som blant annet rassikring og breddeutvidelse på strekningene:

- E136 Dombås-Vestnes (om lag 3000 MNOK)
- E6 Otta-Dombås (om lag 1000 MNOK)
- Rv 13 Skare-Sogndal (om lag 3000 MNOK)

SPØRSMÅL NR. 1397**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har det vært noen tilfeller med dagens lovverk hvor en utlending ikke har blitt utvist selv om utlendingen har oppgitt i søknadsprosessen at formålet med ekteskapet er for å oppnå oppholdstillatelse, eventuelt hvor mange tilfeller har blitt registrert?

BEGRUNNELSE:

I merknader til bestemmelsen Prop. 32 L Endringer i utlendingsloven (utvisning på grunnlag av omgåelsesekteskap) skriver departementet:

"Bestemmelsen i ny bokstav h tydeliggjør at det ikke i seg selv er grunnlag for utvisning selv om utlendingsmyndighetene har kommet til at det er inngått et omgåelsesekteskap. Det må vurderes om omgåelsen skal anses som «bevisst og grov». Utvisningsspørsmålet beror på en konkret helhetsvurdering av hvor fremtredende hovedformålet om å skaffe seg opphold har vært, og hvor bevisst og klanderverdig utlendingen har opptrådt i forsøket på å skaffe seg urettmessig opphold. Dersom utlendingen selv har oppgitt i søknadsprosessen at hovedformålet er å oppnå oppholdstillatelse, vil det ikke være tale om noe grovt forsøk på å vilde myndighetene ved å omgå regelverket, og det vil ikke være grunnlag for utvisning. Det vil kunne være grunnlag for å vurdere utvisning både i tilfeller hvor en søknad om opphold avslås, og i tilfeller hvor en allerede innvilget oppholdstillatelse tilbakekalles, på grunnlag av omgåelsesekteskap."

SPØRSMÅL NR. 1398**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 8. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Hva har regjeringen gjort det siste året for å følge opp Stortingets enstemmige vedtak om forenkling av tilskuddsordningene for frivilligheten, og hvilke planer har statsråden for å ta arbeidet videre, og når kan frivilligheten forvente det skjer noe konkret, for eksempel med økt bruk av flerårige tilskudd eller overføringer av tilskudd til neste år?

Svar:

Utlendingsdirektoratet (UDI) fører ingen statistikk over tilfeller hvor utlendinger eventuelt oppgir i søknadsprosessen at formålet med ekteskapet er å oppnå oppholdstillatelse. UDI har opplyst at de så langt heller ikke er kjent med slike tilfeller fra praksis.

Dersom det likevel skulle inntreffe at en søker oppgir at hovedformålet med ekteskapet har vært å få oppholdstillatelse, har UDI fremholdt at selv om de avslår søknaden (med den konsekvens at utlendingen må forlate Norge dersom vedkommende ikke har noe annet oppholdsgrunnlag), vil de likevel ikke treffe vedtak om utvisning (som i så fall ville innebære et fremtidig innreiseforbud). UDI har vist til at utlendingen i slike tilfeller ikke «forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i sak etter loven», slik dagens utvisningsgrunnlag i lovens § 66 første ledd krever.

En person som åpent tilkjennegir at formålet med ekteskapet er å oppnå oppholdstillatelse, vil altså ikke bli utvist, verken etter dagens praksis eller den foreslåtte nye bestemmelsen. Selv om det vil være grunnlag for å avslå søknaden om oppholdstillatelse, er det ikke grunnlag for en tilleggsreaksjon i form av utvisning med fremtidig innreiseforbud.

BEGRUNNELSE:

I mars 2023 ba et samlet Storting regjeringen om å igangsette et arbeid for å harmonisere og forenkle de mange søkbare ordningene som forvaltes av departement, direktorat og statlig sektor og som retter seg mot frivilligheten. Vedtaket sier videre at det skal vurderes mer samkjørte systemer, søknadsfrister og tidspunkt for svar/utbetaling samt innføring av raskere saksbehandling. Det bes også om tilrettelegging for økt bruk av flerårige tilskudd og

driftstilskudd, samt regler for overføringer av tilskudd til neste budsjettår når tildelinger kommer seint. Det slås fast at arbeidet skal gjøres i samråd med frivillig sektor.

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for at frivillige kan bruke mer tid på aktivitet og mindre tid på administrasjon. Dette fordrer at tilskuddsordninger som etableres for frivilligheten innrettes på en måte som best mulig ivaretar frivillighetens behov, for eksempel gjennom at regelverk harmoniseres og at opplysninger som frivillige organisasjoner leverer i forbindelse med søknader og rapporteringer gjenbrukes i størst mulig grad. Flerårige tilskudd og mulighet for å overføre midler til neste år er andre. Regjeringen prioriterer dette arbeidet høyt. I desember 2022 ble den nettbaserte løsningen tilskudd.no lansert. Løsningen gir frivillig sektor en oversikt over statlige tilskudd til frivillige organisasjoner og inneholder relevant informasjon om tilskuddsordninger, søknadsfrister, tildelinger og tilskuddsmottakere. Det vurderes fortløpende hvordan løsningen kan videreutvikles, og hvordan informasjonen som samles inn kan brukes i forenklingsarbeidet.

Mye av forenklingsarbeidet kretser rundt videreutvikling av Frivillighetsregisteret. Frivillighetsregisteret benyttes stadig mer som inngangskriterium i ordninger beregnet for frivillig sektor, noe som bidrar til økt bruk av registeret i forvaltningen. Kultur- og likestillingsdepartementet er nå i gang med å følge opp anbefalingene fra rapporten Videreutvikling av Frivillighetsregisteret, som ble ferdigstilt i mai 2022. En gjennomgang av frivillighetsregisterloven ble igangsatt i 2023. Kultur- og likestillingsdepartementet leder arbeidet, i samarbeid med Brønnøysundregistrene, Lotteri- og stiftelsestilsynet og representanter for frivillig sektor. Lovgjennomgangen fok-

userer særlig på registreringsrett i Frivillighetsregisteret og hvordan registeret bedre kan legge til rette for deling og gjenbruk av data. I tillegg leder Brønnøysundregistrene i samarbeid med Lotteri- og stiftelsestilsynet og representanter fra frivillig sektor et utviklingsprosjekt med mål om at flere og mer oppdaterte opplysninger legges til Frivillighetsregisteret, og at registeret integreres tettere med andre statlige forvaltningssystemer.

13 departementer har tilskudd til frivillig sektor, og til sammen er 125 ordninger registret på tilskudd.no. Målet om forenkling av tilskuddsforvaltningen handler derfor, fra regjeringens side, i stor grad om å forankre forenklingstiltakene på tvers i departementsfellesskapet, og sørge for at de implementeres i statlig forvaltning. Kultur- og likestillingsdepartementet har opprettet en tverrdepartemental samordningsgruppe for frivillighetspolitikken. Formålet med gruppen er blant annet å identifisere, diskutere og komme fram til felles føringer i tilskudd til frivillig sektor. Ett av tiltakene er revidering av veilederen «Forenkling av statlige tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner». Veilederen skal blant annet bidra til harmonisering av begreper og informasjon om muligheter for flerårige tilskudd. Frivillig sektor vil også involveres i arbeidet med revideringen av veilederen.

Bruken av flerårige tilskudd er også tatt opp i den tverrdepartementale samordningsgruppen, og vil bli vurdert videre. Vi har satt i gang arbeidet med å vurdere flerårige tilskudd i Kultur- og likestillingsdepartementets egen sektor. Retningslinjene til tilskuddsordningen «Inkludering i kulturliv» er blitt oppdatert og nå gis det mulighet for å søke om flerårige prosjekter (opptil tre år). Intensjonen er å oppnå regjeringens målsetninger om å gjøre tilskudd til frivilligheten enklere og mer forutsigbar.

SPØRSMÅL NR. 1399

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 7. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilken dialog har samferdselsministeren med svenske myndigheter for å koordinere innsatsen for å gjenoppta sikker drift på Ofofbanen og evt. utvide kapasiteten, og er det beredskapstiltak som statsråden vurderer for banen på norsk side etter den siste tids avsporinger?

BEGRUNNELSE:

Norges mest trafikkerte jernbane har vært ute av drift det meste av 2024. Det tok lang tid å komme i drift igjen etter den første avsporingen og persontrafikken var ikke gjenopptatt før den neste avsporingen fant sted 24. februar.

Ofofbanen er av stor næringspolitisk og sikkerhetspolitisk betydning, og både spørsmål om beredskap og kapasitetsutvidelse behandles best i nær dialog med svenske myndigheter for denne grensekryssende transportåren. Halvparten av handleposene i Nord-Norge kommer gjennom Ofofbanen. Sjømatnæringen sender om lag 20 000 tonn sjømat hver måned på banen. Den tyngste transporten er jernmalm verdt 100 millioner kroner daglig på banen. Dette er den viktigste forsyningsslinjen for å produsere stål i Europa og vedvarende uregelmessigheter vil svekke Europas industriproduksjon og forsvarsindustri. EU-kommisjonens nylig satte mål om å doble produksjonen av ammunisjon i Europa i lys av krigen i Ukraina, er helt avhengig av at Ofofbanen er operativ. Ofofbanens strategiske rolle i krise og krig for alliert forsterkning i Norden understrekes tydelig i Totalforsvarskommisjonens rapport.

Det er kjent at svenske myndigheter har Ofofbanen / Malmbanan høyt på den politiske dagsorden og at det arbeides for å raskt gjenoppta sikker drift og vurdere muligheter for økt beredskap og muligheter for kapasitetsøkning i form av ekstra kryssingsspor og/eller dobbeltspor. En fremtidig pålitelig drift med riktig kapasitet avhenger samtidig av en god dialog mellom norske og svenske samferdselsmyndigheter hvor fremtidige nærings- og sikkerhetspolitiske hensyn tas med i vurderingene.

Svar:

Avsporingene på svensk side 17.12.23 og 24.2.24 har medført at Ofofbanen (Malmbanan på svensk side) hovedsakelig har vært stengt i 2024. Siste prognose fra Trafikverket tilsier at godstrafikken kan starte 7. mars. Begge avsporingene granskes nå av Trafikverket og den svenske havarikommisjonen. Avsporingene har medført store konsekvenser og utfordringer for flere næringsaktører.

Jeg har forsikret meg om at Bane NOR har gjort det de kan for å bistå Trafikverket med å få banen tilbake i drift og det har vært regelmessig dialog lokalt/regionalt mellom Bane NOR og Trafikverket ift. status i utbedringsarbeidene på Ofofbanen. Bane NOR har blant annet bidratt med snørydding av spor mot avspøringssted ved begge avsporingene. I forbindelse med den første avsporingen hadde undertegnede også direkte kontakt med min svenske kollega Andrea Carlson for å forsikre meg om at svenske myndigheter gjorde hva man kunne for å få banen i drift igjen. Samtalen bekreftet dette.

Ofofbanen/Malmbanan har stor betydning for samfunnssikkerhet og transportberedskap og det er et utstrakt samarbeid mellom Norge og Sverige på området. Blant annet inngår Bane NOR og Jernbanedirektoratet i styrings- og arbeidsgrupper i tre nordiske og tverrsektorielle samarbeidsforum for sivil/militær transportberedskap. Videre leder og samhandler Bane NOR med 25

jernbaneforetak, herunder alle jernbaneforetakene som opererer på Ofofbanen, i «Samarbeidsforum for sikring og nasjonal beredskap». Det pågår også flere utredningsarbeider.

Når det gjelder videre utvikling av banen foreligger det utredninger om dobbeltspor på begge sider av grensen (i 2013), med en etterfølgende kapasitetsanalyse (i 2020-2022). KVVU Nord-Norgebanen har også utredet spørsmålet. Videre har Trafikverket og Bane NOR løpende dialog og samarbeid om utvikling av Ofofbanen/Malmbanan og i mars starter et utviklingsprogram med deltakelse fra Trafikverket, Bane NOR, LKAB og Kaunis Iron med formål å oppnå bedre tilgjengelighet, oppetid og kapasitet i infrastrukturen.

Videre har regjeringen nylig bedt Jernbanedirektoratet etablere et samarbeidsforum for grensekryssende jernbane i samråd med Trafikverket i Sverige. Samarbeidsforumet gjelder alle fire grensekryssende banestrekninger, og involverer også berørte regioner. Et viktig formål er å etablere en felles forståelse av dagens situasjon og fremtidige behov knyttet til kapasitet, togtilbud, beredskap og forsvar.

Regjeringen vil legge frem konkrete prioriteringer for de neste årene i Nasjonal transportplan (2025 – 2036).

SPØRSMÅL NR. 1400**Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Aram Karim****Besvart 11. mars 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Hvilke tiltak har statsråden igangsatt for å svare på de store kjønnsforskjellene i skolen?

BEGRUNNELSE:

Kjønnsforskjeller i skolen er en samfunnsutfordring. I følge Stoltenbergutvalget er det i dag tydelige forskjeller mellom kjønnene på alle nivåer i utdanningssystemet. Ved avslutningen av grunnskolen får jentene bedre karakterer enn guttene i alle fag, bortsett fra kroppsøving. Dette er også gjeldene for videregående opplæring, hvor jentene i gjennomsnitt får bedre karakterer enn guttene. Fem år etter påbegynt videregående opplæring er det rundt 30 prosent av guttene som har fullført, mens det kun er gjeldene for 20 prosent av jentene. Blant unge voksne i alderen 30-39 har 57 prosent av kvinnene høyere utdanning, mot 40 prosent menn, og ifølge SSB vil kjønnsforskjellene fortsette å øke. Når vi i tillegg ser at 70 prosent av de som får spesialundervisning i grunnskolen er gutter, er det gode grunner for å sørge for at vi får en mer praktisk og variert skolehverdag, som i større grad også møter guttene på sine forutsetninger.

Svar:

Jeg takker for representantens spørsmål som peker på viktige utfordringer i samfunnet.

Forskjellene mellom jenter og gutters prestasjoner er ikke et nytt fenomen, men det kan se ut til at disse forskjellene har forsterket seg de siste årene. Gutter har i gjennomsnitt lavere skoleprestasjoner enn jenter. Guttene får i større grad spesialundervisning og fullfører i mindre grad videregående opplæring. Dette er bekymringsfullt. At gutter har lavere skoleprestasjoner er ikke et særnorsk fenomen. Der er vi på linje med de fleste OECD-land. Samtidig er gutter stort sett fornøyde med skolemiljøet, de svarer gjennomgående mer positivt enn jenter på spørsmål om hvordan de har det på ulike områder i livet, for eksempel om psykisk helse, og forskning kan tyde på at det også er slik at menn har høyere inntekt enn kvinner etter utdanningsnivå og gjennomsnittskarakterer fra grunnskolen.

Det er vanskelig å peke på enkeltfaktorer som er avgjørende for kjønnsforskjellene i skoleprestasjoner. Likevel har forskere pekt på noen mulige forklaringer på kjønnsforskjeller, for eksempel i lesing. En av forklaringsene som peker seg ut er lesefrekvens. Jenter rapporterer

om at de leser mer enn det guttene gjør, og i tillegg har de en mer positiv holdning til det å lese. For eksempel viste den siste PISA-undersøkelsen, hvor lesing var hovedområdet, at det fortsatt er store forskjeller i hvor mye guttene og jentene leser for fornøynsens skyld.

Vi mener det er viktig å arbeide for å øke alle elevers lesemotivasjon. Derfor har vi satt i gang arbeidet med en leselyststrategi, og regjeringen har allerede i 2024 prioritert 25 millioner kroner til tiltak som kan styrke lesemotivasjonen til elevene. I tillegg prioriterte vi i revidert nasjonalbudsjett 115 millioner kroner til flere fysiske skolebøker. Vi ga også Lesesenteret et engangstilskudd på 10 millioner kroner for å styrke skolene i arbeidet med å utvikle elevenes leseferdigheter i alle fag. Det er dessuten satt ned et utvalg som skal se på konsekvensene av barn og unges skjermbruk. Utvalgets arbeid kan gi kunnskap om hvordan skjermbruk påvirker leseferdigheter og evnen til dybdelesing. Generelle tiltak for å øke lesemotivasjon og leseferdigheter vil gavne både gutter og jenter. Det er viktig at skolene også er oppmerksomme på hva som stimulerer guttenes motivasjon og ferdigheter når de velger ut tekster og arbeidsmetoder.

I løpet av året vil jeg legge fram en ungdomsmelding om 5.-10. trinn, der vi også vil omtale kjønnsforskjellene i skolen. Meldingen vil legge vekt på at en mer praktisk, variert og relevant skole vil være positivt for alle elever.

Den nye opplæringsloven inneholder regler som utvider retten til videregående opplæring for ungdom og voksne slik at den gjelder helt fram til den enkelte har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Det betyr blant annet at dagens tidsbegrensning i ungdomsretten på tre års opplæring ikke lenger vil gjelde, og at de som stryker på eksamen eller ikke består fag skal få muligheten til å få opplæring frem til de faktisk består videregående opplæring. Dette kan være positivt for gutter, fordi det er flere gutter enn jenter som ikke fullfører videregående opplæring.

Karriereveiledning er viktig både for gutter og jenter, og kan forebygge og motvirke at unge velger feil utdanning og må begynne på et nytt utdanningsløp. God veiledning kan også vise hvilke muligheter en har til å velge utradisjonelt. Karriereveiledning kan også hindre at unge avbryter utdanningen og havner utenfor utdanning og arbeidsliv. Som oppfølging av Fullføringsreformen har Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse fått i oppdrag å utvikle kompetansestandarder for karriereveiledning i skolen.

I høyere utdanning kommer kjønnsforskjellene først og fremst til uttrykk i at kvinner og menn søker seg til ulike studieområder, noe som gir flere studier med svært skjev kjønnsbalanse. Jenter oppnår gjennomsnittlig høyere karakterer i videregående opplæring og stiller sterkere ved tildeling av populære studieplasser. De store kvinnedominerte studiene har stor betydning for kjønnsbalansen i høyere utdanning. I 2020 gikk til sammen

en tredjedel av alle kvinnelige studenter på utdanninger innenfor pleie og omsorg, lærerutdanninger, psykologi og sosialfag.

Kunnskapsdepartementet vil vurdere anbefalingene fra opptaksutvalget om å innføre kjønnskvoter i høyere utdanning og departementet vil styrke kunnskapsgrunnlaget om likestilling og mangfold i høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 1401

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Aram Karim

Besvart 5. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan ser tidsperspektivet fremover ut angående arbeidet med innføring av ny samtykkelov, og når ser ministeren for seg at forslaget kommer til Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Kravet om en samtykkebasert voldtektslovgivning har blitt løftet av en rekke aktører over lengre tid. Det er nå nærmere ett år siden høringsfristen til straffelovrådets forslag gikk ut. Det er knyttet store forventninger til dette arbeidet og det er en utålmodighet knyttet til å få et forslag på plass.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mine svar på spørsmål nr. 387 og nr. 571 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen om samme tematikk.

Straffelovrådet har som kjent foretatt en helhetlig gjennomgang av bestemmelsene om seksuallovbrudd i straffeloven kapittel 26, inkludert straffebudet om voldtekt. Straffelovrådets utredning ble sendt på høring 13. januar 2023, med høringsfrist 13. april samme år. Oppfølgingen av utredningen er en høyt prioritert sak i Justis- og beredskapsdepartementet. Departementet har mottatt en rekke høringsinnspill, og flere av spørsmålene i utredningen krever grundige vurderinger. Regjeringen vil fremme en proposisjon for Stortinget når disse vurderingene er gjort.

SPØRSMÅL NR. 1402

Innlevert 29. februar 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 8. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Er det aktuelt for Norge å støtte luftleveranser av nødhjelp til Gaza så lenge det ikke er reell humanitær tilgang via grenseovergangen fra Egypt?

BEGRUNNELSE:

Flere hundre lastebiler med humanitær nødhjelp står ved den egyptiske grensen til Gaza uten å slippe inn. Dette skjer samtidig som Verdens matvareprogram på tirsdag kveld denne uken kom med meldingen om at hungersnød

er nært forestående i Nord-Gaza. Fra før har FN anslått at 576 000 av Gazas innbyggere er rammet av katastrofal sult eller hungersnød. Flere land, ledet an av Frankrike og Jordan, har derfor tydd til luftleveranser av mat og annen nødhjelp. Det er kjent at luftleveranser av nødhjelp er en nødløsning fordi det er lite kostnadseffektivt. Frankrike har sagt at de i samarbeid med Jordan prioriterer denne formen for nødhjelpsleveranse likevel fordi den humanitære situasjonen er så pass akutt.

Svar:

Jeg deler representantens dype bekymring for den akutte humanitære situasjonen i Gaza. De katastrofale forholdene for sivilbefolkningen er et resultat av intense kamphandlinger i tett befolkede områder over fem måneder. På toppen kommer svært begrenset mulighet for å nå barn og sivile voksne med nødhjelp til å dekke deres mest grunnleggende behov.

Som representanten påpeker, står hundrevis av lastebiler med nødhjelp klare til å avhjelpe de enorme humanitære behovene uten å slippe inn. Partene plikter å legge til rette for at humanitær bistand når den nødlidende befolkningen. Det påhviler Israel som okkupasjonsmakt et særlig ansvar for at livsnødvendigheter når frem til befolkningen. Før 7. oktober sto om lag 500 daglige lastebillass for det som allerede da var utilstrekkelige forsyninger til området. Nå, i lys av den enorme ødeleggelsen av boliger og medisinsk infrastruktur, og det nær totale fraværet av kommersielle leveranser, er behovet langt, langt større.

Det er hevet over enhver tvil at nødhjelp som monner, kun vil være mulig ved at antallet leveranser som slipper over krysningpunktene, øker drastisk. Norge har hele tiden understreket overfor partene og vært spesielt tydelige overfor Israel om at nødhjelp må slippe inn. Samtidig øker faren for hungersnød i det nordlige Gaza. I lys av dette har et antall land nå begynt luftleveranser av nødhjelp. Som representanten også erkjenner, er denne formen for nødhjelp lite kostnadseffektiv. Den er også problematisk fordi det i liten grad er mulig å kontrollere hvem som får tak i disse hjelpesendingene. Det kan lett bli at den sterkeste rett rår. Likevel vil jeg ikke utelukke at Norge kan bidra til å levere humanitær bistand luftveien.

I samråd med forsvarsministeren har vi bedt Forsvaret om å kartlegge hva slags utstyr og kompetanse Norge eventuelt kan bidra med for å støtte Jordans luftleveranser til Gaza. Parallelt med dette forbereder Verdens matvareprogram (WFP) operasjoner for å levere mat fra fly inn i Gaza. Vi har tett dialog med WFP og vurderer å bidra til dette om de velger å gå videre med denne planen.

Norsk humanitær bistand gis normalt gjennom etablerte kanaler som den internasjonale Røde Kors-bevegelsen, FN-systemet og via norske humanitære organisasjoner. Andre land, ikke minst i regionen, har mer relevant kapasitet for å levere luftbåren bistand enn det Norge har. Endelig beslutning om hvorvidt Norge skal bidra til luftleveranser av nødhjelp til Gaza vil avhenge av en konkret vurdering av hvor norske bistandsmidler kan omsettes i mest effektiv bistand for å redde liv og lindre nød.

SPØRSMÅL NR. 1403

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 11. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente at statsråden konkluderer i spørsmålet om EUs Net Zero Industry Act er EØS-relevant, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at CO₂-lagre på norsk sokkel kan benyttes av EU-land?

BEGRUNNELSE:

EUs Net Zero Industry Act (NZIA) har satt et mål om tilgjengelige CO₂-lagre i EU tilsvarende 50 millioner tonn CO₂ innen 2030. Norsk og britisk sokkel, som til sammen

har et lagringspotensial på ca. 150 milliarder tonn CO₂, er ikke omfattet av de 50 millioner tonnene. Norsk offshore-bransje frykter konkurransevridning for en fremtidsnæring for Norge, dersom ikke nye regler raskt innlemmes i EØS-avtalen.

Før Norge har innarbeidet EUs omfattende Net Zero Industry Act (NZIA) i EØS-avtalen, vil ikke EU-land kunne levere CO₂ til Norge og få det godskrevet som en del av EUs mål for lagring av CO₂. Dette kan medføre en konkurransemessig ulempe for norske CO₂-lagre, ved at selskaper i EU-land velger lagerplass i for eksempel Ned-

erland eller Danmark istedenfor Norge. Norge må derfor enten innlemme NZIA raskt i EØS-avtalen, eller jobbe for alternative måter å sikre at norske CO₂-lagre kan benyttes for å oppnå EUs lagermål.

Svar:

I lys av at det ble politisk enighet i EU om Net Zero Industry Act i februar, arbeider norske myndigheter videre med å vurdere rettsakten i henhold til EØS-avtalen. Dette har høy prioritet. Vi arbeider for at norsk næringsliv skal ha de samme rammebetingelsene som sine europeiske konkurrenter, slik at det er like vilkår i EØS-området for lagring av utslipp som er fanget i Europa.

I forbindelse med regelverksprosessen for Net Zero Industry Act i EU ga departementet også innspill både på egenhånd og gjennom en felles EFTA-kommentar fra EFTA EØS-medlemslandene (Island og Liechtenstein). Det overordnede budskapet var at vi sammen med øvrige EFTA EØS-land ønsket forslaget velkommen, og støttet det overordnede formålet med Net Zero Industry Act om å styrke europeisk produksjonskapasitet for nullutslipps-teknologi.

Vi er avhengige av å ha et godt, nært og tillitsfullt samarbeid med Europa. Regjeringens utgangspunkt er derfor at vi vil ferdigstille EØS-prosessen for Net Zero Industry Act så raskt som mulig og samtidig ivareta norske interesser, blant annet knyttet til forvaltningen av naturressurser på norsk kontinentalsokkel. Dette omfatter også eventuelle nødvendige endringer i norsk lov.

Over flere tiår og med bred politisk støtte har Norge arbeidet for å utvikle og fremme CO₂-håndtering internasjonalt, med mål om at det skal bli et kostnadseffektivt klimatiltak. For å oppnå dette er vi avhengig av teknologiutvikling, store kostnadsreduksjoner og flere prosjekter i Europa og resten av verden.

Norge og EU deler grunnleggende verdier og et felles regulatorisk rammeverk. Gjennom innlemmelse av relevant EU-regelverk i EØS-avtalen, slik som CCS-direktivet, og gjennom erklæring om midlertidig anvendelse av London-protokollen, har det blitt lagt til rette for grensekryssende samarbeid om fangst og permanent geologisk lagring av CO₂ på norsk kontinentalsokkel. Dette fremheves også av Europakommisjons melding om CO₂-håndtering i industrien, som ble lagt frem 6. februar 2024.

SPØRSMÅL NR. 1404

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 8. mars 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at markedsregulator på kjøtt og egg etterlever sine forpliktelser i markedsreguleringsforskriften, sikre at forbrukerne får norske egg på frokostbordet i påsken, og forhindre at andre markedsaktører påføres uriktig økonomisk tap i perioder med underskudd på egg?

BEGRUNNELSE:

Nortura Totalmarked ser ut til å ha anvendt regelverket feil i perioden med underskudd på egg. Feil anvendelsen av regelverket blir også påpekt av landbruksministeren i E24 1. februar i år, der han siteres på:

«Regelverket er veldig enkelt. Ved knapphet av egg skal forbrukerne prioriteres. Det er jeg ikke helt overbevist om at Nortura har gjort. Og det vil jeg til bunns i.»

Videre kan man lese i media at Nortura bekrefter de har levert konsumegg til industrien, i strid med markedsreguleringsforskriften § 4-4 annet ledd som sier at

"ved underskudd av konsumegg, skal ikke konsumegg gjennom forsyningsplikten nyttes for å dekke opp underdekning av industriegg som produksjonsgrunnlag ved eggproduktfabrikk."

Nortura Totalmarked har lagt aktørenes kjøp fra de siste tre år fra markedsregulator til grunn for sin fordeling av norsk råvare, uten at dette har hjemmel i forskriften. Det er totalvolum som skal danne grunnlag for eventuell avkorting ved underskudd på konsumegg, med mål om å sikre forholdsmessig og lik fordeling av norske egg.

Dette bidrar til at Nortura prioriterer industri fremfor konsumenter, og at egg med dagligvarekvalitet går til industrien heller enn til butikkhyllene og forbrukerne. Det betyr at det sannsynligvis vil være manko på egg i butikkhyllene inn mot påskehøytiden.

Begge disse feilanvendelsene har medført ulemper for vanlige forbrukere og betydelig økonomisk tap for andre aktører enn markedsregulator selv, til tross for at det er de regelverket er til for.

Svar:

Eg vil først framheve at norske forbrukarar skal til ei kvar tid vere sikra tilgang på matvarene dei etterspør. Det er Omsetningsrådet og jordbruket ved marknadsregulatorane, som har ansvar for å tilpasse tilførselen av jordbruksvarer til etterspurnaden. Nortura er marknadsregulator for egg og kjøt. Om det i einstilte periodar skulle vere mangel på norsk vare, skal det gjennomførast supplementimport etter regelverk administrert av Landbruksdirektoratet.

Omsetningsrådet skal på sitt møte 13. mars handsame ei sak om Nortura på korrekt vis har etterlevd gjeldande føresegnar for marknadsregulators forsyningsplikt

i «forskrift om marknadsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer» («marknadsreguleringsforskriften»). Etter § 11 i Omsetningsloven kan departementet i slike saker få førespurnad om å gjere om rådet sine vedtak. Som landbruks- og matminister vil eg no difor ikkje kommentere om Nortura har følgd regelverket for forsyningsplikt.

Det er også tidligare stilt spørsmål ved Norturas praktisering av regelverket for forsyningsplikt for egg, og departementet fekk i fjor førespurnad om Nortura følgjer regelverket for forsyningsplikt for kjøt. Det er departementet som fastset forskriften som set rammene for Omsetningsrådet sine vedtak når det gjel forsyningsplikt, og departementet har no starta ein gjennomgang av føresegnene i «rammeforskriften» for kjøt og egg. Første fase i dette arbeidet vil vere å hente inn informasjon frå dei mest aktuelle aktørane. Vi tek sikte på å avslutte arbeidet før sommaren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1405

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 11. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at man ser på mulighetsrommet for et bedre samarbeid mellom optikere og skole, helsestasjoner, fastlege og annet helsepersonell for at man skal få en mer systematisk screening av syn hos skolebarn etter fire års kontrollen, sikre bedre samhandling og redusere press på spesialistkompetansen i helsetjenesten?

BEGRUNNELSE:

Uoppdagede synsfeil være medvirkende årsak til redusert læring og mestring hos barn i barne- og ungdomsskolen. Å ikke se godt kan gjøre skolehverdagen unødvendig slit-som for den de gjelder. Gi utslag i andre fysiske plager, konsentrasjonsvansker eller følelsen av å ikke mestre det å være elev på skolen. Så mange som 20 % av barn på barneskolen trenger briller/kontaktlinser. I Norge får barn tilbud om synsscreening på helsestasjoner ved 4 års kontroll. Etter 4 års undersøkelsen er det ingen systematisk synsscreening av barn. Kontroll er designet for å fange opp barn som har alvorlige synsproblemer. Barns syn er under utvikling også etter de fyller 4 år. Mange barn vil også kunne få hjelp hos en optiker og har ikke synsfeil

som nødvendigvis trenger å behandles av en øyelege. Allikevel opplever optikere at helsestasjonene vegrer seg for å henvise barna til en optiker. Fordi de ikke er en del av den offentlige helsetjenesten og et besøk hos optiker medfører kostnader for familien. Samtidig er ventetid hos spesialist, selv for prioriterte pasientgrupper som skolebarn lang. Og mange barn henvises til slutt like vel til en optiker. Det er også begrenset informasjonsflyt mellom skole, optiker og annet helsepersonell om behov for tilrettelegging og oppfølging av barnet. Til tross for at informasjon om tilretteleggingsbehov kan hjelpe barna i undervisningssituasjonen og forebygge utfordringer barn får som følge av synsfeil.

Svar:

Det er viktig at synsutfordringer hos barn blir fanget opp tidlig. Her har både optikere, helsesykepleiere, fastleger og øyeleger viktige funksjoner. Hvilke faggrupper man først er i kontakt med vil avhenge av flere forhold, ikke minst synsutfordringenes karakter.

Den sentrale bestemmelsen om helsepersonells krav til forsvarlig yrkesutøvelse hjemlet i helsepersonell-

oven § 4, presiserer at helsepersonell skal søke bistand eller henvise pasienter videre der dette er nødvendig. Det er også et krav at yrkesutøvelsen skal skje i samarbeid og samhandling med annet personell dersom pasientens behov tilsier det.

Videre er plikt til samarbeid og samordning for den kommunale helse- og omsorgstjenesten hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. Det er presisert at i tillegg til å følge opp enkelte pasienter eller brukere, skal helsepersonell i kommunen samarbeide med andre tjenesteytere slik at de kommunale helse- og omsorgstjenestene og andre tjenesteytere kan ivareta sine oppgaver etter lov og forskrift.

I nasjonalfaglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten er det en sterk anbefaling om at helsesykepleier så nært barnets 4-årsdag som mulig, bør undersøke barnets visus (skarpsyn) samt gjøre en synsvurdering gjennom observasjon av barnets øyne og en samtale med foreldre og barn om syn. Hvis barnet ser dårligere enn synskravet, eller det for eksempel er mistanke om skjeling, skal barnet henvises til øyelege eller øyeavdeling.

Det er videre en sterk anbefaling om at syn bør inngå i helsesamtalen både på 1. trinn (skolestartundersøkelsen) og på 8. trinn. Det er også mulig å ta kontakt med

helsesykepleier utenom faste kontroller for å få gjennomført en vurdering.

Jeg vil også påpeke at helsestasjons- og skolehelsetjenesten i henhold til forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten blant annet skal samarbeide med relevante kommunale tjenester og spesialist-helsetjenesten, inkludert private tjenesteytere med avtale med spesialisthelsetjenesten eller kommunen, herunder fastleger. Jeg legger til grunn at relevante faggrupper samarbeider ved behov.

Det er altså i både helselovgivningen og i normerende regelverk, forpliktelser til å tilrettelegge for samarbeid og samhandling for å ivareta behovet for synsundersøkelse og eventuell henvisning til optiker.

De fleste optikere arbeider i et privat marked uten prisregulering eller offentlig finansiering. En endring av dette med innføring av refusjonsordning vil ha økonomiske og administrative konsekvenser som ikke er utredet. Optikerne har i dag fri prissetting og det er usikkert hvordan prisene for pasientene vil bli selv om det skulle bli innført en refusjonsordning for synstest. Noen kommuner har imidlertid inngått avtale med lokale optikerforretninger om undersøkelse av syn hos skolebarn.

SPØRSMÅL NR. 1406

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 8. mars 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har regjeringen fulgt opp noen av tiltakene og innsatsområdene fra Strategi for kultur og reiseliv, og hvis så ikke er tilfelle, har regjeringen noen plan og konkrete tiltak for hvordan de vil styrke Norge som kulturdestinasjon?

BEGRUNNELSE:

Solberg-regjeringen fremmet en egen stortingsmelding for reiselivet i 2017, Meld. St. 19 (2016–2017) Opplev Norge – unikt og eventyrlig. Meldingen viste til viktigheten av å styrke Norge som kulturdestinasjon som så ble fulgt opp med en Strategi for kultur og reiseliv, Norge som attraktiv kulturdestinasjon i 2019. Strategien lister opp en rekke tiltak for å øke samspeillet mellom kultur og reiseliv. Hele 29 ulike tiltak innen 4 innsatsområder: Samspill mellom kultur og reiseliv, kunnskap og kompetanse, kul-

turelle reiseopplevelser og profilering av Norge. En rekke aktører fra kultursektoren, reiselivsnæringen, lokale og regionale styresmakter, landsdelselskap og deler av virkemiddelapparatet bidro inn i prosessen med utarbeidelsen av strategien.

Innovasjon Norge/Visit Norways årlige turistundersøkelser viser at kulturtureister er de besøkende som legger igjen mest penger i Norge og er mest interessert i å bli bedre kjent med stedene de besøker. Å gjøre Norge enda mer attraktivt for disse turistene kan bidra til økt verdiskaping og bærekraft i kultur- og reiselivsnæringen. Noe også den nåværende regjeringen har anerkjent i uttalte mål.

Næringsministeren lanserte nylig et veikart for reiselivsnæringen. Veikartet er ifølge statsråden en løypermelding over arbeidet med reiselivet og viser til regjeringens tiltak og prosesser innen en rekke områder. Kultur blir

nevnt flere steder i veikartet, men veikartet inneholder likevel få konkrete tiltak for å løfte kulturreiselivet og gjøre Norge mer attraktivt for kulturturister.

Svar:

Norge har et rikt og variert kulturliv som i tillegg til å være et godt utgangspunkt for utvikling av kulturell og kreativ næring, er en viktig ressurs for utvikling av attraktive opplevelser både for lokalbefolkning og tilreisende. De fleste turister til og i Norge ønsker å oppleve både kultur og natur i løpet av ferien sin. Turistene som ser på kultur som viktig for ferien i Norge har vist seg å være kjennetegnet ved at de deltar i flere aktiviteter, har et høyere døgnforbruk og er mer fornøyd med oppholdet sitt enn andre turister i Norge.

Strategi for kultur og reiseliv ble lagt frem i 2019 av daværende næringsminister og daværende kultur- og likestillingsminister. Mange av tiltakene ble fulgt opp av Solbergregjeringen, mens noen ble vanskeliggjort av koronapandemien som rammet både kultur- og reiselivet hardt.

Regjeringen er oppmerksom på at det er sentrale koblinger mellom kultur og reiseliv. Ifølge Innovasjon Norges reisebarometer ønsker stadig flere å oppleve kunst og kultur på sin reise. Den norske kunst- og kulturscenen og ikoniske kulturbygg bidrar til å profilere Norge som merkevare og attraktivt reisemål. I år ser vi dette spesielt godt med «Bodø - Europeisk kulturhovedstad» som bygger Bodø og Nord-Norge som attraktivt reisemål og

europesk kulturdestinasjon. Et annet eksempel er insentivordningen for film og serieproduksjoner, som blant annet skal bidra til at Norge blir synlig for et bredt internasjonalt publikum.

Jeg lanserte nylig regjeringens veikart for reiselivsnæringen. Veikartet fremhever 42 tiltak og prosesser knyttet til rammevilkår for reiselivsnæringen og innenfor hovedinnsatsområdene utvikling av lønnsomme reiselivsprodukter, utvikling av bærekraftige og attraktive reisemål og målrettet markedsføring av Norge som reisemål. I veikartet får kunst- og kulturlivets rolle som reiselivsaktør bred omtale, der det blant annet fremgår at kultur er en sentral ressurs for utvikling av attraktive reiselivsprodukter.

Kreativ næring er i vekst internasjonalt. Med et rikt kulturliv og sterke teknologiske miljøer, har Norge gode forutsetninger for økt verdiskaping og eksport fra disse næringene. Kreativ næring spiller også en sentral rolle i grønn og digital omstilling. Vi er avhengig av nytenkning og innovasjon for å kunne omstille oss fremover. Derfor har jeg satt i gang med å utarbeide et veikart for kreativ næring, i samarbeid med kultur- og likestillingsministeren og utenriksministeren. Veikartet skal vise regjeringens innsats for å øke den samlede verdiskapingen i kreativ næring, bidra til bærekraftige arbeidsplasser og økt lønnsomhet og eksport i næringen. Også i dette veikartet vil regjeringen fremheve koblingen mellom kultur og reiseliv. Jeg håper representanten vil ha tålmodighet til å vente på flere detaljer til det er lansert.

SPØRSMÅL NR. 1407

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Regjeringa vedtok for snart to år sidan at varer produsert på okkupert palestinsk område skal merkast, men nyleg uttrykte statsministeren at merking ikkje er obligatorisk.

Kva er gjeldande politikk fra regjeringa når det gjeld handel med varer frå okkupert område, og vil Noreg, i lys av det norske ICJ-innlegget, endra handelspolitikk overfor dei okkuperte områda?

GRUNNGJEVING:

For snart to år sidan avgjorde regjeringa at næringsmiddel med opphav i område okkupert av Israel skal merkast med kva område produktet kjem frå, og at det kjem frå ei israelsk busetting dersom det er tilfelle.

I eit intervju med VG 17. februar seier likevel statsminister Støre at merking av varer KAN bli pliktig og at dette ikkje er obligatorisk.

Dersom det er tilfelle står leverandørarar fritt til å avgjera om dei skal merka varene sine, og det er deretter er opp til forbrukarane å sikra at dei ikkje handlar varer

frå okkupert område. I lys av dagens situasjon på dei okkuperte områda og Noreg si klare tale i ICJ-innlegget fredag 23. februar er det forventa at Noreg gjer meir for å kutta banda til okkupasjonen.

Busettingane er ulovlege, noko som tilseier at all økonomisk aktivitet og handel med desse må opphøyra, og at import av varer og tenester med opphav i busettingane bør bli forbode. Merking av busettarvarer er eit skritt i rett retning, men vil ikkje hindra import av varer som er produsert på ein måte som FNs høgkommissær for menneskerettar meiner er uforeineleg med folkeretten og FNs rettleiande prinsipp for menneskerettar og næringsliv. Merking av busettarvarer legg dermed alt for mykje ansvar på den enkelte norske forbrukaren for at Noreg ikkje skal medverka til folkerettsbrot.

Svar:

Norge har i mange år vært tydelig på at den israelske bosettingspolitikken på Vestbredden, inkludert i Øst-Jerusalem, er i strid med folkeretten og undergraver muligheten for en fremtidig palestinsk stat og en fredelig løsning på konflikten. FNs sikkerhetsråd har gjentatte ganger fordømt bosettingene og slått fast at de er ulovlige, blant annet i resolusjon 2334 fra 2016, og understreket at de utgjør en trussel mot fred og sikkerhet i regionen.

I saken om Den israelske muren (2004) kom Den internasjonale domstolen i Haag til at Israels bosettinger i de okkuperte palestinske områdene utgjør et brudd på humanitærretten og menneskerettighetene. FNs menneskerettighetskomité har også uttalt at bosettingene utgjør brudd på menneskerettighetene.

Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) og FNs sikkerhetsråd (resolusjon 465 fra 1980) har også slått fast at tredjestater har en forpliktelse til å unngå å støtte opp under de folkerettsstridige israelske bosettingene. Dette er fulgt opp fra norsk side, blant annet ved avgrensning av det geografiske anvendelsesområdet for EFTAs frihandelsavtale med Israel, slik at varer produsert på okkupert område ikke nyter godt av denne avtalen. Regjeringen besluttet videre i 2022 å tydeliggjøre overfor næringslivet at næringsmidler fra bosettingene skal merkes.

2023 var et rekordår i antall godkjente boenheter i bosettinger på Vestbredden og bosettervold. Israel har i 2024 allerede annonsert flere nye bosettingsutvidelser som vil bidra til å redusere skillet mellom Israel innenfor internasjonalt anerkjente grenser og de folkerettsstridige bosettingene i områder okkupert av Israel. Flere vestlige land har iverksatt tiltak mot de ulovlige bosettingene som reiserestriksjoner for voldelige bosettere og mange europeiske land har allerede utstedt råd til næringslivet om handel med bosettingene.

Regjeringen besluttet derfor 7. mars 2024 å tydeliggjøre næringslivets ansvar ved å fraråde norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosettingene.

Regjeringen forventer at norske selskaper opptre ansvarlig, at de kjenner til og etterlever Åpenhetsloven, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Disse ber bedriftene vise ekstra aktsomhet i konfliktsituasjoner eller situasjoner med økt risiko for brudd på menneskerettighetene og humanitærretten.

SPØRSMÅL NR. 1408

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland

Besvart 11. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke tiltak gjør regjeringen for å legge til rette for rask implementering av Net Zero Industry Act i norsk lov?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på skriftlig spørsmål nr. 2714 (2022-2023) om EUs Net Zero Industry Act og CCS hvor statsråden oppgir at:

"Regjeringens arbeid med å sikre at CO₂-lagring på norsk kontinentalsokkel blir en del av Europas samlede lagringskapasitet reflekteres blant annet av inngåelsen av en Grønn Alliansen med EU 24. april 2023."

Den Grønne Alliansen er ikke juridisk bindende, og gode intensjoner er ikke nok i Norges samhandling med EU. Den 6. februar i år annonserte Europaparlamentet og Rådet at et kompromiss for Net Zero Industry Act var ferdig fremforhandlet. Kompromisset inneholder en lang rekke nullutslippsteknologier, blant annet CCS. Norsk

lagringskapasitet er ikke del av kompromisset, og vil ikke telle med før forordningen eventuelt tas inn i EØS-avtalen. En rekke EU-land legger nå til rette for egen CCS-industri og egen lagringskapasitet. Norge har lenge ligget langt fremme i arbeidet med utvikling av egen verdikjede for CCS, men vi risikerer nå å miste dette forspranget og få en konkurranseulempe vis-a-vis europeiske aktører. Norge omfattes av EUs CCS strategi, men denne er først gjeldende fra 2030.

Norge har gode lagringskapasiteter under havbunnen på kontinentalsokkelen for CO₂. Beregninger viser at den teoretiske kapasiteten er på over 80 milliarder tonn. Regjeringen Solberg lanserte Langskip i 2021, en stor strategisk satsing på CO₂-håndtering og fangst fra industrielle kilder, transport og lagring. Næringen i Norge har gode forutsetninger for å lykkes, men har behov for å bli en del av større verdikjede for å skalere, opprettholde sine konkurransefortrinn og skape lønnsomhet. Det er derfor strategisk viktig at europeiske aktører også benytter norsk lagringskapasitet, og at Norge raskt blir en del av EUs lagringskapasitet.

Svar:

I lys av at det ble politisk enighet i EU om Net Zero Industry Act i februar, arbeider norske myndigheter videre med å vurdere rettsakten i henhold til EØS-avtalen. Dette har høy prioritet. Vi arbeider for at norsk næringsliv skal ha de samme rammebetingelsene som sine europeiske konkurrenter, slik at det er like vilkår i EØS-området for lagring av utslipp som er fanget i Europa.

I forbindelse med regelverksprosessen for Net Zero Industry Act i EU ga departementet også innspill både på egenhånd og gjennom en felles EFTA-kommentar fra EFTA EØS-medlemslandene (Island og Liechtenstein). Det overordnede budskapet var at vi sammen med øvrige EFTA EØS-land ønsket forslaget velkommen, og støttet det overordnede formålet med Net Zero Industry Act om å styrke europeisk produksjonskapasitet for nullutslippsteknologi.

Vi er avhengige av å ha et godt, nært og tillitsfullt samarbeid med Europa. Regjeringens utgangspunkt er derfor at vi vil ferdigstille EØS-prosessen for Net Zero Industry Act så raskt som mulig og samtidig ivareta norske interesser, blant annet knyttet til forvaltningen av naturressurser på norsk kontinentalsokkel. Dette omfatter også eventuelle nødvendige endringer i norsk lov.

Over flere tiår og med bred politisk støtte har Norge arbeidet for å utvikle og fremme CO₂-håndtering internasjonalt, med mål om at det skal bli et kostnadseffektivt klimatiltak. For å oppnå dette er vi avhengig av teknologiutvikling, store kostnadsreduksjoner og flere prosjekter i Europa og resten av verden.

Norge og EU deler grunnleggende verdier og et felles regulatorisk rammeverk. Gjennom innlemmelse av relevant EU-regelverk i EØS-avtalen, slik som CCS-direktivet, og gjennom erklæring om midlertidig anvendelse av London-protokollen, har det blitt lagt til rette for grensekryssende samarbeid om fangst og permanent geologisk lagring av CO₂ på norsk kontinentalsokkel. Dette fremheves også av Europakommisjons melding om CO₂-håndtering i industrien, som ble lagt frem 6. februar 2024.

SPØRSMÅL NR. 1409

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 8. mars 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Regjeringen vedtok nylig å flytte hovedsetet til statsforvalteren for Vestfold og Telemark fra Tønsberg til Skien, på tross av anbefalingene fra DFØ-rapporten «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen» fra 2022.

Hvilke faglige momenter hadde betydning da regjeringen valgte å flytte statsforvalterembetet fra Tønsberg til Skien?

BEGRUNNELSE:

«I Vestfold og Telemark er erfaringene at det er mer krevende å rekruttere til Skien enn til Tønsberg, men fordi alle avdelingene bortsett fra én er lokalisert i Tønsberg, utgjør dette et begrenset problem i dag.» sier DFØ-rapporten.

Rapporten er opptatt av styrkede fagmiljøer:

«Tilgang på kompetanse og muligheter for å utvikle solide fagmiljøer er viktigere for statsforvalterens oppgaveløsning enn sammenfallende inndeling med fylkeskommunen.»

Rapporten sier at:

«DFØs undersøkelse viser at dagens statsforvalterstruktur fungerer godt og at sammenslåingene har hatt en positiv innvirkning på hvordan statsforvalteren ivaretar sine ulike roller. Tydeligst kommer dette til uttrykk for statsforvalteren som rettssikkerhetsinstans.»

Samtidig sier rapporten at:

«De viser blant annet til at det er vanskeligere å rekruttere til Skien enn til Tønsberg, særlig når det gjelder jurister.»

Det er vanskeligere å rekruttere jurister i Skien enn Tønsberg:

«For eksempel har etableringen av Forbrukertilsynet i Porsgrunn ført til det noen kaller en «støvsuging av juristmarkedet i Grenland.»»

I 2025 åpner nytt dobbeltspor fra Oslo til Tønsberg, noe som vil utvide rekrutteringsområdet for statsforvalteren, dersom det ble værende i Tønsberg.

Det vil ta noen år før alle ansatte er overført til Skien. Omorganisering skaper usikkerhet og uro i organisasjonen, ref. DFØ-rapporten:

«...i tillegg argumenteres det med at slike omorganiseringer kan føre til nye runder med omstillingskostnader i form av høy turnover, lavere produktivitet og omstillingstrøtthet hos de ansatte.»

Å flytte hovedkontoret fra Tønsberg til Skien vil forlenge uroen:

«Når vi spør om resultater av strukturendringene, viser mange til at det er relativt kort tid siden endringene trådte i kraft og at de nye embetene ikke helt har fått satt seg. En leder i ett av embetene gir uttrykk for det på denne måten: «Vi vil ikke se de reelle effektene av endret statsforvalterstruktur før om 5-10 år når de nye organisasjonene har fått satt seg. Flere embeter virker fremdeles å være preget av arbeidet med å finne fram til gode måter å organisere seg på.»»

Vedtaket om å flytte hovedkontoret vil forlenge uroen og utsette den positive effekten. Flytteperioden vil gi lengre saksbehandlingstid, noe som vil ramme de svakest.

Svar:

DFØs evaluering viser at sammenslåingene av statsforvalterne har bidratt til å styrke fagmiljøene, kapasiteten, kompetansen og rettssikkerhet hos embetene. Større fagmiljøer legger til rette for økt kvalitet gjennom bredere sakstilfang og bedre muligheter for sparring og faglige diskusjoner, og dermed likere praksis og økt rettssikkerhet. Dette er gevinster ved sammenslåingen regjeringen tar vare på ved å videreføre Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som i dag.

Regjeringen flytter hovedsetet hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fra Tønsberg til Skien. Mens det i dag er én avdeling som har kontor i Skien (om lag 30

personer), skal en tredjedel (om lag 60 personer) ha kontorsted der innen utgangen av 2026 og halvparten innen utgangen av 2029 (om lag 100 personer). Den resterende halvparten vil fremdeles ha kontorsted i Tønsberg. Regjeringen vil ikke legge føringer for den interne organiseringen av embetet, utover at statsforvalteren selv skal ha hovedsete i Skien. Embetet kan selv vurdere hvilket kontor de skal rekruttere ulik kompetanse til, avhengig av arbeidsmarkedet. En ny organisering hvor flere ansatte fra flere avdelinger sitter i Skien, gir større fagmiljøer som går på tvers av Skien og Tønsberg. Å være tilknyttet et større fagmiljø, gjør stillingene mer attraktive. Det kan gjøre rekrutteringen i Skien enklere.

Statsforvalteren har en sentral rolle som iverksetter av nasjonal politikk og som bindeledd mellom stat og kommune. Dette tilsier et behov for god kunnskap om lokale forhold og for tett kontakt og samhandling med kommunene. Befolkningstygndepunktet i embetet er i Vestfold, men fylket består kun av seks store kommuner. Flere av de 17 kommunene i Telemark er små, og har et større behov for veiledning fra statsforvalteren. Derfor mener jeg det har verdi for Statsforvalterens rolleutøvelse at flere ansatte har kontorsted i Telemark.

Hvordan arbeidsplasser ble fordelt mellom Telemark og Vestfold ved gjennomføringen av regionreformen, er også et viktig bakteppe for regjeringens beslutning. Ved sammenslåingen av statsforvalterne fra 1. januar 2019, besluttet daværende regjering at hovedsetet skulle ligge i Tønsberg, og at én avdeling skulle ha kontorsted i Skien. Da fylkestingene i daværende Vestfold og Telemark behandlet avtale knyttet til inndelingsloven § 25 i desember 2017, vedtok de at Skien og Telemark skulle kompenseres med fylkesregionale stillinger for arbeidsplasser som gikk tapt ved at hovedsetet for Statsforvalteren i Vestfold og Telemark ble lagt til Tønsberg. Som følge av gjenopprettingen av fylkene Telemark og Vestfold fra 1. januar 2024, mistet Telemark arbeidsplassene som lå til grunn for denne avtalen. Regjeringen ønsker å bygge sterke kompetansemiljøer i hele landet gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser, og flyttingen av flere offentlige arbeidsplasser til Telemark er i tråd med Hurdalsplattformen.

Regjeringen legger opp til at oppbyggingen av Statsforvalterens kontor i Skien skal skje over tid. Når en tredjedel av embetets ansatte skal ha kontorsted i Skien innen utgangen av 2026, skal dette fortrinnsvis skje ved frivillig flytting og nyrekruttering. Dette er noe Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har gitt uttrykk for at vil kunne gjennomføres på en god måte. De viser blant annet til at flere ansatte pendler fra Skien til Tønsberg i dag. At prosessen skjer gradvis, legger til rette for gode prosesser i embetet. At flyttingen er frivillig og skal skje over tid, gir embetet tid til å omstille seg og reduserer de mulige negative konsekvensene ved omstillingen. Jeg legger til grunn at ledelsen hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark fin-

ner gode løsninger sammen med tillitsvalgte og de ansatte det gjelder.

SPØRSMÅL NR. 1410

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wethrus Thorsvik

Besvart 11. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringen vurdere å innføre tydelige tidsfrister for saksbehandlingstid for fornybar kraft også i Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge trenger mer fornybar kraft og mer nett for å oppfylle våre klimaforpliktelser og å legge til rette for ny grønn verdiskaping, men svært langvarige konsesjonsprosesser medvirker til at vi ikke vil få den nye kraften vi trenger raskt nok. I EU har man tatt grep for å redusere saksbehandlingstiden for ny vind- og solkraft: innenfor prioriterte områder skal saksbehandlingstiden ikke overstige ett år, og utenfor slike områder ikke overstige to år.

Regjeringen har gjentatte ganger fremhevet at mer kraft og mer nett er nødvendig for å kutte klimagassutslipp, skape nye grønne arbeidsplasser og bidra til mer forutsigbare strømpriser for husholdninger og næringsliv.

Nye tall fra NVE viser imidlertid at det ble bygget ut svært lite ny kraft i Norge 2023, og at det ligger an til lite utbygging også i årene framover. Svært tidkrevende konsesjonsprosesser er en medvirkende årsak til at det tar lang tid å få fram ny produksjon.

I Fornybardirektivet fra 2023 settes det klare krav til saksbehandlingstid. Innenfor såkalte akselerasjonsområder stilles det krav om maksimal saksbehandlingstid på 12 måneder, som kan utvides til 18 måneder under ekstraordinære omstendigheter. For havvind gjelder 24 – 32 måneder.

Saksbehandlingstiden utenfor akselerasjonsområder settes til maksimalt to år, og tre år for havvind, som kan utvides med seks måneder under ekstraordinære omstendigheter.

Svar:

Økt fornybar kraftutbygging er en av mine viktigste prioriteringer, og hvordan vi kan legge til rette for dette har stor oppmerksomhet i Energidepartement og hos øvrige energimyndigheter.

Konsesjonsbehandlingskapasiteten er vesentlig styrket de siste årene gjennom økte bevilgninger til digitalisering og flere saksbehandlere. Jeg er i likhet med representanten opptatt av effektiv konsesjonsbehandling, og det er en del av NVEs oppdrag å fortløpende se etter muligheter for å korte ned saksbehandlingstiden.

Når det gjelder vindkraft på land og stor vannkraft, er hovedutfordringen i dag at vi ikke har mange slike prosjekter til behandling. Regjeringen har derfor gjort en rekke tiltak for å legge bedre til rette for at det utvikles flere fornybarprosjekter, og til at slike igjen fremmes til konsesjonsbehandling. Dette er et arbeid jeg vil fortsette å ha oppmerksomhet på. Jeg mener imidlertid at tydelige tidsfrister for konsesjonsbehandlingen ikke er hensiktsmessig. Dette fordi jeg mener NVE må ha tilstrekkelig fleksibilitet til å kunne prioritere de beste prosjektene og for å kunne gjennomføre samlet behandling av flere produksjonsprosjekter i ett område eller samlet behandling av nett og produksjon. For å bidra til at NVE ikke bruker unødvendig mye tid på urealistiske prosjekter, vil jeg se på muligheten for å innføre en lovhjemmel for tidlig avslag i konsesjonssaker.

SPØRSMÅL NR. 1411**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 8. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

I Lier planlegges et stort utbyggingsprosjekt på Gullhaug, en halvøy som stikker ut i Drammensfjorden øst for munningen av Lierelva. Utbyggingen er planlagt i nærheten av Linnestranda naturreservat der det er registrert over 200 ulike fuglearter og vil påvirke den artsrike Engersandbukta sterkt. Prosjektet vil legge beslag på både strandsone og matjord og det er svakheter ved kollektivtilknytningen. Det er ikke mangel på nytt boligareal i området.

Vil statsråden ta ansvar for viktige nasjonale verdier og stanse utbyggingen?

BEGRUNNELSE:

Etter det vi er kjent med mener Statsforvalteren at arbeidet med dagens planer bør stanses. Viken fylkeskommune mener det samme, og fraråder utbygging. Fiskeridirektoratet peker på at det er registrert viktige bløtbunnsområder og ålegrasforekomster innenfor planområdet. Noen kilometer lenger vest for Gullhaug kommer Fjordbyen i Lier, som skal bygges i et område som i dag kan karakteriseres som grå og allerede nedbygde arealer. Denne utbyggingen kan gi plass til 16 000 nye innbyggere pluss 16 000 nye arbeidsplasser. Til sammenligning har Lier i dag ca. 28 000 innbyggere. Det betyr at det ikke foreligger noe vesentlig behov for utbyggingen på Gullaughalvøya. De

som skal flytte inn i Fjordbyen vil imidlertid ha behov for grøntarealer og intakte naturområder i sitt nærområde.

Området har både store naturverdier og stort potensial for naturrestaurering. I årene som kommer vil det være stort behov for slike arealer i lavtliggende og kystnære områder. Jeg viser også til uttalelser fra Naturvernforbundet i Lier, som i Lierposten, 26.4.23 påpeker at:

"Når det gjelder Engersandbukta, er dette en av de to mest artsrike buktene i Drammensfjorden (ref. rapport v/ NIVA 5798–2009 s. 29). Bl.a. ålegress vet vi i dag er svært viktig for arts mangfoldet i kystnære områder. Bukta er i dag også preget av verdifull og livskraftig takrørskog. Naturinngrep i form av f.eks. småbåthavn, marina i dette område vil være svært ødeleggende."

Svar:

Spørsmålet frå stortingsrepresentant Bastholm omhandler arbeidet med ein ny kommunedelplan for Gullaug i Lier kommune. Dette er ei sak som er til behandling i kommunen og enno ikkje har vore på høyring. Eg har tiltru til at kommunen saman med fagstyresmaktene vil gjere sitt beste for å finne gode løysingar som partane kan godta. Berre viss det ligg føre uløyste motsegner etter at kommunen har vedteke planen, vil den kome på mitt bord til endeleg avgjerd. Eg ønskjer difor ikkje å kommentere saka nærare.

SPØRSMÅL NR. 1412**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 8. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Mener finansministeren at NBIMs investeringer i selskaper som er tilknyttet atomvåpenindustrien er i henhold til SPU etiske retningslinjer?

BEGRUNNELSE:

De etiske retningslinjene for Staten Pensjonsfond Utland ble strammet inn i 2021. Fondet skal ikke være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer utvikler eller produserer kjernevåpen eller sentrale komponenter til kjernevåpen. Likevel viser den nyeste "Don't bank on the bomb"-rapporten at SPU har investert ca. 50 milliarder i atomvåpen relaterte selskaper i perioden

2021-23. Eksempler på slike selskaper er Bharat Dynamics, General Dynamics, L3 Harris Tech, Leidos Holding, Leonardo SpA, Thales SA og RTX Corp.

Svar:

Retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland (SPU) (de etiske retningslinjene) inneholder kriterier for hva fondet av etiske hensyn ikke skal være investert i. Retningslinjene omfatter blant annet et produktbasert kriterium rettet mot selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer utvikler eller produserer våpen eller sentrale komponenter til våpen «som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper, herunder biologiske våpen, kjemiske våpen, kjernevåpen, ikke-detektbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, antipersonellminer og klaseammunisjon». I alt 13 selskaper er blitt utelukket etter dette kriteriet, herav 11 selskaper etter kjernevåpenkriteriet.

De etiske retningslinjene ble grundig vurdert og behandlet av Stortinget i 2021. Vurderingene bygget blant annet på Etikktutvalgets utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. Forståelsen av kjernevåpenkriteriet ble i den forbindelse presisert ved at visse typer leveringsplat-

tformer som utelukkende kan benyttes for kjernevåpen, bør kunne omfattes av kriteriet. I Meld. St. 24 (2020–2021) Statens pensjonsfond 2021 står det blant annet:

«Utvalget foreslår ikke å endre ordlyden i kriteriet når det gjelder kjernevåpen, men hvordan kriteriet praktiseres. Departementet er enig i utvalgets syn om at visse typer leveringsplattformer som utelukkende kan benyttes for kjernevåpen, fremover bør kunne omfattes av kriteriet. Selskaper som Etikkrådet undersøker nærmere etter dette kriteriet, må vurderes individuelt. Departementet merker seg samtidig Forsvarsdepartementets høringsinnspill hvor det pekes på at en utvidelse av kjernevåpenkriteriet kan ha utilsiktede virkninger, og at de færreste plattformer, om noen, vil ha som eneste formål å utelukkende levere atomvåpen. Departementet understreker at ubåter og andre former for plattformer som er bygget for flere formål, der kjernevåpen er ett av dem, ikke skal omfattes av kriteriet.»

Finanskomiteen hadde ikke merknader til dette, jf. Innst. 556 S (2020–2021).

Finansdepartementet har fastsatt de etiske retningslinjene, men vurderer ikke enkelt-selskaper i fondet opp mot retningslinjene. Det er det faglig uavhengige Etikkrådet som har oppgaven med å vurdere om selskaper fondet er investert i, skal utelukkes etter retningslinjene. Norges Banks hovedstyre fatter beslutninger i slike saker.

SPØRSMÅL NR. 1413

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Mener finansministeren at dersom formuesskatten fjernes kan de samme 24 800 personer over tid leve som nullskatteyttere, eller kan det anslås hvor mye disse nullskatteytterne fra 2021 har bidratt med i utbytteskatt i perioden 2018 til 2021?

BEGRUNNELSE:

I finansministerens svar på mitt spørsmål 1194 den 16. februar fremkommer det at de 24 800 personene som betegnes som nullskatteyttere, «beregnes ved at Statistisk sentralbyrå teller opp alle bosatte personer 17 år og eldre med samlet inntektsskatt og formuesskatt fratrukket skattefradrag større enn null. Av disse kategoriseres som nullskatteyttere de som verken betaler inntektsskatt eller formuesskatt det aktuelle året.»

Av svaret kan vi lese at 24 800 personer ikke vil betalte skatt for det aktuelle året (2021) dersom formuesskatten var fjernet. Beregningen av antallsstørrelsen sier derimot ingenting om betaling av skatt fra den enkelte skatteyter ut over ett enkelt år, og det synes å være sett bort fra at det vanskelig kan være de samme personene som over flere år ikke kommer i posisjon til å betale skatt av formuens avkastning, f.eks. utbytteskatt. Uttak av utbytte kan skje med større beløp og beskatning ett år, for deretter å etterfølges av år uten uttak og følgelig uten utbytteskatt. For å kunne vurdere om disse reelt er nullskatteyttere må flere år ses i sammenheng og gjerne baseres på en gjennomsnittsberegning av skatten for disse årene.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1194 der det framgår at om lag 24 800 personer 17 år og eldre kun betalte formuesskatt, og ikke inntektsskatt, i 2022. Disse kunne dermed bli kategorisert som nullskattytere dersom formuesskatten ble fjernet.

Basert på innteks- og formuesstatistikken fra Statistisk sentralbyrå viser tabellen nedenfor hvor mye inntektsskatt disse betalte i 2018-2022. Av tabellen fram-

går også at median inntektsskatt i denne gruppen av personer var 0 for alle årene. Det betyr at flertallet i gruppen som kun betalte formuesskatt i 2022, heller ikke betalte inntektsskatt i årene 2018–2021.

Tabellen viser fastsatt skatt fratrukket formuesskatt for alle bosatte personer 17 år. Gjennomsnittlig inntektsskatt i gruppen var i alle årene 2018–2021 vesentlig lavere enn gjennomsnittlig inntektsskatt i befolkningen samlet.

Tabell Antall personer 17 år og eldre som ikke betalt inntektsskatt eller formuesskatt i 2022, samt gjennomsnittlig skatt fratrukket formuesskatt for alle bosatte personer 17 år og eldre

År	Antall personer ¹	Gjennomsnittlig skatt fratrukket formuesskatt for gruppen. Kroner	Median skatt fratrukket formuesskatt for gruppen	Gjennomsnittlig skatt fratrukket formuesskatt. Alle bosatte personer 17 år og eldre
2018	24 550	32 500	0	113 900
2019	24 625	26 800	0	117 800
2020	24 690	29 000	0	122 500
2021	24 780	48 700	0	138 300
2022	24 805	0	0	138 000

¹ Populasjonen omfatter personer som var skattemessig bosatt i Norge i 2022. Avviket i antall personer i årene forut for 2022 kan blant annet skyldes personers flytting til Norge.

Kilde: SSBs Innteks- og formuesstatistikk.

SPØRSMÅL NR. 1414

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Hva mener ministeren om at det er svært ulik praksis i forskjellige politidistrikt på hvordan man følger opp kinoforbudet, f.eks. dispensasjoner, og mener ministeren at politiet som er i en svært krevende økonomisk situasjon skal bruke tid og ressurser på å håndheve et kinoforbud som regjeringen insisterer på å beholde?

BEGRUNNELSE:

Denne uken debatterte familie og kulturkomiteen Innst. 206 S (2023-2024).

Der foreslo Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre følgende:

"Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å tillate landets kinoer å ha kinofremvising også før kl. 13 på søndager."

Barne- og familieminister Kjersti Toppe har vært klar på at regjeringen ønsker å beholde dette kinoforbudet. Dessverre ser det ut som at det vil være flertall for å opprettholde dette utdaterte forbudet også i Stortinget.

Barne- og familieministeren ville imidlertid ikke svare på om hun mente om det var riktig at politiet brukte ressurser på dette forbudet i replikkordskiftet.

Kinoforbudet før kl. 13.00 på søndager har overrasket mange og det har vært bred støtte til å fjerne forbudet da kinovisning ikke oppfattes som å krenke kirketiden.

I Aftenposten kan man også lese at det er svært ulik praksis på hvordan forholder seg til forbudet og ikke minst hvordan dette behandles i ulike politidistrikt.

Svar:

Forbudet er hjemlet i helligdagsfredloven. På helligdager, herunder søndager, mellom kl. 06 og kl. 13 er det ikke tillatt å arrangere eller holde offentlige tilstelninger eller forstillinger, sportskonkurranser og sportsstevner. Når særlige grunner foreligger, kan politimesteren for den enkelte anledning likevel tillate slike arrangementer.

Jeg er ikke kjent med de ulike politidistriktenes dispensasjonspraksis og begrunnelsene for den, ei heller antall anmeldelser for brudd på forbudet og praksis for oppfølging av disse. Dette beror på lokale vurderinger og prioriteringer som jeg overlater til den enkelte politimesteren å foreta. Politimesterens vedtak kan påklages til departementet av den som har søkt om tillatelse.

SPØRSMÅL NR. 1415**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden i lys av de erfaringer politiet nå deler om de nyopprettede polititjenestedene vurdere nedleggelse av et eller flere av de nye tjenestestedene for å frigjøre ressurser på politiets budsjetter, og hvilke tjenestesteder er det eventuelt aktuelt å avvikle?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens beslutning om opprettelse av nye polititjenestesteder. Beslutningen var i strid med politidistriktenes ønsker og politifaglige råd, og synes å være utelukkende distriktspolitisk motivert. Flere av de motforestillinger mot etableringen av tjenestestedene, som regjeringen valgte å ikke lytte til, viser seg nå i praksis og i politiets erfaringer fra de nyopprettede tjenestestedene. Det vises herunder til følgende nettsak av 26.02.24 hos TV2: <https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/regjeringens-nye-politistasjoner-har-under-to-besok-i-uka/16416189/>

Det fremgår av saken at de nye polititjenestedene til nå har hatt et gjennomsnittlig besøkstall på under to besøk pr. uke. Flere av ukene har kontorene vært helt uten besøk. Det fremgår videre at det er et svært lavt antall av fysiske anmeldelser som er levert ved de nye polititjenestestedene. Som det også fremgår av saken, skjer dette i en tid der politidistriktene mistet 375 politistillinger og 9 av 12 politidistrikter måtte nedbemanne i 2023. Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn svar på om statsråden i lys av erfaringene fra de nyopprettede polititjenestestedene, vil vurdere nedleggelse av et eller flere av disse tjenestestedene for å frigjøre ressurser på politiets budsjetter. Dersom dette er aktuelt, bes det også om en

tilbakemelding på hvilke av de nye tjenestestedene det vil være aktuelt å avvikle.

Svar:

Regjeringen ønsker levende og trygge lokalsamfunn og tilgjengelige tjenester for folk uansett hvor de bor. Da må vi ha politi, tjenester og arbeidsplasser over hele landet. For å gi trygghet og tilgjengelige tjenester for folk i hele landet, har regjeringen opprettet nye polititjenestesteder i dialog med kommunene og politiet. Flere tjenestesteder bidrar til at folk i hele landet får tilgang til polititjenester nær seg. Et synlig politi gir økt trygghet i lokalsamfunn i bygd og by i hele Norge. De nye tjenestestedene kommer både vertskommunen og nærliggende kommuner til gode og finansieres gjennom egne midler, slik at de ikke går på bekostning av andre tjenestesteder i distriktet.

Den pressede økonomiske situasjonen i politiet skyldes ikke politiets nye tjenestesteder, men en kombinasjon av den spente sikkerhetspolitiske situasjonen, høy prisvekst og andre faktorer. For å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap, tar regjeringen sikte på å fremme et forslag om å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1416**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 11. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan vil ministeren følge opp de alvorlige bekymringene til frivilligheten, og vil hun vurdere andre insitamenter som kan stimulere til at enkeltpersoner og bedrifter fortsetter å gi gaver til gode formål?

BEGRUNNELSE:

Noe av det første Støre regjeringen gjorde var å kutte i skattefradraget for gaver til frivilligheten og avvikle gaveforsterkningsordningen.

Flere aktører inkludert Frp advarte mot dette.

Ved flere anledninger har vi sett frivilligheten uttrykke bekymring for fremtiden. Et av deres fremste krav er å rettighetsfeste MVA kompensasjonen for å få bedre økonomi og ikke minst forutsigbarhet. Frp har fremmet forslag om dette ved flere anledninger men blitt nedstemt av regjeringen og samarbeidspartner SV.

Det er selvsagt helt greit å ha ulike politiske løsninger og forslag, men spørsmålsstiller mener det bør være et potensial for at et bredt politisk flertall kunne samles om noen tiltak.

Senest denne uken kan man lese på TV2 om at idretten slår sponsoralarm. <https://www.tv2.no/sport/vintersport/langrenn/sponsorkrise-for-bjorn-daehlies-barndomsarena/16428532/> Dette er bare et eksempel, men viser hvor alvorlig og krevende mange nå føler hverdagen er.

Svar:

Regjeringen har et overordnet mål om at alle som ønsker det skal ha muligheten til å delta i frivillige organisasjoner. Frivilligheten gir store gevinster både for samfunnet og den enkelte. Jeg har selv erfart frivillighetens helt unikke kraft i egen oppvekst, noe jeg har fortalt om offentlig i flere anledninger.

Frivillighetspolitikken er forankret i Hurdal-splattformen, og følger også opp Frivillighetsmeldingen (Meld. St. 10 (2018-201) Frivilligheita- sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlige frivillighetspolitikken), som hadde bred oppslutning i Stortinget. Ett av hovedmålene for regjeringens frivillighetspolitikk er å sørge for at frivillig sektor har gode rammevilkår. På dette området har regjeringen levert. Støre-regjeringen har sørget for full momskompensasjon til frivillige organisasjoner i 2021, 2022 og 2023, altså i samtlige år siden den tiltrådte. Bevilgningen til ordningen har økt med om lag 700 mill. kroner i disse årene. Full momskompensasjon ble ikke prioritert

av den forrige regjeringen. Regelstyring av ordningen er en mer komplisert prosess enn representanten legger til grunn. Regjeringen vurderer ulike alternativer for hvordan en regelstyrt ordning kan innrettes, slik at den er forutsigbar, rettferdig og bærekraftig.

Regjeringen kan ikke se at beslutningen om å redusere fradragsgrensen for gaver til frivillige organisasjoner fra 50 000 kroner til 25 000 kroner har fått store utslag. Fra 2021 til 2022 økte samlet gavebeløp fra 5,1 mrd. kroner til 5,5 mrd. kroner. Det er derfor fortsatt et tydelig insitamenter for enkeltpersoner og bedrifter til å gi gaver til frivilligheten. Det er heller ikke noen som tyder på en stor nedgang, hvis man ser på Fundraising Norges rapporter Fundraisingrapporten 2022 (utgis hvert annet år) og Givertrender 2023. Frivillige organisasjoner har en imponerende evne til å tenke nytt og innovativt, både når det gjelder utfordringer og behov, muligheter gjennom aktiviteter, men også om inntektsskapende arbeid.

Tilskudd.no gir oss et innblikk i utviklingen av statlige tilskudd til frivillig sektor. Noe av det som vises her er tilskudd som gis over statsbudsjett og spillemidler, fordeling på type organisasjoner og om tilskuddet gis til drift. Tilskudd.no viser at tilskuddsnivået til frivillig sektor er stabilt. Det betyr ikke at jeg som frivillighetsminister ikke tar bekymringer fra ulike deler av frivillig sektor på alvor, og jeg er fullt klar over at dyrtid rammer noen hardere enn andre. Det har vi da også tatt tak i blant annet gjennom ekstra tildelinger til idretten i 2023 på 225 millioner kroner samt en økte bevilgninger til kulturfrivillighet og aktivitet i fritidsklubber.

Regjeringen vil fortsette å prioritere de brede universelle ordningene som når hele bredden av frivillig sektor, i tillegg til mer målrettet innsats der det er behov for det. Regjeringen er også opptatt av at frivillige organisasjoner både skal ha muligheten til å generere egne inntekter, og at det skal være enkelt å søke støtte gjennom tilskuddsordninger. Tilskudd.no er et godt verktøy for frivilligheten til å finne fram til relevante tilskuddsordninger. I tillegg til gode og enkle støtteordninger er oppdatert kunnskap et viktig virkemiddel. Fordelingen av frivillig sektors ulike inntektstyper er et tema som vies oppmerksomhet gjennom forskningen ved Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. Regjeringen er opptatt av å ha oppdatert kunnskap om inntektene til frivillig sektor, og vurderer fortløpende om det er behov for å utvide kunnskapstilfanget.

Jeg deler derfor ikke representantens virkelighetsbeskrivelse på dette området. Regjeringen vil fortsette

den gode dialogen med sektoren og prioritere grep som

legger til rette for forenkling, forutsigbarhet og gode rammevilkår for en mangfoldig frivillig sektor.

SPØRSMÅL NR. 1417

Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 11. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er det opprettet dialog med EU med sikte på å bli enige om EØS-relevans for Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), og når vil regjeringen avklare hvorvidt det er aktuelt for Norge å delta i CBAM uavhengig av hvordan regjeringen juridisk vurderer EØS-relevansen?

BEGRUNNELSE:

Utenriksdepartementet har avklart at det ikke anser CBAM for å være EØS-relevant. Under et møte 29. februar i regi av EEA Joint Parliamentary Committee i Strasbourg, kom det imidlertid klart frem at EU-kommisjonen legger til grunn at CBAM er EØS-relevant. CBAM speiler EUs kvotesystem og EUs klimapolitikk, og Norge deltar fullt ut i begge to.

Vicente Hurtado Roa, leder for CBAM i EU-kommisjonen, bekreftet i samme møte at det ikke er opprettet formell dialog mellom Norge og EU om CBAMs juridiske status i EØS-sammenheng. Han var imidlertid tydelig på at CBAM skal og må innføres i Norge.

Finansministeren har i Europautvalgsmøte i Stortinget for snart et år siden slått fast at regjeringen vil ta stilling til CBAM så snart det er vedtatt i EU. Tiden går, og det er fremdeles ingen tegn til at regjeringen har gjort seg opp noen mening om hvorvidt Norge bør delta.

Norge står for en stor del av den europeiske produksjonen av de områdene som omfattes av CBAM - herunder aluminium, gjødsel og silisium. Det er derfor viktig å avklare dette spørsmålet i god tid før 1. januar 2026, slik at norske produsenter vet hvilke rammevilkår de har å forholde seg til.

Dersom Norge ikke deltar i CBAM vil det antakelig medføre at alle varer i de seks utvalgte varegruppene som er omfattet av CBAM, vil bli sjekket for opprinnelse ved eksport fra Norge til EU, for å hindre at Norge brukes som transittland for varer med opprinnelse i tredjeland.

Svar:

Regjeringen presenterte sine posisjoner til CBAM-forordningen i en pressemelding 12. oktober 2023. Regjeringens utgangspunkt for dialogen med EU er at CBAM-forordningen i hovedsak gjelder relasjoner til tredjeland, og dermed faller utenfor EØS-avtalens virkeområde. Dette spørsmålet er vi nå i gang med å drøfte nærmere med våre EØS/EFTA-partnere, men det er foreløpig ikke igangsatt noen formell dialog med EU-kommisjonen om saken.

Regjeringen vil vurdere om forordningen skal innlemmes i EØS-avtalen eller på annen måte gjennomføres i norsk rett. Om og hvordan CBAM innføres i Norge, vil blant annet avhenge av utfallet av dialogen mellom EU og EFTA-landene. Det er også viktig for Norge at dette kan gjøres uten at vi bryter våre forpliktelser under WTO-avtalen, og på en måte som ivaretar Norges handelspolitiske interesser. Regjeringen er opptatt av å ivareta norske interesser overfor våre handelspartnere både i og utenfor EØS.

SPØRSMÅL NR. 1418**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 11. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å innføre et passeringstak på bomstasjonen på E6 Hofstad i Melhus kommune, eller flytting av nevnte bomstasjon?

BEGRUNNELSE:

Ny E6 gjennom Trøndelag medfører en betydelig forbedring for næringslivet og for trafikksikkerheten. Det er svært positivt at veinettet bygges ut.

Det er enighet om at E6 gjennom Trøndelag også skal finansieres gjennom bruk av bompenger. E6 er en viktig hovedfartsåre for Norge, men det er også en hverdagsvei for innbyggerne i Trøndelag generelt og Melhus kommune spesielt. En av bomstasjonene på E6 sør står på Hofstad i Melhus kommune. Denne bomstasjonen bidrar i praksis til å dele kommunen i to, og det koster i praksis 82 kr tur/retur for innbyggerne i deler av Melhus kommune å komme til kommunesenteret. Det får særlig konsekvenser for personer som skal til kommunesenteret på kveldstid, for eksempel for å delta på fritidsaktiviteter for barn, som følge av at kollektivdekningen på kveldstid ikke er like god.

I enkelte bompakker er det i dag innført passeringstak i løpet av en måned. For eksempel er det i Miljøpakke Trondheim innført både en timesregel og et månedstak. Innenfor Miljøpakkens bomsnitt betales kun for én passering innenfor samme bomsnitt i løpet av én time for samme kjøretøy. Videre belastes bilistene for maksimalt 110 betalende passeringer per kalendermåned. En løsning for innbyggerne i Melhus kommune kunne være å innføre et lignende passeringstak, eventuelt vurdere å flytte bomstasjonen av hensyn til innbyggerne.

Svar:

Det har vært flere diskusjoner om innføring av passeringstak på bompengeprojekter i Trøndelag fylke der passeringstak ikke har vært omtalt som en del av takstsystemet i de aktuelle stortingsproposisjonene. Dette gjelder bl.a. for bompengennevning for strekningsprosjektet E6 Ulsberg–Melhus som er vedtatt i Prop. 82 S (2018–2019) med bomstasjon E6 Hofstad.

Med passeringstak menes en ordning med et øvre tak for antall passeringer per kjøretøy som det skal betales for innenfor en kalendermåned. Passeringstak er en storbrukerrabatt som er ment å sikre at enkelte trafikanter ikke får en urimelig høy økonomisk belastning.

For å kunne innføre passeringstak i bompengeprojekter utenfor byområder er det et kriterium at det kan innføres passeringstak for takstgruppe 1. Passeringstaket skal ikke settes lavere enn 60 passeringer per kalendermåned, men kan i særskilte tilfeller settes lavere, men ikke lavere enn 40 passeringer per kalendermåned.

Innføring av passeringstak må vurderes i en helhetlig sammenheng der konsekvensene ved økt grunntakst vurderes opp mot fordelene ved passeringstaket. Det må derfor foretas en konkret vurdering av ordningen og nivået for hvert prosjekt. Garantistene må vurdere om de ønsker passeringstak som en del av rabattsystemet med de konsekvenser dette eventuelt vil ha for takstnivået. Jo flere som drar nytte av denne rabattordningen, desto høyere må grunntakstene settes.

Større endringer i bompengordninger som er vedtatt av Stortinget skal behandles på samme måte som nye bompengeprojekter. Eksempler på slike endringer kan være en utvidelse av prosjektet med nye vegstrekninger, økning av takster utover det som er forutsatt i proposisjonen, etablering av flere bomstasjoner, forlengelse av innkveingstid eller større endringer i finansierings- eller takstopplegget.

På bakgrunn av Stortingets proposisjon og gjeldende takstretninglinjer (en sammenfatning av fullmakter og sentrale føringer fra Samferdselsdepartementet) fastsetter Vegdirektoratet som takstmyndighet, takstopplegget på bompengeprojektet etter søknad fra bompengeselskapet.

Passeringstak er ikke nevnt som en ordning i stortingsproposisjonen. Ordningen er følgelig heller ikke en del av takstvedtaket for bompengeprojektet E6 Ulsberg–Melhus. Innføring av passeringstak vil derfor være en større endring i bompengordningen. Tilsvarende saker har vist at innføring av passeringstak vil kreve lokalpolitisk behandling med etterfølgende behandling av ny proposisjon i Stortinget dersom ordningen ikke er beskrevet i den vedtatte stortingsproposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 1419**Innlevert 1. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er statsråden enig med sin partifelle, Kamzy Gunaratnam i at Islam Net er en radikaliseringsmaskin?

BEGRUNNELSE:

Den islamistiske organisasjonen Islam Net sine planer om å etablere et aktivitetssenter skapte sterke reaksjoner da det ble kjent i 2021 og tverrpolitisk har det blitt uttrykt ønske om å stoppe det såkalte aktivitetssenteret da man er bekymret for at det kan bidra til økt radikalisering og ekstremisme.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle skal få bidra og delta i samfunnet vårt, forhindre utenforskap og opprettholde tilliten mellom folk. For meg som inkluderingsminister er det et viktig mål at barn og unge med ulik bakgrunn kan møtes, bli kjent og delta aktivt på tvers av bakgrunn. Derfor er jeg opptatt av at fritidsarenaer for våre barn og unge er felles, og at alle kan oppleve tilhørighet.

Når det gjelder stortingsrepresentant Wiborgs spørsmål, som jeg antar dreier seg om Islam Nets kjøp av en eiendom i Oslo, følges dette opp i forbindelse med behandlingen av anmodningsvedtak 954 (2020- 2021). I Prop. 1 S (2023-2024) for Barne- og familiedepartementet er vedtaket omtalt som følger:

«Vedtaket blei gjort i samband med handsaminga av eit representantforslag om å gi kommunen ein klar lovheimel til å hindre organisasjonar og trussamfunn i å drive klart integreringshemjande aktivitet, jf. Dok. 8:135 S (2020–2021) og Innst. 406 S (2020–2021).

Departementet greier ut moglege verkemiddel i eit samarbeid med fleire departement og ser oppfølginga av dette vedtaket i samanheng med oppfølginga av vedtak 498 av 14. april 2020. Departementet vil komme tilbake til Stortinget om oppfølginga av vedtaka på eigna vis.»

Mennesker trenger fellesskap. Den som opplever å ikke høre til i gode og trygge fellesskap og blir stående på utsiden, kan oppleve dette som alvorlig og dramatisk. Vi vet at utenforskap i noen tilfeller kan bidra til at noen bli radikalisert. Det skal vi som samfunn aldri akseptere, og jeg mener vi må jobbe langs flere spor samtidig for å motvirke at unge som vokser opp i Norge blir radikalisert. Den beste motgiften mot radikalisering og ekstremisme må føres gjennom praktisk politikk som gir alle mennesker muligheter, makt over egne liv og rom i fellesskapet.

For å bli bedre på å forebygge radikalisering og ekstremisme, satte Regjeringen derfor ned Ekstremismekommisjonen den 10. juni 2022. Kommisjonen la fram sin utredning den 1. mars 2024. Utredningen er sendt på bred høring og regjeringen vil legge frem en melding til Stortinget om forebygging av ekstremisme våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1420**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 12. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Luftforsvarets skolesenter på Kjevik leverte god kvalitet og dyktige flyteknikere til F-16, F-35 og flere andre programmer i nesten 80 år. Skolen ble besluttet flyttet i 2016 til Værnes. Siden har flytekniker mangelen blitt prekær over tid, og den i dag påvirker flyvåpenets operative evne. Flyttingen ble begrunnet med kostnadsbesparelser, effe-

ktivisering og kraftsamling. Det er jo tydelig at ingenting har slått til!

Kan statsråden avklare om han tror skole på Værnes blir rimeligere, både i investering- og driftskostnader?

BEGRUNNELSE:

Den samlede kostnadsrammen for investeringer i ny skole på Værnes er estimert til 940 millioner kroner, ifølge pressemeldingen fra Regjeringen 1. mars. I forslaget som ble vedtatt i 2016 skulle investeringene på Værnes koste 270 millioner kroner, og spare 1 milliard kroner over 20 år. Nesten 700 millioner av disse spises opp av kostnadsøkningen allerede. I tillegg kommer ekstra kostnader forbundet med forlegning av elever på hotell grunnet mangel på bygg, innleie av instruktører fra private aktører grunnet manglende rekruttering, og mer.

Svar:

Stortinget besluttet gjennom Innst. 62 S (2016-2017) til Prop. 151 S (2015-2016) å legge ned Forsvarets virksomhet ved Kjevik og flytte Luftforsvarets skolesenter til Værnes. Beslutningen ble tatt etter anbefaling i Forsvarssjefens fagmilitære råd i 2015. Forsvaret har senere opprettholdt den faglige anbefalingen om å etablere Luftforsvarets skolesenter på Værnes, også i møte med endrede forutsetninger. I Forsvarssjefens fagmilitære råd i 2023 støtter forsvarssjefen at flyttingen gjennomføres, og Forsvaret har i tillegg foretatt en oppdatert vurdering av tiltaket. Forsvaret beskriver at en kraftsamling av Luftforsvarets operative virksomhet, fagrettet utdanning og krigsskoleutdanning i Trøndelag vil være en god og bærekraftig løsning. De framhever at dette vil gi synergier og gevinst for Forsvaret gjennom økt evne til å produsere kompetanse og på lengre sikt større sannsynlighet for å beholde kompetanse gjennom muligheter for et livslangt karriereløp i samme region.

Det er flere forutsetninger som har endret seg siden vedtaket ble fattet, og dette har påvirket hvor mye eiendom, bygg og anlegg (EBA) som er tilgjengelig på Værnes

til bruk for skolesenteret. For eksempel gjennomfører US Marine Corps rotasjonsbasert trening med utgangspunkt i Værnes, det har blitt innført nye europeiske utdanningskrav for flyteknikere (EMAR) og det er innført andre krav til elevforlegninger og utdanningsfasiliteter enn forutsatt da vedtaket ble fattet. Disse vesentlige endringene i forutsetningene har medført et økt behov for investeringer i EBA og kostnaden knyttet til flyttingen har følgelig blitt høyere enn det som opprinnelig ble lagt til grunn. I tillegg var behovet for EBA-investeringer undervurdert i de opprinnelige planene.

Regjeringen mener likevel at flyttingen skal gjennomføres i henhold til Stortingets vedtak. Skolesenteret på Værnes vil gi en kraftsamling av det flyfaglige miljøet i Trøndelag, med kampflybasen på Ørland, Luftkrigsskolen i Trondheim og Luftforsvarets skolesenter på Værnes. Sammen med flyfaglinjen ved Fosen videregående skole vil flyttingen gi et godt grunnlag for å rekruttere og beholde teknisk personell for en livslang karriere i Luftforsvaret. Flyttingen av skolesenteret er godt i gang, og i løpet av 2024 vil tyngdepunktet av virksomheten til Luftforsvarets skolesenter være etablert på Værnes. For å redusere risikoen for kompetansetap under innfasingen av F-35 har flyttingen av den tekniske skolen hele tiden vært planlagt gjennomført sent i flytteprosessen. Med løsningen som nå legges frem, mener regjeringen at det etableres en god og fremtidsrettet løsning for utvikling av kompetansemiljøet og for skolesenterets virksomhet. Mulig alternativ bruk av Kjevik vil bli vurdert i forbindelse med den kommende langtidsplanen for forsvarssektoren.

Forsvarsdepartementet vil fremme det helhetlige prosjektet for fullføring av flyttingen av Luftforsvarets skolesenter fra Kjevik til Værnes i investeringsproposisjonen våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1421

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Regjeringen gjorde store endringer i valglovgivningen og på hvem som hadde stemmerett på Svalbard før forrige valg. Dette var i stor grad grunnet redusert norsk tilstedeværelse på Svalbard. Den planlagte nedleggningen av kullgruvedriften i Store Norske vil ytterligere redusere

norsk tilstedeværelse og med stor sannsynlighet gjøre at nordmenn ikke lenger er i majoritet.

Kan statsråden avklare hvilke planer regjeringen har for fortsatt norsk tilstedeværelse på Svalbard, og hvilke planer man har for gruvearbeiderne og familiene?

BEGRUNNELSE:

Frifragbevegelse skriver:

"– På Svalbard er det sånn at boligen din er tilknyttet arbeidsgiver. Om du mister jobben, mister du også boligen, og da må du flytte. Da er det kanskje ikke bare du som må flytte, men også partneren din, barna i barnehagen, og barna på skolen, sier Mjelde."

70 fast ansatte vil miste jobben, og det påvirker familien også.

De ansatte i gruvedriften bidrar med tilstedeværelse, beredskap og stabilitet på Svalbard, noe som er ekstra viktig i dagens urolige verden hvor flere stormakter ser på Arktis som en meget interessant og strategisk viktig region. Norge på sin side, svekker tilstedeværelsen!

Svar:

Reglene for stemmerett og valgbarhet til Longyearbyen lokalstyre som det vises til i spørsmålet fra representanten ble endret i 2022. Reglene ble endret for å sikre tilstrekkelig grad av tilknytning mellom fastlandet og de som stemmer i valg til, og er valgbar til, Longyearbyen lokalstyre.

Jeg vil ellers vise til at staten er eier i Store Norske Spitsbergen Kulkompani (Store Norske) for å bidra til at samfunnet i Longyearbyen opprettholdes og videreutvikles på en måte som understøtter målene for svalbardpolitikken. Nå som gruvevirksomheten er besluttet avvirket, har Store Norske de siste årene forberedt omstillingen bort fra kull, og arbeider løpende med utvikling av virksomheten sin innenfor rammen av statens mål som eier og målene for svalbardpolitikken. I dag har selskapet virksomhet innenfor bl.a. bolig, næringsbygg og logistiktjenester. Samtidig har Longyearbyen endret seg i de siste tiårene, i retning av en gradvis bredere næringsstruktur. Som følge av at avviklingen av gruvevirksomheten i regi av Store Norske har vært varslet over en lengre periode, er samfunnet mindre avhengig av gruvevirksomheten nå enn tidligere. Videre næringsutvikling og aktivitet i Longyearbyen skal skje innenfor den strenge miljølovgivningen for Svalbard.

Regjeringen har varslet at det vil legges frem en ny melding til Stortinget om Svalbard våren 2024. I meldingen foretas en samlet gjennomgang av svalbardpolitikken som vil legge grunnlag og føringer for forvaltningen av Svalbard i kommende år.

SPØRSMÅL NR. 1422

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke muligheter en kommune har for å redusere eiendomsskatten slik Gran kommune sine folkevalgte ønsker for sine innbyggere?

BEGRUNNELSE:

Gran kommune har i sin budsjettprosess bedt administrasjonen utrede muligheter for å Mulige løsninger for en bedre sosial og geografisk innretning for eiendomsskatt. Loven har enkelte formuleringer som gjør at det skal finnes et handlingsrom for å kunne sikre at eiendomsskatten blir lavere for folk som minstepensjonister som ønsket i Gran mellom anna handler om.

Saken til Gran kommune:

<https://opengov.360online.com/Meetings/GRAN/File/Details/451415.PDF?fileName=Utredning%20av%20sak%20144%2F23%20Mulige%20l%C3%B8sninger%20for%20en%20bedre%20sosial%20og%20geografisk%20Ainnretning%20for%20eiendomsskatt&file-Size=178288>

[isk%0D%0Ainnretning%20for%20eiendomsskatt&file-Size=178288](https://opengov.360online.com/Meetings/GRAN/File/Details/451415.PDF?fileName=Utredning%20av%20sak%20144%2F23%20Mulige%20l%C3%B8sninger%20for%20en%20bedre%20sosial%20og%20geografisk%20Ainnretning%20for%20eiendomsskatt&file-Size=178288)

Svar:

Eiendomsskatt er en kommunal skatt på fast eiendom som skrives ut i den enkelte kommune, jf. lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiedomsskattelova). Eiendomsskatten er frivillig for kommunen, og det er kommunestyret i den enkelte kommune som avgjør om kommunen skal ha eiendomsskatt, og hvilket utskrivningsalternativ i loven som skal benyttes. Kommunene har stor valgfrihet ved utformingen av eiendomsskatten, men må holde seg innenfor lovens alternativer og rammer.

Eiendomsskatten er en objektskatt. Dette innebærer at det er selve eiendommen som er skatteobjektet. I motsetning til subjektskattene er de eiendomsskattepliktiges inntekts- og formuesforhold uten betydning for

skatteplikten. Loven inneholder imidlertid enkelte regler som kan ivareta sosiale hensyn.

Etter eidegdomsskattelova § 11 annet ledd kan kommunestyret fastsette et bunnfradrag i eiendomsskatten for bolig- og fritidseiendom. Av Ot.prp nr. 12 (1992-93) følger det at innføringen av muligheten til å fastsette et bunnfradrag: «vil gi kommunene større muligheter for å foreta mer individuelle tilpasninger av eiendomsskatten på bolig- og fritidseiendommer til forholdene i de enkelte kommunene. Gjennom endringene oppnås et mer fleksibelt system for utskrivning av eiendomsskatt i kommunene, hvor blant annet ønsker om særskilte fordelingsprofiler bedre kan ivaretas.»

Bunnfradraget kan ikke differensieres geografisk, og skal utgjøre et fast beløp. Av lovens ordlyd fremgår det ingen direkte begrensning i bunnfradragets størrelse. Høyesterett avsa i 2019 en dom hvor det uttales at det går en grense for hvor høyt bunnfradraget kan settes, uten at det ble nærmere angitt hvor grensen går.

Av eidegdomsskattelova § 28 første ledd følger det at «Gjer særlege grunnar at det kom til å verta sær urimeleg om heile eidegdomsskatten vart innkravd, kan skatten setjast ned eller ettergjevast av formannskapet.» Bestemmelsen oppstiller svært strenge vilkår for at eiendomsskatt skal kunne nedsettes helt eller ettergis. Det følger av Ot.prp nr. 44 (1974-75) s. 15 at «nedsetjing eller fråfalling av skatten av rettfærdsgrunnar berre bør koma på tale som reine unnatak».

I tilknytning til eidegdomsskattelova § 28 uttaler Finansdepartementet i brev av 12. november 1996 at:

«Etter departementets oppfatning åpner ikke eiendomsskatteloven § 28 for at kommunen skal kunne foreta en generell nedsetting eller frafallelse av eiendomsskatten for pensjonister, eventuelt minstepensjonister. Spørsmålet om nedsetting eller frafallelse av eiendomsskatt må derfor avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle. Pensjon kan i seg selv ikke anses som en særlig grunn som gjør det særlig urimelig å kreve inn eiendomsskatt.»

Videre uttaler Finansdepartementet om eidegdomsskattelova § 28 i brev av 29. april 2010, at:

«Bestemmelsen åpner ikke for at kommunen kan foreta en generell nedsetting eller frafallelse av eiendomsskatten for enkelte lavinntektsgrupper. Spørsmålet om nedsettelse eller frafallelse av eiendomsskatt må avgjøres på bakgrunn av en konkret vurdering av enkelttilfeller.»

I Innst. 280 S (2012-2013) behandlet Stortinget et representantforslag om endring av eidegdomsskattelova § 28, slik at kommunene skulle få utvidet adgang til å ta sosiale hensyn i utformingen av eiendomsskatten. Representantforslaget ble ikke vedtatt. I innstillingen uttaler finanskomiteens flertall følgende om kommunenes lempingsadgang i bestemmelsen:

«Slik lemping utøves ved skjønn av den enkelte kommune, og det er adgang til å lage kommunale retningslinjer for utøvelsen av skjønnet hvor inntekt og formue hos skattyter er sentrale momenter. Slike retningslinjer vil kunne øke likebehandlingen og lette saksbehandlingen. Flertallet mener slike retningslinjer

i stor grad vil kunne ivareta de hensyn forslagsstillerne begrunner sitt forslag med. Slike retningslinjer ville også kunne være mer presise enn en generell unntaksregel i selve loven.»

Advokat Einar Harboe skriver imidlertid i sin lovkommentar «Eiendomsskatteloven» (3. utgave 2022), side 441 at:

«I enkelte kommuner er det visstnok vanlig at pensjonister fritas for eiendomsskatt. Dette kan formentlig forsvares som en generell linje dersom fritaket er begrenset til minstepensjonister. For pensjonister med større inntekter synes det ikke i samsvare med loven å gi et generelt fritak for eiendomsskatt.»

I sin veileder om «Ettergivelse, nedsettelse og utsettelse av eiendomsskatt» viser KS (Kommunesektorens interesseorganisasjon) til denne uttalelsen i Harboe sin lovkommentar, men synes å fastholde at det gjelder et krav om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Basert på ordlyden i eidegdomsskattelova og dens forarbeider mener jeg at kommunene vil kunne ivareta særskilte fordelingsprofiler ved utskrivningen av eiendomsskatten ved å innføre et bunnfradrag. Bunnfradraget vil bety forholdsmessig mest for eiendommene som har lavest verdi.

Avslutningsvis vil jeg minne om at det er domstolene som i siste instans avgjør hvordan loven skal tolkes.

SPØRSMÅL NR. 1423**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 14. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I ein rapport slakter Oslo Economics saksgrunnlaget for Helse Midt Norge RHF sitt vedtak om å overkøyre Helse Møre og Romsdal sitt råd om å utsetje innføring av Helseplattformen i Møre og Romsdal. Rapporten konkluderer med at «saksgrunnlaget ikke står i forhold til alvorligheten i beslutningen».

Kva ansvar har helseministeren som øvste politiske leiar for å gripe inn i tide og sørg for pasientsikkerheita i Møre og Romsdal når statsråden er gjort kjent med at saksgrunnlag for vedtaket i om overkøyring ikkje held mål?

GRUNNGJEVING:

I helseministeren sitt svar 5 februar på spørsmål nr. 15: 1176 (2023- 2024) frå representanten Sylvi Listhaug og om konsekvensane av å innføre Helseplattforma i Møre og Romsdal, svarer ministeren at det er det regionale og lokale helseforetaket som har ansvaret for å vurdere om journalløysinger i verksemdene er forsvarlege og ivartek pasientsikkerheita godt nok. Helse Møre og Romsdal har gjort ei slik vurdering og konkluderte med at det ikkje er forsvarleg å start implementring av Helseplattforma i april 2024, hverken av omsyn til pasientsikkerheita eller dei tilsette som vil få det ekstra arbeidet inn i sommerhalvåret med ferieavvikling og vikarar. Dette er både det regionale helseforetaket si leiing og statsråden gjort kjend med i risikoanalysen gjort av helse Møre og Romsdal HF, og i rapporten «Innføring av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF, vurdering av beslutningsgrunnlag» utført av Oslo Economics på oppdrag frå Legeforeninga i Møre og Romsdal. I tillegg kjem varsla frå kommunale helsetenester som til dømes medarbeiderundersøkinga i Trondheim kommune i 2023, der 62 % meiner at Helseplattforma i liten eller svært liten grad er oversiktleg. Dette er 20 % fleire enn dei som svara dett i 2021. 44 % prosent svarer at dei føler seg utrygge på å handsame henvisningar rett i systemet, og 38 % melder at dei opplever at systemet er lite eller svært lite påliteleg.

Svar:

Stortingsrepresentanten spør om pasientsikkerheten knyttet til innføring av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF. Valg av journalløysing, innføring og forsvarlig drift av disse, samt ivaretagelse av pasientsikkerheten ligger til Helse Midt-Norge RHF, helseforetakene i

regionen og kommunene. Det er disse som er nærmest til å vurdere forsvarligheten, avgjøre hvilke feil og mangler som skal løses først og prioriteres ressursmessig.

Helseforetak og kommuner har en lovpålagt plikt til å sørge for forsvarlige journal- og informasjonssystemer i virksomhetene. I spesialisthelsetjenesten må dette skje innenfor rammene av regionale beslutninger om løsningsvalg og nasjonale krav stilt til digitaliseringsarbeidet. Jeg legger til grunn at aktørene følger opp og ivaretar dette ansvaret.

I foretaksmøte 27. oktober i fjor ba jeg Helse Midt Norge RHF vurdere organiseringen av det videre arbeidet med innføring og drift av Helseplattformen, slik at denne understøtter best mulig samhandling mellom aktørene, tydeliggjør ansvar og roller, samt sikrer at de samlede ressursene hos de ulike aktørene benyttes samordnet og effektivt. Det ble i møtet vist til systemrevisjonen som Helseplattformen har iverksatt, som peker på konkrete forhold som må forbedres i løsningen, herunder bedre brukervennlighet. Det må derfor sørges for at det blir brukt tilstrekkelige ressurser fra alle aktørene, herunder helseforetak og kommuner, i det videre arbeidet med å bedre brukervennligheten. I denne sammenheng ba jeg Helse Midt-Norge RHF vurdere å sette inn dedikerte ressurspersoner fra Helseplattformen AS tett på det kliniske brukermiljøet i det videre arbeidet. Jeg ba videre om en utredning og vurdering av en samling av ressursene i Helseplattformen AS og Hemit HF for å styrke kapasitet og kompetanse og sikre best mulig ressursutnyttelse i det pågående arbeidet med feilretting og forbedring av Helseplattformen.

Jeg holder meg løpende orientert om status i regionen, blant annet gjennom departementets oppfølgingsmøter med Helse Midt-Norge RHF og gjennom styresakene som behandles.

Fredag 8. mars hadde jeg møte med Helse Midt-Norge RHF, blant annet for å bli orientert om oppfølgingen av kravene stilt i foretaksmøtet i oktober i fjor og planer for arbeidet med innføring av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF.

Jeg oppfatter at styret i Helse Midt-Norge RHF tar situasjonen på alvor, og viser til følgende enstemmige vedtak i styret 7. mars:

1. Styret i Helse Midt-Norge RHF tar status innføringsplan for Helse Møre og Romsdal HF og Helse Nord-Trøndelag HF til orientering og registrerer at det er mindre forsinkelser på enkelte delmilepæler, men at fremdriften i hovedsak er i henhold til vedtatt plan.

2. Styret i Helse Midt-Norge RHF merker seg at den største risikoen ved innføringen i Helse-Møre og Romsdal HF er tilstrekkelig klinisk kapasitet. Styret ber administrerende direktør sørge for at St. Olavs hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF bidrar med nødvendig personell for å sikre en forsvarlig innføring av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF.
3. Styret i Helse Midt Norge RHF registrerer at risikoen knyttet til radiologi og legemiddelområdet er høy og forventer kompensierende tiltak som tar ned risikoen til akseptabelt og pasientsikkert nivå.
4. Styret registrerer at det er fortsatt pågående tilsyn ved St Olavs hospital HF og legger til grunn at nødvendig fremdrift i retting, optimalisering og opplæringsarbeidet følger planen.
5. Styret registrerer at ansatte er bekymret for videre innføring i regionen. Det er derfor viktig med progresjon i optimalisering og forbedring av brukervennlighet slik at ansattes tillitt til løsningen bedres.
6. Styret vil samtidig berømme de ansattes innsats og takke for hvordan de håndterer den utfordrende situasjonen regionen står i.
7. Styret i Helse Midt-Norge RHF tar statusrapport på økonomi i Helseplattformen AS per desember 2023 til orientering.

Det er mange og sammensatte vurderinger som skal gjøres ved innføring av nytt journalsystem. Sentrale hensyn som må ivaretas er pasientsikkerhet, de ansatte og kostnader. Jeg har tillit til at disse hensynene vurderes på en god måte fram mot endelig vedtak om evt. innføring av Helseplattformen i Helse Møre og Romsdal HF.

SPØRSMÅL NR. 1424

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Kva er grunnen til at det ikkje er mogleg for norske styresmakter å bistå personar med visum og opphaldsløyve, utan tidlegare opphald i Norge, konsulær bistand til å kome seg ut av Gaza i den unntakstilstanden som er der no?

GRUNNGJEVING:

Før dei isaelske krigshandlingane i Gaza tok til i fjor haust, var det mogleg å oppsøke VFS kontor i Gaza for å få ordna papir for innreise for lovleg opphald i Norge. Dette kontoret er ikkje i funksjon lenger, og grensene ut av Gaza er stengde. Personar som har fått godkjent opphaldsløyve i Norge og som har visum får ikkje krysse grensa ut av Gaza for å kome seg til fungerande stasjon for å få ordna papira for innreise til Norge. Einast måten å kome seg ut, er gjennom at utanlandske styresmakter fasiliterer utreise med egyptiske styresmakter slik Norske styresmakter har gjort for norske borgarar, personar med flyktningestatus i Norge, og utenlandske borgarar som er bosett i Norge. UDI har hastbehandla visumsøknader, men der stoppar hjelpa for folk som ikkje har vore i Norge tidlegare.

Den humanitære situasjonen for sivilbefolkninga i Gaza er prekær. Befolkninga er innestengt i eit inferno av liding som verda knapt har sett før. Faren for å miste livet

er stor på grunn av krigshandlingar, mangel på mat, vatn, forsyningar og helsehjelp. I denne unntakstilstanden er det vanskeleg å forstå at ikkje Norske styresmakter gjer alt det som er mogleg å gjere for å hjelpe menneske med visum og opphaldsløyve over grensa, så dei kan få ordna innreisepapir til Norge. Det er vanskeleg å forstå at grensa for konsulær bistand vert sett ved om ein har vore i Norge tidlegare, når menneske står i fare for å dø i det som vert karakterisert som eit pågåande folkemord. Forskarar i NORHED prosjektet ved UiO står no i akutt fare for å miste livet, og ektefeller som har oppfylt krav for familiegjenforening, men som tilfeldigvis ikkje rakk å få ordna papira før oktober 2023, lever under stort psykisk press og er i livsfare kvar dag.

Svar:

Situasjonen på Gazastripen er uakseptabel. Det gir særlige utfordringer når det gjelder mulighetene for å yte konsulær bistand. Sammen med en rekke andre land, klarte Norge likevel å bistå med assistert utreise for norske borgere og enkelte utlendinger med tilknytning til Norge på senhøsten i fjor. På det tidspunktet var det større grupper som skulle reise ut samtidig. Dette ble gjort ved å sende lister til israelske og egyptiske myndigheter for godkjenning. Et vilkår var blant annet at Norge måtte garant-

ere for at personene ville forlate Egypt innen 72 timer. For Norges del har de aller fleste norske borgere og personer med permanent opphold fått forlate Gazastripen.

Det følger av utenrikstjenesteloven § 1 at en av utenrikstjenestens oppgaver er å gi bistand til norske statsborgere i utlandet. Nordmenn i utlandet har midlertid ikke rettslig krav på konsulær bistand. Utenrikstjenesten er heller ikke forpliktet til å gi konsulær bistand til utenlandske borgere.

Når det gjelder bistand til utenlandske statsborgere som har fått oppholdstillatelse til Norge etter at et familiemedlem eller en arbeidsgiver har levert søknad i Norge, er dette tillatelser hvor Utlendingsdirektoratet (UDI) stiller krav om grundig person- og dokumentkontroll før det kan gi innreisevisum til Norge. Det er svært

viktig at vi har god kontroll på identiteten til de som kommer til Norge. Dette er et sikkerhetsspørsmål hvor vi ikke kan lempe på kravene. Dersom det skulle oppstå avvik eller usikkerhet knyttet til denne kontrollen vil tillatelsen kunne tilbakekalles.

Det er ikke mulig å gjennomføre person- og dokumentkontroll av utenlandske statsborgere på Gazastripen nå. Det er derfor heller ikke mulig for norske myndigheter å garantere at de det gjelder vil kunne reise videre til Norge innen 72 timer slik egyptiske myndigheter krever. Vedtakene kan derfor ikke effektueres før det er mulig å gjennomføre nødvendig person- og dokumentkontroll på Gazastripen, eller det er mulig å reise ut uten bistand fra norske myndigheter.

Svaret er koordinert med utenriksministeren.

SPØRSMÅL NR. 1425

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Står statsråden fremdeles ved at etableringen av nytt polititjenestested i Meråker, ikke har påvirket ressurs- og bemanningssituasjonen ved de øvrige tjenestestedene i Trøndelag politidistrikt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine tidligere skriftlige spørsmål i dokument 15:1508 (2022-2023), dokument 15:2852 (2022-2023) og dokument 15:2997 (2022-2023). Tematikken for spørsmålene er regjeringens beslutning om opprettelse av nytt polititjenestested i Meråker, og om dette ville medføre redusert bemanning ved de eksisterende tjenestestedene i Trøndelag politidistrikt. Statsrådets svarte konsekvent at opprettelsen av det nye tjenestestedet ikke ville påvirke ressursituasjonen ved de eksisterende tjenestestedene i politidistriktet. Det vises videre til følgende nettsak av 26.02.24 hos TV2, og det som der fremkommer om det nyopprettede tjenestestedet i Meråker:

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/regjeringens-nye-politistasjoner-har-under-to-be-sok-i-uka/16416189/>

«I oktober åpnet også Meråker politistasjon i Trøndelag dørene. Gjennom hele fjoråret hadde det geografiske området 120 straffesaker.

Men bare en håndfull kom til den nye stasjonen:

– Siden åpningen har stasjonen fysisk mottatt tre anmeldelser, sier politistasjonssjef Per Ivar Olsen i Trøndelag politidistrikt.

– Vi har vært tydelige på at dette var mot våre politifaglige råd. Men når beslutning er tatt, jobber vi for å tilby et best mulig tjenestetilbud, sier Olsen.»

Trøndelag politidistrikt hadde 758,4 politiårsverk den 31.12.23, mot 805,6 politiårsverk den 31.12.22 – hvilket innebærer en bemanningsreduksjon på 47,2 årsverk. Det er vanskelig å se hvordan et politidistrikt som opplever en så kraftig reduksjon i antall politiårsverk som dette, i samme periode skal opprette og bemanne et nytt tjenestested uten at dette vil trekke ressurser bort fra de eksisterende polititjenestestedene i distriktet. På bakgrunn av de erfaringene politiet nå deler om det nyetablerte tjenestestedet i Meråker, vil jeg derfor på nytt spørre om statsråden står ved at etableringen av det nye tjenestestedet ikke har påvirket ressurs- og bemanningssituasjonen ved de øvrige tjenestestedene i Trøndelag politidistrikt.

Svar:

Trøndelag politidistrikt er tilført midler til etablering og bemanning av det nye tjenestestedet i Meråker. Dette er midler politidistriktet ikke ville ha fått dersom det ikke

skulle etableres et nytt tjenestested. Etableringen av tjenestestedet i Meråker er ikke årsak til eventuell reduksjon i bemanning andre steder politidistriktet.

For å unngå en svekkelse av politiet og Norges beredskap, tar regjeringen sikte på å fremme et forslag om

å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Dette for bl.a. å minimum opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

SPØRSMÅL NR. 1426

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Har statsråden noen plan for å få i gang flere byggeprosjekt for å holde i gang aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen?

BEGRUNNELSE:

I 2023 ble det gitt 22 778 igangsettingstillatelser til nye boliger.

Sammenlignet med 2022 er det en nedgang på 23,4 prosent for antall igangsettingstillatelser til nye boliger. Rapportene om vanskelige tider i nyboligbransjen vises godt i tallene for 2023. Vi må tilbake til slutten av finanskrisen, i 2009 og 2010, for å finne like få igangsettingstillatelser til nye boliger.

Dette har store konsekvenser for byggebransjen og entreprenørbransjen. Pluss at behovet for boliger er stort mellom anna for å bosette flyktninger.

Svar:

Byggenæringa er ei svært viktig næring i heile landet, og står no i ei krevjande situasjon. Aktivitetsnedgangen påverkar arbeidstakarar og bedrifter, men òg bustadkjøparar. Regjeringa er merksame på utviklinga og er oppteken av å ha god dialog med næringa.

Regjeringa jobbar med å finne gode løysingar på dei ulike bustadutfordringane rundt omkring i landet. Husbanken har fleire bustadpolitiske verkemiddel som kan bidra til aktivitet. I 2024 er Husbanken sin låneramme på 29 mrd. kroner. Husbanken kan gi startlån, lån til utleigebustader til vanskelegstilte, lån til bustadkvalitet og lån til studentbustader. På berre to år er låneramma til Husbanken styrkt med til saman 10 mrd. kroner. Med dette er låneramma no høgare enn på fleire tiår. Dei økonomiske ordningane til Husbanken blir vurderte i dei ordinære budsjettprosessane.

Regjeringa jobbar òg med å leggje til rette for gode og effektive plan- og byggjeprosessar. Vi har fleire prosjekt på gang for å utvikle gode og standardiserte system for sakshandsaming av byggjesøknader, redusere talet på mangelfulle byggjesøknader til kommunane, og få reglar som er meir tilrettelagd for digital bruk. Meir digital sakshandsaming og eit meir brukarvennleg regelverk kan spare kommunar, næringsliv og privatpersonar for mykje tid og ressursar. Det kan gjere det raskare og enklare å bygge bustader.

Regjeringa vil leggje fram ei melding til Stortinget om ein heilskapleg bustadpolitikk no til våren 2024. I meldinga blir utfordringane på bustadmarknaden drøfta og regjeringas politikk for å svare på utfordringane lagt fram.

SPØRSMÅL NR. 1427**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

I saka om godkjenning av detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot og tilhøyrande utskipingshamn i Bremanger:

Meiner departementet på alvor at det er det samla talet på faktorar som truar eit økosystem som avgjer om ein kan tillate eitt stort inngrep i seg sjølv stort nok til å rasere heile naturområdet, og er ei slik tolking av naturmangfaldlova § 10 med «opptelling av faktorar» framfor å vurdere alvorlegheitsgraden i kvart enkelt inngrep kvalitetssikra av kompetente faginstansar, i tråd med lova sine intensjonar?

GRUNNGJEVING:

I § 10 i naturmangfaldlova står følgande:

«§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Kommunal- og distriktsdepartementet skriv i si grunngeving av vedtaket om å gi grønt lys for å bygge ut det området at:

«Kommunal- og distriktsdepartementet er ikkje kjend med at naturmangfaldet i området vert påverka av andre tiltak eller andre påverknadsfaktorar enn planlagt utbygging. Tiltaket vil fragmentere og dels øydelegge ein viktig førekomst av naturtypen boreonemoral regnskog.»

Med andre ord: Området vil bli «til dels øydelagt» av eitt tiltak som departementet gir grønt lys for, men til gjengjeld er det ikkje andre planlagde tiltak som også vil øydelegge området.

Denne argumentasjonen framstår for underteikna og Venstre som mildt sagt merkeleg, i ei sak der departementet med opne auge går inn for å øydelegge ein sjeldan og viktig naturtype.

Lovgivar sin intensjon med formuleringane om 'samla belastning' i Naturmangfoldlova var så langt underteikna er kjent med nøyaktig det motsette: Å sikre at viktige naturverdiar ikkje blir øydelagt av summen av mange små påvirkingar som kvar for seg kanskje ikkje synes så alvorlige. Her blir dette snudd på hovudet – Kommunal- og distriktsdepartementet argumenterer for at det er greit å øydelegge en viktig naturtype og lokalitet med eit bestemt inngrep, fordi den ikke blir trua eller påvirka av andre inngrep.

Det er interessant å vite korleis departementet har utgreia den juridiske holdbarheiten av ei slik endring i lovanvendelse, og om den er kvalitetssikra med Klima- og

miljødepartementet eller andre faginstansar. Det framstår som heve over tvil at lovgivars intensjon med §10 ikkje var å motivere til å konstruere opp nye og kreative argument for nye inngrep i inngrepsfrie soner, men tvert imot å redusere samla belastning på sårbare naturområde.

Svar:

Naturmangfaldlova §§ 8-12 sett rammar for dei vurderingane som skal gjerast i avgjerder om arealbruken. Det følgjer av lova § 10 at det skal gjerast ei vurdering av den samla belastninga på økosystemet. Dette inneber at tidlegare og eksisterenda påverknad skal vurderast og beskrivast. Gjennom planprosessen er det avklart at det i dag ikkje føreligg andre tiltak som vil ha verknad på naturmangfaldet i planområdet. Det er desse opplysningane departementet har gjort greie for i vedtaksbrevet.

Representanten synes å meine at det har vore greitt for departementet å seie ja til planane fordi det ikkje ligg føre andre faktorar som påverkar naturmangfaldet i området. Det er sjølvstakt ikkje tilfelle, og eg kan heller ikkje sjå at det er grunnlag for å trekke den slutninga.

SPØRSMÅL NR. 1428**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Har departementet i vedtaket om å godkjenne detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot og utskipingshamn ved Bårdvikneset kvalitetssikra Bremanger kommune si opplysning om at det finst to andre lokalitetar med den sjeldne naturtypen boreonemoral regnskog i kommunen hos Statsforvaltaren i Vestland, kan departementet utdjupe omgrepet «kjerneområdet for boreonemoral regnskog» og kvifor er det at det aktuelle skogområdet ligg utanfor eit kjerneområde eit argument for å rasere det, i staden for eit argument som skjerpar verneverdien?

GRUNNGJEVING:

Departementet skriv i sitt vedtak om godkjenning av detaljregulering for Aksla i Bremanger kommune at:

«Tiltaket vil fragmentere og dels øydelegge ein viktig førekomst av naturtypen boreonemoral regnskog. Bremanger kommune har opplyst at det er vedteke frivillig skogvern av to andre lokalitetar av naturtypen i kommunen, Gaddeskogvatn ved Vingesetra og Bugen i Botnane. Det har ikkje vore forslag om vern av lokaliteten ved inste Bårdvikneset (rik boreonemoral regnskog). Det er registrert 1,4 km² med rik boreonemoral regnskog på Vestlandet. Bremanger kommune ligg utanfor det som er vurdert som kjerneområde for rik boreonemoral regnskog (Rogaland og tidlegare Hordaland).»

Etter det underteikna er kjend med, er Inste Bårdvikneset den nest nordlegaste lokaliteten med rik boreonemoral regnskog i Noreg, og den einaste i Bremanger, jmf. Miljøfaglig Utredning, rapport MU2018-10 «Naturfaglige registreringer av kystfuruskog, sammenstilling av kartleggingsresultater 2012-2017».

Det kan i departementet sitt vedtak sjå ut som dei her har bygd på feilaktige opplysingar frå Bremanger kommune om at det finst andre lokalitetar med boreonemoral regnskog i Bremanger. Det er difor interessant å vite korleis departementet har vurdert opplysningane, og om departementet har kvalitetssikra opplysningar dei har fått direkte frå Bremanger kommune med faginstansar på området, som i dette tilfellet er Statsforvaltaren i Vestland.

Det er også vanskeleg å forstå kvifor departementet synes å legge vekt på at det bør vere ein lågare terskel for å øydelegge forekomstar av sjeldne naturtypar fordi dei ligg utanfor det området der denne naturtypen er vanlegast (det ulne omgrepet kjerneområde). Tvert imot skulle ein tru at ein rik førekomst av ein viss naturtype i eit område der denne naturtypen er svært sjeldan (utanfor kjerneområdet), gjer han endå meir verdifull og viktig å ta vare på.

Igjen er det interessant å vite om departementet berre har lent seg på Bremanger kommune sine argument i saka, eller om Bremanger kommune sine argument er kvalitetssikra og avklart med faginstansar på området som Statsforvaltaren i Vestland.

Svar:

Eg har tillit til at kommunane gjer sitt beste for å ha eit godt fagleg grunnlag før dei fattar vedtak i plansaker. Når departementet får oversendt motsegnssaker frå statsforvaltaren ligg det ved ein omfattande dokumentasjon, ikkje berre frå kommunen, men òg frå motsegnsstyremaktene. I tillegg vert det gjennomført møte og synfaring med partane for å få sakene enda betre opplyst, noko som òg har vore gjort i saka i Bremanger. Naturverdiane ved Inste Bårdvikneset har vore ein heilt sentral problemstilling i saka, og verdiane knytt til området, dei negative verknadene av planane og dei faglege vurderingane frå statsforvaltaren og Miljødirektoratet har kome godt fram. Omtala av «kjerneområde for boreonemoral regnskog» i den miljøfaglege utgreiinga, rapport MU2018-10, har ingått som ein del av saksdokumenta for departementet.

Etter mi vurdering ligg det difor føre eit godt kunnskapsgrunnlag for vedtaket i saka.

SPØRSMÅL NR. 1429**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

I saka om godkjenning av detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot med utskipingshamn i Bremanger:

Kor mykje av den påståtte «betydelege nedskaleringa av området» er knytt til at det er lagt inn eit grønt LNF-område der den øvre vegen skal leggjast men utan at vegtraséen og dermed sjølve naturinngrepet i seg sjølv er endra, kor mykje er sjølve industriområdet auka eller redusert sett bort i frå denne tekniske endringa i plankartet, og kva endringar er gjort i prosessen når det gjeld omfanget av kaiutbygging?

GRUNNGJEVING:

Departementet skriv i sitt vedtak om godkjenning av detaljregulering for Aksla i Bremanger kommune at «det gjennom endringar i planen er gjort viktige tiltak for å redusere dei negative verknadene på naturmangfaldet i planområdet» og at «i denne saka er det etter fyrste gongs høyring og offentleg ettersyn utgreidd eit betydeleg nedskalert alternativ. Det er såleis eit heilt anna alternativ enn det opphavelge når det gjeld utforming, omfang og målestokk som no er vedteke av kommunen». I vedtaksbrevet sin konklusjon står at «Departementet legg vekt på at det er arbeid mykje med å redusere omfanget og utforminga av tiltaket for å redusere dei negative miljøverknadene».

Ei samanlikning av plankarta frå første og andre gongs høyring viser rett nok at det er lagt inn eit grønt LNF-område der den øvre vegen skal leggjast, men utan at vegtraséen, som er det vesentlege inngrepet i naturtype-lokaliteten, i seg sjølv er endra. Den mest iaugnefallande endringa ser elles ut til å vere at industriområdet er utvida både mot aust og mot vest langs stranda i den nye planen, og at den opphavlege, flytande kaien er erstatta av ein permanent kaifront i form av ei 150 meter lang steinfylling langs stranda.

Nedskaleringa som departementet legg til grunn har skjedd, og som dei nemner spesifikt i vedtaket som eit viktig argument for å overkøyre alle faglege instansar i saka, ser altså ut til å berre dreie seg om at eit areal på plankartet har endra farge, men at vegen i dette arealet som utgjer det reelle naturinngrepet, ligg der framleis.

Jmf. plankart frå reguleringsplan for steinbrot på Aksla, dagsett 5.4. 2018, samanlikna med plankart frå andre gongs behandling av planen, dagsett 13.2.2020.

I tillegg er det viktig å påpeke at steinstøv frå både steinbrot, knuseverk og transportband ikkje held seg strengt og lojalt til yttergrensande for ei reguleringsom-

råde, og med dei rådande vestlege vindane, og det harde vestaværet så vil industrialiseringa i realiteten omfatta eit mykje større område.

Svar:

Detaljregulering for Aksla har vore på høyring to gonger, og det er i planprosessen gjort fleire endringar i planen. Ved 2. gongs høyring er storleiken på uttaksområdet på fjellet tatt ned, mellom anna for å ta vare på profilen på fjellet. Det er òg gjort endringar for utskipingskaia og kaiområdet for å ta meir omsyn til kulturminne og naturmangfald.

Eg er godt klar over at den endelege planen framleis har store negative verknader for naturmiljøet ved Inste Bårdvikneset, og at ein del av den borenemorale regnskogen vil gå tapt. Det har likevel vore viktig for meg å synleggjere at både kommunen og tiltakshavar undervegs i planprosessen har gjort endringar i planane for å forsøke å redusere skadeverknadene, sjølv om det ikkje har vore nok til at motsegnene har blitt trekt. Dette har vore eit moment i avgjerda, utan at den eksakte storleiken på endringane har vore avgjerande.

SPØRSMÅL NR. 1430**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kvifor antyder departementet i vedtaket om å godkjenne detaljreguleringsplan for Aksla steinbrot og utskipingshamn ved Bårdvikneset i Bremanger, noko som vil rasere eit område med den sjeldne naturtypen boreonemoral regnskog, at det er eit argument at aktuell grunneigar ikkje har søkt om frivillig skogvern av området, kan departementet i staden opplyse om korvidt ansvarlege faginstansar for skogvern har ønskt at området blir verna eller ikkje, og kvifor er det ikkje denne faglege vurderinga som er lagt vekt på i vedtaket?

GRUNNGJEVING:

Departementet skriv i sitt vedtak om godkjenning av detaljregulering for Aksla i Bremanger kommune, og dette like etter at dei har omtala den sjeldne boreonemoral regnskogen at:

«Bremanger kommune har opplyst at det er vedteke frivillig skogvern av to andre lokalitetar av naturtypen i kommunen, Gaddeskogvatn ved Vingesetra og Bugen i Botnane. Det har ikkje vore forslag om vern av lokaliteten ved inste Bårdvikneset (rik boreonemoral regnskog).»

Skogvern i Noreg skjer utelukkande gjennom ordninga med frivillig skogvern. Den går ut på at grunneigar melder inn til ein skogeigarorganisasjon at dei er interesserte i vern, og så legg ein av organisasjonane tilbodet fram for Statsforvaltaren.

Kor vidt eit skogområde er foreslått verna av grunneigar, seier difor ingenting om den reelle verneverdien av eit skogområde.

Det som seier noko reelt om verneverdien til eit område, er kor vidt Statsforvaltaren har meldt inn til skogeigarorganisasjonane om eit visst skogområde er ønskt i ordninga for frivillig skogvern. Etter det eg er kjend med, står Inste Bårdvikneset på denne «ønskelista» til Statsforvaltaren i Vestland.

Eg vil be departementet stadfeste om dette er tilfelle, og kvifor departementet likevel skriv i sitt vedtak at det «..har ikkje vore forslag om vern av lokaliteten».

Svar:

Det er viktig at avgjerd der naturmangfald blir rørd bygger på eit godt fagleg grunnlag. Ein omtale av dei to verneområda på Vingesetra og i Botnan er knytt til kunnskapsgrunnlaget for vurdering etter naturmangfaldlova. Omtalen gir ein status for den aktuelle naturtypen, og er på ingen måte meint å trekke i tvil at lokaliteten av boreonemoral regnskog på Inste Bårdvikneset er vurdert å ha høg verdi. Dette er ikkje omtvista.

I avgjerda om detaljregulering for Aksla er omsynet til ei god samfunnsutvikling i kommunen vurdert mot dei naturverdiane som kan gå tapt ved ei utbygging. Korvidt området på Inste Bårdvikneset kan bli foreslått for vern har ikkje vore ein del av denne vurderinga.

SPØRSMÅL NR. 1431**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 12. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil ministeren, før tariffoppgjøret starter, presisere i veilederen for innleie at det kun er tillitsvalgte etter hov-edavtalen som skal kunne avtale innleie, slik LO ber om?

BEGRUNNELSE:

Vi ser til oppslag på Frifagbevegelse 30. januar om hvem som kan godkjenne innleie av arbeidskraft. I saken viser nestleder i LO, Steinar Krogstad, til et møte med partene og departementet der det skal ha vært enighet om å presisere i veilederen for innleie at det kun er tillitsvalgte

etter hovedavtalen som skal kunne avtale innleie. LO ber regjeringen rydde opp i innleiereglene før tariffoppgjøret starter, står det i saken.

Svar:

I tråd med det jeg tidligere har informert om, har jeg gjennomført et møte med partene i arbeidslivet for blant annet å diskutere praktiseringen av avtaleadgangen for innleie.

Mitt inntrykk er at omgåelse av fagforeningstillitsvalgte er lite utbredt, og at tariffavtalene vil kunne begrense adgangen til å inngå avtale med andre representanter. Departementet har utarbeidet et forslag til supplerende tekst i veilederen for innleieregelverket som bidrar til å tydeliggjøre samspillet mellom lov og avtaleverk på dette punktet. Forslaget har vært ute hos partene for kommentarer og innspill og vil nå bli oppdatert.

SPØRSMÅL NR. 1432

Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil regjeringen bevilge mer penger i revidert budsjett til å bekjempe arbeidslivskriminalitet?

BEGRUNNELSE:

TV2 og NRK har publisert saker der det kommer frem at man i svært liten grad lykkes med å bekjempe a-krim. En anonym politimann sier til TV2 at innsatsen mot a-krim ikke har noen effekt, fordi nesten ingen blir straffet og at politiet bevisst bryter ned en straffesak til flere mindre forhold. 88 prosent av alle anmeldelser om lønnstyveri henlegges. De aller fleste er enig om at a-krim kan være komplekst og innebære ulike lovbrudd på flere etaters lover og regler og at det er ressurskrevende å jobbe med.

Assisterende sjef i Økokrim sier til TV2 at politiet og påtalemyndigheten har begrenset kapasitet til å håndheve de mange straffebestemmelsene i spesiallovgivningen og at politiet og påtalemyndigheten skal prioritere arbeidslivskriminalitet av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet.

Svar:

Regjeringens forslag til bevilgningsendringer til revidert nasjonalbudsjett legges fram for Stortinget 14. mai. Revidert nasjonalbudsjett skal vedtas innen utløpet av vårsesjonen på Stortinget.

Regjeringen har allerede lagt fram en handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet høsten 2022 og det er blitt opprettet en senter mot arbeidslivskriminalitet i Alta der Arbeidstilsynet, NAV, Skatteetaten,

Tolletaten og politiet samarbeider. I tillegg er det bevilget totalt 15 mill. kroner til Arbeidstilsynet, NAV, Skatteetaten og politiet for å styrke det eksisterende a-krimssamarbeidet i Innlandet. Regjeringen vil legge frem en stortingssmelding om forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet denne våren. En rekke av tiltakene i meldingen vil også ha betydning for innsatsen mot arbeidslivskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 1433**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 8. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hva vil regjeringa gjøre for å hjelpe kommuner i å bekjempe ulovlig bygging, stengsler og hindring av fri ferdsel i strandsonen?

BEGRUNNELSE:

På NRK Vestfold og Telemark sin distriktssending 1. mars, kom det frem at i Færder i Vestfold ble det funnet 136 hindringer av fri ferdsel langs sjøen. Disse kan være ulovlige og det omhandler blant annet gjerder og plattinger. Færder kommune har et treårig prosjekt for å kartlegge ulovlige stengsler og til nå er 50 ulovlige stengsler fjernet. Det vil være interessant å hva statsråden vil gjøre for å styrke kommunenes arbeid med å bekjempe ulovlig bygging, stengsler og hindring av fri ferdsel i strandsonen.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for plan- og bygningslova, og Klima- og miljødepartementet har ansvar for forvaltninga av allemannsretten knytt til friluftsløva og naturmangfaldlova.

Plan- og bygningslova § 1-8 fastset eit byggjeforbod i 100-metersbeltet langs sjøen. I 100-metersbeltet skal det takast særleg omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det er imidlertid viktig å understreke at byggjeforbodet ikkje er absolutt. Kommunane kan fastsetje ei anna byggjegrænse i kommuneplan eller reguleringsplan. Statlege planretningslinjer for praktisering av byggjeforbodet i strandsona langs sjøen blei vedtatt i 2011, og revidert i 2021.

Friluftsløva sikrar fri ferdsel i utmark, så lenge dette skjer med omsyn og med tilbørleg varsemnd, jf. friluftsløva § 2. Lova seier også kva som er innmark og utmark i § 1a. Det er fleire rettsavgjerder som har vurdert grensa mellom desse to, og spørsmålet er særleg aktuelt nettopp i strandsona. Det har ingen betydning for denne vurderinga om eigedomen er i offentleg eller privat eige, eller kva formål den er regulert til. Allemannsretten er altså i behald, sjølv om eit område er regulert. Det er først når det aktuelle området blir opparbeida i medhald av arealplan, at allemannsretten kan falle bort.

Friluftsløva § 13 har ei eiga føresegn om ulovlege stengsler som seier at «Eier eller bruker av grunn må ikkje ved stengsel eller på annan måte vanskeliggjøre ferdsel, opphold, bading eller høsting som er tillatt i denne lov, med mindre det tjener hans berettigete interesser og ikkje

er til utilbørleg fortrensel for almenhetens utøvelse av allemannsrett.» Slike stengsler kan ein krevje fjerna etter friluftsløva § 40.

Kommunane har ansvar for å følgje opp tiltak som er gjennomført i strid med lover og reglar. Det er mitt inntrykk at dette er eit ansvar kommunane jamt over fylgjer opp, sjølv om det sjølv sagt kan finnast døme på det motsette. Det er fleire kommunar som enten har eller er i gong med å kartlegge tiltak i strandsona som kan vere gjennomført i strid med lover og reglar. Der kommunane finn grunnlag for å følgje opp eit konkret tilhøve, har dei tilgjengeleg ei rekke verktøy for å rydde opp.

Som oppfølging av Heilskapleg tiltaksplan for Oslofjorden, oppretta Klima- og miljødepartementet i 2022 ei tilskotsordning for juridiske utgreiingar om allmentas tilgang til strandsona. Den har ført til at ulovlege stengsler i strandsona er fjerna. Ordninga er videreført i 2024. Mange kommunar er i gang med å følgje opp sjikanøse stengsler i strandsona. Statsforvaltarane rapporterer årleg til departementet om kommunane si oppfølging i strandsona. Det er oppretta eit kystsonenettverk med kommunar, fylkeskommunar og statsforvaltarar langs Oslofjorden. Dette nettverket er viktig for å auke kompetansen om forvaltninga av strandsona, ikkje minst friluftssyn og oppfølging av ulovlegheiter. Det vil òg kunne gi betre oversikt over kommunar som har sett i gang arbeid med å følgje opp ulovlege tiltak. Nettverket blir drifta over Klima- og miljødepartementet sitt budsjett.

SPØRSMÅL NR. 1434**Innlevert 3. mars 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 11. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for Moskenes kommune som står i en helt umulig økonomisk situasjon?

BEGRUNNELSE:

Det har lenge vært kjent at Moskenes kommune står i en svært vanskelig økonomisk situasjon og kommunen har vært 12 år på Robek-lista. I en sak i NRK Nordland 21. februar "krever kommunestyret at Kommunal- og distriktsdepartementet må ta et større ansvar for innbyggerne i kommunen – da de ikke selv ser hvordan de skal klare det". Videre sier ordfører Hanna Sverdrup; "– Vi mener Kommunaldepartementet er siste utvei. Enten må de hjelpe oss eller så må vi prøve å slå oss konkurs. For vi ser ikke hvordan vi skal komme oss ut av det. Vi skal både bygge opp en struktur som ikke finnes og samtidig betale ned en enorm gjeld." Det er også kjent gjennom NRK-saken at kommunen ønsker et møte med statsråden om saken.

Svar:

Eg er kjend med situasjonen i Moskenes kommune, og eg hadde møte med kommunen og Statsforvaltaren i Nordland den 17. november 2023 og seinast den 7. mars 2024.

Statsforvaltaren er staten sin representant i fylka og har følgd opp kommunen i mange år. Dei økonomiske problema i kommunen har oppstått over mange år og skuldast at kommunen har hatt høgre utgifter enn inntekter. Det er kommunestyret sjølv som har hovudansvaret for å tilpasse utgiftene til inntektene. Problema til kommunen er samansette og ikkje berre av økonomisk art. Derfor må også forslaga til løysningar vere fleire. Etter møtet med kommunen og statsforvaltaren den 7. mars vil eg be statsforvaltaren, i samarbeid med kommunen, om å synleggjere dei største utfordringane til kommunen og kome med konkrete forslag til tiltak som kan setjast i verk snart. Basert på tilbakemeldinga frå statsforvaltaren vil eg vurdere om og korleis staten kan hjelpe for at situasjonen i Moskenes kan betrast.

SPØRSMÅL NR. 1435**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 8. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

EU skal fram til 2032 gjennomføre ei kjempesatsing på energiøkonomisering og det grønne skiftet for små bedrifter og husstandar med svak økonomi. Verktøyet er eit sosialt klimafond på meir enn 650 milliardar kroner. Noreg har forplikta seg til å betale inn 5,5 mrd. NOK i dette fondet.

Kan statsråden gjere greie for om Noreg vil delta fullt ut i dette fondet, slik at små bedrifter og husstandar med svak økonomi kan søke støtte for å gjennomføre tiltak for energiøkonomisering?

GRUNNGJEVING:

Noreg deltar i EU sitt innovasjonsfond som også er finansiert med kvoteinntekter. Her har norske bedrifter over år henta ut betydelege løyvingar til gode tiltak. No er spørs-

målet om norske husstandar og små bedrifter skal få tilgang til denne nye EU-ordninga som er retta mot å gjennomføre tiltak for energiøkonomisering.

Svar:

Det sosiale klimafondet sorterer under klima- og miljøministeren. Det er, så langt jeg er kjent med, ikke endelig avklart om, og eventuelt på hvilke vilkår, Norge skal delta i Det sosiale klimafondet. Finansieringen av Det sosiale klimafondet reguleres gjennom det forsterkede kvotedirektivet, og Norge er gjennom deltakelsen i EUs kvotedirektiv derfor pliktige til å bidra til finansieringen av fondet. Spørsmålet om deltakelse i fondet er regulert i en egen forordning, som ikke er regnet som EØS-relevant.

EU-kommisjonen har likevel invitert Norge og de andre EFTA-statene til å delta i fondet dersom vi ønsker det.

Regjeringen har etablerte støtteordninger til energitiltak gjennom Enova og Husbanken som treffer både husholdninger og bedrifter. I statsbudsjettet for 2024 er bevilgningene til Enova økt med 880 mill. kroner for å styrke Enovas satsing på energitiltak, og regjeringen viderefører og styrker Husbankens tilskuddsordning til energitiltak i kommunale bygg til 300 mill. kroner i 2024. Regjeringen er opptatt av at ordningen gjennom Husbanken bidrar til at blant annet husholdninger med lavere inntekter også kan få mer energieffektive boliger.

Husbanken har gjennom tildelingsbrevet fått en føring om at kommunalt eide utleieboliger skal prioriteres i ordningen.

Regjeringen har også styrket det øvrige arbeidet med energieffektivisering betydelig, og la i høst frem en handlingsplan for energieffektivisering som setter retning for hvordan myndigheter og andre skal jobbe med energieffektivisering i tiden som kommer. Handlingsplanen presenterer flere virkemidler som vil bidra til å utløse mer energieffektivisering, inkludert særskilte krav og målrettede informasjonstiltak.

SPØRSMÅL NR. 1436

Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 11. mars 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener statsråden det er uheldig for konkurransen i dagligvaresektoren hvis grossistene overtar distribusjonsvirksomheten i Ringnes, og vil regjeringen gripe inn å sikre at dette ikke vil føre til at dominerende aktører får enda større grep om volum og vareflyt, total kontroll på verdikjeden og dermed svekket konkurranse?

BEGRUNNELSE:

Ledelsen i Ringnes varslet tirsdag at de nok en gang ønsker å «sondere» med dagligvarekjedene om å overta distribusjonen av bryggeriets varer. Mellom 250 og 300 Ringnes-arbeidere, eller rundt en tredjedel av arbeidstokken, kan bli berørt. Får grossistene tilført Ringnes sitt volum og kontroll på vareflyten vil det representere en betydelig økning i vertikal integrasjon, som Stortinget i flere runder har uttrykket bekymring rundt. I tilfelle vil det kun være Tine igjen som har sin egen distribusjon. I oktober 2021 avsluttet Ringnes over 5 år med forhandlinger med NorgesGruppen, Coop og Rema 1000. Den gangen var det slik undertegnende forstår spesielt NorgesGruppen som var mest villig til å overta distribusjonen til Ringnes. Markedsandelen til NorgesGruppen i dag rundt 45 %. Inkluderer man hotell, restaurant, serveringssteder, storhusholdning og kantiner er andel langt høyere. Ringnes vurderer denne gangen om hele volumet skal tilføres grossistene. Hvis for eksempel NorgesGruppen til å overta volumet og kontrollen på vareflyten vil de få en enorm posisjon, samt bortimot full kontroll over verdik-

jeden. I lys av arbeidet som Stortinget har pålagt regjeringen gjøre for å sikre bedre konkurranse i dagligvaresektoren, mener undertegnende at en slik utvikling være svært bekymringsfullt.

Svar:

Jeg vil først uttrykke at jeg har stor forståelse for at medarbeiderne hos Ringnes opplever en situasjon der det oppstår usikkerhet om jobbene deres som vanskelig.

Et foretak har behov for å tilpasse seg endringer i markedet for å styrke sin konkurransevne. Ringnes står fritt til å organisere sin drift slik de mener er hensiktsmessig, under forutsetning av at det er innenfor gjeldende lovgivning. Ledelsen, de ansatte og fagforeningene i Ringnes bør arbeide sammen for å finne løsninger som ivaretar bedriftens behov, samtidig som de ansattes rettigheter også ivaretas.

Kostnadsfordeler ved sentralisering av distribusjonstjenester

I NOU 2013: 6 God handelsskikk i dagligvarekjeden skrev Dagligvarelovutvalget at «[d]et synes klart at det i de fleste tilfeller eksisterer åpenbare stor- og samdriftsfordeler knyttet til at distribusjonstjenestene sentraliseres. Kostnadsfordelene innebærer antakelig at det kun er de største leverandørene som rent kostnadsmessig vil kunne konkurrere med et sentralisert grossist- og distribusjonsapparat». Utvalget skrev også at «TINE og bryggeriene er blant de få leverandører som fortsatt har et eget distribusjonsapparat.» Når Ringnes nå i 2024 sier at de

ønsker å «sondere» med dagligvarekjedene om å overlate distribusjonen av bryggeriets varer til dem, kan det tyde på at kostnadsfordelene til dagligvarekjedenes sentraliserte grossist- og distribusjonsapparat har økt ytterligere.

Dagligvarekjedenes mulige kostnadsfordel kommer blant annet av at det er stordriftsfordeler i dagligvare-distribusjon ved at store volum reduserer gjennomsnittlige distribusjonskostnader. Den omfattende vertikale integrasjonen hos dagligvarekjedene, kan også bidra til mulige kostnadsfordeler i distribusjonen. En eventuell kostnadsfordel som følge av vertikal integrasjon, kan blant annet komme av at integrasjon gjør det lettere å koordinere beslutninger om blant annet grossisttjenester, transport inn til butikk og hylleplass.

Eventuelle kostnadsfordeler som dagligvarekjedene har i sine grossist- og distribusjonsledd som følge av stordriftsfordeler og vertikal integrasjon kan styrkes ytterligere ved at de overtar distribusjonen av Ringnes sine produkter. Dette kan igjen øke etableringshindringene i markedet. Dagligvarelovutvalget skrev i NOU 2013: 6 God handelsskikk i dagligvarekjeden at «[e]t potensielt problem med vertikal integrasjon mellom grossist/distribusjon og kjedene er muligheten for hel eller delvis eksklusjon av aktører i markedet. Uten tilgang til distribusjonstjenester er det mulig at det vil kunne oppstå utestengelser både oppstrøms og nedstrøms». Det kan derfor ikke utelukkes at konkurransen i den norske dagligvarebransjen kan svekkes dersom Ringnes går over til grossistdistribusjon. I hvilken grad konkurransen vil påvirkes er det imidlertid for tidlig å si noe om.

Konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen

Konkurransesituasjonen i dagligvarebransjen er utfordrende, med få aktører i alle ledd i verdikjeden og høye etableringshindringer. Få nye aktører etablerer seg og enda færre lykkes. Mangel på konkurranse kan medføre at bedriftene blir mindre effektive og innovative, og at forbrukerne opplever høyere priser og dårligere utvalg. Norske forbrukere møter fremdeles høyere priser og mindre utvalg i butikkhyllene enn forbrukere i våre naboland.

Regjeringen er derfor opptatt av at det skal være effektiv konkurranse i dagligvarebransjen og prioriterer arbeidet med å styrke konkurransen høyt. Regjeringen har iverksatt historisk mange tiltak for å bedre konkurranseforholdene, noe som kommer til uttrykk i regjeringens tipunksplan for bedre konkurranse i dagligvarebransjen.

Dersom det skal gjennomføres spesifikke tiltak rettet mot grossist- og distribusjonsdelen av verdikjeden må det vurderes nøye. I vurderingen av om konkurransen innenfor grossist- og distribusjonstjenester svekkes dersom dagligvarekjedenes grossister overtar Ringnes sin distribusjon, er det også behov for å vurdere hvilke insentiver og muligheter aktørene i markedet har til å opptre konkurransebegrensende. På nåværende tidspunkt foreligger det ikke et tilstrekkelig faktagrunnlag for å avgjøre om tilgang til grossist- og distribusjonsløsninger bør

reguleres, og det er behov for mer kunnskap. Eventuelle reguleringer av f.eks. tilgang til grossistnettverk kan medføre utilsiktede virkninger, som f.eks. svekkede insentiver til å utvikle egne grossistnettverk. I tillegg kan det medføre betydelige kostnader knyttet til håndheving av eventuelle reguleringer. Det er derfor satt i gang et arbeid i Nærings- og fiskeridepartementet for å skaffe et bedre faktagrunnlag for vurderingen av om tilgang til grossist- og distribusjonsløsninger bør reguleres. Jeg vil på egnet måte informere Stortinget når resultatet av dette arbeidet foreligger.

Flere verktøy til Konkurransetilsynet

Flere verktøy til Konkurransetilsynet er en del av regjeringens tipunksplan for bedre konkurranse i dagligvarebransjen. Et forslag til et nytt markedsetterforskningsverktøy i konkurranseloven har vært på høring. Tilsvarende verktøy er allerede innført i Storbritannia, Island og Tyskland og vurderes innført i en rekke andre land. Nærings- og fiskeridepartementet jobber med oppfølgingen av forslaget.

Verktøyet vil gjøre det mulig å gripe inn i markeder hvor det er forhold som vesentlig begrenser konkurransen, uten at det foreligger brudd på forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid eller misbruk av dominerende stilling. Markedsetterforskningsverktøyet vil gjøre det mulig å ta tak i utfordringer og strukturelle problemer som hindrer effektiv konkurranse, og som ikke lar seg løse gjennom håndheving av konkurranseloven slik den er i dag.

Et markedsetterforskningsverktøy kan benyttes til å undersøke flere av utfordringene som omtales i regjeringens tipunksplan, også når det gjelder eventuelle utfordringer knyttet økt konsentrasjon innenfor grossist- og distribusjonstjenester.

Avsluttende kommentarer

Som omfanget og bredden av tiltakene i tipunksplanen viser, er konkurranseutfordringene i dagligvarebransjen komplekse og sammensatte. Alle tiltakene vi vurderer, omfatter kompliserte problemstillinger og krevende vurderinger.

Jeg er opptatt av å gjøre et grundig arbeid, slik at vi kommer frem til gode tiltak som bidrar til tøff konkurranse, til det beste for forbrukeren. I sum mener jeg tiltakene over tid vil kunne bidra til mer konkurranse, lavere priser og bedre utvalg i dagligvarebransjen.

SPØRSMÅL NR. 1437**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er Stortingets forutsetning om forsiktighet med påberopelse av foreldelse også forutsatt å gjelde for landets kommuner, eller er rundskrivet ikke retningsgivende for kommunenes praksis?

BEGRUNNELSE:

Det vises til rundskriv G-01/2017 punkt 5.3, og da særlig til følgende avsnitt:

«Spørsmålet om hvorvidt staten bør frafalle foreldelsesinnsigelsen er en skjønnsmessig avgjørelse. Det må foretas en konkret vurdering der det tas utgangspunkt i at Stortinget har forutsatt en praksis hvor staten er forsiktig med å påberope foreldelse dersom skadelidte ville vunnet frem med kravet om det ikke var foreldet og det objektivt sett er gode grunner til at vedkommende ikke har fremmet kravet tidligere.»

Svar:

Rundskriv G-01/2017 omhandler erstatningskrav som kan føre til utbetalinger som belastes kap. 471, post 71 og gjelder for statens håndtering av slike krav. Innholdet i rundskrivet baserer seg imidlertid på en tolkning av rettskilder som er relevante også for andre enn staten, herunder forarbeidene til foreldelsesloven. Rundskrivet kan derfor også være relevant å se hen til for andre enn staten.

Når det gjelder spørsmålet om Stortingets forutsetning om forsiktighet med påberopelse av foreldelse, viser jeg til Innst. O. nr. 18 (1995–1996), der Stortingets justiskomite drøfter foreldelsesloven § 9, som regulerer foreldelse av krav på skadeserstatning. I innstillingen uttalte en samlet justiskomite:

"Komiteen viser til at staten har anledning til å frafalle en foreldelsesinnsigelse, og at dette også nesten uten unntak gjøres i praksis der skadelidte ellers ville lide uforskyldt tap. Komiteen vil understreke viktigheten av at denne praksis konsekvent følges opp, ikke minst i saker der det reises krav mot det offentlige for feil eller forsømmelser mot barn og unge. Komiteen mener det ville være klart urimelig om skadelidte ble møtt med en påstand om foreldelse i slike tilfeller, og ber departementet påse at reglene om frafallelse av foreldelse praktiseres i henhold til forutsetningene. Komiteen viser til at hensynet til at skadevolder skal kunne legge forholdet bak seg, og etter en tid skal kunne innrette seg på at den skadegjørende handling ikke vil føre til nye krav, ikke har samme vekt når det er det offentlige som er skadevolder."

Etter gjeldende rett har også kommuner anledning til å frafalle en foreldelsesinnsigelse. Uten å ta stilling til hva Stortinget legger i uttalelsen gjengitt over, antar jeg at en del av de samme hensyn som gjør seg gjeldende når staten vurderer å frafalle en foreldelsesinnsigelse, også kan gjøre seg gjeldende for en kommune.

Når det gjelder vurderinger knyttet til kommunalt selvstyre og kommuners praksis, er dette spørsmål som må besvares av kommunalministeren.

SPØRSMÅL NR. 1438**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 8. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Planlegger regjeringen å legge fram EUs fjerde energimarkedspakke for Stortinget som en samlet sak, eller stykkevis og delt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har EUs fjerde energimarkedspakke til vurdering. I februar sa utenriksministeren til Nationen at det kan komme noe til Stortinget i løpet av våren. Pakken består av fire forordninger og fire direktiver, noen mer kontroversielle enn andre. Økt kontroll med bruk av

flaskehalsinntekter og økt makt til ACER er blant de mer kontroversielle elementene.

Svar:

EU har vedtatt flere direktiver og forordninger på energiområdet de siste årene, herunder regelverket i Ren Energi-pakken fra 2018 og 2019. Jeg forstår det slik at det er det sistnevnte regelverket det vises til i spørsmålet. Flere av rettsaktene henger sammen, og innholdet i dem og konsekvensene ved gjennomføring i Norge er blant spørsmålene som må vurderes.

I tråd med EØS-avtalen er jeg opptatt av å redusere etterslepet av saker som er vedtatt i EU, men som ikke innlemmet i EØS-avtalen. Samtidig er jeg opptatt av at vi skal

gjøre gode vurderinger av innholdet i og konsekvensene av regelverket før det innlemmes, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger i den grad det er behov.

Det er så langt ikke truffet vedtak i EØS-komiteen om innlemmelse av regelverket i Ren Energi-pakken. Jeg er innstilt på at vi skal jobbe videre med sikte på reduksjon av etterslepet i rettsaktene om energi, sammen med våre EFTA-partnere og i dialog med EU-siden. Det er likevel for tidlig å kommentere på når og hvordan dette vil bli lagt fram for Stortinget.

Jeg må derfor komme tilbake til spørsmålet om fremleggelse av sakene for Stortinget på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1439

Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 12. mars 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hva var lønnsveksten i 2023 i hhv. Forsvaret, politiet og i hver av de fem øvrige statlige virksomhetene med høyest lønnsvekst?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på mitt spørsmål nr. 1327, hvor statsråden svarer at hun har mottatt data som gjør det mulig å beregne årslønnsveksten i den enkelte virksomhet.

Svar:

Vi vil starte arbeidet med å lage en slik oversikt. Det vil imidlertid ta noe tid å beregne og kvalitetssikre de opplysningene representanten ber om. Spørsmålet fordrer at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet beregner mange størrelser som ikke er lett tilgjengelig. Jeg vil oversende en slik oversikt som etterspørres så snart det lar seg gjøre. Siden dette er oversikter partene ikke normalt utarbeider inn mot lønnsoppgjør, vil jeg også involvere det partssammensatte statistikk- og beregningsutvalget i arbeidet.

Tilleggsvar 7. mai 2024:

Jeg viser til tidligere svar der vi opplyste om at vi skulle sette i gang arbeidet med å utarbeide en slik oversikt som representanten etterspør. Herved oversendes en oversikt over endring i gjennomsnittlig utbetalt lønn per årsverk fra 2022 til 2023 i Forsvaret, Politiet og de fem virksomhetene med størst endring målt i prosent.

Virksomhet	Gjennomsnittlig totallønn 2023	Gjennomsnittlig totallønn 2022	Vekst i prosent	Antall årsverk
Bioteknologirådet	kr 809 486	kr 699 073	15,8 %	8
Norsk Utenrikspolitisk Institutt	kr 759 242	kr 689 209	10,2 %	79
Artsdatabanken	kr 739 541	kr 671 720	10,1 %	31
Norsk organ for kvalitet i utdanningen	kr 724 065	kr 658 517	10,0 %	89
Politi­høgskolen	kr 749 636	kr 683 590	9,7 %	363
Forsvaret	kr 780 763	kr 722 532	8,1 %	18251
Politiet	kr 709 374	kr 666 905	6,4 %	18510

Beregningene er gjort med opplysninger fra Digitaliserings og forvaltningsdepartementets database som mottar opplysninger om rapportert lønn til A-ordningen fra SSB. Databasen driftes av Direktoratet for Økonomistyring (DFØ).

Totallønn består i utbetalt fastlønn, faste og variable tillegg. Overtid og utenlandstillegg inngår ikke. Ledere på statens lederlønnssystem, overenskomstlønne, dommere, timelønne og honorarlønne skal ikke inngå i årsverkene. Som påpekt i mitt svar til representanten på spørsmål nr. 1327, avviker beregningsmetoden som er benyttet fra den metoden det partssammensatte Statistikk- og beregningsutvalget i Staten benytter for årslønnsvekstberegningene som fremkommer av rapportene til det Tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU).

Endringer i sammensetning av arbeidstakere, forskyvninger av lønnsutbetaling mellom årene, eller eventuelle feilføringer i A-ordningen og/eller databasen er forhold som også vil ha påvirkning på den målte lønnveksten. Dette er forhold som særlig kan ha stor effekt i mindre virksomheter. Det kan for eksempel påpekes at en avdeling i Norsk organ for kvalitet i utdanningen ble virksomhetsoverdratt 01.01.2023, og at dette har påvirkning på denne virksomhetens gjennomsnittlige totallønn i 2023. Departementet har ikke mulighet til å korrigere for alle slike forhold for samtlige virksomheter i staten.

SPØRSMÅL NR. 1440**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 11. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Stemmer påstanden fra statssekretæren at det vil koste nærmere ti milliarder kroner å «skrote helseplattformen», i så fall ber jeg om å få regnestykke?

BEGRUNNELSE:

Dagens Medisin hadde i etterkant av fremleggelsen av ny helse- og samhandlingsplan en sak om at regjeringen:

«Vil ha en heletjeneste- og like gode tjenester over hele landet».

På avisens Facebook sider ble denne saken lagt ut og det skapte noe engasjement da Helseplattformen ble nevnt.

I den forbindelse kastet statssekretær Ole Henrik Krat Bjørkholt seg inn i debatten med blant annet følgende budskap:

«Hvor vil du hente de nærmere ti milliarder kroner fra prislappen for å "skrote helseplattformen" som du tar til orde for?»

Et spørsmål som melder seg er hvilke betingelser Helse Midt Norge har akseptert dersom man velger å heve kontrakten.

Svar:

Å nå skulle velge en annen strategi enn Helseplattformen vil være kostbart. Helse Midt-Norge RHF sier at det vil koste mange milliarder kroner å erstatte Helseplattformen med andre løsninger, men departementet er ikke kjent med om de har laget presise anslag. Helse Midt-Norge RHF mener det er en lite realistisk problemstilling å reversere innføringen av Helseplattformen. En overgang til et eller flere alternativt/alternative system(er) vil ifølge Helse Midt-Norge RHF ta flere år, utløse en betydelig arbeidsbelastning for helsepersonell og man kan heller ikke utelukke utfordringer for pasientsikkerheten med overgang til ny/nye løsninger. Det er også viktig å huske på at Helseplattformen er et felles prosjekt mellom helseforetak og kommuner, og det er uklart hva en evt. endret strategi skulle bety for kommunene både systemmessig og kostnadsmessig.

Innføringen av Helseplattformen har støtt på større utfordringer enn forventet, og det er ingen tvil om at innføring av nye systemer er krevende. Det tar tid, og utvikling og endringsprosesser vil alltid avdekke områder som må forbedres og videreutvikles.

SPØRSMÅL NR. 1441**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 12. mars 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Hvilke norske institusjoner tilbyr offentlig finansiering til energiprojekter i utlandet og hvor mye gikk fra disse institusjonene til fornybar og fossil energi i 2023?

BEGRUNNELSE:

Norge sluttet seg til the Clean Energy Transition Partnership (CETP) i fjor, som forplikter Norge til å stoppe internasjonal offentlig finansiering av fossil energi, og heller støtte den grønne omstillingen. CETP flytter allerede 6,5 milliarder dollar hvert år bort fra fossil energi over til

fornybarnæringen og Norges medlemskap har potensial til å høyne dette tallet.

Svar:

I Regjeringens utviklingspolitikk er fornybar energi prioritert. Tallene for 2023 er ikke klare ennå, men til sammen forpliktet Norfund og Eksfin godt over 10 milliarder kroner til prosjekter for utbygging av fornybar energi i løpet av januar til juli i fjor.

Vi har en betydelig satsing på fornybar energi i utviklingspolitikken gjennom Klimainvesteringsfondet

og den nye garantiordningen for fornybar energi. Norge støtter også de multilaterale utviklingsbankenes investeringer i energitilgang og grønne overganger i utviklingsland, med en klar føring om å oppskalere investeringer i fornybar energi og fase ut allerede begrenset finansiering av fossil energi. Vi finansierer også kunnskapsprogrammet Energi for utvikling (Efu) samt store tilskudd til multilaterale organisasjoner som gjør betydelige investeringer i prosjekter som jobber med utbygging av fornybar energi. Programmet Olje for utvikling (Ofu) fases ut i 2024 og det er vedtatt at Norfund ikke skal investere i gass etter 2022 med unntak av klart definerte og nødvendige tilfeller.

Norfund er statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland. Selskapet investerer risikokapital i privat sektor i utviklingsland. Hensikten er å etablere levedyktig og lønnsom virksomhet som ellers ikke vil bli igangsatt som følge av høy risiko. Norfund forvalter også Klimainvesteringsfondet, som investerer i fornybar energi i utviklingsland som i dag har høye klimagassutslipp med store utslipp fra kullkraft og annen fossil kraftproduksjon.

Norfund skal investere om lag 60 prosent av kapitaltilskuddet over tid i fornybar energi under utviklingsmandatet og for klimainvesteringsfondet er denne andelen 100 prosent. I 2023 forpliktet selskapet totalt 2,988 milliarder norske kroner til investeringer i fornybar energi i utviklingsland. 1,613 milliarder kroner ble investert gjennom Klimainvesteringsfondet og 1,375 kr over Norfunds ordinære mandat. Dette tallet inkluderer investeringer i transmisjon som er viktig for å øke andelen fornybar energi. Norfund foretok ingen investeringer i utvinning av, eller kraftproduksjon basert på, fossil energi i 2023 i tråd med gjeldende retningslinjer.

Eksfin fremmer norsk eksport ved å gi lån og garantier til kjøpere av norske eksportvarer og -tjenester. Eksfin tar, innenfor sitt handlingsrom, beslutninger om finansiering av enkeltsaker. Det gjøres nøye vurderinger av blant annet kredittverdighet, bærekraft og miljø- og sosiale forhold. Tallene for hele 2023 er enda ikke klare, men i perioden januar til juli 2023 ble det gitt 14,8 mrd. kroner i nye garantier under Alminnelig garantiordning. Av dette utgjorde 7 mrd. kroner fornybar kraftproduksjon og miljøteknologi (47,3 pst.), primært knyttet til havvind og solenergi. Fossil energi utgjorde 4,1 mrd. kroner (27,7 pst.), og «andre prosjekter» 3,7 mrd. kroner (25 pst.). Når det kommer til nye lån ble det i perioden januar til juli 2023 gitt lån for 10,5 mrd. kroner. Av dette var 1,3 mrd. kroner fornybar og grønn teknologi (12,4 pst. av nye lån i 2023), 4,1 mrd. kroner var knyttet til olje og gass (39,1 pst.), og andelen nye lån i 2023 som gikk til «andre prosjekter» var 5,1 mrd. kroner (48,5 pst.).

Regjeringen jobber nå med hvordan tilslutningen til Clean Energy Transition Partnership skal operasjonaliseres i Eksfin. Disse nye føringene vil bidra til å ytterligere dreie Eksfins finansiering vekk fra olje og gass og over til fornybare næringer.

Hoveddelen av bistandsmidlene som går til fornybar energi forvaltes gjennom Norad. Støtte via Verdensbanken, Afrikabanken og andre partnere, og noe direkte til selskaper gjennom bedriftsstøtteordningen, er knyttet til å tilrettelegge for fornybar energi. Totalt utbetalte Norad i 2023 813,2 millioner kroner til energi, av dette var 59,9 millioner kroner, dvs. ca. 7,4 %, til Olje for Utvikling. De norske ambassadene har også noen bistandsmidler som skal gå til fornybar energi.

SPØRSMÅL NR. 1442

Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 14. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at foreldre i foreldrepermisjon også får mulighet til permisjon fra styreverv, med formål om å bygge ned barrierer for å ta styreverv for kvinner som planlegger å få barn?

BEGRUNNELSE:

Nylig kunne man i Dagens næringsliv lese om en nybakt mamma som fikk beskjed om å stille på styremøte 4 uker etter fødsel. I saken ble andre nybakte foreldre og unge i etableringsfasen advart mot å ta styreverv. Med begrunnelsen om at rettighetene til personer som tar styreverv ikke er tilsvarende andre i arbeidslivet. Slik at man ikke har et reelt valg om å kunne ta permisjon fra styrevervet

eller få overført sin permisjon til medmor eller medfar slik at man har anledning til å delta dersom man ønsker det. Men er avhengig av styrets fleksibilitet og tilrettelegging.

Regjeringen har selv uttalt at likestilling og mangfold i næringslivet kan skape mer innovasjon, bedre arbeidsmiljø, smartere beslutninger og økt verdiskaping. En del av det mangfoldet handler om å sørge for en høyere kvinneandel i styrerommene. I dag er om lag 1 av 5 i styrerommet kvinner. Skal vi lykkes med omstillingen må vi slippe alle gode krefter til. Men vi må også jobbe for at styrevervet oppleves som attraktivt og forutsigbart også for unge i en etableringsfase. Dersom styreverv skal være noe som kun fungerer etter at man har fått barn, vil det være en brems på nyrekruttering og redusere det mangfoldet man har en bred politisk ambisjon om å lykkes bedre med framover.

Svar:

I dag er om lag 148 000 av styremedlemmene i norske aksjeselskaper kvinner. Regjeringens forslag til nye krav til kjønns sammensetning i styret i foretak ble vedtatt i Stortinget 20. desember 2023. De nye kravene vil innføres trinnvis frem mot 2028. Beregninger viser at det vil bli behov for å rekruttere totalt ca. 12 700 nye styrerepresentanter. Reglene er utformet slik at vi utnytter den samlede kompetansen i samfunnet også på styrenivå, samtidig som norske foretak ikke påføres uforholdsmessige administrative eller økonomiske byrder.

Å finne gode styremedlemmer er viktig for alle selskaper. Å finne løsninger som gjør det attraktivt for både kvinner og menn med små barn å sitte i styret vil være ett tiltak for selskapet for å tiltrekke seg gode styremedlemmer. Styret har ansvaret for forvaltningen av selskapet, og skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Medlemmene i styret i et aksjeselskap har en sentral rolle i å ivareta selskapets interesser og

velges i utgangspunktet av aksjeeierne på selskapets generalforsamling. Styret er et kollektivt organ, og det stilles lovkrav til innkalling, deltakelse og ansvar. Tjenestetiden for et styremedlem er vanligvis to år. Ut over minimumsregler som skal bidra til forsvarlig forvaltning i alle selskaper, er aksjeloven fleksibel når det gjelder organiseringen av styrets arbeid. Styret kan behandle saker i elektronisk eller fysisk møte. Selskapslovene gir generalforsamlingen stor frihet til å velge hvor mange styremedlemmer et selskap skal ha. De fleste selskaper har flere styremedlemmer enn lovens minimumskrav. For disse vil selskapenes styre være vedtaksdyktige også hvis én eller flere medlemmer er fraværende. Generalforsamlingen kan også bestemme at det skal velges varamedlemmer til styret. Varamedlemmet trer inn i styret når et styremedlem ikke har anledning til å delta. Det er derfor ikke nødvendig å endre loven for at det skal være mulig å være borte fra verv som styremedlem i en periode. Det er også opp til generalforsamlingen å beslutte hvilken godtgjørelse styrets medlemmer skal ha, og om det skal være vederlag per møte, en fast godtgjørelse per år eller en kombinasjon av dette. Hvordan styremedlemmene skal godtgjøres, er en sak mellom generalforsamlingen og styret.

Jeg har stor forståelse for at det i småbarnsperioden er utfordrende å kombinere familielivet med styreverv og andre forpliktelser. Etter min vurdering gir selskapsregelverket tilstrekkelig frihet for selskapene til å tilpasse styrearbeidet slik at også småbarnsforeldre har mulighet for å påta seg de forpliktelsene et styreverv innebærer. Å gripe inn i forvaltningen av selskapet ved å pålegge selskapene en annen organisering av styrearbeidet vil innebære å frata selskapene en viktig del av sin autonomi.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-1443-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1443

Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Den tragiske helikopterulykken sist uke viser at vi må styrke sikkerheten for våre offshore arbeidere. EU har påny kontaktet Norge for å få et felles helikopterregelverk.

Dette vil svekke sikkerheten. Innføringen av dette vil blant annet bety at kravet om norsk driftstillatelse forsvinner. Da vil alle europeiske helikopteroperatører kunne levere tjenester på norsk sokkel. Også de som ikke har erfaring fra norsk sokkel og de værforholdene som er her.

Vil regjeringen avvise EUs forslag om felles regelverk?

BEGRUNNELSE:

Solberg regjeringen avviste å ta dette inn som del av EØS avtalen i 2017.

"Sikkerhetsstandarden for helikopteroperasjoner på norsk kontinentalsokkel (NCS) er generelt ansett for å være verdensledende."

Dette står å lese i en Sintef rapport fra 17.01.23. Allikevel skjer det svært alvorlige ulykker også her. Sist i forrige uke hvor et helikopter styrtet i sjøen utenfor Vestlandet. I 2017 var det store protester fra flere LO-forbund, andre fagforeninger og oljebedrifter mot EU-regelverket, som heter Helicopter Offshore Operations (HOFO). HOFO-regelverket medfører at vi mister nasjonal kontroll og tilsyn med helikopteroperasjonene på sokkelen, innenfor et område som vi i dag er verdensledende på.

Det er stor bekymring i fagbevegelsen og blant de ansatte i offshore næringen knyttet til henvendelsen fra EU. Det er derfor svært viktig at denne invitasjonen raskt avvises.

Svar:

Først og fremst; la det ikke være tvil om at jeg er svært opp-tatt av å ivareta sikkerheten rundt både offshore og innenlands helikoptervirksomhet.

Konkret til spørsmålet kan jeg vise til at det 4. mars 2024 ble sendt et brev til Europakommisjonen hvor Samferdselsdepartementet har besvart Kommisjonens utspill om at forordning (EU) 2916/1199 (HOFO-forordningen) bør tas inn i EØS-avtalen. Brevet forklarer hvorfor det er nødvendig å videreføre de sentrale elementene i dagens norske HOFO-regulering.

I møte med representanter for de ansatte i helikopternæringen har politisk ledelse i Samferdselsdepartementet lovet å være åpen om den norske posisjonen i forhandlingen. Brevet er derfor i sin helhet offentlig, og er også lagt ved mitt svar her.

I brevet til Kommisjonen presiserer vi først at en eventuell forhandlet løsning uansett ikke må rokke ved det klare utgangspunktet om at EØS-avtalen ikke gjelder for aktivitet på den norske kontinentalsokkelen.

Dernest slår vi fast at værforholdene i havet utenfor Norge avviker så klart fra værforholdene utenfor EUs medlemsstater at en eventuell forhandlet løsning må kompensere for denne forskjellen. Derfor innledes vedlegget til brevet med en nokså utførlig redegjørelse nettopp for værforholdene i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. På denne måten viser vi hvor krevende forholdene er og hvorfor de eksisterende norske tilleggskravene er nødvendige for å ivareta sikkerheten til dem som daglig er avhengige av disse.

Så er det slik, med ulykken i forrige uke friskt i minnet, at selv dette ikke nødvendigvis er tilstrekkelig til å unngå fremtidige ulykker. Derfor må vi også innenfor det eksisterende norske regimet i alle tilfeller arbeide systematisk for å bli bedre.

Det siste poenget i brevet til Kommisjonen er nasjonal beredskap. Dette har litt enkelt sagt to sider. For det første må vi være i stand til å sikre kontinuerlig drift på petroleumsinstallasjonene på norsk sokkel. Økt sikkerhetspolitisk spenning innebærer at EU-landene også er avhengig av at Norge er i stand til å opprettholde denne formen for beredskap.

For det andre kan jeg ikke se hvordan tilsynsmyndigheten i andre EØS-land kan ivareta denne beredskapen. Det er Luftfartstilsynet som i dag har kompetanse, kapasitet og erfaring om helikopteroperasjoner i norske farvann (og mer generelt), noe ingen andre tilsynsmyndigheter i EØS har. En eventuell forhandlet løsning må sikre at det norske samfunnet opprettholder sin evne til å sikre kontinuerlig drift i en krisesituasjon der vi ikke kan lene oss på tilsynsmyndigheter i andre land.

Med andre ord mener jeg at et ja eller nei til «felles regelverk» ikke treffer helt. Det avgjørende bør være hvordan vi ved hjelp av tilleggsbestemmelser kan sikre tryggheten til de ansatte i bransjen og kontinuerlig drift på petroleumsinstallasjonene.

SPØRSMÅL NR. 1444**Innlevert 4. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 11. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden undersøke om personell i distriktsavdelingene i PST har blitt autorisert på samme måte som det tidligere er opplyst at de lokale distriktslederne har blitt - av både sjef PST og politimesteren?

BEGRUNNELSE:

Jeg har tidligere stilt spørsmål om det er slik at det er krav om dobbel autorisering av alle lokale PST-ledere.

I svar på spørsmål fra meg i november 2022 delte statsråden en redegjørelse fra PST hvor det fremgår at praksisen med to autorisasjonssamtaler for ledere ved distriktsenheten til PST har blitt innarbeidet over tid, fra og med 2017. I redegjørelsen fremkommer det at også de øvrige ansatte ved distriktsenhetene blir dobbel autorisert, gjennom delegert autorisasjonsmyndighet fra sjef PST.

I spørretimen 08.02.23 spurte jeg derfor justisministeren om hun kunne bekrefte at det er gjennomført dobbel autorisering av de over 100 PST-ansatte i politidistriktene. I sitt svar sier justisministeren blant annet at:

«[d]et framgår der at medarbeiderne i PST-enhetene i politidistriktene skal autoriseres av sin nærmeste leder, som er PST-enhetens sjef. Jeg legger til grunn at PST følger lov og egne retningslinjer på dette området, og jeg har ikke grunn til å tro at personer som skal autoriseres, ikke er autorisert.»

Justisministeren avviste altså ikke at de lokale PST-ansatte skal gjennomføre dobbel autorisering.

VG skrev forrige uke om at flere distriktsansatte i PST opplyser at de kun har gjennomført én autorisasjonssamtale, jf. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/O8wG7b/mener-mehl-har-feilinformert-stortinget-etter-varslingssak> Til VG opplyser departementet at de skal gjennomføre to autorisasjonssamtaler.

I sitt svar til meg i spørretimen svarer justisministeren videre at:

«I dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det særlig viktig at Norges nasjonale sikkerhetsinteresser ivaretas på best mulig måte, og at vi sørger for at lovbestemte krav til sikkerhet blir etterlevd.»

Det er derfor grunn til å anta at også av sikkerhetsmessige hensyn er viktig å sjekke om opp praksisen følges.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar til representanten Thorsvik om dette temaet jf. Stortingets spørsmål nr. 229 og nr. 331 i 2022, samt svar til representanten Hagen på spørsmål

nr. 272 i 2022, foruten mitt svar til representanten under Stortingets spørretime 8. februar 2023.

Her fremgår at ifølge PST skal personell, inkludert ansatte i distriktsenhetene som skal ha tilgang og adgang til skjermingsverdige verdier, herunder informasjon, objekter og infrastruktur, autoriseres etter sikkerhetsloven § 8-1. Ansvaret for gjennomføringen av autorisasjon ligger til virksomhetens leder, jf. sikkerhetsloven § 8-9. Distriktsenhetslederne i PST har to virksomhetsledere som begge vil autorisere vedkommende for tilgang til skjermingsverdige informasjon innenfor sitt ansvarsområde, nemlig stedlig politimester og Sjef PST. Dette innebærer altså to autorisasjonssamtaler for distriktslederne i PST.

For å bidra til å belyse praksisen ytterligere for de øvrige ansatte opplyser PST at autorisasjonsansvaret til Sjef PST og stedlig politimester følger linjen ned til PSTs ledere ved lokale enheter. Lederne ved lokale enheter autoriserer videre sitt personell for tilgang og adgang til skjermingsverdige verdier, herunder informasjon, objekter og infrastruktur. Dette gjennomføres i én og samme autorisasjonssamtale, hvor autorisasjonsansvaret til både Sjef PST og stedlig politimester omhandles, jf. sikkerhetsloven § 8-1 og § 8-9.

Jeg vil påpeke at jeg har redegjort for dette i mitt svar til representanten Thorsvik under spørretimen 8. februar 2023, der jeg sa at medarbeiderne i PST-enhetene i distriktene skal autoriseres av sin nærmeste leder, som er PST-enhetens sjef.

For ytterligere informasjon om autorisasjonspraksisen vises det til PSTs redegjørelse av 11. november 2022 om sikkerhetslovens autorisasjonsbestemmelser, som var vedlagt mitt svar til Stortinget på skriftlig spørsmål nr. 331 i 2022.

SPØRSMÅL NR. 1445**Innlevert 5. mars 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 12. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hva vil kulturministeren gjøre for å gjøre norsk musikkarv tilgjengelig for dagens publikum, og for å gjøre større deler av vår musikkhistorie kjent?

BEGRUNNELSE:

I orkestrenes arkiver, på biblioteker og i private samlinger finnes mange norske musikkverk liggende. Men siden disse kun finnes i manuskriptform og uten utskrift av de enkelte stemmene er det umulig å få dem fremført uten et betydelig arbeid med tyding av håndskrift, retting av feil, notesetting og skriving av de enkelte instrumentstemmene. Noen av disse verkene er fra 2008 - gjennom arbeidet til operadirigent Terje Boye Hansen og flere andre - blitt gjort tilgjengelige, fremført og spilt inn.

Som et resultat av dette arbeidet til ildsjeler og frivillige, kan man i dag høre anerkjente verk som operaene «Thora paa Rimol», «Der Fischer», begge av Hjalmar Borgström (Simax) og «Klippeøerne» av Ole Olsen (YouTube). Det samme gjelder CD-innspillinger av symfoniene til Eivind Groven, Sigurd Lie og Ole Hjellemo.

Men vi vet at det finnes flere tilsvarende verk liggende, musikkverk som både er relevante i et musikkhistorisk perspektiv og som vil gi betydelig innblikk i vår kulturelle historie. Så å si hele den musikkdramatiske arven sover sin Tornerosesøvn i arkivhyllene.

Svar:

Nasjonalbiblioteket forvalter landets største samling på rundt 5 000 orkester- og operaverk i manuskriptform.

Samlingen er tilgjengelig for allmenheten, forskere og utøvere. Omtrent halvparten av manuskriptene er digitalisert og tilgjengeliggjort i Nasjonalbibliotekets nettbiblioteket, så langt opphavsretten tillater.

Nasjonalbiblioteket publiserer også noter til norsk samtidsmusikk som ikke er utgitt på forlag gjennom notepubliseringsstjenesten NB noter. Tjenesten inneholder blant annet rundt 3 000 norske orkester- og operaverk, og leverer partitur og stemmemateriale til orkestre og musikkutøvere i inn- og utlandet, til rundt 80 fremføringer i året.

Spørsmålet gjelder materiale som er utilgjengelig for fremføring fordi det ikke er spillbart. Hvem som helst – både orkestre, dirigenter, frivillige og profesjonelle – kan søke midler fra Norsk kulturfond til restaurering av noter slik at de kan klargjøres for fremføring. Kulturrådet, som forvalter Norsk kulturfond, har som formål å stimulere samtidens mangfoldige kunst- og kulturuttrykk og å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Kulturrådet gir jevnlig tilskudd til noterestaure-ring, de siste årene for eksempel til kammermusikk av Halfdan Cleve, Fartein Valen, David Monrad Johansen og Olav Kielland. Et annet eksempel er en kritisk-vitenskapelig noteutgave av ouverturen til Martin Andreas Udbyes opera «Fredkulla», Norges første opera, fra 1858.

Nasjonalbiblioteket har i enkelte tilfeller samarbeidet med norske orkestre om å lage spillbare utgaver av orkesterverk fra manuskript. To eksempler på dette er fremføringen av Bjørn Fongaards Uran 235 i anledning Fongaards 100-årsjubileum i 2019, og Hanna Marie Hansens Noces Norvegiennes i 2020, begge i samarbeid med Oslo-filharmonien.

SPØRSMÅL NR. 1446**Innlevert 5. mars 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 12. mars 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I Statkrafts årsrapport kan vi lese selskapet i 2023 utbetalte om lag 1,8 milliarder i bonuser og «andre ytelser» til an-

satte. LO-sekretær Are Tomasgård har til TV2 beskrevet nivåene som «groteskt høye», og «stikk motsatt av hva Statkraft lovte oss i fjor». I regjeringens eierskapsmelding

vektlegges moderasjon i lederlønninger og bonuser i selskaper hvor staten har eierandeler.

Mener statsråden at bonusnivået i Statkraft vitner om moderasjon i henhold til eierskapsmeldingen, eller er statsråden enig i beskrivelsene til Tomasgård?

BEGRUNNELSE:

For hver tiende krone staten har betalt i strømstøtte til norske husholdninger, har Statkraft betalt cirka en krone i bonus til sine ansatte. I skriftlig svar til Stortinget 14.03.2023, skrev statsråden at lederlønningene og bonusnivåene i Statkraft over tid hadde vært for høye, og at statsråden hadde understreket for styret i Statkraft flere ganger at «staten og særlig denne regjeringen vektlegger moderasjon».

Det vil være interessant å få rede på om statsråden mener om Statkraft har handlet etter signalene fra regjeringa og hvorvidt regjeringens eierskapsmelding gir statsråden verktøyene til å sikre at lederlønninger og bonuser i statlig eide selskaper holder et moderat nivå som ikke skader selskapenes legitimitet.

Svar:

Jeg forstår godt at det stilles spørsmål til bonusordningene i Statkraft, som er et selskap som forvalter felles norske kraftressurser og som er heleid av det norske folk. Særlig sett i lys av de krevende tidene, hvor innbyggerne og næringslivet har økte kostnader knyttet til renter og prisvekst.

Regjeringen er svært opptatt av å bevare og å styrke den norske arbeidslivsmodellen som blant annet bygger på en kultur og tradisjon for høy tillit mellom mennesker og relativt små lønnsforskjeller. Forventningene fra staten som eier om moderasjon er strammet betydelig inn under denne regjeringen gjennom kraftig reduksjon i bonusrammene for ledere. Vi har også innført en ny forventning om at dersom ledere har større lønnsvekst enn gjennomsnittet for selskapets ansatte, skal dette begrunnes særskilt og legges frem på generalforsamlingen. Med et slikt prinsipp håper vi å skape økt bevissthet rundt moderasjon. Vi følger systematisk opp forventningene om moderasjon med alle selskaper med statlig eierandel. Det tar tid før politikken virker, ikke minst fordi inngåtte avtaler og opparbeidede rettigheter ikke kan endres over natten. Eierrapporten for 2022 viste imidlertid at lederlønningene økte mindre enn for gjennomsnittet av lønsmottakere i Norge det året. Det er jeg glad for. Samtidig vil jeg understreke at arbeidet med moderasjon fortsetter hver dag og at vi ikke er i mål.

I slutten av 2022 ble bonusordningene som Statkraft har for sine tradere kraftig begrenset. Selskapet har også tatt selvkritikk på at ordningene var for gode og hadde utilsiktede virkninger. Selskapet opplyser at bonusene til traderne i 2023 er vesentlig redusert. Som jeg har gitt

uttrykk for tidligere, er det ikke uvanlig at spesialister har prestasjonsbaserte godtgjørelsesordninger, blant annet ut fra markedspraksis og konkurranseforhold. Jeg mener at også selskaper med staten som eier bør kunne ha adgang til å tilby slike ordninger til sine spesialister, forutsatt at de bidrar til statens mål som eier og ivaretar selskapets omdømme på en god måte. Her spiller moderasjon også en rolle.

Målet med statens eierskap i Statkraft er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Et bredt flertall i Stortinget sluttet seg til dette da eierskapsmeldingen ble behandlet i fjor. Som Europas største produsent av fornybar energi bidrar Statkraft med en betydelig verdiskaping, og er godt posisjonert for å spille en viktig rolle i det grønne skiftet, både i Norge og Europa. For regnskapsåret 2023 vil selskapet bidra med omtrent 30 milliarder i utbytte og skatt. Statkrafts tradingvirksomhet har bidratt betydelig til selskapets inntjening, de to siste årene med 17 milliarder kroner. Dette kommer oss alle til gode, og er med på å holde skattnivået nede og finansiere barnehage, skole, sykehjem, forsvar, veier og andre viktige velferdsgoder. Jeg vil også vise til at selskapet viser til at den internasjonale tradingvirksomheten ikke påvirker strømprisene i Norge.

Åpenhet er et viktig prinsipp i vårt samfunn og noe vi alle bør etterstrebe. Jeg vil derfor oppfordre Statkraft og andre selskaper til å være så åpne som mulig når det blir stilt spørsmål om godtgjørelser. Så er det styret og ledelsen som i henhold til selskapslovgivning og eierskapspolitikken skal vurdere hvor mye og hvilken informasjon som kan deles. Det er et viktig prinsipp i eierskapspolitikken som et bredt flertall på Stortinget står bak.

SPØRSMÅL NR. 1447**Innlevert 5. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 12. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Ser statsråden behov for å styrke den statlige finansieringen av flerbrukshaller for egenorganisert idrett, og planlegger statsråden å følge opp de tre anbefalingene i rapporten «Det kommer aldri noen bestilling om det ikke er noen som skriker – En mulighetsstudie for etablering av innendørs flerbruksanlegg for egenorganisert aktivitet»?

BEGRUNNELSE:

Mange flerbrukshaller er i liten grad tilrettelagt for å drive med egenorganisert aktivitet. Det finnes en del helårstilbud for egenorganisert aktivitet i form av spesialanlegg, som klatrehaller og skatehaller, men det er relativt få anlegg i Norge som tilbyr et mangfoldig aktivitetstilbud på ett og samme sted.

På bakgrunn av et økende behov for og etterspørsel etter helårstilbud for egenorganisert aktivitet i Norge, fikk Universitetet i Sørøst-Norge våren 2023 i oppdrag av Tverga å gjennomføre en utredning av utfordringer og muligheter for etablering av innendørs flerbruksanlegg for egenorganisert fysisk aktivitet.

I rapporten «Det kommer aldri noen bestilling om det ikke er noen som skriker – En mulighetsstudie for etablering av innendørs flerbruksanlegg for egenorganisert aktivitet» fra desember 2023, pekes det på at spille-middelordningen synes å sette en del begrensninger på hvilke anlegg som bygges, siden retningslinjene i stor grad følger den organiserte konkurranseidrettens behov. Dette legger føringer for hva det gis støtte til, og hvor mye.

Spillemiddelstøtten følger i all hovedsak størrelsen og kompleksiteten til anlegget, ved siden av prioriterte anleggstyper. I rapporten pekes det på at siden et innendørs flerbruksanlegg for egenorganisert aktivitet må «dele opp» søknaden i mindre bestanddeler, som en aktivitets-sal, skatehall og en baskethall, blir sluttsammen mindre enn om man hadde søkt om en standard flerbrukshall.

I rapporten side 60-61 presenteres tre anbefalinger for å styrke den statlige finansieringen av flerbrukshaller for egenorganisert idrett.

Den første anbefalingen er at man justerer retningslinjene for spillemiddelordningen, med sikte på å bedre inkludere og styrke støtten til innendørs flerbruksanlegg for egenorganisert aktivitet.

Den andre anbefalingen er at man vurderer å etablere en særskilt tilskuddsordning for nyskapende anlegg spesielt rettet mot egenorganisert idrett, som tar hensyn til arkitektoniske, miljømessige og sosiale faktorer.

Den tredje anbefalingen er å initiere forskningsprosjekter som spesifikt setter søkelys på bruksfrekvens og dekningsgrad av eksisterende anleggsmasse, herunder forskning som særskilt utforsker behovene for og fordelene ved anlegg for egenorganisert aktivitet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for et bredt og mangfoldig anleggstilbud i hele landet, som bidrar til å sikre at alle har mulighet til å delta både i organisert og egenorganisert idrett.

Tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er det viktigste virkemiddelet i den statlige idrettspolitikken. Regjeringen har igangsatt en gjennomgang av anleggsordningen, med mål om å skape flere og bedre anlegg. Forslag til endringer i tilskuddordningen vil sendes på høring i løpet av våren. I den forbindelse har departementet gjennomført en omfattende innspillsrunde. Alle vil også få anledning til å bidra med innspill i nevnte høring.

Rapporten som representanten refererer til i sitt spørsmål, ble nylig oversendt Kultur- og likestillingsdepartementet. Vi vil lese rapporten med interesse og vurdere alle gode forslag og innspill.

Det er regjeringens mål å opprettholde og videreutvikle brede tilskuddsordninger som treffer mange. Vi har prioritert tilskuddordningen til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Ved de to siste fordelingene av spillemidler til idrettsformål har vi avsatt 1,7 milliarder kroner til dette formålet. Det har blant annet ført til at etterslepet i ordningen og ventetiden på tilskudd har gått ned.

Det gis allerede i dag betydelige tilskudd til anlegg og anleggstyper hvor det hovedsakelig er egenorganisert aktivitet. Dagens regelverk åpner for at det kan ytes tilskudd til anlegg for egenorganisert idrett, ut over de spesifikke anleggstypene som er definert med egne tilskuddsatser. Dette er nettopp for å sikre at tilskuddsordningen skal kunne bidra til å realisere utradisjonelle og nyskapende anlegg.

Videre har regjeringen styrket Tverga – ressursenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet i Norge, blant annet for å sikre at denne delen av anleggspolitikken blir ivarettatt.

Det er viktig å understreke at det er kommuner og idrettslag som bygger og driver idrettsanlegg. Fra statens side gir vi tilskudd til anlegg som er initiert på lokalt nivå. Tall fra søknader om spillemidler viser at anlegg for

egenorganisert idrett og fysisk aktivitet er høyt prioritert, både i kommuner og hos fylkeskommunene.

SPØRSMÅL NR. 1448

Innlevert 5. mars 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 11. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener statsråd Ingvild Kjerkol at Norge får gjennomslag for sine synspunkter i den foreslåtte revideringen av EUs avløpsdirektiv og at direktivet vil kunne tilpasses og ta hensyn til norske forhold, slik forslaget nå ligger?

BEGRUNNELSE:

Avløpsdirektivet fra EU er under revidering. Direktivet vil bli gjeldende i Norge via EØS-avtalen og vil legge føringer for all avløpsrensing i Norge de neste 30 årene.

God avløpsrensing er viktig, men Høyre er bekymret for at vi vil ende opp med et direktiv som ikke er tilpasset norske forhold, der mange av våre innbyggere vil bli tvunget til å innføre krav som gir liten miljøeffekt ute i kommunene. Regjeringen har ved gjentatte anledninger sagt at de jobber for å fremme norske interesser, slik at vi får et direktiv som er tilpasset norske forhold.

Statsråd Ingvild Kjerkol sa i en debatt på Stortinget 9. november følgende:

"Klima- og miljødepartementet har ved flere anledninger spilt inn våre vurderinger overfor EU. Vi vil fortsette å jobbe for å ivareta norske interesser overfor EU i arbeidet fram mot endelig revidert avløpsdirektiv. Vi ser annerledes ut, og derfor er det også viktig at direktiver som skal implementeres i Norge, er relevant for de utfordringene som finnes her."

Norge har en lang kyst, med spredt bosetning og samtidig spredt næringsetablering. I dag gjelder EUs avløpsdirektiv tettbebyggelser over 2 000 personekvivalenter (pe) med utslipp til ferskvann og 10 000 pe med utslipp til kyst. I EUs forslag til revidert direktiv er virkeområdet utvidet slik at det gjelder for alle anlegg i tettbebyggelser fra 1 000 pe, helt uavhengig av om utslippet går til ferskvann eller til kystvann. Dersom dette blir vedtatt vil det kunne få dramatiske følger for svært mange mindre tettsteder, fra Lindesnes til Sør-Varanger og også for tynt befolkede steder i fjellområdene i innlandet.

I dag har Norge er mulighet til å definere områder som «mindre følsomt» I forslaget til revidert direktiv blir betegnelsen «mindre følsomt område» fjernet, og alle vil

få krav om minst sekundærrensing, selv der hvor primærrensing kan være den mest bærekraftige løsningen. I dag er hele kysten Lindesnes til Grense Jakobselv definert som «mindre følsomt område» og en stor del av innbyggerne benytter mekaniske renseanlegg.

Svar:

Spørsmålet ble rettet til helse- og omsorgsministeren, men ansvaret for å besvare spørsmålet er overført til Klima- og miljøministeren som rette vedkommende.

Avløpssektoren er en av de største påvirkerne på vannkvaliteten i Norge, og tiltak på avløpsområdet er avgjørende for at vi skal nå miljømålene våre. Det er behov for bedre rensing av avløpsvannet for å redusere forurensningen fra avløp, og strengere renskrav kan bidra til dette. Behov for bedre rensing og oppgraderinger i avløpssektoren kommer også uavhengig av strengere renskrav i revidert avløpsdirektiv. Vi har et betydelig vedlikeholds- etterslep i vann- og avløpssektoren og mange av renseanleggene er gamle og overholder ikke dagens renskrav. Dermed er det behov for store investeringer i avløpssektoren og en rekke norske kommuner og anleggseiere står foran kostnadskreven oppgraderinger av avløpsanlegg. Behovet for investeringer kommer også uavhengig av nye krav fra EU. Det totale kostnadsbildet består både av investeringene for å ta igjen etterslep under dagens direktiv og for å gjennomføre nye krav i revidert direktiv. Det er ingen tvil om at investeringer på dette området må prioriteres høyere i kommunene i årene fremover. Regjeringen vil legge til rette for at kommunene gjør smarte og gode investeringer og at bedre avløpsrensing kommer på plass.

Forslaget til revidert avløpsdirektiv er ambisiøst. Vi ser at gjennomføring av det reviderte direktivet kan være krevende, blant annet kan vår lange kystlinje, spredte bosettingsmønster og utfordrende topografi gjøre det teknisk utfordrende og dyrt å samle opp og rense avløpsvannet på små tettsteder. Det reviderte direktivet vil stille noen minimumskrav som vil gjelde for alle avløpsanlegg,

men noen av kravene vil også avhenge av en vurdering av resipienten og bestemmes ut fra behovet for rensning.

Europaparlamentet og Rådet oppnådde politisk enighet om revidert avløpsdirektiv 29. januar i år, men det endelige direktivet er ikke formelt vedtatt ennå. Vi forventer at direktivet vedtas ila. 2024, og deretter vil det bli alminnelige prosesser knyttet til innlemmelse i EØS-avtalen og gjennomføring i norsk rett. Det gjeldende avløpsdirektiv er gjennomført i norsk rett, og for gjennomføring av det reviderte direktivet er det viktig med et godt kunnskapsgrunnlag. Vi er i gang med arbeidet for å skape et best mulig bilde av konsekvenser ved gjennomføring av det reviderte direktivet i Norge, og gjennomføring vil vurderes nærmere når direktivet er endelig vedtatt.

Regjeringen og norske miljømyndigheter har over tid fulgt og arbeidet opp mot EUs prosesser og arbeid med revisjon av avløpsdirektivet. Vi har brukt og vil fortsatt bruke de mulighetene vi har, både politisk og på embetsnivå, til møter og innspill der vi kan spille inn våre synspunkt for å ivareta norske interesser, overfor både EU-institusjonene og medlemsland. Blant annet har vi tidligere spilt inn at virkeområdet fremdeles bør være 2000 pe., og at de minste tettbebyggelsene heller bør reguleres nasjonalt, men dette har vi dessverre ikke fått gjennomslag for. I tillegg har vi påpekt utfordringer med knappe tidsfrister, og nå, etter forhandlingene i Rådet og Europaparlamentet, ser det ut til at det vil bli lengre tidsfrister for gjennomføring. Videre vil vi som del av arbeidet overfor EU vurdere behovet for tilpasninger til norske forhold.

SPØRSMÅL NR. 1449

Innlevert 5. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 13. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det er viktig med god planlegging og samordning mellom operasjon og rehabilitering, eller mener statsråden at det er god praksis å avslå henvisninger til postoperativ rehabilitering for planlagte operasjoner, og dermed ikke bidra til at rehabiliteringstilbudet er planlagt?

BEGRUNNELSE:

En pasient som har søkt om rehabilitering på institusjon fra dagen etter planlagt hofteoperasjon på sykehus, fikk avslag på søknaden av Regional vurderingsenhet, UNN, med følgende grunn:

«Henvisninger til postoperative rehabiliteringsopphold for planlagte, men ikke gjennomførte operasjoner, vil bli avslått. Regional vurderingsenhet ser det ikke mulig å vurdere om pasienten har behov for rehabiliteringsopphold før operasjonen har funnet sted. Dette fordi forløp og behov, samt tidspunkt for operasjonen, vil kunne endres.»

Da pasienten gjennomgikk operasjon i 2022 ble det planlagt rehabilitering samtidig som operasjonsdatoen ble bestemt. Operasjonen ble da justert etter når det var ledig plass på rehabiliteringssenteret.

Når Regional vurderingsenhet ved UNN sin praksis er at henvisninger til postoperativ rehabilitering for planlagte operasjoner avslås, medfører dette at det sent-

rale prosesskravet innen rehabilitering: planlegging, ikke oppfylles. Pasienten som skrives ut dagen etter operasjon, må reise hjem i stedet for direkte til rehabiliteringssted, noe som oppleves utrygt, særlig for personer som bor alene. For enkelte pasienter er det umulig å bo hjemme nyoperert, for eksempel dersom boligen har flere etasjer. Rehabilitering er også en forutsetning for senere å kunne bo alene, og bo lenger hjemme som alendeboende eldre.

Det er bred enighet om at det er viktig med rehabilitering i tidlig fase. Det gir bedre livskvalitet for pasienten, og det er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Rehabilitering er viktig for å gjenvinne eller opprettholde funksjons- og mestringsevne.

Helseregionene har et sørge-for-ansvar for alle spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region. Det inkluderer gode tilbud innen spesialisert rehabilitering, og tilbudet skal være tilpasset befolkningens behov og ha sitt grunnlag i oppdatert rehabiliteringsfaglig kunnskap.

Ifølge nasjonal veileder for Rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator, skal:

«Habiliterings- og rehabiliteringstilbudet (skal) være samordnet, tverrfaglig og planlagt. Dette er sentrale prosesskrav innen habilitering og rehabilitering. Målet er både å sikre god kvalitet for pasient og bruker, og effektiv ressursutnyttelse.»

Svar:

Rehabilitering tilbys i primærhelsetjenesten, i private og ideelle rehabiliteringsinstitusjoner og i sykehusene. Jeg er enig med representanten Ojala i at rehabilitering vil være viktig for mange pasienters muligheter til å gjenvinne eller opprettholde funksjons- og mestringsevne.

For å kunne besvare representanten Ojalas spørsmål, har departementet innhentet informasjon fra Helse Nord RHF. Helse Nord RHF sier i sin uttalelse at det er store variasjoner i pasientenes behov for rehabilitering, og at tjenestetilbudet kan organiseres både i primærhelsetjenesten og i spesialisthelsetjenesten.

Helse Nord RHF fremholder at den helsefaglige vurderingen av behov for rehabiliteringstjenester i spesialisthelsetjenesten inneholder en avveining av ulike hensyn. Vurderingen omfatter bl.a. om spesialisthelsetjenestens kompetanse er nødvendig for å behandle tilstanden, og om rehabiliteringstilbud i spesialisthelsetjenesten kan

bedre pasientens funksjon eller livskvalitet utover det et tilbud i primærhelsetjenesten kan gi.

Helse Nord RHF tilbyr rehabiliteringsopphold på sykehus og i private rehabiliteringsinstitusjoner. Både sykehus og rehabiliteringsinstitusjoner kan tilby rehabilitering direkte i forlengelsen av sykehusopphold.

Regional vurderingsenhets (RVE) mandat er å rettingstiltaksvurdere og prioritere henvisninger til private rehabiliteringsinstitusjoner i Helse Nord. Regional vurderingsenhet kunne i den aktuelle saken ikke vurdere om det var klinisk indikasjon for tverrfaglig spesialisert rehabiliteringsopphold i spesialisthelsetjenesten før behandlingen ble gjennomført.

Helse Nord RHF sier på generelt grunnlag at de fleste pasienters rehabiliteringsbehov etter gjennomføring av planlagt ortopedisk operasjon skal kunne tilbys i primærhelsetjenesten. Noen pasienter kan ha behov for tverrfaglig spesialisert rehabilitering etter gjennomført operasjon. Sykehusavdelingen kan i slike tilfeller henvise pasienten direkte til aktuell rehabiliteringsinstitusjon.

SPØRSMÅL NR. 1450

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 11. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren svare meg, og ikkje forsøk med å unnlate å svare på spørsmålet skikkeleg – kva konkrete konsekvensar har det fått, og kva tiltak har samferdselsministeren sett i verk inn mot å rydde opp i forholda i Statens vegvesen region midt sine åpenbare uryddige, udemokratiske, og ulovlege prosessar opp mot skandaleprosjektet Møreaksen?

GRUNNGJEVING:

I den siste tida er det avdekt ulike ulovlege lån i forvaltninga, sist frå samferdsels ang ulovleg lån på 55 mill. kr til Møreaksen prosjektet ved Statens vegvesen region midt.

I denne avdekkinga av dette ulovlege lånet opptatt mellom Aukra kommune via Kjerringsundet as og Statens vegvesen, har det mildt sagt vore "fossroing" frå både departement og regjering, der det åpenbart er avdekka handlingar frå Statens vegvesen som vi slett ikkje skal ha i Norsk forvaltning.

Vi har opplevd heilt sidan 2021 at:

- departementet avviste saka i 2021

- vegdirektøren mottok saka utan reaksjon
 - brått var eit problem, og det faktiske forhold vart bekrefta
 - brått var ulovleg lån bekrefta av departementet
 - brått skulle aldri ha vore inngått bekrefta av departementet
 - og, at dette ulovlege lånet som ikkje eksisterte men som brått eksisterte likevel var terminert og oppheva
- Frå statsråden,
- ikkje inngått lån mellom Aukra og statens vegvesen, bekrefta i skriftleg spørsmål
 - brått frå statsråden bekrefta likevel inngått lån mellom Aukra kommune og Statens vegvesen, som aldri skulle vore inngått
 - brått beklaga av departementet
 - brått bekrefta av statsråden at dette aldri skulle vore gått inn slikt lån
 - brått beklaga av statsråden
 - brått hevda at dette lånet ikkje var forbrukt pengar ifrå
 - brått bekrefta av kommunen det stikk motsatte
 - brått forsøkt grundig, feid under teppet

Som om dette ikkje var nok er det avdekka at Statens vegvesen region midt har operert med såkalla "referansegrupper" oppretta i lag med aksjeselskap, ulike aktørar for Møreaksen, styrt av Møreaksen as, og ført i penn og med medlemmar av statens vegvesen region midt heilt opp til og med strategisjefen, i eit udemokratisk "kokelimonkeorgan" som overhode ikkje høyrer heime i Norsk forvaltning.

- dette framstår direkte som undergraving av normale, demokratiske prosessar der dette organet også vart brukt til påverking av både vegdirektør, departement, regjering og stortinget, frå ei eigenoppnevnt samrøreorgan mellom Statens vegvesen og ulike interessegrupper for eit prosjekt store delar av befolkninga i Møre og Romsdal IKJE vil ha.

Svar:

Eg viser til spørsmål nr. 987, 988, 1091, 1152, 1156 og 1272 frå representant Sve om same sak og svar på desse.

Eg håpar no at vilkåra i avtalen med Kjerringsundet AS er tilstrekkeleg forklart til representant Sve i svar på spørsmåla nemnt over. Eg vil likevel gjenta at det i juni 2021 blei inngått ein avtale mellom Statens vegvesen og det kommunalt eide Kjerringsundet AS om felles arkeologiske utgravingar for prosjekta E39 Ålesund–Molde og fylkesvegprosjektet Kjerringsundsambandet. Avtalen opna for at Kjerringsundet AS kunne forskotere inntil 55 millionar kroner. Avtalen burde hatt eit tydeleg atterhald om Stortingets samtykke til forskotering av statlege midlar. Avtalen hadde ikkje eit slik atterhald og burde derfor ikkje ha vore inngått. Avtalen ville likevel ikkje forplikta

staten før ein eventuell oppstart av prosjektet E39 Ålesund–Molde er vedteken av Stortinget. Eg har tidlegare opplyst representanten at Statens vegvesen har dekt sin del av dei felles utgravingane på Sundsbøen fortløpande. Avtalen er derfor ikkje nytta og den er gjensidig sagt opp frå 19. januar 2024.

Statens vegvesen har avtale med NTNU Vitskapsmuseet om arkeologiske undersøkingar. Avtalen mellom Statens vegvesen og NTNU Vitskapsmuseet er av praktiske grunner nytta for både E39 Ålesund–Molde og fylkesvegprosjektet Kjerringsundsambandet. Statens vegvesen har fakturert Kjerringsundet AS for det fylkeskommunale prosjektet og dekkja sine eigne kostnader for riksvegprosjektet.

Oversikt over transaksjonane for dei arkeologiske utgravingane knytta til prosjekta blei lagt fram i tabell i mitt svar på skriftleg spørsmål nr. 1152. Oversikta viser at verken Kjerringsundet AS eller Aukra kommune har utbetalt forskot til Statens vegvesen. Tabellen viser at Statens vegvesen har betalt for utgravingar knytta til E39 Ålesund–Molde og at Aukra kommune har betalt for utgravingane knytta til Kjerringsundet AS og den delen som omfattar Kjerringsundsambandet.

Statens vegvesen fekk i oppdrag å undersøke om dei fann tilsvarende avtaler. Det gjorde dei ikkje. Det skal altså, etter det eg får opplyst, ikkje vere inngått liknande avtaler frå og med 2020 som inneber potensiell forskotering av statlege midlar. Eg har også tatt opp i etatsstyrmøte med Statens vegvesen i januar at slike avtaler ikkje skal inngåast.

SPØRSMÅL NR. 1451

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram detaljert planleggingsstatus for ny Rv 15 Strynefjellet med arm til Geiranger, med forventa tidsakse frå eventuell prioritering i ny NTP til reell utbyggingsoppstart av dette prosjektet?

GRUNNGJEVING:

Ny RV 15 over Strynefjellet med arm til Geiranger er eit viktig samferdselsprosjekt for næringslivet i store delar av

regionen i Møre og Romsdal samt både for Vestland og Innlandet fylke.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at dei ikkje har starta planlegging etter plan- og bygningslova på rv. 15 Strynefjellet. Etaten har gjort overordna vurderingar av behovet for kommunedelplan for eit framtidig massedeponi og framføring av straum til ein eventuell framtidig byggjefase.

Deretter må det utarbeidast reguleringsplan med konsekvensutgreiing. Eg har gitt føringar til Statens vegvesen om å vurdere ressursbruken til planlegging opp mot handlingsrommet for å setje i gong nye prosjekt, jamfør prinsippet om porteføljestyring.

Samferdsledepartementet har bedt Statens vegvesen om faglege vurderingar av økonomiske prioriteringar til Nasjonal transportplan 2025–2036. Regjeringas prioriteringar vil gå fram av forslag til Nasjonal transportplan 2025–2036, som vil bli lagt fram for Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 1452

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Lønn er den største utgiften i politiet.

Har politiet god nok økonomistyring når det ikke er mulig for statsråden å svare på hvor mye lønnsutgiftene vokser?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 1329, hvor justisministeren opplyser at politiet ikke kan svare på hvor stor lønnsveksten var i 2023. Jeg viser også til svar på skriftlig spørsmål nr. 1274, hvor digitaliserings- og forvaltningssministeren blant annet peker på at lønnsveksten i politiet har medvirket til at lønnsveksten i staten har blitt høyere enn frontfagsrammen.

Svar:

Den totale lønnsveksten fra 30. november 2022 til 30. november 2023 er anslått til å være 7,96 prosent. Dette er målt som endring i gjennomsnittlig lønn for alle ansatte. Oversikt over lønnsveksten for hele 2023 vil ikke være tilgjengelig før senere i år.

Som nevnt i mitt svar på skriftlig spørsmål fra representanten Irene Heng Lauvsnes av 4. mars i år, arbeider politiet med å se på den totale lønnsveksten og de konkrete årsakene til dette.

Politiets lønnsvekst skyldes i hovedsak tre ulike parametere. Den sentralt fremforhandlede rammen for lønnsoppgjøret i staten, stillingsopprykk etter kriterier som er fremforhandlet mellom partene i politiet, og øvrige særavtaler som er fremforhandlet mellom partene. Det at disse ikke er tallfestet særskilt er ikke synonymt med manglende oversikt over lønnsveksten. Særavtalene har vart over år, og er derfor kjente årsaker til lønnvekst utover det statlige lønnsoppgjøret.

SPØRSMÅL NR. 1453

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Justisdepartementet har bedt politiet planlegge for at etatens budsjetttramme skal økes med 635 mill. kroner ifb.

revidert nasjonalbudsjett, og at dette skal være en varig økning.

Er det i tråd med bevilgningsreglementet og økonomiregelverket i staten å be underliggende etat planlegge for at vedtatte budsjetttrammer ikke skal holdes, før Stortinget har behandlet saken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til supplerende tildelingsbrev nr. 2 for 2024 fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet 14.02.24.

Svar:

Kostnadsveksten de siste årene har vært svært utfordrende for politiet. Uforutsette utgifter gjør at politiet står i fare

for å måtte gjennomføre kutt i bemanning og anskaffelser i 2024. Regjeringen vil unngå en slik svekkelse av politiet og Norges beredskap, slik det også ble gjort på helseområdet i forbindelse med RNB for 2023.

Derfor har regjeringen varslet at vi vil foreslå en styrking på 635 mill. kroner av politiet i 2024 i forbindelse med RNB. Midlene skal benyttes til pensjonsutgifter, utgifter til sikker og stabil IT-drift og til å opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte.

Føringene til politiet om å planlegge for en tilleggsbevilgning i RNB er viktig for å sikre forutsigbare budsjetttrammer for politiet. Disse føringene endrer ikke ansvaret for at politiet skal holde seg innenfor budsjetttrammen i 2024.

SPØRSMÅL NR. 1454

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har Justis- og beredskapsdepartementet vore kjent med rom-registeret som Øst politidistrikt har oppretta, og meiner statsråden registeret er oppretta på ein lovleg måte?

GRUNNGJEVING:

Aftenposten avdekkar i ein artikkel 5. mars at Øst politidistrikt har oppretta eit register over rom-miljøet i Noreg, der 655 nordmenn med rombakgrunn er registrert. Registeret inneheld informasjon om både vaksne, born og avdøde personar. Og det går heilt tilbake til informasjon om Holocaust-overlevande. Eit fåtal av personane er under etterforsking, fleire er nærståande til desse, og det store fleirtalet er ikkje under nokon form for etterforsking.

Registeret framstår som eit etnisk register over ein sårbar, norsk minoritet, som historisk har blitt svært dårleg behandla av norske styresmakter. Ein tenestemann i Øst politidistrikt skildrar i Aftenposten heimelen for å opprette registeret som "i en eller annen sånn gråson". Det vil vere av stor interesse om justis- og beredskapsministeren kan klargjere om registeret er lovleg eller ikkje.

Svar:

Departementet var ikke kjent med registeret, før vi ble kjent med at Kirkens Bymisjon har sendt et brev til Kommunal- og distriktsdepartementet og Politidirektoratet etter møtet på Politihøgskolen i november i fjor. Brevet ble oversendt fra Kommunal- og distriktsdepartementet til mitt departement i november. Det er politiet som følger opp saken. Vi har nylig bedt Politidirektoratet om å bli orientert om hvordan henvendelsen følges opp.

Departementet kjenner ellers ikke til det nærmere innholdet i saken ut over det som er fremkommet i media og avventer nå tilbakemelding fra Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1455**Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 14. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Det er et gjentakende problem at Enovas støtte til en del teknologiske løsninger som er avgjørende for det grønne skiftet fases ut for tidlig. Dette er knyttet til Enovas mandat om at teknologi skal støttes til markedet er modent.

Vil statsråden vurdere å endre Enovas mandat slik at det ikke er knyttet til modenhet i markedet, men heller knyttes til fastsatte mål knyttet til klimamålet, som for eksempel målene for tyngre kjøretøy, solcelleanlegg, biogass og ENØK-tiltak?

Svar:

Regjeringen styrer Enova med overordnede føringer i de fireårige styringsavtalene. Nåværende avtale gjelder for perioden 2021 – 2024 og ble utarbeidet av Solberg-regjeringen da Sveinung Rotevatn fra partiet Venstre var statsråd i Klima- og miljødepartementet.

Regjeringen er opptatt av at innsatsen prioriteres der den gir best effekt. Dersom Enova bruker mer midler til noe innebærer det mindre midler til noe annet. Støtte til velkjente løsninger i modne markeder kan bli svært

kostbart. Effekten av støtte må sees i sammenheng med andre virkemidler i arbeidet med å bidra til en ønsket utvikling. Regjeringen er opptatt av å redusere utslippene og fremme en effektiv omstilling med kombinasjoner av virkemidler. Prising av utslipp må ligge i bunn som et varig insentiv til reduserte utslipp som medvirker til å bedre konkurransevnen til løsninger med lave eller ingen utslipp. Sammen med andre virkemidler som krav og reguleringer sørger man for at klimavennlige løsninger blir valgt fremfor fossile. Det er behov for støtte til introduksjon av ny teknologi, for å få ned kostnadene og dermed den nødvendige hastigheten på klimaomstillingen. Dette er gode grunner til å prioritere støtte til klima- og energiprojekter som ligger innenfor senfase teknologiutvikling og tidligfase markedsintroduksjon.

Vi har startet arbeidet med en ny styringsavtale for Enova, som skal gjelde fra 1.1.2025. I den sammenheng vil regjeringen vurdere nøye hvorvidt det er ønskelig å endre innretningen på avtalen. Ikke minst er det viktig å se nærmere på hvordan mål for klimaomstilling og ulike mål på energiområdet kan håndteres godt sammen.

SPØRSMÅL NR. 1456**Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan finansministeren gi en faglig vurdering av om mva.-fritak for husholdninger for investeringer i energisparetiltak i en tidsbegrenset periode er et effektivt virkemiddel for å øke aktiviteten i byggenæringen, og om dette vil være hensiktsmessig gitt situasjonen i økonomien?

Svar:

Kapasitetsutnyttelsen i norsk økonomi er fortsatt høyere enn normalt, men den siste tiden har veksten dempet seg, og færre bedrifter melder om knapphet på arbeidskraft.

Aktiviteten innen bygg og anlegg er på vei ned, men fra et høyt nivå etter kraftig vekst de siste årene. Særlig har salg og igangsetting av nye boliger falt markert det siste året. Selv om sysselsettingen innen bygg og anlegg har gått noe ned, er den fremdeles betydelig høyere enn før pandemien, og antallet ledige bygge- og anleggsarbeidere er betydelig lavere enn gjennomsnittet siden 2012.

Bygg og anlegg er en konjunkturfølsom bransje som opplever større svingninger i aktiviteten enn mange andre næringer. Erfaringer fra tidligere perioder med nedgang i aktivitet viser at bygge- og anleggsnæringen i stor grad evner å tilpasse produksjonen til endringer i etter-

spørsele. Det tilsier at boligbyggingen raskt kan ta seg opp igjen når utviklingen først snur.

Formålet med merverdiavgiften er å skaffe inntekter til staten, samtidig som avgiften skal virke mest mulig nøytralt slik at den ikke påvirker sammensetning av forbruk og produksjon i økonomien. Reduserte satser og fritak fra merverdiavgift reduserer inntektene til staten, øker de administrative kostnadene og gir vridninger i økonomien. Omfanget av særordninger som fritak og reduserte satser bør derfor begrenses.

Generelt er det mer effektivt å gi direkte støtte på budsjettets utgiftsside enn gjennom særordninger i merverdiavgiftssystemet. Ekspertutvalgene bak NOU 2019: 11 Enklere merverdiavgift med én sats og NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem frarådet å bruke merverdiavgiftssystemet til noe annet enn å skaffe staten inntekter og at det bør gjøres ved å ha et enkelt system med en felles sats.

Et fritak for energieffektiviserende tiltak krever et regelverk som avgrenser virkeområdet. Investeringer

i energisparetiltak favner bredt og kan være vanskelig å avgrense. Det vil være et press for at fritaket skal bli så vidt som mulig. Videre vil et fritak for energieffektiviserende tiltak gi økt press for fritak for andre formål. En risikerer dermed å åpne opp for store uthulinger av merverdiavgiften, som er en våre viktigste kilder for å finansiere velferdsstaten med om lag 400 mrd. kroner årlig. Eventuell støtte bør derfor heller målrettes gjennom bevilgninger.

Fritak for merverdiavgift kan bli ansett som statsstøtte etter EØS-avtalen, og det må derfor vurderes nærmere om et fritak for energieffektiviseringstiltak er forenlig med EØS-avtalens regler om statsstøtte. Ved denne vurderingen må behovet for slik støtte begrunnes. Det kan være vanskelig å begrunne hvorfor enkelte definerte energieffektiviseringstiltak skal støttes framfor andre energieffektiviseringstiltak eller andre tiltak for å bedre energiforsyningen. Dersom et merverdiavgiftsfritak anses som statsstøtte, kan dette ikke tre i kraft før støtten er notifisert til og godkjent av EFTAs overvåkningsorgan (ESA).

SPØRSMÅL NR. 1457

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 13. mars 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Ang. høstingsforskriftens Kapittel XI, § 51, 1. ledd om at snøkrabbe under minstemål blir gjenutsatt straks. Hensynet her er vel å ivareta at flest mulig snøkrabber under minstemål, blir gjenutsatt og får mulighet til å overleve.

Er statsråden enig i en slik vurdering, og ang. høstingsforskriften Kapittel XIV, § 65, 1. ledd og § 65, 2. ledd om at det skal føres stuingsplan; hva er hensikten og hensynet bak formuleringen i denne forskriften, og hvordan skal en stuingsplan for produktet «fryst glasert snøkrabbe» se ut?

BEGRUNNELSE:

08.02.2024 ble krabbebåten MS «Vima», VL0077AV kontrollert under snøkrabbe fisket i Barentshavet. Det ble gitt advarsel for brudd på høstingsforskriften. Skriftlig klage er sendt fra fartøyet til Kystvakten. Spørsmålene som ønskes besvart her må besvares uavhengig av klagen.

Svar:

§ 51 første ledd gjentar den generelle plikten i havressursloven § 15 til å føre all fangst av fisk i land. Dette er en sentral og viktig regel for å medvirke til at en størst mulig del av fangstene blir registrert og ført inn i kvoteregnskapet. Den skal dessuten bidra til å redusere faren for at det reelle uttaket av fisk er høyere enn det som blir ført i land og registrert. En generell ilandføringsplikt er også viktig av hensyn til miljøet og bestandene. En ilandføringsplikt kan imidlertid ikke være absolutt. Både hensynet til en forsvarlig forvaltning og hensynet til at fiskerne skal kunne drive praktisk fiske betinger at det gjøres unntak fra ilandføringsplikten. I høstingsforskriften § 51 er det derfor fastsatt en rekke unntak fra den generelle plikten. Første ledd bokstav a fastslår at ilandføringsplikten ikke gjelder for levedyktig fisk som er høstet i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av havressursloven. Betrakningen bak denne regelen er at økosystemet og enkeltbestander ikke skal belastes mer enn nødvendig, og at det må være et mål at fangst som det ikke er tillatt å høste, for eksem-

pel fangst under fastsatte minstemål, straks skal slippes på sjøen dersom den er levedyktig.

Til spørsmålet om høstingsforskriftens § 64 første og andre ledd: Bestemmelsen om stuingsplan for fartøy med en samlet lagringskapasitet på 500 m³ eller over ble innført som en ny bestemmelse ved vedtakelsen av høstingsforskriften. Begrunnelsen for regelen er at tilgjengelige stuingsplaner vil lette Kystvaktens kontroll om bord i fartøy som oppbevarer fangst i fryst tilstand. Skal det være mulig å gjennomføre en effektiv kontroll om bord, fordrer det at fangsten stues og merkes som beskrevet i høstingsforskriften § 65.

Til sammenligning har det vært et krav i en årrekke om å ha stuingsplan ved fiske hvor det produseres eller fryses fisk om bord i NEAFCs reguleringsområde, jf. NEAFC Scheme of Control and Enforcement artikkel 9.4:

«stow in the hold all processed catch in such a way that the location of each species can be identified from a stowage plan maintained by the master of the fishing vessel;».

Kravet i høstingsforskriften speiler langt på vei kravet til stuingsplan som beskrevet i NEAFC scheme, med andre ord speiler krav i norske farvann kravene i internasjonalt farvann. Når det gjelder den nærmere utformingen av stuingsplanen, fremgår det av § 65 bokstav a) at produsert fangst må stues og merkes på en slik måte at samme art og produktkategori kan identifiseres når de er stuet i ulike deler av fryserommet. Videre må stuingsplanen angi plassering av de ulike produktene i fryserommet, i tillegg til produktvekt, jf. bokstav b). Avslutningsvis vil jeg nevne at et pålegg om føring av stuingsplan ikke samtidig innebærer et krav om at de enkelte artene og produktene må stues separat på ulike steder i lasterommet. Det vil fremdeles være adgang til å fylle rommet fortløpende for å sikre nødvendig stabilitet om bord i fartøyet.

SPØRSMÅL NR. 1458

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 14. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvilke havvindprosjekt med hybridkabler som har blitt bygget ut, er i gang med å bli bygget ut eller er planlagt å bli bygget ut i Europa?

BEGRUNNELSE:

24. april 2023 signerte energiministeren Oostende-erklæringen der det fremgår at det planlegges for mange havvindprosjekter med hybridkabler de neste årene, blant annet mellom Danmark og Belgia, Tyskland, Nederland og Danmark, Tyskland og Storbritannia, Irland og Frankrike.

Første hybridkabel ble allerede tatt i bruk mellom Tyskland og Danmark i desember 2020, ved en sammenkobling av Kriegers Falk i Danmark og Baltic 1&2 i Tyskland: Britisk Ofgem har nylig sendt på høring sin intensjon om å si ja til hybridkabel til en nederlandsk havvindpark.

Svar:

Europa, inkludert Norge, har store ambisjoner for havvind. Gjennom Oostende-erklæringen har medlemslandene

i Nordsjøsamarbeidet (NSEC) et felles mål om 120 GW havvind i 2030, og minst 300 GW i 2050. Flere av medlemslandene i NSEC utforsker også mulighetene for å etablere hybridforbindelser som kan koble sammen havvindproduksjon på tvers av landegrensener. Andre land i Europa, bl.a. Storbritannia, ser også på slike muligheter. I Norge har Statnett fått i oppdrag å utrede eventuelle hybride nettløsninger for produksjon i Sørvest F, som omfatter det åpnete området Sørliche Nordsjø II og eventuelle tilleggsarealer.

Samtidig som flere land utforsker mulighetene for hybridforbindelser pågår det et regelverksarbeid i EU, som vil påvirke fremtidige hybridprosjekter. Dette regelverket vil være helt sentralt for vurderingen av økonomien i fremtidige hybridprosjekter og mulig støttenivå. Regelverksarbeidet omhandler blant annet flaskehalsinntekter, markedsdesign og betaling for infrastruktur på land, som vil ha betydning for hvem som skal motta flaskehalsinntekter og hvilken pris utbygger kan forvente å få for kraften. Det pågående regelverksarbeidet innebærer usikkerhet for prosjekter som er i planleggingsfasen, og kan gjøre at planlagte hybridprosjekter forsinkes i påvente av avklaringer.

Per i dag er Kriegers flak det eneste havvindprosjektet med hybridkabel som er i drift i Europa. Planleggingen av hybridforbindelsen mellom Danmark og Tyskland startet i 2007, og ble satt i drift i 2020. Kriegers Flak er et pionerprosjekt og Europakommisjonen innvilget et midlertidig unntak på ti år fra den ordinære reguleringen. I avsnittene under gir jeg en oversikt over planlagte havvindprosjekter med hybridforbindelser som jeg har kjennskap til. Jeg kjenner ikke til noen prosjekter under utbygging, men det kan finnes prosjekter under planlegging som jeg ikke er kjent med.

Danmark har planer om å bygge to energiøyer, med hensikt om å koble sammen produksjon på tvers av landegrenser. Én av energiøyene er planlagt som en kunstig øy i Nordsjøen og den andre energiøya er planlagt etablert på øya Bornholm i Østersjøen. Danske myndigheter har varslet forsinkelser i arbeidet med energiøyer, blant annet på grunn av kostnadsøkninger.

Belgia har også planer om å bygge en energiøy, som har fått navnet Princess Elisabeth Island. Princess

Elisabeth Island vil bygges som en kunstig energiøy, med planlagt driftsstart omkring 2030. Belgia og Danmark har planer om å koble sammen den danske energiøya i Nordsjøen og Princess Elisabeth Island via en hybridforbindelse som har fått navnet TritonLink. I tillegg har Belgia og Storbritannia planer om å koble sammen havvindproduksjon mellom de to landene gjennom hybridforbindelsen Nautilus.

Storbritannia planlegger også en hybridforbindelse til Nederland, kalt Lion Link. Hybridforbindelsen er planlagt tilknyttet havvindproduksjon på Nederlandsk side. Per mars 2024 er endelig investeringsbeslutning planlagt i 2027, med idriftsettelse i 2030. I fjor inngikk også 50Hertz, som er systemoperatør i Nord- og Øst-Tyskland, en intensjonsavtale med Elering, systemoperatøren i Estland, om å se på mulighetene for en ny hybridforbindelse mellom Estland og Tyskland. Den potensielle hybridforbindelsen har fått navnet Baltic WindConnect.

SPØRSMÅL NR. 1459

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 13. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva synes statsråden om Lotteritilsynets gapestokk-praksis i media, og mener statsråden at Lotteritilsynet skal opptre på samme måte mot andre nordmenn som markedsfører utenlandske spillselskaper mot et internasjonalt publikum?

BEGRUNNELSE:

I en nylig sak som ble omtalt i flere landsdekkende medier, blant annet VG og Dagbladet, ble den unge influenceren Sebastian Brevik hengt ut som lovbrøyer i media av Lotteritilsynet. I saken uttaler blant annet Lotteritilsynet at Brevik bevisst har gått inn for å markedsføre pengespill rettet mot nordmenn, til tross for at oppdraget er for et utenlandsk selskap som opererer på en internasjonal plattform hvor språket er engelsk. Det er også verdt å merke seg at Lotteritilsynet velger å fastslå skyld i offentligheten, til tross for at saken enda ikke er ferdigbehandlet i de rette instansene.

I norsk idrett finner vi mange eksempler på lignende tilfeller. Landslagsspillere i fotball – både på kvinne-

og herresiden - spiller for klubber og turneringer som er sponset av utenlandske spillselskaper, det samme finner vi også igjen hos håndballspillere, e-sport og hos andre idrettsutøvere. De norske utøverne blir også aktivt brukt i markedsføringskampanjer. Skal man følge prinsippet om likhet for loven er det dermed klart at også denne store gruppen nordmenn – idrettshelter eller ikke – må få pålegg fra Lotteritilsynet etter logikken og lovtolkningen som er brukt mot Brevik, med påfølgende uthenging i riksdekkende medier.

Jeg inviterte nylig Brevik til et møte for å høre om hans side av saken og ikke minst hvordan han opplevde prosessen. Jeg fikk et inntrykk av en gapestokkmentalitet og uryddighet hos Lotteritilsynet som ikke tar seg bra ut. Jeg har stor forståelse for at enkeltmennesker som blir utsatt for slike prosesser stiller spørsmål ved lovligheten i det som oppfattes som en urettferdig og gal forskjellsbehandling.

Svar:

Pengespillovens forbud mot å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt i Norge rammer både handlinger som skjer i Norge og fra utlandet rettet mot det norske markedet. Lotteritilsynet fører tilsyn med at kravene i pengespilloven blir oppfylt, og de har i denne saken vurdert at handlingene er i strid med pengespillovens regler om markedsføring av pengespill. Lotteritilsynet kan ikke reagere mot nordmenns handlinger i utlandet som ikke er rettet mot det norske markedet.

Lotteritilsynet opplyser til oss at de har gitt innsyn til media i offentlige dokument i saken og at de har informert om saken på sine nettsider, slik de også har gjort om vedtak i tidligere saker.

Ved brudd på pengespilloven kan Lotteritilsynet pålegge den ansvarlige å rette det ulovlige forholdet eller fastsette at den ulovlige virksomheten skal opphøre. Dette skal skje i samsvar med forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Jeg skal ikke kommentere eller behandle pågående enkeltsaker i Lotteritilsynet. Eventuelle feil i Lotteritilsynets vedtak eller ved saksbehandlingen av dette, må behandles på ordinært vis gjennom forvaltningslovens system for klage og omgjøring av enkeltvedtak, og eventuelt ved å reise sak for domstolene om vedtaket.

Regelverket skal praktiseres likt uavhengig av om den ansvarlige for brudd på pengespilloven er et selskap, en idrettsutøver, influenser eller andre privatpersoner. For nordmenn som oppholder seg i utlandet og markedsfører pengespillselskap, vil det avgjørende være om markedsføringen er rettet mot det norske markedet. Det vil være en totalvurdering av de konkrete forholdene i den enkelte sak som avgjør om det er tilfelle.

Lotteritilsynet opplyser til oss at de i 2023 økte innsatsen mot markedsføring av ulovlige pengespill i sosiale medium og har brukt ulike virkemiddel for å nå frem med informasjon om regelverket til denne gruppen. Influensere, idrettsprofiler og kjendiser har stor kraft til å påvirke og markedsføring gjennom disse treffer i særlig grad barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 1460

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 15. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

På hvilken måte sikrer regjeringen en god og forutsigbar finansiering for ideelle avtaleparter i helsesektoren slik regjeringen lover i St. meld. 9?

BEGRUNNELSE:

Flere ideelle aktører i helsevesenet melder om krevende tider og færre henvisninger fra sykehusene. Finansieringen av de ideelle tas som kjent av rammevilkårene for sykehusene, men det kan på bakgrunn av tilbakemeldinger som er mottatt synes at sykehusene ikke ønsker å benytte seg av komplimenterende tjenester fra ideelle avtaleparter, men heller bruke egne tjenester for å ikke få kutt i sine rammebetingelser.

Svar:

Som det fremgår av Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 — Vår felles helsetjeneste, vil regjeringen støtte opp om ideell sektor og

ideelle tilbydere i helse- og omsorgstjenesten. Frivillige og ideelle tilbydere innen helse- og omsorgsfeltet må sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift.

Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal vurdere alternativer til kommersiell drift for de skattefinansierte velferdstjenestene som blir levert av private, kommersielle aktører (Avkommersialiseringsutvalget). Utvalget leverte i februar 2024 en delutredning med forslag til en juridisk definisjon for ideelle driftsformer og registrering av ideelle aktører i offentlig finansierte velferdstjenester. Utvalget skal levere sin sluttrapport innen 1. juni 2024.

Regjeringen vil videreutvikle det gode samarbeidet med ideelle aktører i spesialisthelse-tjenesten. De siste årene er det stilt flere krav til de regionale helseforetakene som skal medvirke til å ta vare på rollen til de ideelle aktørene i spesialisthelsetjenesten og ta i bruk handlingsrommet innenfor gjeldende rett til å kjøpe tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fortsatt.

De regionale helseforetakene har driftsavtaler med ideelle virksomheter som ble videreført da staten over-

tok spesialisthelsetjenesten fra fylkeskommunene i 2002. Denne gruppen omfatter de private ideelle sykehusene Lovisenberg Diakonale Sykehus, Diakonhjemmet Sykehus, Betanien Hospital Skien, Martina Hansen Hospital, Revmatismesykehuset Lillehammer, Haugesund Sanitetsforenings Revmatismesykehus, Haraldsplass Diakonale Sykehus og Hospitalet Betanien i Bergen, Jæren DPS, Solli sykehus, Olaviken og Bjørkeli Voss. Disse ideelle virksomhetene har i lang tid vært ansett som en integrert del av den offentlige spesialisthelsetjenesten, og de får i all hov-

edsak sine inntekter på samme måte som de offentlige sykehusene.

Videre inngår de regionale helseforetakene avtaler med ideelle aktører etter anbuds-konkurranser. Ideelle leverer en stor del av tjenestene innen psykisk helsevern, tverrfaglig spesialisert rusbehandling og spesialisert rehabilitering. I Helse Sør-Øst RHF utgjør f.eks. de ideelles andel av avtaler med private innen disse områdene om lag 80 prosent av total økonomisk verdi.

SPØRSMÅL NR. 1461

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 15. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å skaffe seg et kunnskapsgrunnlag som gjør det mulig å forsikre det norske folk om at vi ikke vil oppleve en ny økning av dødelighet og dødsfall etter neste bølge av covid-19?

BEGRUNNELSE:

Allerede i 2022 indikerte vitenskapelige studier at covid-19 kunne føre til økt dødelighet i månedene etter akutt sykdom. Disse studiene viste også en økning i forekomsten av alvorlige sykdommer, inkludert hjerte- og karsykdommer. Som en konsekvens advarte norske forskere om potensiell økende dødelighet i Norge.

Tallene for 2022 fra Dødsårsaksregisteret og for 2023 fra Folkeregisteret viser nå en sterk økning i dødstill slik som det ble advart om. Anslagsvis var overdødeligheten på over 1800 personer bare på grunn av hjerte- og karsykdommer i 2022 og over 500 personer under 60 år i 2023. Covid-19 gir også forhøyet risiko for langvarige sykdommer/plager, som f.eks. dårligere hukommelse.

Den observerte overdødeligheten er bekymringsfull, spesielt ettersom den bryter en over 20 år lang trend med fallende dødelighet i Norge. Dette krever raske tiltak, da mange dødsfall potensielt kan forebygges med riktig kunnskap. I transportsektoren har hurtigarbeidende kommisjoner vært effektive i å redusere dødstillene, en tilnærming som kan være relevant også i helsesektoren under spesielle omstendigheter.

Vi er nå antakelig mellom to bølger av covid-19 og det er grunn til å frykte at vi også ved neste covid-19 bølge vil se en økning av dødstill. Det er viktig for Stortinget å

vite at Helseministeren før neste bølge av covid-19 har sikret seg tilstrekkelig kunnskap om økningen av dødelighet som vi nå ser i Norge slik at hun denne gangen har et godt nok beslutningsgrunnlag for eventuelle råd til befolkningen om smitteforebygging. Det er uheldig at det går lang tid uten at vi får klarhet i hvorfor hundrevis eller tusenvis av nordmenn dør overraskende spesielt når flere forskere tror at årsaken kan være mulig å forebygge ved enkle tiltak.

Svar:

Regjeringens strategi- og beredskapsplan for håndteringen av covid-19 pandemien viser til at god overvåking er viktig og at det vil være et stort kunnskapsbehov om pandemien og dens konsekvenser de neste årene. Det er behov for overvåking og beredskap slik at en uheldig utvikling kan oppdages, vurderes og håndteres tidlig. Det er uansett viktig at man ikke konkluderer med årsak til økt dødelighet uten at dette er vitenskapelig undersøkt med gode metoder.

Folkehelseinstituttet følger utviklingen av dødelighet tett. Annenhver uke i influensasesongen publiseres oppdaterte beregninger av total dødelighet og overdødelighet i Ukesrapporten på Folkehelseinstituttets hjemmesider. Folkehelseinstituttet følger også den internasjonale situasjonen og samarbeider med forskere i andre nordiske land om å studere og sammenligne utviklingen i Norden.

Folkehelseinstituttet slutfører i disse dager rapporten om dødelighet i pandemiårene, nå med data fra 2020, 2021, 2022 og 2023. Folkehelseinstituttet opplyser at overdødeligheten varierte gjennom 2023, og at den år-

lige overdødeligheten i 2023 er mer enn halvert sammenliknet med 2022. Akutte covid-19-dødsfall er et viktig bidrag til overdødelighet. I 2023 ble det registrert nærmere 1 500 dødsfall assosiert med akutt covid-19. Covid-19-dødsfallene kommer i bølger som sammenfaller med bølgene for sykehusinnleggelser.

Den 30. mai kommer den årlige rapporten om dødsårsaker fra Dødsårsaksregisteret ved Folkehelseinstituttet. Den rapporten må vente til man har fått inn data fra legene og sykehusene fra alle dødsårsaksmeldinger, herunder resultater fra obduksjoner. Rapporten tar blant annet for seg utviklingen av ulike dødsårsaker inkludert dødelighet av hjerte-kar-sykdommer og kreftsykdommer. Folkehelseinstituttet vil også se norske dødelighetsdata sammen med tilsvarende analyser fra andre nordiske land.

Det viktigste tiltaket for å forebygge alvorlig forløp og dødsfall av covid-19 er oppfrisknings-vaksinasjon av dem som er mest utsatt, altså de eldre og kronisk syke. I til-

legg kan personer som er særlig utsatt for alvorlig sykdom og død være mer forsiktige i omgang med andre mennesker under perioder med mye smitte av covid-19, influensa og andre virus.

At mange i befolkningen stadig får oppdatert sin immunitet gjennom vaksinasjon eller infeksjon, bidrar til at bølgene fremover ikke forventes å bli veldig store. I statsbudsjettet for 2024 er det bevilget 115 mill. kroner til vaksinasjon mot covid-19 av utvalgte risikogrupper. Regjeringen vil komme tilbake til vurdering av behov for vaksinasjon høsten 2024 ifb. revidert nasjonalbudsjett for 2024.

Med dagens kunnskap er det ikke grunnlag å endre regjeringens strategi mot covid-19. Denne strategien bygger blant annet på faglige råd fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Den norske strategien likner strategiene ellers i Europa, og den er i overensstemmelse med de overordnede anbefalingene WHO ga til medlemslandene i august 2023.

SPØRSMÅL NR. 1462

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 15. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Med tanke på den nylige oversikten overdødelighet blant unge i Norge og bekymringer rundt covid-19 som en mulig årsak, hvordan planlegger statsråden å adressere denne utviklingen for å beskytte folkehelsen, spesielt med tanke på potensielle langtidseffekter av pandemien?

BEGRUNNELSE:

For første gang på over tjue år er det registrert overdødelighet blant unge i Norge, med en markant økning i dødsfall i aldersgruppen 20-39 år siden pandemien begynte. Statistiker Richard Aubrey White fra FHI peker på covid-19 som en sannsynlig forklaring, med henvisning til studier som viser økt dødsrisiko etter infeksjon.

Denne utviklingen har ført til bekymring blant forskere og helsepersonell, gitt at tidligere trender viste en kontinuerlig nedgang i dødelighet blant unge. FHI bekrefter overdødeligheten, men venter på grundigere analyser for å fastslå årsakene. Dette fenomenet signaliserer potensielt alvorlige folkehelsekonsekvenser av pandemien, som kanskje ikke har vært fullt ut anerkjent i nåværende smittevernstrategier.

Svar:

I regjeringens strategi- og beredskapsplan for håndteringen av covid-19 pandemien vises det til behovet for overvåking og beredskap slik at en uheldig utvikling kan oppdages, vurderes og håndteres tidlig. Folkehelseinstituttet følger utviklingen av dødelighet tett. Annenhver uke i influensasезongen publiseres oppdaterte beregninger av total dødelighet og overdødelighet i Ukesrapporten på Folkehelseinstituttets hjemmesider. Instituttet følger internasjonal debatt om hvordan pandemien og tiltakene mot den kan påvirke dødeligheten og samarbeider videre med forskere i andre nordiske land om å studere og sammenligne utviklingen i Norden.

Folkehelseinstituttet slutfører i disse dager rapporten om dødelighet i pandemiårene, nå med data fra 2020, 2021, 2022 og 2023. Instituttet opplyser at overdødeligheten varierte gjennom 2023, og at den årlige overdødeligheten i 2023 er mer enn halvert sammenliknet med 2022. Akutte covid-19-dødsfall er et viktig bidrag til overdødelighet. I 2023 ble det registrert nærmere 1500 dødsfall assosiert med akutt covid-19. Covid-19-dødsfall-

ene kommer i bølger som sammenfaller med bølgene for sykehusinnleggelse.

Den 30. mai kommer den årlige rapporten om dødsårsaker fra Dødsårsaksregisteret ved Folkehelseinstituttet som blant annet tar for seg utviklingen av ulike dødsårsaker inkludert dødelighet av hjertekarsykdommer og kreftsykdommer. Folkehelseinstituttet vil se norske dødelighetsdata sammen med tilsvarende analyser fra andre nordiske land.

I aldersgruppa 20-39 år forekommer det i underkant av 700 dødsfall per år. Dersom man benytter 2010-2019 som referanseperiode, var det i 2021 og 2022 færre dødsfall enn forventet i denne aldersgruppa mens det i 2023 var flere enn forventet. Det er riktig at dødeligheten i denne aldersgruppa har vært nedadgående i mange tiår, men det er usikkert hvilket år nedgangen avtok eller stoppet opp. Dødeligheten i denne aldersgruppa i 2023 var

omtrent på nivå med 2015 og 2016. Uansett er det grunn til å se nærmere på den nokså store økningen i dødelighet i denne aldersgruppa. I andre aldersgrupper gikk antallet dødsfall ned fra 2022 til 2023. Vi vet ikke per nå årsakene til dette. Det er uheldig å trekke forhastede konklusjoner før vi har mer kunnskap. Vi må forstå hvor stor overdødeligheten er, og så vurdere hvilke sykdommer som eventuelt kan ha forårsaket overdødeligheten. Deretter må vi forsøke på å komme nærmere årsaker til utviklingen. Her kan det være nyttig å sammenlikne med våre naboland.

Med dagens kunnskap er det ikke grunnlag for å endre regjeringens strategi mot covid-19. Denne strategien bygger blant annet på faglige råd fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Den norske strategien likner strategien ellers i Europa, og den er i overensstemmelse med de overordnede anbefalingene WHO ga til medlemslandene i august 2023.

SPØRSMÅL NR. 1463

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 15. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvilke vurderinger ligger til grunn for at regjeringen ikke har stilt krav til avbøtende eller utslippsreducerende tiltak, eller rensing av utslipp, da regjeringen ga Chemring Nobel tillatelse til å femdoble utslippene av nitrogen i indre Oslofjord, fra 41 tonn til 200 tonn i året frem til 2028?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina gjør at det er helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon, og det er derfor positivt at Chemring Nobel på Sætre i Asker øker produksjonen av innsatsfaktorer til ammunisjonsproduksjon.

Det er imidlertid ikke positivt at utslippene av nitrogen fra fabrikken femdobles fra 41 tonn til 200 tonn per år i 2028. Nitrogenutslipp er en av hovedårsakene til miljøproblemene i Oslofjorden. Fabrikken på Sætre ligger i indre Oslofjord, der miljøproblemene er svært store.

Det fremgår av en sak i NRK 6. mars at regjeringen har stilt krav om Chemring Nobel skal rapportere på utslipp og tiltak for å redusere dem, men det er ikke stilt krav om faktiske, målbare utslippsreduksjoner i perioden frem til 2028. Nitrogenrensing er kjent teknologi, og blant annet Oslo fjerner over 70 % av nitrogenet fra avløpsvannet før det slippes ut på dypt vann i Oslofjorden. Hvilke

vurderinger ligger til grunn for at det ikke er stilt krav til målbare utslippsreduksjoner fra Chemring Nobels virksomhet frem mot 2028.

Svar:

Som representanten Astrup peker på, har krigen i Ukraina gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon. Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra Chemring Nobel, har regjeringen vurdert det som riktig å gi bedriften tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i.

Chemring Nobel har allerede krav til utslippsreducerende tiltak i sin tillatelse til forurensende virksomhet. Virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Tillatte utslippsnivåer er gitt med utgangspunkt i renseteknologien virksomheten har i dag.

Tillatelsen er basert på en trinnvis produksjonsøkning, hvorav maksimalt produksjonsnivå og tilhørende utslippsnivåer vil skje først i 2027. I tillatelsen ligger det inne en forutsetning om proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing som tilsier at bedriften ikke kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon. Det er ikke slik at det maksimale utslippet

bedriften har fått tillatelse til en "kvote" som kan benyttes fritt.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, men det er krevende å finne effektive renseløsninger da det er utfordringer knyttet til sikkerhet ved produksjon av sprengstoff. Det vil ta noe tid før nye rensetiltak kommer på plass. Det er ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning på kort sikt uten at det vil føre til noe økte utslipp. Siden hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt som mulig, ble det derfor gitt tillatelse til økte utslipp for en avgrenset periode frem til 01.01.2028.

Virksomheten har flere pågående tiltak for å redusere utslippene. I et brev fra Chemring Nobel 8. mars opplyste bedriften at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til 29 tonn i 2027 forutsatt at nytt renseanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette renseanlegget anslår

bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. Departementet ba derfor i brev den 13. mars i år Miljødirektoratet om å utarbeide et forslag til endret tillatelse, med utgangspunkt i at den økte produksjonen av sprengstoffkjemikalier skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig. Miljødirektoratet skal i vurderingen ha dialog med Chemring Nobel og innhente innspill fra relevante aktører.

Det er satt vilkår om at bedriften årlig rapporterer til Miljødirektoratet om status for utslipp og utslippsreducerende tiltak. Miljødirektoratet vil, med bakgrunn i rapporterte tall i virksomhetens årlige egenkontrollrapport og status for utslippsreducerende tiltak, vurdere og ved behov skjerpe utslippsgrensene som er gitt i tillatelsen.

Chemring har også krav til å ha et måleprogram hvor de til enhver tid har kontroll over sine utslippsnivåer. Dette følges opp av Miljødirektoratet ved egenkontrollrapportering, egne tilsyn og ved krav om å rapportere om framgang i utslippsreducerende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1464

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 14. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Har regjeringa konkludert med at det nye nasjonale kompetansesenteret for dataspelkultur skal lokaliserast til Oslo, og kva er i tilfelle dei «helt åpenbare grunner» til at ein ikkje kan følge Hurdalsplattformen på dette punktet og legge senteret utanfor Oslo?

GRUNNGJEVING:

I regjeringa sin dataspelstrategi for 2024-2026 går det fram at det skal etablerast eit nasjonalt kompetansesenter for dataspelkultur. I eit brev signert Vestland fylkeskommune, byrådet i Bergen, UiB og ei rekke aktørar i dataspelbransjen i Bergen, blir regjeringa sterkt oppmoda om å legge dette senteret til Bergen. Grunngjevinga er at statens forvaltningsorgan på dataspelområdet, NFI, allereie har ei avdeling i byen, og at Bergen er eit viktig knutepunkt for dataspelutvikling – både gjennom ei rekke selskap, og som hovudsete for Norsk nettverk for dataspillbedrifter. Landets største spelhus ligg også i Bergen.

I Hurdalsplattformen står det at «nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet», og kommunal- og distriktsministeren har ansvaret for å følge opp regjeringa sin politikk på området.

I BT 7. mars uttalar statssekretær Even Aleksander Hagen seg på ein måte som tilseier at regjeringa allereie har konkludert med at det nye kompetansesenteret skal lokaliserast til Oslo. Der seier han mellom anna at:

«For å dra nytte av eksisterende kompetanse og øvrige administrative ressurser i etatene, bør NFIs ansatte i kompetansesenteret knyttes til NFIs spillseksjon i Oslo.»

Det vil vere nyttig om kommunal- og distriktsministeren kan gjere greie for om konklusjonen rundt dette allereie er tatt, og kva som i tilfelle er «de helt åpenbare grunner» til at dette senteret ikkje kan lokaliserast utanfor Oslo, til dømes i Bergen.

Svar:

Regjeringens dataspillstrategi 2024-2026 «Tid for spill» ble lagt frem i desember 2023 og inneholder en rekke tiltak for å bidra til en inkluderende, trygg og tilgjengelig dataspillkultur i hele Norge. Kompetansesenteret for dataspillkultur er planlagt som en funksjon under Norsk filminstitutt (NFI), i samarbeid med Kulturtanken og Medietilsynet. Et viktig formål med tiltaket er å samle, styrke og dele kunnskap mellom dataspillkulturen og offentlig sektor. Det er ikke planlagt å opprette et fysisk kompetansesenter, men en faglig funksjon tilknyttet NFIs øvrige arbeid på dataspillsektoren. Jeg er gjort kjent med

at NFI planlegger å rekruttere én stilling til denne funksjonen, som vil inngå i NFIs seksjon for spill og MEDIA-desk.

NFI er statens forvaltningsorgan på film- og data-spillområdet og her jobber 2 av 109 ansatte på dataspillfeltet i dag. Begge disse to ansatte har arbeidssted i Oslo. Tre av NFIs øvrige ansatte har kontorplasser i Bergen.

Det vil være opp til NFI å utforme stillingsbeskrivelsen når de etter hvert skal rekruttere til stillingen. I denne sammenheng vil valg av plassering av stilling måtte gjøres i tråd med retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1465

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 15. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for at politiet får rask tilgang til viktig helseinformasjon fra sykehus når det er mistanke om vold i nære relasjoner?

BEGRUNNELSE:

Politiet ved Lillestrøm politistasjon forteller om store forsinkelser i oversendelse av nødvendig helseinformasjon fra Akershus Universitetssykehus, i etterkant av at fornærmede i voldssaker har blitt behandlet på sykehus. Det kan ta flere måneder før Politiet og påtalemyndigheten får tilgang til helseopplysningene som er høyst relevante i saker med vold. Dette er en uforståelig forsinkelse som ikke harmonerer med det alvorlet vi ønsker at skal prege behandling, oppfølging og avklaring av saker knyttet til vold i nære relasjoner. For å sikre god oppfølging og avklaring av vold i nære relasjoner i hele landet er det avgjørende at politiet får rask tilgang til relevante helseopplysninger og at dette praktiseres likt i hele landet. Fornærmede skal ikke være prisgitt å ha fått helsehjelp ved et sykehus som har rask svartid til politiet. Personer som står i en kritisk og alvorlig livskrise skal være trygg på at de får rask behandling og god videre oppfølging uavhengig av hvilket sykehus de blir behandlet på og hvilket politidistrikt som følger opp saken.

Svar:

Det er viktig med et godt samarbeid mellom helsesektoren og politiet når det gjelder å forebygge vold og følge opp voldshendelser. Jeg er ikke kjent med at det er lange ventetider for overlevering av helseopplysninger fra spesialisthelsetjenesten til politiet i de øvrige helseregionene, men vil understreke at det er viktig med et godt samarbeid mellom politiet og helsetjenesten i saker som gjelder vold og overgrep. Usikkerhet rundt bruken av reglene for taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett kan i mange tilfeller virke hemmende på samarbeidet mellom aktørene i tjenesteapparatet. Usikkerheten kan også være til hinder for bistanden til den utsatte. Ofte praktiseres taushetsplikten strengere enn det loven krever.

For å svare på den konkrete saken om Akershus universitetssykehus HF som det vises til i spørsmålet, har jeg tatt kontakt med Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF har rettet en henvendelse til Akershus universitetssykehus HF og departementet har fått følgende tilbakemelding:

«Akershus universitetssykehus HF har god og jevnlig dialog med politiet i opptaksområdet, bla gjennom samarbeidsavtaler og etablerte samarbeidsmøter. Samarbeidsmøtene gjennomføres to ganger i året.

Akershus universitetssykehus HF er ikke kjent med denne tilbakemeldingen fra politiet i Lillestrøm og vil følge opp dette utspillet overfor politiet. Problemstillingen er viktig, og de vil også følge opp problemstillingen i samarbeidsmøtene med politiet. Politisaker ligger på høyeste prioritering, og når Akershus universitetssykehus HF mottar konkrete forespørsler fra poli-

tiet om oversendelse av helseinformasjon, legges det vekt på å håndtere dette så raskt som mulig ut fra de etablerte rutiner for utlevering av pasientjournal;

«...Ved utlevering av journal til andre enn pasienten selv, skal det sammen med kopi av ID papirer alltid foreligge fullmakt/samtykkeerklæring fra pasienten eller annet lovhemlet grunnlag for utleveringen.»

Før oversendelse til politiet skjer, skal forsendelsen være godkjent fra behandler/lege. Er det flere avdelinger involvert, kan saksgangen ta lengre tid. En oversikt fra sakarkivet på Akershus

universitetssykehus HF viser at de i løpet av 2023 mottok om lag 100 henvendelser, og saksbehandlingstiden er 3-6 virkedager.»

Regjeringen la fram Prop. 36 (2023-2024) Opptrapingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, i desember 2023. I planen er det blant annet fokus på kunnskap og samarbeid mellom ulike sektorer for å forebygge vold og overgrep, herunder tiltak som knytter seg til utveksling av opplysninger og kompetansetil-tak om avvergeplikt, taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt for relevante sektorer og tjenester.

SPØRSMÅL NR. 1466

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 14. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan mener statsministeren at regjeringen har lært av Fosen-saken, når staten gjennom Statkraft står i spissen for utbygginger i reinbeiteområder i Lebesby og Gamvik, og regjeringen selv står bak et kraftløft som skaper store bekymringer?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken ble det enighet mellom reindriften og vindkraftselskapet på Nord-Fosen. Dette skjedde nesten 900 dager etter Fosen-dommen.

Etter enigheten understreket statsministeren at staten skal ta lærdom av dette, slik at lignende situasjoner ikke oppstår igjen.

Samtidig er presset på å bygge vindkraft i reindriftsområder sterkere enn på lenge, særlig som følge av regjeringens "kraftløft" i Finnmark.

Det er i dag gitt, søkt eller meldt om nye vindkraftprosjekter på land tilsvarende 3000 MW i Finnmark. I tillegg er flere prosjekter på trappene. Fortum Nordkraft Vind har ett prosjekt i Porsanger, men ikke minst er det statens eget kraftselskap Statkraft som har store planer for mer vindkraft i Finnmark, med tre nye prosjekter i Lebesby og Gamvik, i tillegg til en oppgradering og utvidelse. Det er kjent at vindkraftverkene vil ta områder som i dag brukes til reindrift.

NVE arbeider nå med en helhetlig prosess for behandling av søknader om nettanlegg og kraftproduksjon i Finnmark, hvor søknader behandles samlet og raskere enn vanlig. For ny kraftproduksjon som skal vurderes i

den samlede prosessen, må det sendes inn en formell melding innen 22. april. NVE har som mål å sende prosjekter på høring i august.

Kraftløftet og NVEs påfølgende prosess har møtt mye motstand i Finnmark. Både kraftselskapene lokalt og samiske interesser har reagert.

I en sak fra 4. desember 2023 sier Per Erik Ramstad i Alta Kraftlag at regjeringen og NVEs prosess fører til lansering av altfor mange prosjekter og skaper økt konflikt med reindriften. Sametingspresidenten mener også at det lanseres altfor mange prosjekter nå som genererer mye arbeid.

Fosen-dommen burde lært myndighetene at reindrift og vindkraft passer dårlig sammen. Basert på mangelfulle utredninger, og at man ignorerte reindriftens høringssinnspill og bekymringer, valgte man å bygge vindkraft i viktige reindriftsområder. Nå kan altså det samme skje igjen. Regjeringens prosess som sørger for at svært mange prosjekter skal utredes på en gang og på kort tid, kan gjøre at faren for en ny Fosen-sak øker.

Svar:

I forbindelse med godkjenningen av Snøhvit Future, lanserte regjeringen et kraft- og industriløft for Finnmark. Kraftløftet innebar mål for revitalisering av kraftsystemet i Finnmark, som i dag er preget av lite fleksibilitet og flere lag med nettbegrensninger. Uten økt nettkapasitet er det ikke mulighet for nye, større industrietableringer eller ny kraftproduksjon i store deler av fylket. Det ble også satt som mål at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark

skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG, forutsatt konsesjon.

På bakgrunn av regjeringens kraftløft, prioriterer NVE behandlingen av nett og produksjon i Finnmark. NVE har lagt opp et behandlingsløp som innebærer koordinering av nett og produksjon og hvor prosjektene kan sees i sammenheng, og NVE har satt frister for å melde inn prosjekter til behandling. I forbindelse med NVEs innledende arbeid er det lansert et stort antall potensielle nye kraftprosjekter i Finnmark, og det er antatt at NVE vil få til behandling nye prosjekter som tilsvarer flere tusen MW ny vindkraft. Både regjeringen og NVE er klare på at det ikke er realistisk å gi konsesjon i et slikt omfang. Verken kraftsystemet eller hensynet til berørte interesser som natur og miljø og samiske interesser, gir rom for et slikt utbyggingsomfang.

Staten må ta lærdom av Fosen-saken. Å sikre reindriftas rettigheter etter artikkel 27 i konvensjonen om si-

vile og politiske rettigheter. Dette vil være et helt sentralt spørsmål i konsesjonsbehandlingen. Ved utbygging av strømmnett og ny kraftproduksjon er regjeringen opptatt av å ivareta reindriftens interesser og legge til rette for å sikre reindriftens driftsgrunnlag også fremover. Det krever blant annet bedre dialog og involvering av berørte interesser i samiske områder.

Som en oppfølging av Fosen-saken og det generelt høye konfliktnivået mellom reindrift og energi, la regjeringen sist høst fram en bred tiltakspakke for å legge til rette for bedre ivaretagelse av reindriften ved planlegging og utbygging av energi. Pakken inneholder materielle og prosessuelle grep som skal bidra til å legge til rette for videre utbygging av nødvendig kraft og nett i Midt- og Nord-Norge, samtidig som reindriftens interesser skal ivaretas slik at de kan bygge videre på næringen sin i et generasjonsperspektiv.

SPØRSMÅL NR. 1467

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Howdan følger Norges Bank Investment Management opp regjeringens fraråding mot næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene?

BEGRUNNELSE:

I informasjonsskriv fra Utenriksdepartementet av 7. mars fraråder regjeringen norsk næringsliv å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene. Det spesifiseres i skrivet at ikke bare handel, men også investeringer frarådes:

«Norsk næringsliv bør være oppmerksomme på at det er knyttet økonomisk og juridisk risiko til all økonomisk aktivitet som støtter opp om bosetningene, herunder handel med, investeringer, kjøp og anskaffelser. Man bør også være oppmerksom på mulige brudd på humanitærretten og menneskerettighetene. Mulige kjøpere og investorer bør være klar over at en fremtidig fredsløsning mellom israelere og palestinere, eller mellom Israel og Syria, kan få konsekvenser for eiendom og/eller økonomiske aktiviteter i bosetningene. Norske borgere og norsk næringsliv bør også være klar over de mulige omdømmemessige konsekvensene av økonomiske og finansiell aktivitet i bosetningene.»

På spørsmål fra spørsmålsstiller understreket utenriksministeren også denne presiseringen i debatten om den utenrikspolitiske redegjørelsen samme dag, og uttalte at det ikke var unaturlig at alle selskaper gjennomgår sin portefølje i lys av frarådingen.

I rapporten Don't Buy Into Occupation fra desember 2023 framgår at Oljefondet er den største investoren i selskaper som bidrar til å opprettholde Israels folkerettsstridige bosetninger. Spørsmålsstiller vil vite hva NBIM gjør for å følge opp regjeringens fraråding og hva slags følger frarådingen får for Oljefondets portefølje.

Svar:

Norge har i lang tid vært tydelig på at den israelske bosettingspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må opphøre. Norge har derfor gitt klart uttrykk for at Israel på det grunnlaget må trekke seg ut av eksisterende bosetninger og stanse utbyggingen av nye.

Norske myndigheter fraråder på denne bakgrunn økonomisk aktivitet som forårsaker eller medvirker til alvorlige folkerettsstridige handlinger, herunder brudd på grunnleggende menneskerettigheter og humanitærrettens regler for beskyttelse av sivile i væpnet konflikt.

Norske selskaper frarådes å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene.

Regjeringen viser til at bedrifter bør kjenne til og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Disse retningslinjene foreskriver blant annet at selskaper gjennomfører skjerpede aktsomhetsvurderinger for å avdekke risiko for negativ innvirkning på menneskerettighetene, når deres virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep. Aktsomhetsvurderinger er blitt en rettslig forpliktelse for norske virksomheter gjennom Åpenhetsloven, som trådte i kraft i 2022.

Statens pensjonsfond utland (SPU) er en finansiell investor. Innenfor det lovpålagte finansielle målet om høyest mulig avkastning til akseptabel risiko, skal fondet forvaltes ansvarlig. Regjeringens fraråding til norsk næringsliv om å avstå fra aktivitet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene og forventningen om forhøyet aktsomhetsvurdering når selskapers virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep, er i tråd med det som lenge har vært del av rammeverket for SPU.

I mandatet fra Finansdepartementet er Norges Bank pålagt å utarbeide prinsipper for ansvarlig forvaltning i tråd med prinsippene og retningslinjene fra FN og OECD. I rapporten om ansvarlig forvaltning for 2023 sier banken at aktsomhetsvurderinger er en viktig del av bankens ansvarlige forvaltning. Bankens beskriver at den følger de internasjonale standardene i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Bankens gjennomførte i fjor aktsomhetsvurderinger og hadde dialog med 29 selskaper som har virksomhet eller andre forretningsforhold i konflikttrammede områder preget av økt risiko.

I tillegg har Finansdepartementet fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU, som omhandler hva fondet av etiske hensyn ikke skal være investert i. Retningslinjene omfatter blant annet kriterier for grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

Det er det faglig uavhengige Etikkrådet som har oppgaven med å vurdere om selskaper fondet er investert i, har en adferd som er i strid med retningslinjene. Norges Banks hovedstyre fatter beslutninger i slike saker.

Etikkrådet legger til grunn at de israelske bosettingene på Vestbredden er oppført i strid med folkeretten og har lenge hatt oppmerksomhet mot selskaper som kan medvirke til bosettingene. Etter råd fra Etikkrådet er ni israelske selskaper utelukket fra fondet på denne bakgrunn.

I sin årsmelding for 2023 som ble lagt frem 7. mars 2024, skriver Etikkrådet blant annet:

«På grunn av den permanente tilstanden av folkerettsbrudd i de okkuperte palestinske områdene (heretter omtalt som OPT,

Occupied Palestinian Territories) har Etikkrådet alltid hatt oppmerksomhet rettet mot selskapers virksomhet der. Når konfliktnivået i OPT øker, er det grunn til å være ekstra oppmerksom.»

Etikkrådet viser til at det er et stort antall selskaper i SPU med virksomhet i Israel som også har en form for tilstedeværelse eller tilknytning til bosettingene, men at et selskaps tilstedeværelse i det okkuperte området ikke er tilstrekkelig for å anbefale utelukkelse. Utelukkelse forutsetter ifølge Etikkrådet «en nær forbindelse mellom selskapers virksomhet og det underliggende normbruddet». Videre skriver Etikkrådet:

«Dersom selskaper i SPU har virksomhet i OPT av den typen som tidligere har vært ansett som grunnlag for utelukkelse, vil Etikkrådet anbefale utelukkelse av disse. I tillegg er det spørsmål om Etikkrådet har trukket for snevre grenser for selskapers uakseptable medvirkning til folkerettsbrudd i OPT-sakene. Det er i høy grad skjønnsmessig hvor denne terskelen bør ligge, og den kan også påvirkes hvis alvorret i normbruddene øker. Da Etikkrådet vurderte de første selskapene og la grunnlaget for sin praksis for vurdering av OPT-sakene rundt 2005-2006, var normgrunnlaget mindre utviklet enn det er i dag, og selskapsansvaret mindre tydeliggjort. Etikkrådet følger utviklingen i OPT nøye, og vil fortløpende vurdere om det er grunnlag for å anbefale utelukkelse fra SPU av ytterligere selskaper.»

Rammeverket for den ansvarlige forvaltningen er utviklet over tid i takt med at både fondet, verden, etiske normer og forventninger til ansvarlig forvaltning har utviklet seg. De etiske retningslinjene ble sist grundig vurdert og behandlet av Stortinget i 2021. Vurderingene bygget blant annet på Etikkrådets utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. Det har vært og er bred enighet i Stortinget om de etiske retningslinjene og rammeverket for forvaltningen av SPU.

SPØRSMÅL NR. 1468**Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 14. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at selvstendig næringsdrivende eller andre virksomheter med bare én ansatt vil få unntak fra regelverksendringene 1/1-24 med krav om registrering/godkjenning som bemanningsforetak for å kunne drive med utleie av arbeidskraft, når vil det komme en oppdatert veileder for å rydde opp i misforståelsen, og hva vil statsråden gjøre for å få på plass igjen kontrakter med selvstendig næringsdrivende i enkeltmannsforetak/AS som statlige arbeidsgivere har terminert den siste tiden på grunn av denne misforståelsen?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har ved flere anledninger forsøkt å ta opp konsekvensene av innstramminger i innleieregelverket har for personer om er eneste ansatt i eget selskap.

I spørretimen 6. mars i år sa Næringsministeren at situasjonen næringsdrivende befinner seg i, der de ikke har adgang til å registrere seg gjennom Arbeidstilsynets godkjenningsordning og ekskluderes fra oppdrag fordi de ikke kan registrere seg, beror på en misforståelse, som snart vil bli rettet opp. Næringsministeren sa bl.a.:

«Som sagt er selvstendig næringsdrivende eller andre som bare har en ansatt, altså seg selv, ikke berørt av regelverksendringene, denne forskriftsendringen, som trådte i kraft fra 1. januar, som altså innebærer at man skal ha en registrering og en godkjenning for å kunne være en innleiebedrift, eller da i dette tilfellet en utleiebedrift.»

«Så ser vi at det har blitt noen misforståelser omkring dette, og derfor jobber Arbeids- og inkluderingsdepartementet nå med å oppdatere veilederen til innleiereglene, nettopp for å utdype og tydeliggjøre informasjonen knyttet til dette og forhåpentligvis bidra til at det er færre misforståelser og mindre usikkerhet.»

For undertegnede og Venstre er denne «misforståelsen» svært alvorlig. I tillegg til å gjøre det umulig for folk å tjene til livets opphold, hever denne «misforståelsen» også terskelen for å starte egen bedrift, for vekst og skalering av de bedriftene vi trenger for å gi oss utvikling, innovasjon og arbeidsplasser i framtiden – og den gjør nødvendige endringsprosesser i både næringsliv og offentlig sektor for å lykkes med bl.a. digitalisering og klimaomstilling vanskeligere enn nødvendig.

Jeg vil for eksempel vise til at gründeren bak EnerWE i dag uttaler (på LinkedIn) at de aldri hadde tatt sjansen på å skape egen virksomhet, vokse og skalere til det som i dag er en del av DN Mediagroup dersom de i en etableringsfase ikke hadde hatt anledning til å først sam-

arbeide som konsulenter, og kjøpe tjenester av hverandre. Det er et typisk og representativt eksempel, og det er utrolig viktig at den misforståelsen som nå fører til at tusenvis av selvstendig næringsdrivende i praksis får «næringsforbud», ryddes opp raskest mulig.

Svar:

Jeg viser til tidligere svar på spørsmål fra representanten om hvorvidt enkeltpersonforetak eller aksjeselskap, der eieren er eneste ansatte, er omfattet av de nye innleiereglene og godkjenningsplikten for bemanningsforetak. Som jeg tidligere har svart er enkeltpersonsforetak og aksjeselskap der eier er eneste ansatt ikke omfattet av innleiereglene, og dermed heller ikke av godkjenningsplikten for bemanningsforetak. Det er således ikke relevant med unntak fra regler disse ikke er omfattet av.

Representanten har i spørsmålet sitt vist til næringsministerens svar i spørretimen 6. mars om samme tematik. Som det fremgår av næringsministerens svar, kan disse selskapene levere tjenester i form av oppdragsavtaler. Slike oppdragsavtaler er ikke innleie av arbeidskraft etter arbeidsmiljølovens regler, og forutsetter derfor heller ikke godkjenning som bemanningsforetak. Oppdragsgivere kan inngå oppdragsavtaler og kjøpe tjenester fra enkeltpersonforetak og aksjeselskap der eieren er eneste ansatt, uavhengig av innleiereglene og godkjenningsordningen.

Departementet arbeider med å klargjøre ulike sider av dette ved å utdype veilederen til innleiereglene. Utkast til oppdatert veileder har nylig vært ute hos partene for kommentarer og innspill og vil i løpet av kort tid bli oppdatert.

SPØRSMÅL NR. 1469**Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 14. mars 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Er statsråden trygg på at Lotteritilsynet i den beskrevne fremgangsmåten fullt ut overholder forvaltningslovens krav til forsvarlig saksbehandling, og vil statsråden ta noen steg for å forsikre seg om at dette er tilfellet?

BEGRUNNELSE:

Lotteritilsynet fattet før jul et vedtak mot selskapet Schpell, da tilsynet er av den oppfatning av at selskapet har brutt lovverket knyttet til markedsføring av utenlandske spilltjenester. Dette i seg selv er en pågående sak, og jeg har forståelse for at kulturministeren ikke kan kommentere akkurat denne delen av sakskomplekset.

I medieomtalen av saken har derimot Lotteritilsynet gått ut og anklaget to norske influencere, Sebastian Brevik og Henrik Viken, for samme brudd på lovverket, uten at jeg kan se at Lotteritilsynet tilstrekkelig har oppfylt de strenge kravene lovverket stiller til hvordan et statlig tilsyn forsvarlig skal utrede en sak ved varsling og påfølgende vedtak mot norske borgere og virksomheter, eller om varsling direkte til de det angår om at de kan få et vedtak mot seg. Dette kan etter Fremskrittspartiets skjønn dermed være et brudd på Forvaltningslovens §16 og 17.

Vedtaket er heller ikke endelig, ettersom Forvaltningsloven åpner for påklaging, noe som gjør Lotteritilsynets opptreden enda mer kritikkverdig.

En slik prosedering i mediene med påstand om lovbrudd er i tillegg svært belastende for enkeltpersoner, som opplever å få hele tyngden til et statlig tilsyn mot seg.

Fremskrittspartiet håper derfor at myndighetene vil vise større aktsomhet i lignende saker i fremtiden.

Loven sier blant annet:

"Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist."

I tilfellet som jeg tar opp, så er saken rettet mot Schpell, og Brevik har slik jeg skjønner det ikke forstått at han er varslet. Loven sier også:

"Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes."

Så vidt meg bekjent har heller ikke tilsynet gjort tilsyn. De har dermed varslet på en tvilsom måte som ikke de det gjelder har oppfattet, og deretter gjort vedtak uten å opplyse saken.

Så vidt meg bekjent er det heller ikke foretatt et tilstrekkelig tilsyn, og varselet kan fremstå forvirrende.

Svar:

Dette er en pågående sak hos Lotteritilsynet.

Lotteritilsynet opplyser til oss at de har gitt innsyn til media i offentlige dokument i saken og at de har informert om saken på sine nettsider, slik de også har gjort om vedtak i tidligere saker.

Representanten viser til et vedtak Lotteritilsynet fattet før jul. Lotteritilsynet har opplyst til oss at det var varselet som ble sendt før jul. Lotteritilsynets vedtak ble først fattet 30. januar 2024.

Som representanten riktig påpeker, kan jeg ikke kommentere saksbehandlingen i en pågående sak. Ved brudd på pengespilloven kan Lotteritilsynet pålegge den ansvarlige å rette det ulovlige forholdet eller fastsette at den ulovlige virksomheten skal opphøre. Dette skal skje i samsvar med forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Lotteritilsynets vedtak med pålegg om stans kan påklages til Lotterinemnda som er klageinstans for Lotteritilsynets vedtak. Dersom det i en slik klage skulle bli anført at saksbehandlingen ikke har vært i samsvar med forvaltningslovens krav til utredning og forhåndsvarsling er dette noe Lotteritilsynet og eventuelt klageinstansen vil måtte vurdere nærmere i klagebehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1470**Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 12. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden gjera greie for korleis han tenker å implementere anmodningsvedtak 35 og 36 med tidslinje og prosess frå sak i Stortinget Dokument 8:229 S (2022-2023), Innst. 42 S (2023-2024), samt gjera greie for korleis dette vert implementert i dei fylkeskommunale anboda?

GRUNNGJEVING:

Dei to vedtaka lyder som følger:

Vedtak 35

Stortinget ber regjeringa sette i gang eit arbeid der ein vurderer korleis og på kva måte infrastruktur på land for etablerte elektriske ferjer eller andre maritime fartøy kan gjerast tilgjengeleg for annan sjø- og landtransport, gjerne gjennom kommersielle lade- og landstraumaktørar.

Vedtak 36

Stortinget ber regjeringa sikre at det for komande offentlege anbod for kommersielle ferjer og hurtigbåtar blir vurdert korleis el-infrastrukturen kan tilgjengeleggjera for andre brukarar, og stille krav om dette i dei komande anboda.

Vi ber statsråden gjera greie for korleis dette er implementert for dei anboda som har gått ut sidan vedtaket vart gjort, og korleis ein tenker dette implementert for dei komande anboda.

Svar:

Statens vegvesen vil vurdere hvordan vedtakene best kan følges opp. Jeg vil orientere Stortinget om oppfølgingen i Prop. 1 S (2024–2025).

SPØRSMÅL NR. 1471**Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er bekymringsfullt at Politihøgskolen i år har det laveste søkertallet siden skolen ble en del av samordna opptak i 2009, og hva tror statsråden er årsaken til at det er 22,5 % færre søkere i år enn det var i fjor?

BEGRUNNELSE:

Politihøgskolen har i år 22,5 prosent færre søkere enn i fjor. Årets antall søkere er det laveste siden 2009. På de 500 tilgjengelige studieplassene til Politihøgskolen var det 2893 søkere. Det ønskes derfor besvart om statsråden er enig i at dette er en bekymringsfull utvikling, og hva statsråden tror er årsaken til dette dramatiske fallet i søkere til Politihøgskolen.

Svar:

Selv om søkertallet går ned, så er jeg glad for at det fremdeles er et solid antall studenter som søker seg til Politihøgskolen. Det er i år 2893 søkere til de 500 tilgjengelige studieplassene på Politihøgskolen, hvilket utgjør 5,8 søkere per studieplass. Dette viser at det fortsatt er mange som ønsker å bli politi. Jeg merker meg for øvrig at Politihøgskolen sier de er trygge på at de får tatt opp et kull med godt kvalifiserte søkere til bachelorutdanningen også i år.

Det kan være flere forhold som påvirker søkertallene til Politihøgskolen. Det har det siste halvåret i likhet med årene før covid-epidemien, tatt noe lenger tid for nyutdannede å få jobb i politiet enn det har gjort de tre foregående årene hvor politiet hadde ekstraordinære oppgaver som følge av covid-epidemien og krigen i Ukraina. Det var for eksempel et behov for ekstraordinær grensekontroll under pandemien hvor mange ble midlertidig ansatt.

Regjeringen jobber for at det skal bli flere, ikke færre politifolk. Samfunnet trenger også flere flinke og engasjerte politifolk. Nylig varslet vi derfor at regjeringen

ville foreslå en budsjettøkning på 635 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett, som blant annet skal gå til å opprettholde politibemanningen.

SPØRSMÅL NR. 1472

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Klima og miljøministeren sa i Stortinget tirsdag 5. mars at vi i dag leter i all hovedsak leter nær eksisterende infrastruktur.

Hvor stor andel av leteaktiviteten på norsk sokkel er innenfor en radius på 25, 50 eller 75 km fra nærmeste oljefelt i produksjon?

Svar:

For å svare på spørsmålet har jeg innhentet tall fra Sokkeldirektoratet når det gjelder undersøkelsesbrønner gjennomført fra 2019 til nå.

Siden 2019 er det boret totalt 156 undersøkelsesbrønner. Av disse er 79 prosent boret nærmere enn 25 km fra eksisterende infrastruktur, 85 prosent er boret nærmere enn 50 km fra eksisterende infrastruktur, mens 90 prosent er boret nærmere enn 75 km fra eksisterende infrastruktur.

SPØRSMÅL NR. 1473

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 13. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Den viktige, grønne industriutviklingen på Støleheia i Vennesla er avhengig av konsesjoner fra NVE for å forsterke strømmettet i området, og spesielt nye Stemmen trafostasjon.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre en hurtig konsesjonsbehandling, slik at ikke industriutviklingen settes på vent?

BEGRUNNELSE:

Norge og Agder-regionen har nå en unik mulighet til å en posisjon innen fremtidens digitale infrastruktur, og samtidig styrke Agder som industriregion og Vennesla som industrikommune. En sentral forutsetning for dette er å

styrke robustheten og kapasiteten til strømmettet i regionen. Utbyggingen av kraftnettet er også svært viktig for verdiskapning og realisering av prosjekter som nå står på vent.

Svar:

Videreutvikling av kraftnettet og effektivisering av konsesjonsbehandlingen er en av mine viktigste prioriteringer. Jeg er i likhet med representanten opptatt av effektiv konsesjonsbehandling, og det er en del av NVEs oppdrag å fortløpende se etter muligheter for å korte ned saksbehandlingstiden.

Konsesjonsbehandlingskapasiteten er vesentlig styrket de siste årene gjennom økte bevilgninger til digi-

talisering og flere saksbehandlere. Når det gjelder de konkrete sakene fra Vennesla, viser jeg til at de er til behandling i NVE.

For øvrig vil jeg benytte anledningen til å minne om at kommuner og regioner som planlegger for betydelig økt kraftforbruk må være seg sitt ansvar bevisst og inkludere muligheter for ny kraftproduksjon i planleggingen.

SPØRSMÅL NR. 1474

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 15. mars 2024 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for DFØs arbeid på området, og om hvordan DFØ har fulgt opp regjeringens initiativ i sine rådgivningstjenester til bedrifter og andre?

gjøres mer brukervennlig og kjent, og arbeidet med å utvikle statistikk og styringsinformasjon om grønne offentlige innkjøp videreføres. Styrket bistand fra DFØ vil øke oppdragsgivernes innkjøpskompetanse og forsterke offentlige virksomheters evne til å minimere miljøbelastning og fremme klimavennlige løsninger."

BEGRUNNELSE:

Stortinget har tidligere vedtatt følgende:

"Stortinget ber regjeringen opprette en ekspertenhet for offentlige anskaffelser, plassert utenfor Osloregionen, som skal bistå kommuner, fylkeskommuner og andre offentlige aktører knyttet til ulike problemstillinger rundt offentlige anskaffelser, og vurdere hvordan handlingsrommet i ulike regelverk kan utnyttes. Enheten må blant annet ha kompetanse innenfor EØS-rettslige problemstillinger."

Dette har regjeringen tidligere valgt å se bort fra, med begrunnelse at denne kompetansen allerede finnes under DFØ.

Maritim næring har selv også foreslått opprettelse av en ekspertenhet for offentlige anskaffelser. Mens regjeringen mener at behovet allerede er dekket av DFØs tjenester, sier næringen at dagens ordning langt fra er tilstrekkelig. Vi ser mange eksempler på at offentlig anbud forsvinner ut av landet, der norske leverandører blir utkonkurrert på pris. En overvektning av pris i offentlige anbud bidrar til at norske leverandører går glipp av kontraktene, og Norge går glipp av ringvirkningene som følger av norsk verdiskaping.

I NFDs budsjettproposisjon for i år skriver regjeringen at

"...det en forutsetning at offentlige innkjøp brukes på en god måte. Det setter krav til innkjøpernes kompetanse. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) skal derfor bidra til å bygge kompetansen om klima- og miljøvennlige innkjøp hos innkjøperne. For å styrke offentlige anskaffelser som virkemiddel for grønn omstilling, foreslås DFØs innsats på området styrket med 10 mill. kroner i 2024, jf. omtale under kap. 1605, post 01 i Finansdepartementets budsjettproposisjon. Tiltaket skal sette DFØ bedre i stand til å støtte og veilede innkjøperne til å etterspørre grønne, innovative løsninger. DFØs veiledning skal

Svar:

Offentlige anskaffelser spiller en stor rolle for ressursbruken i offentlig sektor og skal i tillegg bidra til innovasjon, effektivisering og et konkurransedyktig næringsliv. Offentlig sektor er en stor og viktig innkjøper for næringslivet. Det offentliges evne til å gjennomføre gode offentlige anskaffelser kan dermed ha store ringvirkninger i markedet.

Anskaffelsesregelverket gir handlingsrom og muligheter for fleksibilitet for den enkelte innkjøper. For å kunne nyttiggjøre seg av denne fleksibiliteten, må innkjøperen ha kunnskap om hvordan anskaffelsen kan innrettes.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) er statens fagorgan for offentlige anskaffelser. DFØ tilbyr kompetanseheving innenfor offentlige anskaffelser gjennom kurs, konferanser, nettverk, digitale veiledere, maler og verktøy. Et av DFØs hovedmål er å arbeide for at offentlig sektor gjennomfører effektive og innovative offentlige anskaffelser som bidrar til grønn omstilling og bærekraftig utvikling.

DFØ har omfattende veiledningsvirksomhet som er rettet mot alle offentlige oppdragsgivere. De har jevnlig kontakt med oppdragsgivere og tilpasser sin veiledning til både behovet hos oppdragsgiverne og tilbudet fra andre aktører. Som del av det grønne kompetanseløftet har DFØ styrket og utviklet veiledningen innen grønne anskaffelser vesentlig de siste årene, herunder også for maritim transport.

Når det gjelder offentlige anskaffelser innenfor det maritime området, har DFØ egen veiledning for maritim transport på sine hjemmesider. DFØ har videre gitt an-

skaffelsesfaglig støtte knyttet til maritime anskaffelser til virksomheter som Sykehusinnkjøp og Forsvarsmateriell. DFØ har også styrket det maritime fokuset ved å delta i initiativet fra Grønt Skipsfartsprogram (GSP), som nylig lanserte et servicekontor for offentlige aktører og næringen når det gjelder offentlige anskaffelser innenfor den maritime sektoren. DFØ er bidragsyter til arbeidet sammen med Miljødirektoratet, Staten vegvesen og Klima- og miljødepartementet.

Stortinget vedtok i 2021 å be regjeringen utrede handlingsrommet i EØS-avtalen for å stille krav til offentlige anskaffelser av fartøy. Slike krav kan bidra til at norske verft mer effektivt kan konkurrere om offentlige oppdrag. Menon Economics og Arntzen de Besche utredet handlingsrommet på vegne av departementet. Med bakgrunn i funnene i rapporten ser departementet videre på mulige krav og kriterier knyttet til helse, miljø og sikkerhet og bruk av lærlinger og språk.

SPØRSMÅL NR. 1475

Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 14. mars 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har statsråden tatt initiativ til at norske flyselskaper skal få anledning til å rapportere inn innblanding av bærekraftig drivstoff (SAF) i EUs Unionsdatabase for bærekraftig drivstoff, om ikke, vil statsråden ta et slikt initiativ, og hvor lang tid vil det ta før dette er i orden?

BEGRUNNELSE:

Norske flyselskaper frykter at de vil få ekstrakostnader på flere hundre millioner kroner etter hvert som kravene til innblanding av bærekraftig drivstoff (SAF) øker – uten at flyselskapene får rapportere inn i EUs Unionsdatabase for bærekraftig drivstoff. Norske flyselskaper må kjøpe utslippskvoter dersom de ikke får rapportere forbruket av SAF. Flyselskapene som får rapportere inn forbruket slipper å kjøpe utslippskvoter, og vil i tillegg få refusjon for ekstrakostnadene den fordyrende bruken av SAF medfører. Differansen blir så stor at norske flyselskaper vil tape i konkurranse med utenlandske flyselskap som eventuelt vil konkurrere på det samme markedet.

Norge er beredskapsmessig avhengig av flyselskap med norsk AOC og fly eid og registrert i Norge, noe vi fikk se betydningen av under pandemien. Norske flyselskaper må ha like konkurranseforhold som deres utenlandske konkurrenter.

Svar:

Regjeringen er opptatt av en bærekraftig norsk luftfartsnæring, også i økonomisk og klimamessig forstand, der norske og europeiske aktører har mest mulig like rammevilkår. Dette kommer tydelig fram i luftfartsstrat-

egien regjeringen la fram for Stortinget i januar 2023. Både samferdselsministeren og jeg er godt kjent med luftfartsnæringens bekymringer knyttet til unionsdatabasen og har forståelse for disse.

Unionsdatabasen for biodrivstoff er hjemlet i fornybardirektivet som ble vedtatt som en del av Ren Energi-pakken i 2018. Det er viktig med grundige vurderinger av innholdet i og konsekvensene av EØS-regelverk før det innlemmes, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger. Vi arbeider for å ivareta norske interesser, og det er viktig at særegenhetene i det norske energisystemet blir tatt tilstrekkelig hensyn til. Vi er opptatt av å ivareta konstitusjonelle hensyn og fullt ut sikre norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 1476**Innlevert 7. mars 2024 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 15. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Regjeringen har gitt sprengstoffprodusenten Chemring Nobel tillatelse til å øke nitrogenutslippene fra fabrikkene på Sætre fra 41 til 200 tonn. Nitrogenutslipp er blant hovedårsakene til miljøproblemene i fjorden. Statsråden påpeker selv at det er gode miljøfaglige argumenter mot tillatelsen, men mener hensynet til norsk forsvarsevne må prioriteres.

Kan statsråden redegjøre for alternative løsninger som har vært vurdert og hva slags tiltak han jobber med for å unngå eller minimere utslippsøkningen det nå er gitt tillatelse til?

Svar:

Krigen i Ukraina har gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon. Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra Chemring Nobel, har regjeringen vurdert det som riktig å gi bedriften tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i.

Chemring Nobel har allerede krav til utslippsreducerende tiltak i sin tillatelse til forurensende virksomhet. Virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Tillatte utslippsnivåer er gitt med utgangspunkt i renseteknologien virksomheten har i dag.

Tillatelsen er basert på en trinnvis produksjonsøkning, hvorav maksimalt produksjonsnivå og tilhørende utslippsnivåer vil skje først i 2027. I tillatelsen ligger det inne en forutsetning om proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing som tilsier at bedriften ikke kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon. Det er ikke slik at det maksimale utslippet bedriften har fått tillatelse til er en "kvote" som kan benyttes fritt. Utslipp opp mot maksimalnivået i tillatelsen vil altså ikke være tillatt før i 2027.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, men det er krevende å finne effektive renseløsninger da det er utfordringer knyttet til sikkerhet ved produksjon av sprengstoff. Det vil ta noe tid før nye rensetiltak kommer på plass. Det er ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning på kort sikt uten at det vil føre til noe økte utslipp. Den eneste alternative løsningen til utslippsøkningen på kort sikt ville derfor være å ikke tillate produksjonsøkningen. Siden hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt

som mulig, ble det derfor gitt tillatelse til økte utslipp for en avgrenset periode frem til 01.01.2028.

Virksomheten har flere pågående tiltak for å redusere utslippene. De vil blant annet investere i nytt rensenanlegg, og de vil også invitere til et samarbeid med Asker og Frogn kommune for å vurdere muligheten for å koble seg på den planlagte sjøledningen til Veas sitt rensenanlegg.

I et brev fra Chemring Nobel 8. mars opplyste bedriften at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til 29 tonn i 2027 forutsatt at nytt rensenanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette rensenanlegget anslår bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. Departementet ba derfor i brev den 13. mars i år Miljødirektoratet om å utarbeide et forslag til endret tillatelse, med utgangspunkt i at den økte produksjonen av sprengstoffkjemikalier skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig. Miljødirektoratet skal i vurderingen ha dialog med Chemring Nobel og innhente innspill fra relevante aktører.

Det er satt vilkår om at bedriften årlig rapporterer til Miljødirektoratet om status for utslipp og utslippsreducerende tiltak. Miljødirektoratet vil, med bakgrunn i rapporterte tall i virksomhetens årlige egenkontrollrapport og status for utslippsreducerende tiltak, vurdere og ved behov skjerpe utslippsgrensene som er gitt i tillatelsen.

Chemring har også krav til å ha et måleprogram hvor de til enhver tid har kontroll over sine utslippsnivåer. Dette følges opp av Miljødirektoratet ved egenkontrollrapportering, egne tilsyn og ved krav om å rapportere om framgang i utslippsreducerende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1477**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 15. mars 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvilke statlige eide kulturbygg i Oslo står tomme, og hva er utgiftene knyttet til disse?

Svar:

Det er to statlige kulturbygg i Oslo som står tomme. Det er det tidligere Nasjonalgalleriet og Bankplassen 4, som tidligere har huset Museet for samtidskunst og Norges Bank.

Byggene forvaltes på vegne av staten av Statsbygg, som er en forvaltningsbedrift underlagt Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet. Departementet har innhentet oversikt fra Statsbygg over kostnadene som påløp til forvaltning av byggene i 2023.

Kostnadene for forvaltning av byggene i 2023 var:
Nasjonalgalleriet kr. 5 423 779
Bankplassen 4 kr. 3 435 795

SPØRSMÅL NR. 1478**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 20. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre mer detaljert for hvordan Stortingets bevilgning er disponert av helseforetaket og hvordan Stortingets vilkår og føringer i forbindelse med bevilgningen er møtt, herunder at hele bevilgningen anvendes til formålet?

BEGRUNNELSE:

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil "følge opp prosessen for å videreutvikle spesialisthelsetjenester ved Klinikk Alta."

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2024 at Alta styrkes med en varig økt bevilgning på 25 mill. kroner til videreutvikling av spesialisthelsetjenestene. Disse midlene skal gå til tiltak for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke er spesielt, samt gode samhandlingsløsninger med kommunene og en satsing på geriatri. Regjeringen beskriver i proposisjonen at bevilgningen muliggjør økt volum på dag- og polikliniske tilbud til eldre og kronisk syke, som f.eks. dialyse, kreftbehandling og biologisk behandling.

Finnmarkssykehuset HF har i sitt budsjett for 2024 lagt til grunn at midlene benyttes til oppbygging av poliklinisk virksomhet og dagbehandling, styrking av

radiologitilbudet og økning i antallet indremedisinere, herunder geriatrisk sykepleier.

Svar:

Med bakgrunn i Stortingets bevilgning fikk Helse Nord RHF i oppdragsdokumentet for 2024 tildelt 25 mill. kroner til videreutvikling av spesialisthelsetjenestetilbudet ved Klinikk Alta. Midlene er bevilget som et varig økt tilskudd. I tråd med forutsetningene skulle midlene nyttes til tiltak for å hindre unødig reisevei for eldre og kronisk syke, hvor gode samhandlingsløsninger med kommunene og en satsing på geriatri skulle stå sentralt.

Helse Nord RHF opplyser at Finnmarkssykehuset HF hensyntok disse midlene da de vedtok sitt budsjett for 2024 i desember i fjor, jf. styresak 100-2023. I budsjettforslaget i nevnte styresak er det omtalt at de øremerkede midlene til utvikling av spesialisthelsetjenestetilbudet i Alta benyttes som følger:

- Øke poliklinisk virksomhet og dagbehandling betydelig i samarbeid med Hammerfest sykehus (stillinger, medikamenter, medisinske forbruksvarer, arealkostnad), tilbudet bygges opp i Alta slik at pasienter unngår reise.
- Radiologi – styrke radiologitilbudet med 2 radiologer som inngår i vaktberedskap i helseforetaket.

- Øke antallet indremedisinere til 4 (erstatte 1 allmen-nlegestilling med 1 indre-medisiner). Herunder geria-trisk sykepleier
- Styrke det økonomiske grunnlaget for å sikre finansiering av dagens tilbud:
- Medisinske forbruksvarer og medikamenter
- Bemanningsbudsjetter (utrykning, ferie, vikarer, bolig, etc.).
- Poliklinisk kapasitet og dagbehandling reduseres tilsvarende økning i Alta ved Hammerfest sykehus (endrer pasientstrøm).

Helse Nord RHF opplyser at Finnmarkssykehuset HF ved budsjettbehandling i desember i fjor disponerte 10,5 mill. kroner av de øremerkede midlene til å sikre finansiering av 3,5 ubudsjetterte stillinger og finansiering av innleie gra byrå til styrking av tilbudet innenfor barne- og ungdomspsykiatri.

Helse Nord RHF opplyser videre at styret i Finnmarkssykehuset HF ved budsjettbehandlingen ba om at

administrasjonen kom tilbake til styret med en egen sak om utviklingen av spesialisthelsetjenesten i Alta. Dette ble fulgt opp i styremøtet den 27. februar i år, jf. styresak 9-2024. Basert på overordnede prinsipper og prioriteringer stilte styret seg bak forslaget om hvilke fagområder som skulle vurderes å inngå i et utvidet tjenestetilbud i Alta. Styret ba om å bli oppdatert tertialvis på utviklingen av tjenestetilbudet i Alta.

Helse Nord RHF opplyser at de vil følge med på at midlene anvendes i tråd med gitte føringer, og at Finnmarkssykehuset HF i ny styresak kommer tilbake med en konkret fordeling av de resterende 14,5 mill. kronene til videreutvikling av det polikliniske tilbudet som beskrevet i styresak 9-2024.

Helse- og omsorgsdepartementet følger opp virksomheten i Helse Nord RHF i oppfølgingsmøter og vil følge opp bruken av de bevilgede midlene til Klinikk Alta. Helse Nord RHF skal også rapportere på bruken av midlene i årlig melding for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1479

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange flere politiårsverk kan forsvinne og hvor lav kan politidistriktenes bemanning bli, før statsråden mener at politibemanningen har nådd et kritisk lavt nivå?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak av 04.03.24 hos Politiforum. no:

<https://www.politiforum.no/budsjettkrisen-i-politiet-politibudsjettet-2024-okonomi/nedgangen-i-antall-politifolk-forsetter/257574>

Det fremgår av saken at det pr. januar i år var 9895 politiårsverk i landets politidistrikter, mot 10 242 politiårsverk i januar 2023. Dette innebærer en reduksjon på 347 politiårsverk. Flest årsverk har forsvunnet fra hovedstaden og Oslo politidistrikt, hvor det er 118 færre politiårsverk i januar 2024 enn i januar 2023. Øst politidistrikt har i perioden mistet 108 politiårsverk, Vest politidistrikt har mistet 40 årsverk og Trøndelag politidistrikt har mistet 36 årsverk.

Spørsmålsstiller har ved gjentatte anledninger løftet denne problemstillingen, og utfordret statsråden

til å svare om den systematiske nedbyggingen av politiet som nå foregår. Dette har blitt møtt med en motvilje mot å svare på det som direkte etterspørres, kombinert med en retorikk om at regjeringen styrker politiet og at hele offentlig sektor står i en krevende budsjettsituasjon som følge av krigen i Ukraina og den generelle prisveksten. Det forsøkes derfor nå en ny pedagogisk tilnærming til å få en konkret avklaring fra statsråden – det spørres nå om hvor smertegrensen går, hvor mange flere årsverk kan forsvinne og hvor lav kan politiets bemanning bli, før statsråden mener at bemanningen har nådd et kritisk lavt nivå.

Svar:

I motsetning til hva representant Amundsen hevder i begrunnelsen for sitt spørsmål, pågår det ikke en systematisk nedbygging av politiet. Tvert imot er politiet inklusiv PST styrket med 351 årsverk de to siste årene.

Regjeringen prioriterer politiet høyt og har derfor gjennomført flere store økninger av politiets budsjett. Jeg viser også til mitt svar på det skriftlige spørsmålet fra representant Amundsen om bemanningen i Troms politidistrikt, jf. Dokument 15:1393, hvor jeg orienterte om

at regjeringen tar sikte på å fremme et forslag om å øke bevilgningen til politiet med om lag 635 mill. kroner som en varig bevilgning i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Dette for å opprettholde det nasjonale bemanningsnivået på ansatte i politistillinger per 31. desember 2023.

Innenfor rammene satt av Stortinget, departementet og Politidirektoratet legger jeg for øvrig til grunn at politimestrene gjør de prioriteringene som gir mest mulig trygghet og best mulige tjenester for innbyggerne i sitt distrikt og i landet som helhet, herunder også prioriterer stillinger der det anses som nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1480

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Gitt den alvorlige situasjonen Holthe og andre i lignende situasjoner står overfor, hva vil statsråden gjøre for å sikre at økonomisk vanskeligstilte pasienter, spesielt eldre og de med kroniske sykdommer, har tilgang til nødvendig medisinsk behandling uten at transportkostnader utgjør en uoverkommelig barriere, vil statsråden ta initiativ til gjeninnføre eller etablere nye ordninger som dekker transportkostnader til og fra helsetjenester for disse pasientgruppene uten at man må legge ut for kostnadene selv?

BEGRUNNELSE:

Minstepensjonist Reidar Holthe (76), bosatt i Sør-Odal, står overfor betydelige økonomiske hindringer for å få tilgang til nødvendig medisinsk behandling. Med åtte hjerteinfarkt og flere alvorlige helseutfordringer er Holthe avhengig av regelmessig oppfølging og kontroll ved lege. Tidligere kunne pasienter i visse kommuner benytte seg av en avtale om transport til helseinstitusjoner uten å måtte legge ut for kostnadene på forhånd. Denne avtalen opphørte 1. mars, og pasienter må nå forskuttere reisekostnadene og deretter søke om refusjon. Dette gjelder ikke for spesielt utpekte grupper som dialyse- og kreftpasienter, samt barn under 12 år uten ledsager. Holthe, som ikke faller inn under disse unntakene, må dermed betale 1400 kroner hver vei for drosjetransport til Kongsvinger sykehus, og enda mer til Ahus i Lørenskog, en kostnad flere ikke har råd til å legge ut for. Dette har tvunget flere til å avlyse legetimer, noe som setter helsen i ytterligere i fare.

Holthes situasjon understreker et bredere sosialt og helsemessig problem der økonomiske barrierer hindrer tilgangen til nødvendig medisinsk behandling. Opphøret av avtalen om pasienttransport har direkte påvirket hans og sannsynligvis mange andres evne til å

motta livsviktig oppfølging og behandling. Dette kan føre til forverring av helsetilstanden, økt press på helsetjenestene over tid, og i verste fall unødvendige dødsfall. Det er avgjørende at systemet tilrettelegges slik at alle, uavhengig av økonomisk situasjon, har tilgang til nødvendig helsehjelp. En revisjon av dagens pasientreiseordning, inkludert muligheten for direkte betaling eller spesielle tiltak for å støtte økonomisk vanskeligstilte grupper, er nødvendig for å adressere disse utfordringene og sikre lik tilgang til helsevesenet.

For å sikre at pasienter kommer seg til timene, bør avtalen som lå til grunn før 01. mars være gjeldende inntil ny avtale er på plass.

Svar:

Jeg vil innledningsvis nevne at jeg har mottatt to spørsmål fra Stortingets president om denne saken. Det andre spørsmålet er spørsmål nr. 1541 fra stortingsrepresentant Seher Aydar.

Helse- og omsorgsdepartementet har kontaktet Helse Sør-Øst RHF i forbindelse med dette spørsmålet og de har innhentet nærmere informasjon fra Oslo universitetssykehus HF.

Pasientreise- og syketransportavdelingen ved Oslo universitetssykehus HF har ansvaret for gjennomføringen og koordineringen av reiser på rekvisisjon i Oslo, store deler av Akershus og noen kommuner i Innlandet fylke.

Pasienter som skal til behandling i spesialisthelsetjenesten har rett til dekning av utgifter i forbindelse med reise til og fra behandling. Helseforetakene kan som et alternativ tilby transport, hvoretter retten til dekning av reiseutgifter bortfaller. De fleste helseforetak velger å tilby slik transport gjennom avtaler med lokale taxisekskaper eller annen tilrettelagt transport ved spesielle behov.

I Glåmdalsregionen har Oslo universitetssykehus HF ikke kommet til enighet med taxiselskap om avtale om pasienttransport, da taxiselskap som la inn tilbud på slik avtale oversteg makspris i anbudet.

Økning av makspris i anbudet har ikke vært aktuelt da det vil få konsekvens for annet tilbud innen prehospitaltjenester under Oslo universitetssykehus HF sitt ansvarsområde.

Bakgrunnen for at Oslo universitetssykehus HF ikke kunne forlenge den eksisterende avtalen de hadde med Taxi 03650, var at Oslo universitetssykehus HF har tatt ut alle opsjonsmulighetene som lå i rammeavtalen. Avtalen som var gyldig frem til 1. mars d.å., ga dermed ingen andre hjemler for ytterligere forlengelser.

Rettskildene gir uttrykk for at enhver slik forlengelse av kontrakten vil utgjøre en ny kontrakt i anskaffelsesregelverkets forstand. I tillegg ville en forlengelse på bare en måned i dette tilfelle medføre en overskridelse av EØS-terskelverdien som uten videre vil bli ansett som en ulovlig direkteanskaffelse.

For å ivareta tilbudet til spesielt sårbare pasientgrupper er det etablert tilbud med minibusser som betjener regionen på dagtid i ukedagene. Prehospital klinikk ved Oslo universitetssykehus HF arbeider videre med andre tiltak for å kompensere for manglende avtale med taxiselskap, herunder transport i egen regi.

Det er viktig å understreke at manglende avtale kun berører transport fra hjemsted til behandlingstilbud, og transport fra behandlingstilbud i Glåmdalsregionen til hjemsted.

Hjemreise fra behandlingstilbud utenfor Glåmdalsregionen til hjemsted ivaretas som tidligere av avtaler med taxiselskap i kommunene hvor behandlingstilbudet befinner seg. Transport fra f.eks. Oslo universitetssykehus HF til hjemsted i Glåmdalsregionen ivaretas av taxiavtaler i Oslo. Pasienter som ønsker hjelp til å planlegge reise til behandlingstilbud kan ta kontakt med avdeling for pasientreiser og syketransport på telefon 05515.

Oslo universitetssykehus HF vil arbeide videre med å finne en bedre løsning for pasientene fra Glåmdalsregionen.

SPØRSMÅL NR. 1481

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 18. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvor stor andel av helseforetakenes kjøp av tjenester fra ideelle og private aktører er tjenester innen somatiske kvinnehelselidelser?

BEGRUNNELSE:

Under den ordinære spørretimen stilte jeg spørsmål om hvorfor statsråden ikke er villig til å bruke ledig kapasitet i private sykehus, når det er lange ventelister på behandling for kvinnesykdommer som endometriose.

I svaret fra statsråden ble det sagt følgende: «Helseregionene våre har et utstrakt og godt samarbeid med private aktører. I 2023 planla dem kjøp av tjenester for ca. 16 mrd. kr, og vi er positive til samarbeid med private og ideelle aktører så lenge skjer på vår felles helsetjenestes premisser.

Jeg legger til grunn at helseforetakene kjøper inn tjenester innen somatiske kvinnelidelser som gynekologisk kirurgi, siden statsråden selv valgte å fremheve at de har et utstrakt og godt samarbeid med private aktører i

svaret sitt. At det i januar var rekordhøy ventetid for «kvinnesykdommer og elektiv fødselshjelp» burde også tilsi at helseforetakene benytter ledig privat kapasitet.

Svar:

Som jeg har gitt uttrykk for ved en rekke anledninger, har kvinnesykdommer over tid fått for lite oppmerksomhet. Og jeg er glad for å det nå jobbes godt med ulike tiltak innen dette området, som samlet vil bedre både kunnskapen og gi bedret tjenestetilbud.

Representanten Hjemdal viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til et svar jeg ga på spørsmål i Stortinget forleden, hvor jeg på generelt grunnlag viste til at de fire helseregionene har et utstrakt og godt samarbeid med ulike private aktører. Departementet mottar ikke detaljert informasjon om hvordan ulike tjenestekjøp fordeler seg på de mange ulike diagnose- og pasientgruppene som omfattes av inngåtte avtaler.

Det er ikke noe nytt at vi kan ha ulike syn på kapasitetshåndtering og kjøp av tjenester fra private aktører.

Regjeringen er positiv til at sykehusene samarbeider med private aktører så lenge det skjer på de offentlige sykehuses premisser. Samtidig er vi skeptisk til å pålegge helseregionene og de offentlige sykehusene kjøp av flere tjenester fra private aktører. Å få mest mulig nytte for pasientene av

de årlige bevilgningene må være det overordnede målet, og det kan variere om det løses best ved kjøp av privat kapasitet eller ved å styrke behandlingskapasiteten i vår felles helsetjeneste.

SPØRSMÅL NR. 1482

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Da Russland invaderte Ukraina ba Finansdepartementet Norges Bank om umiddelbart å fryse alle investeringene Statens pensjonsfond utland (SPU) har i Russland. Banken ble også bedt om å utarbeide en plan for å selge fondet helt ut av det russiske markedet.

Vil finansministeren vurdere å be Norges Bank om å fryse alle investeringer i og videre selge fondet ut av alle investeringer i næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde ulovlige israelske bosetninger?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har kommet med anbefalinger til private norske selskap hvor de frarådes å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde ulovlige israelske bosettinger. Samtidig har utenriksministeren uttalt at det er opp til SPU's etikkråd å vurdere hvordan NBIM skal forholde seg til dette rådet fra regjeringen.

Jeg viser til at regjeringen påla Norges Bank å fryse alle investeringer i Russland etter Russlands angrep på Ukraina i februar 2022. Det er derfor ikke nødvendig å vente på en vurdering fra etikkrådet, dette er noe regjeringen står fritt til å gjøre.

Det vises til at i 2022 var fondet investert i 70 israelske selskaper, noe som utgjorde 0,1 pst. av fondets investeringer, tilsvarende 13 mrd. kroner. Dette er investeringer som kan bidra til å opprettholde ulovlige israelske bosettinger og burde etter regjeringens råd til næringslivet også omfattes av regjeringens råd til annet næringsliv.

Svar:

Norge har i lang tid vært tydelig på at den israelske bosettingspolitikken på okkupert land er i strid med folkeretten og må opphøre. Norge har derfor gitt klart uttrykk

for at Israel på det grunnlaget må trekke seg ut av eksisterende bosetninger og stanse utbyggingen av nye.

Norske myndigheter fraråder på denne bakgrunn økonomisk aktivitet som forårsaker eller medvirker til alvorlige folkerettsstridige handlinger, herunder brudd på grunnleggende menneskerettigheter og humanitærettenes regler for beskyttelse av sivile i væpnet konflikt. Norske selskaper frarådes å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene.

Regjeringen viser til at bedrifter bør kjenne til og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Disse retningslinjene foreskriver blant annet at selskaper gjennomfører skjerpede akt-somhetsvurderinger for å avdekke risiko for negativ innvirkning på menneskerettighetene, når deres virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep. Aktsomhetsvurderinger er blitt en rettslig forpliktelse for norske virksomheter gjennom åpenhetsloven, som trådte i kraft i 2022.

Dette er imidlertid ikke en boikott eller en sanksjonering av Israel. Norge har ikke tradisjon for å innføre unilaterale sanksjoner.

Dette stilte seg annerledes overfor Russland i 2022. Da Finansdepartementet den 28. februar 2022 ba Norges Bank om å fryse Statens pensjonsfond utlands (SPU) investeringer i Russland som følge av Russlands angrep på Ukraina, var Russland omfattet av brede internasjonale sanksjoner som Norge sluttet seg til.

Jeg vil samtidig peke på at rammeverket for fondet allerede er utformet for å ivareta de hensynene som regjeringens fraråding omhandler.

SPU er en finansiell investor. Innenfor det lovpålagte finansielle målet om høyest mulig avkastning til akseptabel risiko, skal fondet forvaltes ansvarlig. Regjeringens fraråding til norsk næringsliv om å avstå fra

aktivitet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene og forventningen om forhøyet aktsomhetsvurdering når selskapers virksomhet er knyttet til konfliktområder eller situasjoner med økt risiko for alvorlige overgrep, er i tråd med det som lenge har vært del av rammeverket for SPU.

I mandatet fra Finansdepartementet er Norges Bank pålagt å utarbeide prinsipper for ansvarlig forvaltning i tråd med prinsippene og retningslinjene fra FN og OECD. I rapporten om ansvarlig forvaltning for 2023 uttaler banken at aktsomhetsvurderinger er en viktig del av bankens ansvarlige forvaltning. Norges Bank beskriver at den følger de internasjonale standardene i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Banken gjennomførte i fjor aktsomhetsvurderinger og hadde dialog med 29 selskaper som har virksomhet eller andre forretningsforhold i konflikttrammede områder preget av økt risiko.

I tillegg har Finansdepartementet fastsatt retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU, som omhandler hva fondet av etiske hensyn ikke skal være investert i. Retningslinjene omfatter blant annet kriterier for grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

Det er det faglig uavhengige Etikkrådet som har oppgaven med å vurdere om selskaper fondet er investert i, har en adferd som er i strid med retningslinjene. Norges Banks hovedstyre fattet beslutninger i slike saker.

Etikkrådet legger til grunn at de israelske bosetningene på Vestbredden er oppført i strid med folkeretten og har lenge hatt oppmerksomhet mot selskaper som kan medvirke til bosettingene. Etter råd fra Etikkrådet er ni israelske selskaper utelukket fra fondet på denne bakgrunn.

I sin årsmelding for 2023 som ble lagt frem 7. mars 2024, skriver Etikkrådet blant annet:

«På grunn av den permanente tilstanden av folkerettsbrudd i de okkuperte palestinske områdene (heretter omtalt som OPT, Occupied Palestinian Territories) har Etikkrådet alltid hatt oppmerksomhet rettet mot selskapers virksomhet der. Når konfliktnivået i OPT øker, er det grunn til å være ekstra oppmerksom.»

Etikkrådet viser til at det er et stort antall selskaper i SPU med virksomhet i Israel som også har en form for tilstedeværelse eller tilknytning til bosettingene, men at et selskaps tilstedeværelse i det okkuperte området ikke er tilstrekkelig for å anbefale utelukkelse. Utelukkelse forutsetter ifølge Etikkrådet «en nær forbindelse mellom selskapers virksomhet og det underliggende normbruddet».

Videre skriver Etikkrådet:

«Dersom selskaper i SPU har virksomhet i OPT av den typen som tidligere har vært ansett som grunnlag for utelukkelse, vil Etikkrådet anbefale utelukkelse av disse. I tillegg er det spørsmål om Etikkrådet har trukket for snevre grenser for selskapers uakseptable medvirkning til folkerettsbrudd i OPT-sakene. Det er i høy grad skjønnsmessig hvor denne terskelen bør ligge, og den kan også påvirkes hvis alvoret i normbruddene øker. Da Etikkrådet vurderte de første selskapene og la grunnlaget for sin praksis for vurdering av OPT-sakene rundt 2005-2006, var normgrunnlaget mindre utviklet enn det er i dag, og selskapsansvaret mindre tydeliggjort. Etikkrådet følger utviklingen i OPT nøye, og vil fortløpende vurdere om det er grunnlag for å anbefale utelukkelse fra SPU av ytterligere selskaper.»

Rammeverket for den ansvarlige forvaltningen er utviklet over tid i takt med at både fondet, verden, etiske normer og forventninger til ansvarlig forvaltning har utviklet seg. De etiske retningslinjene ble sist grundig vurdert og behandlet av Stortinget i 2021.

Vurderingene bygget blant annet på Etikktvalgets utredning NOU 2020: 7 Verdier og ansvar. Det har vært og er bred enighet i Stortinget om de etiske retningslinjene og rammeverket for forvaltningen av SPU.

SPØRSMÅL NR. 1483

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 18. mars 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Meiner samferdselsministeren at det er greit å krevja bompengar på eksisterande vegar for å finansiera nye motorvegar, når det viser seg at folk ikkje er villige til å betala bompengane på den nye vegen?

GRUNNGJEVING:

Nyleg kunne me lesa i Fædrelandsvennen og Stavanger Aftenblad om utbygginga av ny E39 mellom Kristiansand og Mandal, der bilistane vel gamlevegen i staden for den nye. Dei vil ikkje betala dei høge bompengane for å spare nokre få minutt når den gamle vegen også har høg

standard. Dermed blir det færre bilar på ny E39 og mindre bompengainntekter, og så blir bompengane sett opp for å kompensera for dette. Nyleg vart bompengane på ny E39 sett opp til 127 kroner utan autopass og 101 med. Nå kjem forslaget om å setta opp bom også på gamlevegen.

Bompengar er ein sentral del av finansieringa av desse motorvegprosjekta. Det bidrar til at dei dyraste vegane blir prioritert framfor trygge kvardagsvegar og vedlikehald av dei vegane me har frå før. Samtidig blir bompengebelastninga underkommunisert for folk fram til vegen er ferdig. Når folk ikkje er villige til å betala for dei rådyre og breie motorvegane, og heller tar dei gamle vegane for å unngå bompengane, kan kreative løysingar som dette oppstå.

Dersom det blir opna for å krevja inn bompengar på eksisterande vegar for å finansiera dei nye motorvegprosjekta, må det vera eit tydeleg premiss før vedtak om bygging tar til, slik at folk ikkje blir lurt.

Svar:

Eg tolkar spørsmålet til å dreie seg om bompengar på eksisterande vegar, for å hindra trafikklekkasje, når det bygast nye vegar.

Eg er opptatt av at innkrevjing av bompengar skal oppfatast som så rettferdig som mogeleg av trafikantane. Innkrevjing på sideveg/eksisterande veg kan gje dårle-

gare samanheng mellom bompengebetaling og nytte av prosjektet. Eit førande prinsipp har i lang tid difor vore at ein ikkje skal planleggje med bruk av bom på sideveg i nye prosjekt. I 2019 blei det ei innstramming av ordninga, der ei sak skal leggast fram for departementet på eit tidleg tidspunkt dersom særlege høve tilseier bom på sideveg.

Dette prinsippet er følgt opp for prosjektet E39 Kristiansand vest – Lyngdal vest. I Prop. 135 S (2016-2017) Finansiering og utbygging av E39 på strekningen Kristiansand vest – Lyngdal vest i kommunene Kristiansand, Sogndalen, Søgne, Mandal, Lindesnes og Lyngdal i Vest-Agder er det lagt opp til etablering av bomstasjon på eksisterande E39 nær Kristiansand vest for å unngå at ein for stor del av trafikken blei overført frå den nye E39. I denne proposisjonen står det vidare at dersom det blir bomstasjon på eksisterande veg, skal takstane her vere halvparten av takstane på den nye vegen. Det er vidare lagt til grunn at eventuelle bompengar som krevjast inn på den eksisterande vegen skal nyttast til lokale vegtiltak rundt den eksisterande vegen for å oppretthalde samanhengen mellom bompengebetalinga og nytten av prosjektet.

I Prop. 89 S (2022-2023) om Endringer i utbyggingen og bompengeopplegget for E39 Kristiansand vest – Røyskår i Agder er det ikkje lagt opp til etablering av denne bomstasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1484

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 16. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Da avgiftsregistreringsordningen for utenlandske nettbutikk, VOEC, ble etablert i april 2020, ble det laget et midlertidig deklarasjonsunntak for varer med verdi under 350 kroner og et tollfritak på tekstilvarer med verdi opp til 3 000 kroner. Deklarasjonsunntaket er fjernet fra 1.1.2024, men tollfritaket for de utenlandske nettbutikkene i VOEC eksisterer fortsatt.

Vil regjeringen opprettholde en slik konkurransevridning i norske bedrifters disfavør eller har regjeringen en plan for avvikling av tollfritaket i VOEC?

BEGRUNNELSE:

Tollfritaket innebærer en stor konkurransevridning mot norske tekstilbedrifter, som må betale opptil 10,7 pst toll. Nå utfordres konkurransevridningen også av utenlandske aktører som er registrert i det norske ordinære mva-registeret. Svenskregistrerte Boozt fikk i tingretten i fjor høst medhold i å få flytte fra mva-registeret til VOEC, og slik sett spare flere titalls millioner kroner årlig i tollfritak.

Svar:

Tidligere gjaldt det et fritak for merverdiavgift, særavgifter og tollavgift ved innførsel av varer med verdi under 350 kroner (350-kronersgrensen). Dette utgjorde en konkur-

ransefordel for utenlandske selgere. I 2020 ble 350-kronergrensen avvirket.

For næringsmidler (mat og drikke), restriksjonsbelagte varer og varer som ilegges særavgifter, videreførte man mekanismen for oppkreving av avgifter. Det vil si at merverdiavgift og eventuelle særavgifter og tollavgift oppkreves som et ledd i tolldeklareringsprosessen av varen. Tolldeklareringsprosessen håndteres normalt av en tollrepresentant (speditør), som krever et administrasjonsgebyr fra forbrukeren.

For andre typer varer med verdi under 3 000 kroner ble ansvaret for avgiftsoppkrevingen flyttet over fra forbrukeren og på den utenlandske tilbyderen (nettbutikker og e-handelsplattformer). Det innebærer at disse må registrere seg for merverdiavgift og oppkreve norsk merverdiavgift ved salget. Ved salg av dyrere varer, og i tilfeller der den utenlandske tilbyderen ikke etterlever sine plikter, oppkreves avgiften som et ledd i tolldeklareringsprosessen av varen.

For at utenlandske tilbydere skal være i stand til å håndtere registrering og rapportering av norsk merverdiavgift, må ordningen være så enkel som mulig. Derfor ble det samtidig med avviklingen av 350-kronersgrensen innført en forenklet registrerings- og rapporteringsordning for utenlandske tilbydere – VOEC-ordningen (Vat On E-Commerce) – i tråd med anbefalinger fra OECD. En rekke land, blant annet EU-landene, har innført lignende ordninger.

Ett av grepene i VOEC-ordningen er fritaket for tollavgift, som ble foreslått av regjeringen Solberg med Kristelig Folkeparti som regjeringsmedlem, se Prop. 1 LS (2019–2020) punkt 12.6.5.

Tollavgiftsfritaket omfatter i praksis klær og enkelte andre tekstiler. Satsene utgjør fra 5,6 til 10,7 pst. av tollverdien. Tollverdi er prisen på varen for eksport til Norge, det vil si eksklusive kostnader som påløper i Norge.

Solberg-regjeringens begrunnelse for tollavgiftsfritaket i VOEC-ordningen var at regelverket for beregning og fastsetting av tollavgift er komplisert. E-handelsplattformene, som er de primære avgiftssubjektene i VOEC-ordningen, formidler ofte varer som omsettes globalt fra hundre- eller tusenvis av selgere i ulike land. Det vil være krevende for disse å forholde seg til tollregelverket. For å få utenlandske tilbydere til å registrere seg i VOEC-ordningen og beregne og betale merverdiavgift ved salg av lavverdivarer til forbrukere i Norge, mente Solberg-regjeringen at det derfor var nødvendig å unnlate å ilegge tollavgift på VOEC-varer. Solberg-regjeringen mente at hensynet til oppslutning om VOEC-ordningen var så tungtveiende at det forsvarte en forskjellsbehandling mellom utenlandske VOEC-registrerte foretak og norske foretak som importerte tilsvarende tollbelagte varer.

VOEC-registrering – og følgelig også tollavgiftsfritaket i VOEC-ordningen – er forbeholdt utenlandske tilby-

dere som ikke har omsetning i Norge, men derimot selger varer til Norge. Det beror på en helhetsvurdering av omsetningens tilknytning til Norge. Boozt-saken er anket til lagmannsretten og skal opp for Borgarting lagmannsrett i mars.

Regjeringen mener det er prinsipielt uheldig med forskjellsbehandling mellom utenlandske nettbutikker og øvrig norsk innførsel. Tollavgiftsfritaket er likevel vurdert som nødvendig for at de utenlandske tilbyderne skal være i stand til å etterleve regelverket, se blant annet Prop. 1 LS (2019–2020) punkt 12.6.5.

Uten tollavgiftsfritaket er det en fare for redusert tilslutning til VOEC-ordningen. Det vil være uheldig. VOEC-ordningen har vært en suksess og bidrar til at det på en effektiv måte blir betalt merverdiavgift på 25 pst. til Norge ved innførsel av varer fra utenlandske tilbydere. Det betyr at en forbruker i Norge må betale merverdiavgift av hele salgsverdien uavhengig av om varen kjøpes fra en utenlandsk eller norsk selger. Ordningen bidrar følgelig til merverdiavgiftsmessig likebehandling av utenlandske og norske aktører som selger lavverdivarer til forbrukere i Norge.

Avvikling av tollavgiftsfritaket vil også kunne gå ut over norske forbrukere, enten ved at enkelte tilbydere velger å ikke tilby varene sine til det norske markedet, eller ved at flere varer håndteres utenfor VOEC-ordningen med høyere administrasjonskostnader.

SPØRSMÅL NR. 1485**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 15. mars 2024 av fiskeri- og havminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Når vil statsråden avklare dispensasjonssakene slik at Tysnes og Austevoll igjen får stabile ferjetilbud og dei tilsette ein betre arbeidskvardag?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til spørsmål og svar i Dokument nr. 15:1068 (2023-2024) om dispensasjon frå kviletidsbestemmelser for ferjedriften. Dette er ei sak som skaper stort engasjement i Austevoll og Tysnes som er samfunn der ferjedriften er berørt av manglande fornying av dispensasjonen. Dei som jobbar på ferjene opplever at det er tryggare med den ordninga som har vært fram til no og ein opplever 12-12 skift som meir stressende og mindre attraktivt for å kunne kombinere med familieliv. For dei reisande har situasjonen medført kanselleringer. Bladet Tysnes denne torsdagen hadde dette som tema på fem heile sider av 16 i lokalavisa. Dette viser eit enorm engasjement for å sikre at øysamfunn har tenelege kommunikasjonsløyisingar. Situasjonen no er at alle skuldar på alle og dei reisande er taparane. Løyisinga kan statsråden koma med å helde fram dei dispensasjonene som har vært gitt fram til no.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har fem klagesaker til handsaming knytt til direktoratets avslag på søknadar om dispensasjon frå reglane om kviletid. I tillegg er det ei klagesak som gjeld vilkår for å innvilge dispensasjon frå kviletidsreglar. Eg gjer merksam på at departementet ikkje har motteke klagesaker for dei to ferjesambanda til og frå Tysnes. Til og frå Austevoll er det to ferjesamband. For eitt av sambanda, Husavik-Sandvikvåg, har departementet motteke klage på Sjøfartsdirektoratets avslag på dispensasjonssøknad. For dette sambandet opplyser direktoratet at reiarlaget har fått innvilga ein anna dispensasjonssøknad enn kva som er påklaga til departementet, og ferja opererer i dag difor med ein dispensasjon frå kviletidsreglane.

Ved handsaming av klagesaker har vi plikt til å sjå til at sakene er så godt opplyste som mogleg før vi gjer vedtak. NHO Sjøfart, ein av arbeidsgivarorganisasjonane for reiarlag som opererer ferjer, varsla i den samanheng at dei ynskte å sende innspel til departementet knytt til klagesakene. Departementet mottok innspela i slutten av førre veke, og vi vil no prioritere å ferdighandsame klagesakene. Det er for tidleg å seie noko om vurderinga av

dei konkrete klagesakene eller når svar vil føreliggje. For ein generell omtale av omsyn som gjer seg gjeldande ved vurdering av dispensasjonssøknadar, viser eg til svar mitt i Dokument nr. 15:1068 (2023-2024).

Eg gjer merksam på at ferjesamband som vanlegvis følgjer ei fast rute, men som også kan bli kalla ut til beredskapsoppdrag, til dømes til naudsituasjonar om natta, kan oppleve at den vanlege ruta blir påverka av desse oppdraga. Sjøfartsdirektoratet er ikkje involvert i å lage eller påverke slike avtaler om beredskapsoppdrag, som ofte er mellom lokale myndigheiter, helseinstitusjonar og transportørar. Når desse ferjene søker om å fråvike vanlege kviletidskrav, forventar Sjøfartsdirektoratet at det blir tatt omsyn til korleis desse beredskapsoppdraga påverkar mannskapet si planlagde kvile. Nærings- og fiskeridepartementet styrer ikkje anbudsprosessar eller kontraktar for ferjeruter, inkludert avtaler om beredskapstenester.

SPØRSMÅL NR. 1486**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har regjeringen vurdert at det i dagens sikkerhetspolitiske situasjon ikke er behov for flere tilfluktsrom siden regjeringen ikke har tatt noen aktive grep for å øke kapasiteten og det heller ikke er bygd nye tilfluktsrom, hvorfor kommuniseres i så fall ikke dette tydelig, og hva mener statsråden om at dekningsgraden for tilfluktsrom har gått ned fra 50 til 45 prosent i tiden som har gått siden det russiske angrepet på Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Det vises til statssekretær Aasens uttalelser om tilfluktsrom på NRK Dagsrevyen den 18.02.24, hvor han uttaler «Tilfluktsrom skal vi ha». Det vises videre til statsrådets svar på mitt skriftlige spørsmål nr. 1306 den 27.02.24. Av statsrådets besvarelse av spørsmålet, fremgår det at dekningsgraden på tilfluktsrom er på om lag 45 prosent av befolkningen. Av statsrådets besvarelse av mitt skriftlige spørsmål nr. 1438 (2021-2022) fremgår det at dekningsgraden den gang var på om lag 50 prosent av befolkningen. Av statsrådets besvarelse av sistnevnte spørsmål, fremgår også følgende:

«Jeg viser til at sikkerhetssituasjonen i Europa har endret seg betydelig siden Stortinget sist gjorde vurderinger knyttet til tilfluktsrom og øvrige sivile beskyttelsestiltak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 5 (2020-2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden, Innst. 275 S (2020-2021) i mars 2021. Parallelt med arbeidet som pågår i DSB, vurderer derfor regjeringen løpende om det er nødvendig å igangsette ytterligere arbeid med tilfluktsrom.»

Spørsmålsstiller ønsker derfor besvart om den løpende vurderingen det vises til i besvarelsen av spørsmål nr. 1438 (2021-2022) har endt med en konklusjon om at det ikke er behov for flere tilfluktsrom, siden regjeringen ikke har tatt noen aktive grep for å øke kapasiteten på tilfluktsrom til det norske folk. Jeg lurer videre på hvorfor dette i så fall ikke kommuniseres klart. Avslutningsvis ønskes det også besvart hva statsråden mener om at dekningsgraden på tilfluktsrom har falt markant i tiden etter det russiske angrepet på Ukraina.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål 1306 fra representanten om tilfluktsrom, jf. dokument 15:1306 (2023-2024).

Tilfluktsrom er et av flere viktige sivile beskyttelsestiltak. Regjeringen vil styrke de sivile beskyttelsestil-

takene. I denne sammenheng er det avgjørende med rettidig befolkningsvarsling, hensiktsmessig evakuering av til trygge oppholdssteder og egenberedskap. Regjeringen vil, som tidligere varslet, legge frem en stortingsmelding om totalberedskap i løpet av 2024. Meldingen vil blant annet være en oppfølging av NOU 2023: 17 fra Totalberedskap-kommisjonen.

På generelt grunnlag mener jeg det er uheldig at, at dekningsgraden på tilfluktsrom synker fra år til år uten at dette er avstemt med hvor det kan være reelle behov for tilfluktsrom. Jeg noterer meg at forrige regjering ikke tok tilstrekkelig grep for å øke antall tilfluktsrom, heller ikke tiden FrP hadde en samfunnssikkerhetsminister. Regjeringen har siden vi overtok i 2021 styrket blant annet Sivilforsvaret, slik at de blant annet kan øke antall tilsyn og sin veiledning av eiere av tilfluktsrom. Dette er viktig for å ha rom som er tilgjengelige.

SPØRSMÅL NR. 1487**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva mener departementet faglig vil skje med leieprisene om sekundærboliger ikke lenger får rentefradrag?

BEGRUNNELSE:

I påvente av regjeringen sin boligmelding pågår det debatt om boligpolitikk. Lederen av AUF og medlem i programkomiteen til det største regjeringspartiet har mellom anna spelt ut forslag om at sekundærboliger ikke skal få rentefradrag. Dette visstnok for å få leieprisene ned.

Svar:

For inntekter som fullt ut beskattes, er det prinsipielt riktig at det gis gjeldsrentefradrag siden kostnadene (rentene) er knyttet til skattepliktige inntekter. Dette er tilfellet

for sekundærboliger (boliger som eier ikke bor i selv), der inntekter fra utleie og gevinster ved realisasjon etter dagens regler skal beskattes.

Økte kostnader for utleier som følge av et slikt brudd på prinsippet om symmetrisk skattemessig behandling av inntekter og kostnader, vil kunne veltes over på leietakerne i form av økte utleiepriser. Det legges til grunn at en ev. begrensning i rentefradraget kun vil gjelde boliger som ikke leies ut i næring. Graden av overveltning vil derfor blant annet være avhengig av sammensetningen av utleiere. En reduksjon i rentefradrag for lån til sekundærboliger vil dessuten, alt annet likt, dempe etterspørselen etter sekundærboliger. Det kan gjøre det mindre attraktivt å investere i bolig til utleie. Færre utleieboliger vil også kunne føre til høyere leiepriser. Samtidig vil lavere etterspørsel etter boliger isolert sett gi lavere boligpriser, som også kan påvirke utleieprisene.

SPØRSMÅL NR. 1488**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 14. mars 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Er 940 millionar dei totale kostnadene med etablering av Luftforsvarets skulesenter på Værnes?

GRUNNGJEVING:

I Adresseavisa 1. mars kunne me lesa at regjeringa snart vil foreslå å investera 940 millionar i skulebygg på Værnes, for at Luftforsvarets tekniske skule kan flyttast frå Kjevik til Værnes. Det som skal byggast er kvarter for elevane og skuletekniske bygg. Undervisningsbygget skal byggast der idrettsbanen ligg i dag. Det blir ikkje opplyst om prisen på nye anlegg for idrett og sanitet. Skulen vil trenga hangarplassar og spesialverkstader.

Det er trangt om plassen på Værnes. Luftforsvarets spesialistiskule vart flytta frå Kjevik til Værnes 1. januar 2024, men fordi det ikkje er tilstrekkelege kvarter der, må elevane bu på hotell. Tidlegare flytteprosessar i Forsvaret

har blitt langt dyrare enn det som først har blitt lagt til grunn. Det er viktig at Stortinget blir opplyst om dei totale kostnadene med nødvendig eigedom, bygg og anlegg (EBA).

Svar:

Behovet for investeringar i eigedom, bygg og anlegg (EBA) vart undervurdert i planane for etableringa av skulesenteret på Værnes. Som Stortinget tidlegare er informert om, er det fleire føresetnader som har endra seg sidan vedtaket om å flytte vart fatta. Dette har ført til mangel på elevforlegningar på Værnes. Til dømes gjennomfører HV-12 no opptrening av ukrainske soldatar på Værnes gjennom operasjon Gungne, og US Marine Corps har rotasjonsbasert trening med utgangspunkt i Værnes. I tillegg er krava til forlegning endra som følgje av endra tilsetjingsforhold for personellet. Dei internasjonale krava til flyteknikarut-

danning er også endra, og krev ei konverteringsutdanning frå sivil til militær plattform. Endringane i føresetnadane har medført eit auka behov for å investera i EBA. Flyttinga kostar difor meir enn det som opphaveleg vart lagt til grunn.

Som ein første fase av flyttinga av Luftforsvaret skulesenter frå Kjevik til Værnes er det så langt gjennomført to mindre investeringsprosjekt på Værnes. Desse prosjekta har vore tilpassing av kontorbygg med etablering av kontorplassar, samt tilpassing av ei kaserne for å ivareta behov knytt til allmenn verneplikt. Total ramme for desse tiltaka er 12,2 millionar kroner. Ut over dette har også Luftforsvaret nytta eit mindre beløp frå eigne driftsmidlar knytt til etablering.

I investeringsproposisjonen som vert lagt fram 15. mars 2024 vil regjeringa fremma forslag om godkjenning av eit investeringsprosjekt for å fullføra flyttinga av Luftforsvaret sitt skulesenter frå Kjevik til Værnes. Dette er eit heilskapleg prosjekt for dei direkte behova som følgjer av flyttinga. Det omfattar naudsynte kontorarbeidsplassar samt undervisnings- og praksisareal knytt til den tekniske

utdanninga. I tillegg vil prosjektet inkludera tre forlegningsbygg for å ivareta det heilskaplege behovet for kvarter som følgjer av flyttinga av skulesenteret. Den samla kostnadsramma er 940 millionar kroner.

Den totale aktiviteten på Værnes har auka. Som ein konsekvens av auken har Forsvaret gjennom Forsvarssjefen sitt fagmilitære råd (FMR) 2023 vurdert eit framtidig behov for investeringar i idrettsfasilitetar og sjukestove på Værnes. Behovet er relatert til, men ikkje ein direkte konsekvens av etablering av skulesenteret på Værnes. Eventuelle investeringar knytt til dette vil verta heilskapleg vurdert som ein del av ny langtidsplan for forsvarssektoren.

Flyttinga av skulesenteret er godt i gang. Etablering av skulesenteret på Værnes vil gi ei kraftsamling av det flyfaglege miljøet i Trøndelag saman med kampflybasen på Ørland, Luftkrigsskulen i Trondheim og flyfaglinja ved Fosen vidaregåande skule. Til saman vil flyttinga gi eit godt grunnlag for å rekruttera og behalda teknisk personell for ein livslang karriere i Luftforsvaret. Med den løysinga som no er planlagt, vert det etablert framtidretta løysingar for verksemda på skulesenteret.

SPØRSMÅL NR. 1489

Innlevert 6. mars 2024 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 14. mars 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva er oppdatert anslag på skatteutgiften ved finansielle tjenester?

BEGRUNNELSE:

Finansielle tjenester i dag er unntatt merverdiavgiftsplikt. Finansskatten dekker kun opp rett under halvparten av denne skatteutgiften som var anslått til 5,8 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2024.

Svar:

Finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift, først og fremst fordi det er teknisk krevende å innlemme slike tjenester i merverdiavgiftssystemet. I 2017 ble det innført en finansskatt for å bøte på at finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift. Finansskatten består av en ekstra skatt på lønninger på 5 pst., og en skatt på overskudd ved at selskapsskattesatsen er tre prosentenheter høyere enn for annen virksomhet.

Det lages anslag på skatteutgifter til statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2024 ble skatteutgiften som følge av merverdiavgiftsunntaket for finansielle tjenester anslått til 11 mrd. kroner for 2023. Provenyet fra finansskatten ble anslått til 5,2 mrd. kroner. Fratrullet provenyet fra finansskatten er skatteutgiften ved merverdiavgiftsunntaket for finansielle tjenester anslått til 5,8 mrd. kroner for 2023. Anslag på skatteutgifter for 2024 utarbeides til statsbudsjettet for 2025.

Finansskatten har ikke de samme nøytralitetsgenskapene som merverdiavgiften. Dette taler for at nivået på finansskatten på lønn og overskudd ikke bør settes for høyt, og at det blir feil å bruke skatteutgiften på merverdiavgiftsunntaket som rettesnor for størrelsen på finansskatten. Finansskattepliktige foretak får ikke fradrag for inngående merverdiavgift, og avgiftspliktige foretak som kjøper finansielle tjenester, får ikke refundert finansskatt som knytter seg til disse tjeneste. Finansskatten vil dermed, i motsetning til merverdiavgiften, føre til kumulasjon av skatt og avgift når tjenester omsettes i flere ledd. Videre er det ikke fritak for finansskatt for tjenester som

eksporteres, og selskaper som tilbyr finansielle tjenester i det norske markedet fra utlandet, betaler ikke norsk finansskatt. Dermed fører finansskatten til en konkurranseulempe for norske tilbydere av finansielle tjenester, i motsetning til merverdiavgiften.

En økning av skattesatsen på overskudd i finansskatten vil også måtte vurderes i lys av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Det følger av at finansskatt på overskudd generelt ikke omfatter skattefrie offentlige institusjoner, selv om de yter finansielle tjenester i et marked (EØS-rettslig økonomisk aktivitet).

SPØRSMÅL NR. 1490

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener helse- og omsorgsministeren at yrkesgrupper som kiropraktorer bør vurderes sterkere inkludert i primærhelsetjenesten gjennom f.eks. profesjonsnøytrale takster?

BEGRUNNELSE:

Forrige uke kom helse- og samhandlingsplanen fra regjeringen. Der vises det flere ganger til knappheten på helsepersonell og behovet for mer oppgavedeling mellom ulike yrkesgrupper. Helt konkret skriver regjeringen at de vil «legge til rette for tverrfaglige legekontor med bredere faglig tilbud, hvor flere personellgrupper kan bidra med sin kompetanse til det beste for innbyggerne og gi kommunene økt handlingsrom for hvordan de organiserer fastlegetjenesten» og det pekes på bruk av profesjonsnøytrale tekster.

Muskel- og skjelettlidelser er den største og dyreste helseutfordringen Norge står overfor. Hvert år rammer den 1,4 millioner nordmenn. Den forårsaker 31 % av sykefraværet og står bak 26 % av alle som går på uføretrygd. Kostnaden for samfunnet er anslått til å utgjøre 165 milliarder kroner i året. Dette er høyere enn de årlige kostnadene relatert til kreft. Dette står altså for en vesentlig del av fastlegekonsultasjonene.

Med en så stor utbredelse er det viktig at yrkesgrupper med kompetanse på å løse problemet inkluderes. Vi vet i dag at hver tredje muskel- og skjelettspasient behandles av kiropraktor. Og alle store forsikringsselskaper som yter privat helseforsikring benytter denne yrkesgruppen for å behandle muskel- og skjelettlidelser. I land som Danmark er kiropraktorer en nøkkelkomponent i utviklingen av helhetlige behandlingsforløp for ryggproblemer i primærhelsetjenesten. Internasjonal forskning viser at folk bruker mindre helsetjenester om de får kiroprak-

torhjelp for rygg først, og at de som går til kiropraktor har mindre sannsynlighet for å bruke opioider.

Kiropraktorer har 5-årig utdanning innen muskel- og skjeletthelse. Som autorisert helsepersonell har de diagnoseansvar, henvisningsrett til bildediagnostikk og til spesialisttjenesten, samt mulighet til å sykemelde. De benytter dokumenterte og varierte tiltak for håndtering av pasienter; fra råd, vurdering av arbeidsevne, veiledning, manipulasjonsbehandling, massasje, palpasjon, trening og øvelsesterapi, i tillegg til å være en koordinator av ulike helsetiltak. Hverken manuellterapeuter eller kiropraktorer er per i dag lovpålagte helsetjenester i kommunene. Vi vet at det eksisterer mye godt tverrfaglig samarbeid mellom lege og kiropraktor, og at det allerede finnes kiropraktorer som arbeider.

Svar:

Regjeringens arbeid med en fremtidsrettet allmennlegetjeneste er, jamfør Nasjonal helse- og samhandlingsplan, ett av de viktigste grepene for å skape en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. Jeg er veldig glad for at den historiske satsingen på fastlegeordningen denne regjeringen har gjennomført, har begynt å vise effekt og at rekrutteringen av leger til ordningen har tatt seg opp. For første gang på mange år peker pilene i riktig retning.

Som vi peker på i Nasjonal helse- og samhandlingsplan består likevel hovedutfordringene: Dagens organisering og finansering oppleves ikke som attraktiv nok av unge leger og inne-bærer at innbyggere med størst behov får for lite tjenester; fastlegene er for lite integrert i øvrige tjenester; manglende handlingsrom for kommunene; lav tjenesteinnovasjon; og lite tverrfaglighet.

Representanten har rett i at muskel- og skjelettlidelser er en stor og kostnadskrevende helseutfordring. Håndteringen av disse lidelsene foregår i stor grad i

primærhelsetjenesten og er fordelt på ulike helsepersonellgrupper. Selv om kiropraktikk ikke er en lovpålagt kommunal tjeneste, er kiropraktorer mange steder en viktig del av helsetilbudet.

Vi vet at mye av veksten i behovet for helse- og omsorgstjenester i årene fremover vil skje i kommunene. Et overordnet mål er å sørge for at den kommunale helse- og omsorgstjenesten er i stand til å møte denne veksten. Tverrfaglige fastlegekontor vil være et viktig virkemiddel for å oppnå dette, ved at kommunenes samlede ressurser i allmennlegetjenesten vil kunne utnyttes på en mer effek-

tiv måte. Innføring av profesjonsnøytrale takster og økt mulighet for delegasjon er aktuelle virkemidler for å legge til rette for en slik utvikling.

Arbeidet med en fremtidsrettet allmennlegetjeneste er omfattende og det er for tidlig å si hvordan en tverrfaglig fastlegeordning konkret skal utformes og hvilke konsekvenser det vil ha for ulike helsepersonellgrupper. Som vi varslet i Nasjonal helse- og samhandlingsplan, vil jeg komme tilbake til Stortinget våren 2025 med en lovproposisjon med meldingsdel der vi presenterer regjeringens samlede løsninger for allmennlegetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1491

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 18. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil Noreg protestere på at Israel, som er medlemsland i ICOM (International Council of Museums), bidreg til øydelegging av kulturminne på Gaza, og er det aktuelt for Noreg å stille til rådvelde ressursar og ekspertise til mellomlands lagring i trygge norske magasin dersom palestinske styresmakter ber om det?

GRUNNGJEVING:

På Gaza er øydeleggingane enorme. Men den israelske staten bombar ikkje berre skuler, heimar og sjukehus. No står også kulturarven til palestinarane i fare for å gå tapt. Krigen på Gaza er også ei kulturell krise, og i granskinga som Sør-Afrika har bede Den Internasjonale domstolen i Haag gå i gang med vil ein undersøke øydeleggingane av kulturarven. Tusenvis av menneske mistar no livet, men palestinarane står òg i fare for å miste minnet om seg sjølv som eit folk. Åtaka frå 2023 kan sjåast som ei vidareføring av politikken frå 2001 og 2002, då israelske styrker braut seg inn Palestinsk statistisk sentral-byrå og konfiskerte data og øydela arkiv.

Derfor bør Noreg engasjere seg. Det er ikkje ei oppgåve for palestinarane åleine å sikre reistane etter eigen kultur, særleg når denne står under press. Vern av kulturarv er eit globalt ansvar og ei plikt som dei fleste nasjonane i verda har tatt på seg i fellesskap. Sterkast kjem dette til uttrykk gjennom Haag-konvensjonen om vern av kulturverdiar. Konvensjonen slår fast at øydelegging av kulturminne i væpna konflikt er ei krigsforbryting.

Den kollektive plikta til å sikre kulturarven for ettertida kjem òg til uttrykk gjennom musea si tilslutning til The International Council of Museums (ICOM). Gjennom denne organisasjonen har verdas museum utvikla etiske retningslinjer for korleis ein skal jobbe med kulturminne, og dei siste åra har ICOM engasjert seg særleg i spørsmål om kulturminne i krig og konflikt.

Svar:

Det er med dyp beklagelse og sorg jeg erfarer at kulturarven i Gaza er skadet som følge av krigen mellom Israel og Hamas. Krigen har medført enorme materielle ødeleggelser i Gaza og påført sivilbefolkningen ufattelige lidelser. Norge har i lang tid vært opptatt av å støtte opp om palestinsk kulturarv, blant annet gjennom støtte til det palestinske kulturfondet som kunstnere i alle deler av Palestina, inkludert Gaza, kan søke om midler fra. Norges representant til Den palestinske selvstyremyndigheten møtte den palestinske kulturministeren Atef Abu Saif i Ramallah 6. februar i år, for å snakke om kunst og kulturarv i Gaza. Abu Saif var selv i Gaza da krigen startet, og hadde førstehandsberetninger om ødeleggelsene.

I november 2023 stemte Norge for en resolusjon som tar til orde for umiddelbare tiltak for å beskytte kulturarv i Gaza i henhold til globale avtaler og forpliktelser/relevante UNESCO-konvensjoner. UNESCO har stor oppmerksomhet om situasjonen i Gaza, og det pågår et arbeid med å gjøre en foreløpig skadevurdering av kulturarven, bl.a. gjennom overvåking basert på satellittbilder, da vurderinger på bakken er umulig i dagens situasjon.

Som representanten viser til, er vern av kulturarv et globalt ansvar og regjeringen støtter opp om UNESCO-samarbeidet på dette området. Norge har bidratt til fondet som er etablert under annen tilleggsprotokoll til Haag-konvensjonen av 1954 om beskyttelse av kulturverdier i tilfelle væpnet konflikt. Norge bidrar også med årlige bidrag til UNESCOs Heritage Emergency Fund med for-

mål å forebygge og bistå med nødhjelp til kulturarv som er utsatt i krig og konflikt.

Jeg er ikke kjent med at det spørsmålet representanten Almeland stiller er reist fra palestinsk side. Dersom det skulle komme en slik forespørsel, vil den bli tatt til vurdering.

SPØRSMÅL NR. 1492

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 18. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener helseministeren at fjerningen av fritt behandlingsvalg har hatt påvirkning på sykehuskøen for sykehuset Østfold, Kalnes som har økt til historisk høye nivåer under dagens regjering?

BEGRUNNELSE:

Vi kan i Norsk Pasientregister lese at sykehuskøene øker dramatisk under dagens regjering og for sykehuset Østfold har køene økt til et gjennomsnitt på 72,5 dager. Dette samtidig som det er ledig kapasitet hos private aktører nå som regjeringen imot ønsket til pasientene avskaffet ordningen med fritt behandlingsvalg som gjorde at pasientene uavhengig av økonomi selv kunne velge behandling der en måtte ønske og det var ledig kapasitet.

Svar:

Økningen i ventetider begynte allerede i 2017, men skjøt fart i kjølvannet av koronapandemien. Sykehusene har gjennomgående hatt utfordringer med å stabilisere driften etter pandemien, samtidig som det jobbes med å ta igjen utredning og behandling som har vært utsatt. Regjeringen ønsker å snu en utvikling som har tiltatt siden 2017. Da er det viktig å sette et mål som er realistisk og få med oss hele spesialisthelsetjenesten på å nå de langsiktige målene.

Den 1. mars lanserte jeg Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Av planen fremgår det at reduksjon i ventetider krever flere ulike tilnærminger: Økt kapasitet i tjenesten, effektiv organisering, riktig bruk av personell, særlig spesialisert kompetanse og digitale løsninger som frigjør arbeidstid. I tillegg kan god forebygging og lavterskeltjenester i kommunene redusere ventetidene i spe-

sialisthelsetjenesten. Planen inneholder flere tiltak for å nå målene om kortere ventetider. Tilbakemeldinger fra helseregionene viser at de tar ventetids-utviklingen alvorlig og at de jobber aktivt med å redusere ventetidene. Alle helseforetakene viser til konkrete prosjekter og tiltak for å få ventetidene ned.

Spørsmålet om hvorvidt utviklingen i ventetidene ved Sykehuset Østfold HF henger sammen med avviklingen av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg (FBV-ordningen), er forelagt Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF oppgir at for hele helseregionen ble ordningen med fritt behandlingsvalg mest benyttet innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Her har ventetidene holdt seg stabile gjennom 2021, 2022 og 2023. Avviklingen av fritt behandlingsvalg har slik sett ikke bidratt til økte ventetider innen det området hvor ordningen var mest utbredt.

Det er først og fremst innenfor somatikken at ventetidene har økt i Helse Sør-Øst. Dette gjelder også for Sykehuset Østfold HF. Helse Sør-Øst RHF oppgir at det i 2022 var 22 600 unike pasienter fra Helse Sør-Øst som fikk behandling innen somatikk hos leverandører som var godkjent i FBV-ordningen, hvorav i overkant av 93 prosent innen hjerte- og fordøyelsessykdommer. Helse Sør-Øst RHF oppgir videre at ventetidene for disse fagområdene har økt både i regionen samlet sett og for Sykehuset Østfold HF. Helse Sør-Øst RHF oppgir imidlertid at utfordringen med ventetider er større innen andre fagområder enn de to fagområdene som utgjorde det vesentligste av volumet i FBV-ordningen. Dette gjelder blant annet innen fagområdene øre-nese-hals (ØNH), ortopedi og øye. Videre oppgis det at ventetiden for de to fagområdene innen somatikken der FBV-ordningen var mest utbredt, er lavere enn gjennomsnittet innen somatikk ved Sykehuset Østfold

HF og også lavere enn gjennomsnittlig ventetid for tilsvarende fagområder i helseregionen.

Helse Sør-Øst RHF oppgir at det ble inngått nye avtaler med private leverandører innen somatikk med avtaleoppstart 1. januar 2023. Disse anskaffelsene var gjennomført før FBV-ordningen ble besluttet avvirket. Imidlertid ble det tatt høyde for mulighet for noe økning

i volum både innen hjerte- og fordøyelsessykdommer. Innen hjertesykdommer er det foretatt maksimal utvidelse av avtalene både i 2023 og 2024. Helse Sør-Øst RHF har videre gitt helseforetakene i oppgave å øke sin kapasitet for å kompensere for bortfall av FBV-ordningen. For å følge opp dette har Helse Sør-Øst RHF et særskilt fokus på utviklingen i ventetider.

SPØRSMÅL NR. 1493

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 18. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at beredskapen for befolkningen pr. dags dato på Jeløy i Moss ivaretas tilstrekkelig med en broforbindelse?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt tidligere spørsmål Dokument nr. 15:1240 (2022-2023) der jeg spurte om beredskapen for blålysetatene er tilstrekkelig ivaretatt med kun en bro. Svaret jeg da fikk gikk generelt på responstid etc. på generelt basis, men ikke spesifikt for Jeløy. Jeg ber derfor om en konkret vurdering av om justis- og beredskapsministeren mener beredskapen for befolkningen på Jeløy er tilstrekkelig ivaretatt med en broforbindelse.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar fra representanten på spørsmål nr. 1240 og 1319 i sesjon (2022-2023) om problemstillingen knyttet til beredskap for innbyggerne på Jeløy i Moss kommune. Det er ikke naturlig at jeg som statsråd vurderer hva som er tilfredsstillende beredskap i enkelt saker, slik som i spørsmålet om broforbindelse på Jeløy.

Når det gjelder vurderinger knyttet til beredskapsløsning for kanalbroa på Jeløy, er det Moss kommune som har ansvaret for kommunal beredskap og beredskapsplan, jf. sivilbeskyttelsesloven § 15. Det er lovfestet i sivilbeskyttelsesloven § 14 og plan- og bygningsloven § 4-3 at kommunen skal gjøre risiko- og sårbarhetsvurderinger.

Slik jeg forstår saken, ble broforbindelse mellom Jeløy og Moss etablert i 1955, altså for 69 år siden med en helt annen trafikkmengde og bebyggelse på Jeløy enn det er i dag. Moss kommune har ansvar for å gjøre risiko- og

sårbarhetsvurderinger for de lokale utfordringene kommunen har.

Broforbindelsen er en fylkesvei, og det er Østfold fylkeskommune som eier, drifter og vedlikeholder veien samtidig som det er Moss kommune som er reguleringssmyndighet på Jeløy. Mitt inntrykk er at kommunen og fylkeskommunen er bevisst sitt ansvar for dette.

SPØRSMÅL NR. 1494**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 18. mars 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvilke alternativer til å tillate en økning av nitrogenutslippene til Oslofjorden med omtrent 10 % er vurdert, og har det vært et alternativ å be Forsvaret betale for den enorme forurensingen fra ammunisjonsproduksjonen de etterspør?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tillatt at Chemring Nobel på Hurum i Akershus får mangedoble nitrogenutslippet i Oslofjorden. Utslippet får øke til 200 tonn i året fram til 2028, noe som vil innebære en tidobling fra utslippsnivået i 2022. 200 tonn vil tilsvare 10 % av utslippet i Oslofjorden. Med andre ord øker regjeringen nitrogenforurensingen med rundt 10 %. Oslofjorden er allerede så tungt belastet av nitrogenforurensning at hele økosystemet står i fare. Rapporten «Utredning av behovet for å redusere tilførslene av nitrogen til Ytre Oslofjord» (Miljødirektoratet, 2021) viser at det slippes ut altfor mye nitrogen i Ytre Oslofjord, og at det trengs straktiltak for forbedring av forholdene. Regjeringen gjør her det stikk motsatte.

Svar:

Krigen i Ukraina har gjort det helt nødvendig å øke produksjonen av ammunisjon. Til tross for at miljøfaglige hensyn taler mot å tillate økte utslipp fra Chemring Nobel, har regjeringen vurdert det som riktig å gi bedriften tillatelse til å øke produksjonen i den forsvarspolitiske situasjonen vi står i.

Chemring Nobel har allerede krav til utslippsreducerende tiltak i sin tillatelse til forurensende virksomhet. Virksomheten har en generell plikt til å redusere forurensing så langt det er mulig. Tillatte utslippsnivåer er gitt med utgangspunkt i renseteknologien virksomheten har i dag.

Tillatelsen er basert på en trinnvis produksjonsøkning, hvorav maksimalt produksjonsnivå og tilhørende utslippsnivåer vil skje først i 2027. I tillatelsen ligger det inne en forutsetning om proporsjonalitet mellom produksjon og forurensing som tilsier at bedriften ikke kan slippe ut maksimalt med mindre det er maksimal produksjon. Det er ikke slik at det maksimale utslippet bedriften har fått tillatelse til er en "kvote" som kan benyttes fritt. Utslipp opp mot maksimalnivået i tillatelsen vil ikke være tillatt før i 2027.

Chemring Nobel har allerede i dag flere trinn med rensing, men det er krevende å finne effektive renseløsninger da det er utfordringer knyttet til sikkerhet ved produksjon av sprengstoff. Det vil ta noe tid før nye rensetiltak kommer på plass. Det er ikke mulig å oppnå en produksjonsøkning på kort sikt uten at det vil føre til noe økte utslipp. Den eneste alternative løsningen til utslippsøkningen på kort sikt ville derfor være å ikke tillate produksjonsøkningen. Siden hensynet til norsk forsvarsevne tilsier at det er nødvendig å øke produksjonen så raskt som mulig, ble det derfor gitt tillatelse til økte utslipp for en avgrenset periode frem til 01.01.2028.

Virksomheten har flere pågående tiltak for å redusere utslippene. De vil blant annet investere i nytt renseanlegg, og de vil også invitere til et samarbeid med Asker og Frogn kommune for å vurdere muligheten for å koble seg på den planlagte sjøledningen til Veas sitt renseanlegg.

I et brev fra Chemring Nobel 8. mars opplyste bedriften at nye teknologivalg knyttet til produksjonsøkningen vil gi betydelig lavere utslipp enn den løsningen som ble lagt til grunn på vedtakstidspunktet. På det høyeste er det forventet at utslippene vil bli 82 tonn nitrogen i 2026, og at de deretter vil kunne reduseres til 29 tonn i 2027 forutsatt at nytt renseanlegg kommer på plass som planlagt. Selv uten dette renseanlegget anslår bedriften nå at utslippene ikke vil overstige 114 tonn nitrogen på det høyeste. Departementet ba derfor i brev den 13. mars i år Miljødirektoratet om å utarbeide et forslag til endret tillatelse, med utgangspunkt i at den økte produksjonen av sprengstoffkjemikalier skal skje innenfor så stramme utslippsgrenser som mulig. Miljødirektoratet skal i vurderingen ha dialog med Chemring Nobel og innhente innspill fra relevante aktører.

Det er satt vilkår om at bedriften årlig rapporterer til Miljødirektoratet om status for utslipp og utslippsreducerende tiltak. Miljødirektoratet vil, med bakgrunn i rapporterte tall i virksomhetens årlige egenkontrollrapport og status for utslippsreducerende tiltak, vurdere og ved behov skjerpe utslippsgrensene som er gitt i tillatelsen.

Chemring har også krav til å ha et måleprogram hvor de til enhver tid har kontroll over sine utslippsnivåer. Dette følges opp av Miljødirektoratet ved egenkontrollrapportering, egne tilsyn og ved krav om å rapportere om framgang i utslippsreducerende tiltak.

Arbeidet med å følge opp Oslofjordplanen er høyt prioritert av denne regjeringen. Vår miljøpolitikk bygger på prinsippet om at forurenser betaler, som innebærer at

virksomheter som forurenser selv må rense sine utslipp og dekke kostnadene til dette. Samtidig vil regjeringen legge til rette for at kommunene gjør smarte og gode investeringer, og vi jobber med virkemidler og insentiver for at bedre avløpsrensing kan komme raskt på plass.

Vi har blant annet etablert en ordning med tilskudd til arbeidet med nitrogenfjerning ved avløpsrensingsanlegg i Oslofjordens nedbørsfelt. I tillegg var Oslofjorden høyt prioritert i jordbruksoppjøret med rekordstore summer til miljøordningene, og 150 mill. kroner øremerket til vannmiljøtiltak rundt Oslofjorden.

SPØRSMÅL NR. 1495

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 20. mars 2024 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Helseplattformen er en dyr og lukket prosess. Helse Midts pålegg om at helseforetakene i Møre og Romsdal ikke kan utsette innføringen, vil ifølge Dagens Medisin vil kreve at St. Olav låner ut 240 ansatte til oppgaven.

Kan Stortinget få en full oversikt over kostnader knyttet til prosjektet, inkludert heving av kontrakten?

BEGRUNNELSE:

Det har vært svært vanskelig for Stortinget å få innblikk i kostnader knyttet til kontrakten rundt Epic og Helseplattformen. Mye tyder på at det er påløpt svært mange ekstra kostnader, samtidig som det ikke er noen vilje til å utsette eller revurdere innføringen.

Samtidig som Stortinget har fått nei til innsyn i prosessen, uttaler statssekretær Ole Henrik Krat Bjørkholt på Facebook at "de nærmere ti milliarder kroner fra - prislappen for å «skrote helseplattformen".

Svar:

Helse Midt-Norge RHF ble av regjeringen Solberg i foretaksmøte 22. juni 2016 bedt om å gjennomføre programmet "Helseplattformen" som et regionalt utprøvningsprogram for det anbefalte nasjonale målbildet i "En innbygger - en journal". Med bakgrunn i foretaksmøtets vedtak den gang, startet Helse Midt-Norge RHF en anskaffelsesprosess for en felles journalløsning i Midt-Norge. I foretaksmøtet 10. januar 2017 ble Helse Midt-Norge RHF bedt om å sikre kommunal deltakelse i anskaffelsesdialogen til Helseplattformen. Helse Midt-Norge RHF inngikk kontrakt med leverandør for Helseplattformen i 2019.

Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at anskaffelsen av journalsystemet ble gjort etter en grundig, faglig og forsvarlig prosess, der en rekke bruk-

ergrupper var involvert – fra leger og annet helsepersonell til relevante fagfolk innenfor IKT. Videre har Helse Midt-Norge RHF orientert departementet om at prosjektkostnadene fortsatt er innenfor den rammen som ble satt for gjennomføring, hvor det var inkludert en usikkerhetsavsetning. Ifølge Helse Midt-Norge RHF er det imidlertid for tidlig å konkludere angående innføringskostnadene i det enkelte helseforetak i forhold til de rammer som er gitt til å dekke merkostnader ved det enkelte helseforetak.

Dette ligger til de regionale helseforetakene og helseforetakene å ha oversikt over prosjektkostnader og alternativkostnader for prosjekter, sammen med ansvaret for prioriteringer og vurdering av forsvarlighet og pasientsikkerhet. Dette følger av hvordan vi har valgt å organisere spesialisthelsetjenesten og av det lovverket som regulerer disse ansvarsforholdene. Samtidig vil det ofte være informasjon som er konkurransesensitiv i gjennomføring av offentlige anskaffelser og som det offentlige som kontraktspart er pålagt å unnta offentlighet.

Helse Midt-Norge RHF valgte i desember 2023 å opprettholde den innføringsplanen som var besluttet, men det har hele tiden vært klart at pasientrisikoen må være håndterbar dersom den planlagte innføringen i Møre og Romsdal HF skal gjennomføres 27. april i år. Det er en felles forståelse mellom Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF om status i prosjektet, og det jobbes for å kunne realisere innføringsplanen.

Helse Midt-Norge RHF har orientert departementet om at det ved innføringen i Helse Møre og Romsdal HF hele tiden har vært klart at St Olavs hospital HF og Helse Nord-Trøndelag HF skal bidra med personell i forbindelse med oppstart, slik også de to andre helseforetakene bidro med personell ved innføringen ved St Olavs hospital HF. Det pågår nå en prosess rundt hvor mange det er behov for, men det er allerede avklart at St Olavs hospital HF vil bidra på flere måter i forbindelse med innføringen.

Avslutningsvis vil jeg vise til at Helse Midt-Norge RHF er svært tydelige på at innføringstempoet vil være av-

hengig av at pasientsikkerheten ivaretas på en forsvarlig måte gjennom hele denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1496

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 14. mars 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Viser til Datatilsynets illeggelse av overtredelsesgebyr og flere pålegg til Nav etter tilsyn som avdekket flere alvorlige avvik, samt oppslag om personvern og tilgang på folks opplysninger i Nav ellers. Spørsmålsstiller er blitt gjort kjent med at Nav bruker et fagsystem som heter WebSak til å kommunisere med folk og samarbeidspartnere.

Kan statsråden redegjøre for hvordan dette systemet fungerer, hva slags opplysninger det inneholder og hvem som har tilgang på hvilke opplysninger der?

BEGRUNNELSE:

Datatilsynets har varslet illeggelse av overtredelsesgebyr og flere pålegg til Nav etter tilsyn som avdekket flere alvorlige avvik når det gjelder informasjonssikkerheten i IT-systemene deres. Nav bestrider delvis konklusjonene.

Videre har det blitt kjent at ansatte i Nav har stor tilgang på folks opplysninger i forskjellige fagsystemer, og at det etter innsyn i logg har blitt reist spørsmål om det gis tilgang på folks opplysninger uten tjenestlig behov, og rundt hvorvidt systemene hindrer dette.

Spørsmålsstiller har blitt gjort oppmerksom på at Nav bruker et fagsystem kalt WebSak til å sende ut brev i kommunikasjon med innbyggerne og til utveksling av informasjon med eksterne samarbeidspartnere. Dette fagsystemet er ikke omtalt i Datatilsynets rapport. Derfor vil spørsmålsstiller få opplyst hvordan dette systemet fungerer, hva som ligger der av inngående og utgående informasjon og hvem som får tilgang til hva i dette systemet.

Svar:

WebSak er Arbeids- og velferdsetatens administrative saksbehandlings- og arkivløsning. Systemet benyttes av etaten og av en rekke offentlige virksomheter, blant annet departementene. WebSak sørger for at etaten ivaretar lovkrav for arkiv, dokumentasjon og offentlighet for de administrative prosessene. WebSak brukes av alle som jobber med administrative prosesser i Arbeids- og vel-

ferdsetaten. Bare de som jobber med administrative prosesser benytter systemet.

Sakstyper

WebSak er ikke et fagsystem. Dette betyr at WebSak ikke benyttes til å utføre arbeidsprosesser som omhandler Arbeids- og velferdsetatens brukere, slik som behandling av ytelser eller tjenester. Her brukes egne fagsystemer. Saker som Arbeids- og velferdsetaten behandler i WebSak er blant annet:

- Anskaffelser og avtaler
- Prosjekter og styring av utvikling på IT-området
- Dialog med departement og andre virksomheter
- Møtereferater og administrative interne beslutningsprosesser
- Tilskuddsordninger til organisasjoner
- Innsyn etter offentleglova
- Loggsaker der bruker ber om innsyn i hva etaten har lagret om vedkommende
- Rekrutteringssaker
- Personalmapper og saker for de ansatte i Arbeids- og velferdsetaten
- Saker som omhandler brukere og som har et administrativt preg

I saker relatert til enkeltpersoner og i personalforvaltningssakene er det lagret personopplysninger. Det er opplysninger som er nødvendig for å behandle sakene, dokumentere forhold som juridisk forplikter partene, eller for å kommunisere med den det gjelder.

Kommunikasjon med enkeltbrukere, ansatte eller virksomheter skjer gjennom sikre digitale kanaler som Folkeregisteret, eFormidling og sikker digital post. Slike kanaler er standard i det offentlige og ivaretar krav til sikkerhet og personvern.

Tilganger i WebSak i Arbeids- og velferdsetaten

WebSak har en streng tilgangskontroll som er knyttet til tjenestlig behov for ulike sakstyper. Dette styres utfra rolle, ansvar, oppgaver og hvilken enhet den enkelte er knyttet til.

Personalforvaltningssakene har det som kalles streng tilgang. Det innebærer at saksbehandler må autoriseres for egne tilgangskoder som kan gi tilgang til saker i en begrenset del av organisasjonen. Dette styrer hvorvidt saksbehandler kan opprette og behandle slike saker eller få tilgang til enkeltsaker eller dokumenter ved behov. De

brugerrelaterte sakene følger samme strenge prinsipp. Det er kun ansatte med tjenstlig behov som har tilgang.

Dersom en ansatt ikke har tilgang, får vedkommende heller ikke opp treff ved søk, og kan verken se dokumenter, saker eller andre opplysninger i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 1497

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. mars 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva gjør Norge, med all vår internasjonale innflytelse og diplomatiske kapasitet, for å bidra til en slutt på Ukraina-krigen, fredsforhandlinger i tråd med FN-pakten og en fredelig løsning basert på folkeretten?

BEGRUNNELSE:

I den utenrikspolitiske redegjørelsen sa utenriksministeren at:

«Norge har lang tradisjon som brobygger. Vi har bidratt med fredsdiplomati i mange konflikter både i det stille og i offentligheten.»

Fra sikkerhetskonferansen i München hørte vi utenriksministeren si at det pågikk samtaler om hva som skal til for å få slutt på krigen i Ukraina. På bakgrunn av dette ønsker jeg svar på hva Norge gjør for å bidra til å få slutt på krigen.

Svar:

I februar markerte Ukraina at det er to år siden begynnelsen av Russlands fullskalainvasjon, og ti år siden Russlands fordekke militære okkupasjon av Krym. Militærmakt benyttes igjen som et verktøy for å endre Europas grenser. Ukraina forsvaret daglig en frontlinje på over 1000 kilometer.

Russland anser at de nå har et militært overtak. President Vladimir Putin har nylig sagt at han ikke ser noen grunn til å forhandle med Ukraina nå. Putin har også vært klar på at Ukraina må underlegges fullstendig russisk militær og politisk kontroll. Russiske ambisjoner er derfor ikke begrenset til eksisterende frontlinje eller de områdene under ukrainsk kontroll de gjør krav på. Tillit-

en er svært lav til at Russland vil overholde en eventuell fredsavtale.

Ukraina forsvaret derfor ikke bare sine landområder, det er også en kamp for å overleve som selvstendig stat og nasjon. I de frigjorte områdene har vi sett at Russland som okkupasjonsmakt begår grove menneskerettighetsbrudd. Kravet om frihet og rettferdighet for de som lever i russiskokkuperte områder er derfor sterkt. Norsk innsats handler derfor ikke bare om å få slutt på krigen, men å sikre en rettferdig og varig fred.

Et ukrainsk nederlag vil ikke være noe grunnlag for varig fred. I nåværende situasjon er derfor bidrag til den ukrainske forsvarskampen det beste fredsarbeidet vi kan gjøre. Luftvern redder liv og beskytter hjem og sykehus. Militært materiell og trening øker effektiviteten til de ukrainske styrkene. Sivil støtte sikrer at samfunnshjulene til holdes i gang i og beskytter de mest sårbare. Uten slik støtte ville det vært umulig for ukrainerne å stå imot russiske angrep over tid. Vestens handlinger framover vil være avgjørende. Vi samarbeider tett med Ukrainas partnere for å sikre mer, rask og langsiktig støtte i tråd med ukrainske behov. Bare slik kan vi sette Ukraina i stand til å forhandle en fred på premisser de selv kan godta.

Norge har lagt ned store ressurser i å støtte Ukrainas fredsformel og med å sikre bredest mulig internasjonal tilslutning til fredsformelen. Den ukrainske fredsformelen er ikke en fredsplan, men ti prinsipper for varig fred i Ukraina, i tråd med FN-pakten og folkeretten. Det er nedsett ti arbeidsgrupper for å sikre gjennomføringen. Norge er med-leder for to av arbeidsgruppene: om energisikkerhet og om retur av deporterte barn, andre sivile og krigsfanger.

Vi prioriterer høyt å opprettholde dialog om premisene for fred også med land som inntar en mer nøytral posisjon, eller som ikke er enige med oss. Grunnlaget for

disse diskusjonene er nettopp folkeretten og at denne også må gjelde for Russlands krig mot Ukraina.

Norge bistår også Ukraina med erfaringsdeling, prosess-støtte, tilrettelegging, råd og kapasitetsbygging basert på norske erfaringer med fred og forsoning. Ukraina har bedt om støtte til kapasitetsbygging i konfliktløsning og forhandlinger blant annet for å understøtte og utvikle deres fredsformel.

En sentral utfordring for fredsdiplomati er at det ikke er snakk om en konflikt mellom to likeverdige parter. Om Russland slutter å krige, er det slutt på krigen. Om Ukraina slutter å krige, er det slutt på Ukraina. Russisk propaganda forsøker å få oss til å glemme at Russland er

aggressoren. Det må vi stå imot. Det har heller ikke vært mangel på forsøk på diplomatiske løsninger, men Russland fortsetter å velge krig.

Vi kan ikke tillate at aggressoren skal få diktere betingelsene for fred. Derfor støtter Norge Ukrainas kamp for å vinne freden. Norge har også troverdighet og gode kontakter i mange land utenfor vår region, hvor russisk historiefortelling ofte treffer. Vi bruker denne innflytelsen til å sikre at det internasjonale engasjementet for å skape fred for Ukraina i tråd med FN-pakten og folkeretten vedvarer, og enighet om at Ukraina får bestemme over sin egen framtid.

SPØRSMÅL NR. 1498

Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 14. mars 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å følge opp at UNE forholder seg til de retningslinjer vedtatt for behandling av konvertittsaker, og hvordan følger statsråden opp praksisendringer som motstrider regjeringsvedtak?

BEGRUNNELSE:

I desember 2020 vedtok Solberg-regjeringen nye retningslinjer for behandling av konvertittsaker. Disse styrket konvertitters rettsikkerhet og skulle bidra til å økte bevissthet og forståelse for hva tro betyr for et menneske i utlendingsforvaltningen. Retningslinjene slår fast at utlendingsforvaltningen ikke bare skal ta hensyn til sin egen vurdering av om de tror at asylsøkerne har gått over fra islam til kristen tro. De skal også ta hensyn til om myndighetene, eller grupper som står bak forfølgelse i hjemlandet, kan mistenke at vedkommende har konvertert. Det står også tydelig at de skal ta hensyn til at tro kan uttrykkes på mange forskjellige måter, og at utlendingsforvaltningen ikke kan pålegge asylsøkeren å være diskret om troen sin som grunnlag for returnering.

Likevel ser vi UNE forholder seg til en annen praksis i vurdering av konvertittsaker i dag. Det kommer frem i flere dommer at UNE har vurdert vedkommens sannsynlige trosutøvelse ved retur. Der begrunnelsen lyder at siden regimet ansees fiendtlig ovenfor kristelig aktivitet som kan gi grunnlag for alvorlige sanksjoner ansees det

lite sannsynlig at vedkommende vil videreføre sin trosutøvelse i sitt hjemland.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet ga 18. desember 2020 retningslinjer til Utlendingsdirektoratet om hvordan asylsaker hvor det anføres frykt for forfølgelse på grunn av religion skal behandles, se G-36/2020 – Retningslinjer for behandling av asylsaker hvor det anføres frykt for forfølgelse på grunn av religion.

Klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE) er et uavhengig organ som formelt ikke er bundet av retningslinjer fra departementet. Stortinget har bestemt at departementet ikke kan instruere UNE om lovtolkning eller skjønnsutøvelse i andre saker enn saker om returtilskudd etter lovens § 90 a. Verken jeg eller departementet har følgelig myndighet til å pålegge UNE en bestemt praksis på nærmere bestemte områder. Dette fremgår tydelig av utlendingsloven § 76 annet ledd og betyr at UNE bare kan «styres» gjennom lov (eller forskrift med hjemmel i lov) og budsjettvedtak.

Endelige vedtak fra UNE kan bringes inn for domstolene for prøving. Dette er en etterfølgende rettsikkerhetsgaranti for personer som har fått endelig negativt vedtak. Når en sak er bragt inn for domstolen, vil det være opp til retten å vurdere om lovtolkning og skjønnsutøvelse i den enkelte sak kan medføre ugyldighet.

SPØRSMÅL NR. 1499**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 13. mars 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

EUs energikommissær Kadri Simson ble torsdag tatt med på rundtur i Telemark av Støre-regjeringen for en nærmere titt på norsk vannkraft, og kvitterte gjestfriheten ut med dårlig skjulte trusler om konsekvenser hvis ikke Norge snarest implementerte 4.energimarkedspakke og integrerte seg tettere.

Kan energiministeren avklare om man planlegger å innføre 4.energimarkedspakke, hva status er for pakken, hva regjeringens plan er for implementering hvis ja, og om man i det hele tatt planlegger å si nei til noe suverenitetsavståelse?

BEGRUNNELSE:

EUs energikommissær Kadri Simson ble torsdag tatt med på rundtur i Telemark av Støre-regjeringen for en nærmere titt på norsk vannkraft. Ifølge NRK og andre medier var responsen fra EUs energikommissær Kadri Simson at det største «batteriet» man hadde i Europa akkurat nå var norske vannreserver, og at Norge ikke kunne vente med å ta inn den omstridte fjerde energimarkedspakken uten at det får konsekvenser, og at flere utenlandskabler må bygges på sikt.

I dag uttalte statsminister Støre følgende til NRK om Simsons uttalelser om konsekvenser for Norge hvis man ikke tilsluttet seg 4. energimarkedspakke og bygget flere utenlandskabler: – Det bestemmer vi. Det er Norge som bestemmer om vi skal ha flere utenlandskabler. Det går ikke denne regjeringen inn for, sier statsminister Jonas Gahr Støre til NRK på fredag.

Utenriksministeren uttalte i stortingsdebatten om den utenrikspolitiske redegjørelsen 7. mars i år følgende om den fjerde energimarkedspakken, eller ren energi-pakken som den også kalles:

"..det er også noen spørsmål som krever nærmere avklaring, og da viser jeg til energiministeren og hans mange svar på det samme spørsmål når det gjelder framdrift på det. Det jobbes det selvfølgelig med."

Det fremstår som det er to sannheter som gjelder for regjeringens arbeid med EUs 4. energimarkedspakke. Den ene sannheten er at pakken er uaktuell for Støre regjeringen, mens den andre sannheten er at dette jobbes det med taktfast i departementer.

EUs ønske om at Norge skal tetter tilknytte seg EUs kraftmarkeder kommer ikke fra godhet, men fra egeninteresse for EU. EUs interesser og Norges interesser er med stor sannsynlighet i denne saken, divergerende.

Det bes om at energiministeren greier nærmere ut om hvilke spørsmål om krever nærmere avklaring, samt om videre fremdrift i regjeringens arbeid med fjerde energimarkedspakke.

Svar:

EU har vedtatt flere direktiver og forordninger på energiområdet de siste årene, herunder regelverket i Ren Energi-pakken fra 2018 og 2019. Jeg forstår det slik at henvisningen til fjerde energimarkedspakke i spørsmålet gjelder det sistnevnte regelverket. Flere av rettsaktene henger sammen, og innholdet i dem og konsekvensene ved gjennomføring i Norge er blant spørsmålene som må vurderes. Jeg viser for ordens skyld til svaret på spørsmål nr. 1438 fra representanten Marhaug om regjeringens plan om fremleggelse av EUs fjerde energimarkedspakke i brev 7. mars.

I tråd med EØS-avtalen er jeg opptatt av å redusere etterslepet av saker som er vedtatt i EU, men som ikke innlemmet i EØS-avtalen. Samtidig er jeg opptatt av at vi skal gjøre gode vurderinger av innholdet i og konsekvensene av regelverket før det innlemmes, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger i den grad det er behov. Jeg må komme tilbake til hvilke nærmere vurderinger som må gjøres i den forbindelse.

Det er så langt ikke truffet vedtak i EØS-komiteen om innlemmelse av regelverket i Ren Energi-pakken. Jeg er innstilt på at vi skal jobbe videre med sikte på reduksjon av etterslepet i rettsaktene om energi, sammen med våre EFTA-partnere og i dialog med EU-siden. Det er for tidlig å kommentere på når og hvordan dette vil bli lagt fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1500**Innlevert 8. mars 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 15. mars 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Posisjonen i Buskerud fylkeskommune ser seg nødt til å kutte 45 millioner i busstilbudet, noe som vil føre til at en rekke bussruter i Buskerud blir lagt ned eller får vesentlig færre avganger. Det reduserte tilbudet vil ramme blant annet pendlere, ungdom og eldre.

Hva vil statsråden foreta seg for å rette opp i dette og unngå et mye dårligere kollektivtilbud?

BEGRUNNELSE:

I et brev til statsråden slår sju av gruppelederne i fylkestinget alarm om at Nye Buskerud må kutte i tjenestetilbudet som følge av den forverrede økonomiske situasjonen etter oppsplittingen. Et dårligere kollektivtilbud vil gjøre det vanskeligere å nå nullvekstmålet fra Klimaforliket.

Svar:

Innanfor dei rammene fylkeskommunen rår over, vil det vere opp til fylkestinget å prioritere mellom dei ulike føremåla. Fylkeskommunen sjølv er nærast til å vurdere kor behovet er størst.

Samstundes vil eg understreke at fylkeskommunen har et sjølvstendig ansvar for å forvalte sine ressursar på ein best mogleg måte og for å gjere dei prioriteringane som skal til for å tilpasse utgiftene til inntektene. Dette er naudsynt for å kunne ha ei berekraftig økonomi som gjev grunnlag for gode og stabile tenester over tid. Dette er eit ansvar som fylkestinget i Buskerud fylkeskommune tek.

Eg er oppteken av at alle fylkeskommunane skal ha gode og føreseielege økonomiske rammevilkår slik at dei kan gje innbyggjarane gode tenester. Regjeringa vil fortsette å jobbe for det.

